

સાચા જીવન માટે જીવનના સર્વ સ્તરો પર સત્યનો અમલ કરવો જોઈએ.

અર્પણ પત્રીકા.

ખુદાવિંદ નેકનામદાર

સ્વસ્થાન સચીનના નવાબ સાહેબ

સીદી ઇબ્રાહીમખાનજી બાહાદુર.

તખ્ત નરીન થયા પછી હુંક સમયમાં આપ નામ-
દારે કાર્યદક્ષતા પ્રદર્શિત કરી રાજ્યને દીપાબ્ધુ છે. પ્રજાને
મુખી કરી છે અને પ્રજાને વધારે મુખી કરવાને સતત
પ્રયાસ કરો છો એજ આપ નામદારની યોગ્યતા અને પ્રજા
તરફનો પ્રેમ બતાવે છે. વળી તે સાથે વિકાસોની જુજ
જાહેરાતો અને તે દિશા તરફ થતા ફરેક પ્રયાત્નને આપ
નામાર વ્યવહાર ઉત્તેજન આપો છો. આપે સર્વ જન
સમુદાયની નજરમાં એવું અનન્ય ને અપ્રતિમ સ્થાન
પ્રાપ્ત કર્યું છે. આ બધા ઉત્કૃષ્ટ ગુણો મારે હું આ મારું
લઘુ પુસ્તક અર્પણ કરું છું જે આપ નામદાર સ્વીકારી
આસારી કરશેજી.

અમદાવાદ

બાદરવા ગુદ ૧

સંવત ૧૯૧૩

લી. આપનો શેવક

કર્તા,

પતીદાસ ૧	ટલીકાનધી, તારથી ઠપાકથી
પ્રાણુની ગતિ ૫	હીપનોટાઇઝ ૯૧-૯૨
પ્રાણુ ઉપર અસર ૭	આંખ, હાથ અને મુચનાઓનો
વિધાનો ઉપયોગ ૮	ઉપયોગ ૯૩-૯૭
વિધાયકની લાવકાત ૯	પ્રયોગોમાં ઉત્પન્ન થતો ભય ... ૯૭
વિધેય ચોગ્યતા ૧૩	વિચાર વાંચન ૯૯
પ્રયોગ કરવાનું સ્થળ ૧૪	વિચાર કલન ૧૦૦
” ” સમય ”	ધોડાનો પક્ષીએને હીપનોટાઇઝ ૧૦૫-૧૦૬
દૃષ્ટિ વધક કરવાની રીત ... ૧૫	રોગોત્પાત ૧૦૮-૧૧૪
સંકષ્પ ભગવાન ” રીત ... ૧૬	કુકો કેમ મારવી ૧૧૫
સ્વાકર્ષણ સક્રિય ૧૯	આરામ થવાના કારણો ... ૧૧૯
માર્ગન ૩૦	મુચના ૧૨૧
વિધેયો કેમ મેળવવા ૩૩	સંધીવા ૧૨૨
વિધેય પરીક્ષા ૩૪	સંધીવામાં સોજા ૧૨૪
પાછળ-આગળ ખેંચવાની રીત ૩૭-૪૬	લકવો ૧૨૫
હાથ ચોટાડવા ૪૬	નજલો-મોંઉપર ચસકા ... ૧૨૬
અમરકારીક સારીરીક પ્રયોગો ૫૧-૫૫	કાનમાં કગતર ૧૨૮
ઉપમાં નાખવાની ક્રીયા ... ૫૫-૬૬	માથું દુખવું ૧૩૧
કુદરતી અને કૃત્રીમ ઉપ ... ૬૭	આંખનો દુઃખારો ૧૩૧
ઉપતાપર પ્રયોગની રીત ... ૬૭	છાતીનો દુઃખારો ૧૩૧
વિધેયને બીજાના કાનમાં	પેટમાં દુઃખારો ૧૩૨
મુકવાની રીત ૬૯	પીડમાં દુઃખારો ૧૩૩
નિદ્રા-મુહું ૬૯	બંધકોરા ૧૩૪
અનુકૃતિ ૭૧	અજીરણ ૧૩૫
ઉદ્ગમન ઉત્પન્ન કરવા ૭૩	અવાજ ખુદલો કરવે ... ૧૩૬
જડવત અવસ્થા ૭૪	દરેક માણસ ભાતે વેચ ... ૧૩૭
રમત ગમતના પ્રયોગો ... ૭૫-૭૯	નિદાન ચિકિત્સા ૧૩૮
વિષદટિ ૭૯	તોતડપણું-કલેમના દર્દો ... ૧૩૯
પ્રત્યગદટિ ૮૫	બીડી, દારૂ, કેરની ટેવ છોડાવવી ૧૩૯
વિધેયને ભગૃત કરવાની રીત ૮૬-૮૮	બદલકામી, હોરદીરીઆ, નખગાઈ,
બીજાના ” ” ” ... ૮૯	કમ વીગરે ૧૪૦-૧૪૪
એકી વખતે ધણુને હીપનોટાઇઝ ૯૧	

પ્રાણાકર્ષણ ત્રિવિધા અને સત્ય વિનિમય

માને

હીપનોટીઝમ.

પ્રકરણ ૧ હું.

અસહજતા રૂઢિચઢાંચે યેજ સામાજિક પ્રવૃત્તિમાં પ્રાણ વીરો કબેલું છે તેને અને હીપનોટીઝમને ધણે માટે સંજ્ઞા છે એ જાણતા માત્ર જાણનાના ભેદોને કહીએ છીએ તો તેઓ તે વાતને કહી શકશે છે અને હીપનોટીઝમ તો એક દેશ છે અને એક માણસનો પ્રાણ બીજા માણસના પ્રાણને આકર્ષે અને તેની મારાને આકર્ષતુ અન્યથા કહી દેખાડે તે તદ્દન બેદુર છે એવું જાણના લોકો માને છે તેટલા માટે આ વિધાનો ખરો હિતદાયક છે. અને કેવો છે તે કહેવો અહીં વાસ્તવિક મજાદા એ. મ. જાણી તેનો રૂઢિચઢાંચે માણસ પાસે તેવો તીવ્રે જગત્સવના થત કવો છે.

આપણી આ આર્થજૂથીમાં પાંડવ દોરવના વખતમાં ધણે રૂઢી, મદદી, મદાજનો, રૂઢિચઢાંચે આ વિધાનો સદુપયોગ કરતા હતા. તેઓ ધણે ના હોં દુર કરતા હતા, પોતાના વચન ના વિચાર અનુસાર પારેલું જલ પાર પાડતા હતા તેને કેટલાકો વચન સિદ્ધિ, મન સિદ્ધિ વીમરે નાનોવી એળખે છે તેજ વખતે આપણી આ આર્થજૂથીની નજીક આવેલા હિંદાન અને ખીસર દેશમાં આ વિધાનો પોતે ધણે પ્રચાર થયો હતો. આ વિધાનો પ્રચાર થીમે થીમે ખીસર દેશમાં અને પછી રોમ રાજ્યમાં ફાખલ થયો હતો. આ સમય પુરોપખંડના બીજા દેશે તદ્દન અજાન અને જગલી દાણમાં હતા. પરંતુ પછી થીમે થીમે પુરોપખંડના બીજા દેશે આર્થજૂથી, ખીસર વીમરે દેશોની સાથે સંજ્ઞામાં આવવાથી ત્યાં ધણે જાણના થીનુ થીનુ આ વિધાનું પચરણ રાજ થયું અને તેથી તદ્દન વંચ, મત, વંચાડી ના ચાલતા માટલા ધણે પાટરીઓને આ જાણનું આજુ નહીં પુરોપખંડમાં અજાન પાટરીઓનું પ્રાણવ્ય પ્રાણ તડ અને

મોઢા મોઢા રાજ્યો પણ તેમની આગળે આધિન રહેતા હતા તેમની
 મદદથી ઉપર જતાવેલા ધંધા કરનાર સખસોને સેતાનોનું રૂપ આપી તેવા
 ધંધા કરનાર સખસોને પકડવાના કુકચો કઢાવ્યા. જેઓ તેવા ધંધા ક-
 રતા માણુમ પડયા તેઓને પકડી કેટલાકોને મારી નાંખાવ્યા- કેટલાકોને
 છવતાં ને છવતાં બાળી બરમ કરી નાંખવામાં આવ્યા, કેટલાકોને વિ-
 વિધ રૂપે દુઃખ દેઈ તેઓના પ્રાણુ લેવામાં આવ્યા પણ તેથી કંઈ તેવો
 બવહાર નાણુદ થયો નહીં પણ યુમ રીતે ચાલુ રહ્યો. અને આવી જા-
 તના કાખલા કેટલાક પુરતકો ઉપરથી મળી આવે છે. સેસસસ કહે છે કે
 “ ચર્લેટન્સ સોકો રક્ત હાય લગાડીને અને કેટલાક ર્દીઓ ઉપર મ્હોં
 મથી જરૂર પ્રમાણે મરમ થા કંડી કુકો મારી અસલ ર્દો દુર કરી ક-
 કતા-મટાડી શકતા હતા. હીનુક અને અસીરીવાના સોકો ર્દો મટાડવા-
 ના કામમાં આ વિધાનો ઉપયોગ કરતા હતા. પ્રાચીન કાળનાં પાહુડીઓ-
 માં હાય લગાડી ર્દીઓનું ર્દે દુર કરવાનું સાધારણ મણાનું હતું તેમજ
 ખ્રીસ્તી ધર્મનો પાયો નાંખનાર અને તેના ચેલાઓ આ વિધાની મદદથી
 અદ્ભુત ચમત્કાર કરતા હતા-ર્દો મટાડતા હતા (જુઓ માર્ક. ૬. ૨).
 રામન સોકોમાં આ વિધાનો પ્રચાર થએલો હતો તે જાણતમાં એસકયુ
 લાપીઆસના વિષે કહેવાય છે કે તે પોતાના ર્દીઓનું દુઃખ મટાડવા
 માટે સ્વપ્નામાં તે જાણતની રીતો જતાવતો હતો, તેમજ ર્દેવાળા બામ
 ઉપર કુકો મારી તે દુર કરતો હતો અને કેટલીક વખતે ર્દીની જગ્યાએ
 પોતાના હાયના ટકોરા મારી તે મટાડતો હતો વીગેરે રીતો તે વાપરતો
 હતો. અને ટેસીકસ, લેગ્રીડીઅસ અને વેપીસકસે જે હેવાલો જા-
 હાર પાડ્યા છે તે ઉપરથી આ વિધાના તે વખતના ત્યાં થએલા પ્રચારની
 હકીકતને પુખ્તી મળે છે. પરંતુ ઉપર જતાવ્યા પ્રમાણે પાદરીઓનું જોર
 તે વખતે વધારે હોવાથી આ વિધાને યોકું રૂપ આપી તેને કાખી રેવાને
 વારંવાર પ્રયત્ન થતા હતા, અને તેમાં મણુકોના જાન જતા હતા.
 પણ તેમ કરવાથી આ વિધાનો પ્રચાર કંઈ નાણુદ થઈ શક્યો નહીં;
 પાછળથી જર્મન પ્રોફેસર રેઇકનબેક નામનો વીદ્યાન યુજકના પ્રયોગો
 અજમાવી જોતો હતો તેને માણુમ પડ્યું કે અધુક સખસો બ્યાધિને
 લીધે કે બીજા કાંઈ કારણથી અધુક રીતની કારીરીક થા માનસીક રથી-
 તીમાં આણેલા સખસો તે યુજકના છેલ્લાથી અધુક જાતનો પ્રવાહ ની-
 ઝળતો જોઈ શકે છે અને આજગ વધારે પ્રયોગો કરતાં તેને માલમ પ-

૩૫૬ કે તેવા સખસો જળી માણસોના અંગમાંથી અને ખાસ કરીને તે-
 મના માથા અને હાથના આંગળાના ડેરવામાંથી તેજસ્વી પ્રવાહ નીકળતો
 જોઈ શકે છે અને તેવા પ્રવાહને 'હાથમાં ॥ ઝોર ॥' ના નામથી
 ઝોળખવામાં આવે છે. વળી તેવાજ વખતમાં વીએનામાં મેરુમર નામનો
 નીલાન આ વિધાની મદદથી રાત્રીઓના રાત્ર મટાડતો હતો, અને તેજ
 વિધાના પ્રયોગો તેણે પારીસ અને મુરોષના ખીલ શહેરોમાં કરી દેખા-
 ડ્યા હતા. " મેરુમેરીઝમ " આ નામ ઉપરના પ્રેક્ષક મેરુમરના નામ
 ઉપરથી પડેલું છે. ત્યાર પછી આશરે ૧૫-૨૦ વરસ પછી આ બાબત
 ઉપર એક પુસ્તક બહાર પડ્યું અને તેટલામાં કાઉન્ટ પોલીમર ના-
 મના શોધકે જણાવ્યું કે આ વિધાની મદદથી નિદ્રામાં નાંખવામાં આવેલા
 સખસો વિષદિની દા સુધી જઈ શકે છે અને તેઓ પેટી, પદાંગ કે
 કાંઈ ક્ષુદ્ર વસ્તુમાં અમુક ખીલ આમળ ખુલેલી છે તે કહી શકે છે
 તેમ રાત્રીને તેના કરીશના કથા બાજમાં ફરકે છે અને તે શી રીતે મરી
 શકે, શી રીતે આપવી જોઈએ વીગરે અદ્ભુત બાબતો કહી શકે છે.
 આજુ ત્યારે યશાથી તેમ ઉપર પ્રખ્યાત પ્રયોગો થવાથી તેને દાખી રવાને
 થાને થવા માંડ્યા. દોઢોમાં દાવા થયા કમીસનો બેદા વીગરે ફરકતો થવા
 માંડી; પણ હમેંશા સત્ય તે સત્યજ રહે છે. અને તેના ઉપર ગમે તેટલા
 પ્રદારો થવા છતાં પણ તે એક કદમ પણ પાછું હાલુ નથી અને તેને
 કદાની આંધ-લામ કે સરમ નડતી નથી. આ વખતે પૂરીઆમાં તેનું કાફ
 જોર હતું. પૃથીબીન સરકારે પોતાના રાજ્યમાંની બધીક મુનીવરસીદીઓમાં
 હોંના ઉપાયે કરવાને આ વિધાનું જ્ઞાન ધરાવનારા પ્રેક્ષકોની નીમણૂક કરી
 અને જુનામાં તેમણે એક કરખીતાલ રચાવી અને એક આગેવાન દાંડરને
 સ્વીટકરલાંડમાં મેરુમેરની પાસેથી કેટલીક રીતો શીખવાને મોકલ્યા તેજ વખતે
 ખર્સાનની સાવનરીશીક મંડળીએ મેરુમેરીઝમથી થતાં અમ્તકારોને ખુલાસો
 કરવાને ૩૪૦૦૦ કાંબુ એક ઈલામ બહાર પાડ્યું આ વખતે રશીયા
 ઝોરફીયા અને બિવેરીઆની સરકારોએ આ વિધાની રીતથી હોં મ-
 ટાડવાની બાબતમાં કાપડાએ પાસ કર્યો આ પ્રખ્યાત મુરોષના કેટલાક
 રાજ્યોમાં આ વિધાનો પ્રચાર કામજ થયો હતો અને હોંની બાબતમાં
 તેનો ઉપયોગ થતો હતો ત્યાર પછી વીલાવત્સ જુદા જુદા દાંડરી
 ચોપાનીયામાં આવ્યા વિષયે ચર્ચાવવા લાગ્યા અને તેમાં મોટા મોટા
 દાંડરો જેવા કે એલોયડસન, આરાબરનર, સ્પીલન, હર્બર્ટ,

મેવઃ રાજરાજે તે ત્રિવેણી ઉપર તેની તરફેણમાં જખાએ કરવા માંડ્યા.

સને ૧૮૩૫ માં હાપર એસાઇનમેંટ આ બાબતના પ્રયોગો કરી
 દેખાડવા તેથી હાંદુસ્તાન સરકારનું તે તરફ ધ્યાન ખેંચાયું. તેજે આ
 વિધાની મદદથી કેમમાં નખેલા બજા કેસો ઉપર વાદ ચાલના પ્રયોગો
 કર્યા તેમાં બજામાં તે રહેબંક ઉતર્યો. તે ઉપરથી તેની તપાસના અર્થે
 હાંદુસ્તાન સરકારે નવ હામરોનું એક કમીશન નીમ્યું. તે કમીશને ૧૬
 નવામ સી હેનરી મેમ્બેરીકમની તરફથી પોતાનો રીપોર્ટ કર્યો. તે
 ઉપરથી ૧૮૩૫નામાં તેનું એક ફાયાનું બોલવામાં આવ્યું હતું. અને
 તત્કાલી વિધાના વિધાનમંડળને છ મહીના સુધી ત્યાં અગામ કરવો
 પડ્યો હતો.

[illegible]

દાહ, દેરવામાં આવે છે. અને આ તત્ત્વ સંબંધી ઘણા ગોપાનીયા અને
સાક્ષી દાહમાં ખાદાર પડે છે. સરીર ઉપર ધીમે ધીમે દાહ દેરવાથી
પ્રાણમના દાહના દેરવામાંથી કરના પ્રવાહને લીધે બીજા મખમના (જે
મખમના સરીરના ઉપર દાહ દેરવામાં આવતો હોય તેના) સરીરની
ખંદરના થોડી ઉપર ફેલી સારી અસર થાય છે અને તે માણસને કેતું
સાઈ લાગે છે તે સર્વની જાણમાં છે. દાહના ઘણા અનુભવી દાહતરોતું
જેતું માનતું છે. કે દાહમાંથી નીકળતી મરખી મોઢા માણસ ઉપર લખાડી
હાય તો તે ઘણી લાભકારી અને આરામ આપનારી થાય છે અને આ
રાત પ્રયોગોથી સીદ થએલી છે. જેમ તંદુરસ્તી આપી શકાય છે તેમ
દાહમાં રોગો (જેથી) બીજા તેવા રોગવાળા સખસને અડકવાથી અ-
ડે છે કારણ કે તેની “ છાયા ” (છાયા) જમડેલી રોગવાળા હોય
છે. આ તત્ત્વ-વિદ્યાનો ઉપયોગ બીજાનું બહુ કરવા માટે-રોગ મટાડવા
માટે કરી તો ઘણું સાઈ છે, પરંતુ હકત ચિકિત્સા કે ચમત્કાર જોવા કે
દાહને અગામ કે દેરાન કરવા માટે દાહને આનો ઉપયોગ કરવો નહીં
કારણ કે તેનું કરનાર સખસ તેની સાથે પોતે પણ દેરાન થાય છે.

દરેક વખતે અને દરેક દેશમાં જે અદ્યુત જાળતો વિશે જોતા
સમજી શકે નહીં તેને હજારી તરીકે ગણી દાહવામાં આવતી અને તે-
મ ગણવામાં આવે તે સ્વભાવીક છે અને તેજ પ્રખાલે હોંકુ વીગેરે સો-
કેના પર્મ દાહમાં આવી જાળતો બેગી લખેલી માણસ પડે છે,

પ્રાણની શક્તિ:—આ તત્ત્વ-વિદ્યામાં મુગ આધાર બધા પ્રાણ
ઉપર રહેલો છે અને તે કારણથી પ્રાણ શું કરી શકે છે અને તેની ફેલી
અને ફેલી શક્તિ છે તે અહીં જણાવવાનું વાગતવીક મજારી પ્રાણમાં
મુખ્ય શુદ્ધ બીજા પ્રદાઈ વીગેરેને પોતાની તરફ ખેંચવાનો છે. જેમ તે
પ્રદાઈ વીગેરેને પોતાની તરફ ખેંચી શકે છે તેજ પ્રખાલે વિમાર, દવા,
રોગ વીગેરેને ખેંચવાનો પણ તેનામાં મુજ છે. જે માણસનો જેવો પ્રા-
ણ હોય છે તેનું તે જાળનમાં તેનું જગ હોય છે. કાઠનાં પ્રાણમાંના રો-
ગને આમાં તે મટાડી શકાય છે. કાઠના પ્રાણને આમાં તે મારત
અદ્યુત ચમત્કારો કરી દેખાડાય છે. તેમ ગુપ્ત વસ્તુઓ ક્યાં છે-અમુક
જમ્માએ શું બને છે તે વીગેરે તેની મારતે માણસ પડી શકે છે, અને
પ્રાણની આવી શક્તિને આધારેજ આ વિદ્યાના પ્રયોગો દાહમાં અમેરી-

જાંબેલા છે કે એક માણસે બીજા માણસનું પાંધેલું પાણી પીવું નહીં, અધિયુ અન 'માવું' નહીં, બીજના પેહેરલા વસ્ત્ર પેહેરવા નહીં બીજે ને 'વાસણમાં જમ્યો હોય' તે વાસણમાં જમવું નહીં, અનિનિવાળા કે ખરાબ વિચાર વાળા સખસો સાથે સંબંધ રાખવો નહીં વીમરે જાળનો તેમાં જણાવી છે. કેટલાક લોકો એ પ્રમાણે વર્તે છે પણ તે શા માટે તેમ કરે છે તેનું ખરું કારણ પૂછતાં તે કંઈ જણાવી શકતાં નથી. તેમ મના કરવાનું કારણ એટલું જ છે કે તેમ કરવાથી ખાનાર, પીનાર, પેહેરનાર, જમનાર કે અનિનિવાળા સખસ સાથે સંબંધ ધરાવનાર સખસો ઉપર પ્રથમના સખસની હાવા સુખ રીતે તેનામાં ઘાતલ થાય છે અને જો તે રાગી હોય તો તેને તેનો રાગ ચડે છે. માટે ઉપર જતાવેલા નીચેના પ્રમાણે વર્તવાથી પોતાના પ્રાણ ઉપર, બીજના પ્રાણની ખરાબ અસર થતી અટકે છે માટે પોતાના પ્રાણની શુદ્ધતા કેમ જળવાય અને તે કેમ વધે તે પ્રમાણે ફરેક સખસે વર્તવાને પ્રયત્ન કરવો જોઈએ.

તત્ત્વ-વિદ્યાનો ઉપયોગ:—આ વિદ્યાની મદદથી શરીરમાં થએલા દર્દો મટાડી શકાય છે એવું ઉપર જતાવવામાં આવ્યું છે પણ તે શીવાય મન પણ સારાં કરી શકાય છે તેમજ આ વિદ્યાનો અજમાયેશ પોતાના ઉપર કરવામાં આવે તો તેથી એક જાતના યોગ જેવો પ્રયોગ પણ કરી શકાય છે; તેજ પ્રમાણે ચમત્કાર જતાવવાના કામમાં પણ આ તત્ત્વનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે; આ કારણથી આ તત્ત્વના બે વિભાગ પાડેલા છે. (૧) સંધાયક (magnetico healing) એટલે જમડેલા તન તથા મનની રિયતિનો સુધારનાર અને (૨) ચમત્કારીક (Phenominial) એટલે આજ તત્ત્વની મદદથી ચમત્કાર જેવા પ્રયોગો કરી દેખાડાય તે. સંધાયક તરીકે તેમજ ચમત્કાર જતાવવાના પ્રયોગો કેમ કરવા તથા પોતાના ઉપર પ્રયોગો કેમ કરવા તેનું વાસ્તવીક વર્ણન આગળ કરવામાં આવશે.

પ્રકરણ ૨ જી.

વિદ્યાપદ (*opportunity*) અને વિશેષ (*specialty*), ની સા-
મકાત:—પ્રયોગો કરનાર દોષ છે તેને વિદ્યાપદ કહે છે અને જેના ઉપર
પ્રયોગો કરવામાં આવે તેને વિશેષ કહે છે. કેટલાક મોટાનું એમ માનવું
છે કે પ્રયોગ કરનાર પુરુષનું શરીર સાફ દોષ અને જેના ઉપર પ્રયોગ
કરવાનો દોષ તેનું શરીર નજીક દોષ તો પ્રયોગ થઈ શકે છે, નહીં તો
થઈ શકતો નથી પણ તેમનું એ માનવું ખોટું છે. આમજી પાને ૧, માં
જીવજાતમાં આવ્યું છે તે પ્રમાણે સ્વભાવીક શામવાળા મનુષ્ય એક જીવ
ઉપર પ્રયોગ કરી શકતા નથી પરંતુ તેમાંનો એ એક પુરુષ જીવના
ઉપર કેટલીક વાર પ્રયોગો કરે તો બનેલા પ્રાણુ વિભાજીત થઈ જાય છે
અને પછી પ્રયોગો સારી રીતે થઈ શકે છે. એ વાત તો ખરી છે કે એ
ક માણસ જાણના ઉપર રહેદમંદી સાથે પ્રયોગ કરી શકતો નથી.
જમને દોષ કાઢવા ઉપર તે પાતાની અસર કરી શકતો નથી તેથી કઈ
મોટાનું એ માનવું છે તે ખરું કરતું નથી. નજીક જાણના મનુષ્ય કરતાં
મજબુત જાણના મનુષ્યો ઉપર આ વિદ્યાના પ્રયોગોની સારી અસર થાય
છે તે દલીલત પણ આમજી આમજી પાને ૧ માં જીવજાત છે તે ઉપરથી
પણ મોટાની તે સંજ્ઞાની જે ઉચ્છી માન્યતા છે તે ખોટી છે. હવે
વિદ્યાપદમાં શુ શુ થયેલો જોઈએ તે જાણતો વિચાર કરતાં નીચેના ગુ-
ણો તેનામાં અવશ્યતા છે.

(૧) વિદ્યાપદનું શરીર સ્વચ્છ જોઈએ, કાંઈ કે તેને પાતાનો
પ્રાણુ વિધિને આપવાનો છે હવે જે તેનું શરીર રોગવાળું દોષ તો
તેનો પ્રાણુ પણ તેવોજ દોષ અને તેથી વિદ્યમના શરીરને તેથી રોમ
હામવાનો નબળાં ગ્રે. જળી પાતાનો પ્રાણુ જીવને આપવો તેમાં દાની
તો છેજ પણ જે પ્રાણુ આપનાં મનસનું કોઈએ વિદ્યાપદનું શરીર
લીધું થયેલું દોષ તો તેથી તેને બહુ દાની થવાનો સંભવ છે. તેવાજ
કારણોને લીધે વિદ્યાપદનું શરીર નિરાગી અને મજબુત હોવું જોઈએ.

(૨) જાત ભરૂંસો—આત્મ વિશ્વાસ (Self-confidence) —
કોઈપણ વિશેષ ઉપર પ્રયોગ કરે કરતા પહેલાં, પ્રયોગ કેવી રીતે કરે
પહેલાં શુ અને પછી શું કરવું—કેમ માર્ગન કરવા—અવધાન (caution-

tion) કેમ કરવું વીચરે બાબતો પોતે જરાબર સમજાશે અને જાણે છે એવી પોતાની પ્રથમ ખાતરી હોવી જોઈએ, કારણકે જો પ્રયોગ કરતાની દરમ્યાનમાં તમો અચકી જાઓ અને પછી શું અને કેમ કરવું તે બાબતના વિચાર, ચમત્કર્મમાં પડી જાવો તો તમો કોઈ પણ વિધેયની ઉપર અસર કરી શકશો નહીં. પણ કોઈ પણ વિદ્યુત આવી પડે તે વખતે જરાબર સાવચેતી સાથે વર્તવામાં ન આવે તો તેમાંથી હાની થવાનો સંભવ છે, તેટલા માટે વેપારી માણસ પોતાના ધંધામાં જરૂરી કુશળતાથી કામ કરે છે તેવીજ કુશળતા પ્રયોગો કરવામાં રાખવી જોઈએ અને તમારે તમારા પોતાના કૃત્યથી તમો જ કંઈ કીધા કરો છો, તે તમો જરાબર સમજો છો એમ ખીજાઓને માણસ પડવું જોઈએ કારણ કે તેમ યવાથી તમારા ઉપર અને તમારા પ્રયોગ ઉપર તેમનો વિશ્વાસ મેસશે અને તમારા પોતાના કામ ઉપર તમારો વિશ્વાસ હોવાથી તમો પ્રયોગો સારી રીતે કરી શકશો.

(૩) દૃઢતા-સ્થિરતા (firm determination or firmness of will) વિધાયકમાં બહુ મહત્વુત સ્થિરતા જોઈએ. તેના મનનો વિચાર એટલો બધો દૃઢ અને મજબુત હોવો જોઈએ કે મને તેવી અડચણ આવી પડે તોપણ પોતાનો પ્રયોગ તે પાર ઉતાર્યા વગર રહેનાર નથી. પોતાના શીર ઉપર મને તો આજ દુરી પડે તોપણ તે ગમરાવાનો નથી. એવો દૃઢ નિશ્ચય તેનો હોવો જોઈએ. કારણકે જો તેનો નિશ્ચય દૃઢ રહે નહીં અને તે મહરાય તો તેથી વિધાયક અને વિધેયને બંનેને હાની થવાનો સંભવ છે. તેટલાજ માટે વિધાયકમાં સ્થિરતાની આવશ્યકતા છે અને જો તે તેનામાં રહી શકે તેમ ન હોય અગર તે બાબતમાં તેનો (વિધાયકનો) પૂર્ણ બરસો ન હોય તો તેવા માણસે વિધાયક બનવું ન જોઈએ તેમજ તેવા માણસના હાથમાં કોઈ સમ્પત્તિ વિધેય પણ બનવું ન જોઈએ.

(૪) ખંત-ઉયોગ (Perseverance) આ યુજ પણ વિધાયકમાં જરૂરનો છે કારણકે આ વિધાની અસર દરેક વિધાયક યનાર સમ્પત્તિ પેહેલે પ્રયોગો વિધેયની ઉપર કરી શકે એવો નીચમ નથી. પેહેલાં ખંત કે દૃઢ સમ્પત્તિ ઉપર તમો પ્રયોગો કરો તેમાં તમો શકો નહીં બાને નિષ્ફળ જાવ તેથી તમારે નાસીપાસ થવું ન જોઈએ. પણ પ્રયોગ પાર ઉતારવાનો દૃઢ નિશ્ચય કરી પ્રયોગો કરવા જરૂરી રાખશો અને આ

પુરતકમાં આમળા જતાવેલી મુખનાએ પ્રમાણે સમજી બરાબર વર્તેલા તેા અરુર તમેા ઠાઈ પજુ વિધેવતા ઉપર અધર કરી સકો. પેટેએ પ્ર-
યેમ બરાબર પાર જનારો વાને પારેણુ રજા મેગવતું એ મુશ્કેલ છે
પજુ એ તમેા ઠાઈ એ વિધેવ ઉપર બરાબર અસર કરી સકતા, તેા પછી
બીજા પ્રજા વિધેવો ઉપર તમે સારી અસર કરી સકો. તેમાં કાઈ કા
નથી, અને જમ જમ વધારે પ્રયોગો કરતા જશે તેમ તેમ તમારી
તે કમિ ખીલશે અને તેથી લગભગ ૮૦ થી ૯૦ દહા સુધીના વિધે-
વો ઉપર તમે તમારા પ્રયોગોનો સારી અસર કરી સકો. ઉપરના કા-
રણોને કીધે વિધાયકમાં ખંતીસાવજુનો આવશ્યકતા છે.

(૫) વેલ્થટ્રાઈટિ (*interlocking gears*) બાવી દરિ પજુ વિધા-
વતે અરુરની છે કારણકે બાવી દરિને આધારેજ વિધેનાવ સત્વ પોતાના
કાજમાં લેઈ સકાય છે અને તે કારા ઉઠેણુ રજા મેગવી યાગ છે.
સામા પ્રજાસને જોન જોતામાં પોતાની તરફ ખેંચી લેકે-સામાનું મન
ચાંચી નાંખે એવી જગવાન દરિ દોવી જોઈએ. સર્પની દરિ જદુ બખ
અને વેલ્થટ્રાઈટિ છે તેથી તે પછી અને કુવજાંટ્રાએને પોતાની તરફ
ખેંચી લેકે છે તેથીજ દરિ સિંદ ને વાપની કહેવાય છે. અમેરીકામાં
મજુમજુવા સર્પના (*interlocking snakes*) નામથી જોગબાન્ય સર્પ યાય
છે તેનામાં તેવી કમિ વિદ્યે પ્રકારની છે અને તેથી તેની નજરે ચડેલાં
હાર, ખીસદાલી આદિ નાના પ્રાણીઓ તેની તરફ ખેંચાઈ જાય છે અને
પોતાનીજ મેજ તેના મોઢામાં જઈ પડે છે. કાઈની દરિ સારી દોવ
છે અને કાઈની ખરાબ દોવ છે, તે કારણથી મુજરાની મોકો દુધ ઉપર
કાઈની જનતા મુધી દરિ પડવા દેતા નથી નજર લાગી છે એમ મોકો
ને કહે છે તે પજુ બાવી દરિ પડવાની વાત ઉપર આધાર રાખે છે.
કમીજુ કુરેખમાં તેમજ ઉત્તર અમેરીકાના વાગુદીએમાં એવી ખરાબ દ-
રિની જદુ ખીસ છે અને તેમાંથી જમવાને માટે તેઓ વિચિત્ર જાતજા-
તના ચીંટો પાસે રાખે છે; તેમજ પાલેરકાઈનના મુસલમાનો તેમજ
કીરમીઅનેમાં દરિ જાળતનો તેવાજ વિશ્વાસ છે. તેમના ધર્મ પુસ્તક
ખાઈમસમાં તેજુ જતાવનારા કહરા મળી આવે છે.

(૬) કાંન્ટ-ચિત્ત (*canting*) વિધાયકે પ્રયોગ કરતી વખતે
પોતાનું ચિત્ત કાંન્ટ રાખતું જોઈએ, તેજુ પોતાનો મીજબજ કમજો રા-
ખવો જોઈએ. કારણકે પ્રથમમાં કાપી વિષ બાવી નડે તે વખતે પો-

તાતું' ચીત્ત' શાન્ત ન હોય અને તેથી મનરામજીમાં કંઈકિ વિરહ કરી
દે તો તેથી વિધાયક વિદેય ઉભવને નુકસાન થવાનો સંભવ છે.

(૭) 'ઈદ્રીય' નીમહ વિધાયકે પોતાના વિરતું રક્ષણ કરવું જોઈએ.
કુ'કર્મા શાસ્ત્રમાં આ જાણતમાં જે નીચમ કહ્યા છે તે નીચમ પ્રમાણે
વર્તવું જોઈએ.

(૮) ચોક્કસ સરજ અવાજથી સુચનાઓ વિદેયને આપવાની ટેવ
પાડવી જોઈએ કારણકે જેમ નમગ અને ટ્યુપસુ સ્વભાવવાળાથી પો-
તાતું કામ ફળીભૂત થઈ શકતું નથી તેમ નમગી અને વિદેય ઉપર
અસર ન થાય તેવી રીતે સુચનાઓ આપ્યાથી કામ ફળીભૂત થતું નથી.

ઉપર જતાવેલા આ શ્રેણી વિધાયકમાં હોવા જોઈએ, પરંતુ તે
ધીવાય કેટલાક ભેખડો વિધાયકમાં પરમાર્થ જુદી હોવી જોઈએ એવું
જણાવે છે પરંતુ હાલમાં યુરોપ, અમેરીકા આદિ દેશોમાં આ સત્યના
પ્રયોગો કરવામાં આવે છે તેઓ પરમાર્થ જુદીથી કરતા નથી પણ તેઓ
પૈસા ભેંજ આ વિદ્યાના પ્રયોગો કરી દેખાડે છે તેમ આ વિદ્યાની મહાધી
રો સાળ કરવા માટે પણ હી ભે છે અને તેવા હાકારો હાલ અમેરિ-
કામાં કામ કરે છે એટલે આ કામમાં ખાસ પરમાર્થ જુદીની જરૂર છે
એવું નથી પણ આ વિદ્યાનો સદુપયોગ કરવાનો વિચાર વિધાયકમાં
હોવો જોઈએ. કોઈને હેરાન કરવાના કામમાં કે તેને ઉધે રસ્તે દોરવાના
કામમાં આ વિદ્યાનો દુરુપયોગ કરવો ઉચીત નથી અને તેનો કોઈ

* ભેંકો ઉપર તમે અસર કરવા માગો છો કે ભેંકોની તમારા ઉપર
અસર થાય એવું ઇચ્છો છો? ખીજ ઉપર કુકમ શરમાવવાનું આહોહો કે
મીઝના કુકમોને આધિન રહેવાનું પસંદ કરો છો? તમે શેઠ 'મનવા-
માં છો કે નોકર જે સમજી તમારા પોતાના ઉપરજ આધાર રાખે છે.
તમારો પ્રાણ જો પ્રજગ હશે તો તે જધું તમારાથી થઈ શકશે. માટે
પ્રાણની પ્રજગતા વધે તે તરફજ સર્વે પોતાની નજર રાખવી જોઈએ.
તરણકે તેમ પ્રાણ પ્રજગ થયાથી, સંસારમાં સાગં નરસા મનુષ્યોના સં-
પદમાં આવવાથી તેમના પ્રાણની અસર તમારા તન'મન કે વિચાર
ઉપર થશે નહીં. એવી અવિદ્યતા પ્રાપ્ત કરવાને માટે યોગસાધન (રાજ્ય
ભગ) માં શુદ્ધતા અને સિદ્ધિ મેળવવાને જે નીચમો જતાવેલા છે તે
મેળવવા પ્રયત્ન કરવો જોઈએ.

પ્રાચીનકે ક અજ્ઞાતી તેવો પ્રાપ્તિયોગ જલો કરે એવી ખારી તેને નિષ્કારામક છે.

વિદ્યેયની ચોક્ષતા—ઉપર જે મુલ્યો વિધાવકમાં અવલકનાં છે એમ જનામું તે મુલ્યો વિદ્યેયમાં દોવાની જરૂર નથી. પણ ઉપર જણાવવામાં આવ્યું છે તે પ્રમાણે ચિન્તનીય પ્રાજ્ઞ દેવ તે સારો પ્રયોગ થઈ શકે છે એટલે વિધાવકના પ્રાજ્ઞ કરનાં વિદ્યેયનો પ્રાજ્ઞ ચિન્તનીય દેવ ત્યારે સારો પ્રયોગ થવાનો સંભવ છે એટલે વિદ્યેય રવા દેવો જોઈએ તે આજન નીચે જણાવવી જરૂરની છે.

(૧) વિધાવકના પ્રાજ્ઞ કરનાં વિદ્યેયનો પ્રાજ્ઞ ચિન્તનીય દેવ તે જલો સાર કરાજીએ તેમ દેવનો પ્રયોગ મારો થઈ શકશે.

(૨) આ વિદ્યા ઉપર પૂર્ણ થકા અને તે વિદ્યા વીરુ જે કહેવામાં અને કરવામાં આવે છે તે ખરું છે એવો પોતાનો નીચવ.

(૩) વિધાવક ઉપર પોતાનો પૂરો વિશ્વાસ. તે જે કંઈ કરશે તે તેના પોતાના જલા મારે કરશે. તેની વિરુદ્ધ તે કંઈ કરશે નહીં.

(૪) વિધાવક પ્રયોગ કરવા માટે તે વખતે કે તે પ્રયોગ કરતો દેવ તે દરમીયાન, વિધેય તે પ્રયોગ સમય ન થાય કે પોતાના ઉપર કંઈ અસર ન થાય વીગેરે જાતની કાઈપણ વિરુદ્ધ આવના કરવી ન જોઈએ, થાને તેને પોતાનું સામું મન-જગ વાપરવું ન જોઈએ કારણ કે વિધેય જે વિરુદ્ધ આવના મનમાં ધરાવતો દેવ તે તેના ઉપર પ્રયોજની અસર થઈ શકતી નથી. તમો વિધેયને સામું મન-જગ ન વાપરવા કરમાવો તે પણ કટલીક વખતે તેઓ તેમ કરે છે છતાં તેઓ તેમ કરે છે તેવું તેઓ જાણી શકતા નથી, કાઈ વિધાવક પ્રયોજો કરે છતાં તે પ્રયોજની ખારી અસર કરવામાં નિષ્ફળ જાય તે તેનામાં ઉપર જે મુલ્યો દર્શાવ્યા છે તેની કાંતો આખી દેવ, કાંતો વિધેય વિરુદ્ધ આવના પ્રયોગ વખતે મનમાં ધરાવતો દેવ, કે કાંતો આગળ આ પુસ્તકમાં જે સુચનાઓ અને રીતો જતાવવામાં આવશે તેનાથી તે અજ્ઞ રહો દેવ-પુરતું પ્યાન તે ઉપર આપ્યું ન દેવ. આપણી પાસે દર દમેય જે જી હે પ્રશ્ન રહેતો દેવ તેના ઉપર જલુ જસલીથી અસર થાય છે તેથી કરીને પોતાની જી મીન, કે દોષ પાસે રહેનાર સખસ સારો વિધેય થઈ શકે છે.

સૂચના—જાળકો અને મુવાનોના શરીરમાં પ્રાજ્ઞનો પ્રવાહ પ્રજગ

રિયર કરવાનું કીજે છે. બહુલીલાખી-અમુક બાવો અમુક માણસ પાસેથી અમુક વસ્તુઓ લેઈ મૂકે એવું જે કહેવામાં આવે છે તે બાવાઓ પણ ખરા સાંલિમામથી પોતાની દૃષ્ટિ રિયર કરેલી હોય છે તેવી દૃષ્ટીની મદદથી તેઓ તે પ્રમાણે કરી શકે છે.

(૬) રફ્ટીક (Crystal) ના પથ્થર ઉપર ધારીને જોવાની રેખ પાડવાથી

સંકલ્પ બળવાન કરવાની રીત:—ધમ્બા રંગીનૂત કરવાના કામમાં સંકલ્પ-બળ બહુ અગત્યનો કામ બળવે છે. સંકલ્પ-બળથી વિચાર-સંદેશ (thought mess-ages) લંબાવે તેના ધારેલા સ્થળે મોકલી શકાય છે. સ્થળ દુર હોય તેથી કંઈ તે મોકલવામાં અડચણ પડતી નથી. પણ જો સંકલ્પ નિર્બળ હોય અને તે મોકલવાનું સ્થાન દુર હોય તો તે ધારેલે સ્થાને પોહોતી શકતો નથી. તેનું વેગન ઊંચ બળ છે. એવો નિર્બળ સંકલ્પ શક્તિ બહુજ નબળીકના માણસ ઉપર જુગ અસર કરે છે અને તે માટે સંકલ્પ પ્રબળ બનાવવાની જરૂર છે. ખીજી બધી શક્તિઓ જેમ ખીતવા શકાય છે તેવીજ રીતે માનસીક ક્રિયાથી સંકલ્પ પણ બળવાન બનાવી શકાય છે.

પણજ યખ્સો પોતાનો સંકલ્પ પ્રબળ છે કે નિર્બળ છે તે બધી કે સમજી શકતા નથી. તેઓ કુચ્છ, હાલિલાઈ, મરમ ધીબજ વીમરે દુર્ગુણોને પ્રબળ સંકલ્પ તરીકે ગણે છે—લેખે છે. પણ આપ માનવામાં તેમની શુભ છે કારણ કે સંકલ્પને કાબુમાં નહીં રાખી શકવાના પરીણામને લીધે આવા દુર્ગુણો મનુષ્યોમાં પ્રચલી નીકળે છે. અને તેવા દુર્ગુણોને લીધે પેહેલાના કરતાં તેમનો સંકલ્પ નિર્બળ બને છે, અને તેથી પોતે ના હીમતવાન થાય છે. જગવાન સંકલ્પ વાળો સખસ એક વખત નિર્બળ ઉપર આવ્યા પછી પોતાનું ધારેલું કામ પાર પાડવામાં અચક્તો નથી.

જગવાન સંકલ્પવાળો સખસ પોતાની બધી શક્તિ નહીં કરેલા વિચારમાં રાકે છે અને પોતાનું ધારેલું કામ પાર ઉતરે ત્યાં સુધી તે ત્યાં રહી રાખે છે. તે વિચાર પોતાના જાત-કામતે મારે હોય, અમર તે ખીબના કામનાં જગે કરેલો હોય તો, પણ તે તેમની રખલીત થતો નથી.

જગવાન સંકલ્પથી જેમ એક સખસને સેવેલાઈથી કાબુમાં લેઈ શકાય છે તેમ બધા માણસોને પણ લેઈ શકાય છે.

આસ અમુક કામમાં ધણી સહિત વાપરવાને કાઠ સક્તિવાન હોય તેથી પોતાનો સંકલ્પ જગવાન છે એમ કેટલાકને દેખાય છે, પણ તે કંઈ કસોટી નથી. તોત્ત કામમાં નીચંતર તેવી સહિત વાપરવાની તેનામાં સહિત છે કે નહીં, તેના ઉપર તેના સંકલ્પ જગની કસોટી થાય છે. એમાંથી કંઈ કામ કરવું તે ઉપર તેનો સંકલ્પ વ્યુત્પન્ન હોય તો તેનો સંકલ્પ નિર્ભય છે એમ જાણવું. જો કાઠ સખસ અમુક નિર્ભય ઉપર આભા પછી પોતાનો તે કસોટી નિર્ભય ખીલ માણસના કહેવા ઉપરથી જમર વિચારે ખદજે તો સમજવું કે તેનામાં સંકલ્પ-જગ નથી અને તેના માણસને પોતાના ઉપર વિશ્વાસ નથી અને તેના માણસનો સંકલ્પ રીત પર રીત નિર્ભય થતો જાય છે.

જો માણસોએ કંઈકીમાં જનતા જનાવો અને અનુષ્ઠ જનતનો અભ્યાસ કર્યો છે તેઓને સ્પષ્ટ માણસ પડેછું છે કે જો માણસ એક વિચાર ઉપરથી ખીલ વિચાર ઉપર આવે છે, તેમ એક રીત બદલી ખીલ રીત પછી વારે પછીએ તે બદલે છે તેવો માણસ કંઈકીમાં કંઈ પણ ઉપયોગી કામ કરી શકતો નથી, તેમ તેવો માણસ તેના કામ માટે તદ્દન નાશાય છે. તેથી દુનીયામાં કેટલાક માણસો એવા હોય છે કે તે કાઠ પણ વિવધ જાનન ચોક્કસ નિર્ભય ઉપર આવી શકતા નથી. તેઓ પાણીના મોળ ઉપર યુવના દુકાની આજે દુનીયામાં આવે તેમ અથડાય છે. દુનીયાની અંદર રહી ન મળે એવી તક-કાલ પોતાની બવીજની આખી કંઈકી બાલાઈ જાય તેવી તક-તેમને મળે છે, પણ પોતાનો સંકલ્પ નિર્ભય હોવાથી કાઠપણ જનતા નિર્ભય ઉપર આવી શકતા નથી અને તેથી આવેલી તક તેઓ યુમાવે છે અને તેવી તક યુમાવ્યા પછી તેઓ જાણે વાંક નથીજનો કાઠે છે.

તેટલા માટે કસોટી સખસની ફરજ છે કે તેણે પોતાનો સંકલ્પ જગવાન જનાવવા જલ કરવો જોઈએ પ્રજા સંકલ્પ સિવાય પોતાનામાં રિચરતા કે સ્વતંત્રતા આવતી નથી. કાઠપણ બરેલા નિર્ભય કરી તેને વગળી રહેવાથી સંકલ્પનું જગ ખીલી તે પ્રજા જને છે. તેથી કસોટી સખસ પેહેલાં કાઠપણ બરેલી રીતે વિચાર કરી, પછી ચોક્કસ તે જાનતનો નિર્ભય કરી, દરતથી ધારેલું કામ પાર જનારવા મયન કરવું જોઈએ અને તે કરતાં કંઈ યોગી ધણી અડચણ આવે, તેથી નાઉમેદ થઈ તે જાનતમાં તેણે યાદી પાતી કરવી નહીં. જો સખસો આ નિય.

મેને વળગી વર્તશે તો તેઓ જરૂર પાતાની જાંઘીમાં હાથી પડવીએ પોહોત્યા વગર રહેશે નહીં.

ચોકસ નિર્ણય કર્યા પછી આપણી વિચાર શક્તિ પ્રમાણે આપણને તે ખરો સાગતો હોય તો તે પ્રમાણે વર્તવું પણ કોઈ દીવસ દહીયા કે ગરબાજી થવું નહીં. ચએલી બુદ્ધને દહીયાઈથી વળગી રહેવા કરતાં ચએલી બુદ્ધ સુધરવામાં વધારે પ્રયત્ન સંકલ્પની જરૂરીયાત છે. જ્યારે તમને તમારી બુદ્ધ ચએલી માનુષ પડે ત્યારે તે બુદ્ધ તમારા સંકલ્પ જગનો ઉપયોગ કરી સુધારવા જોઈએ. જીજ્ઞાસુ માણુસનો સમાલ લેઈ વર્તવા કરતા તમારે પોતાની મેજે તમારા કામ માટે નિગમ કરવો, કારણ કે તેમ ન કરવાથી તમારી નિર્ણય કરવાની શક્તિ અદૃશ્ય રીતે નબળી થાય છે.

નીચેના નીચેના પ્રમાણે વર્તવાથી તમારો સંકલ્પ જગવાન થશે. નીચેના નીચેના દરેક વાંચવા અને દરેક વખતે તે પ્રમાણે વર્તવાનો તમારે હસાવ કરવો જોઈએ.

- ૧ સ્વતંત્ર રીતે મારું કામ કરીશ; બીજાના કબ્જા પ્રમાણે નહીં કરું.
- ૨ મારું કામ કરવામાં કું પોતે મનસમય કે ઉદ્દેશ્ય નહીં.
- ૩ કું મીઝાન ખોઈશ નહીં તેમ મીડીયાં નહીં કરું.
- ૪ કોઈ જાગતનો ઉતાવળથી નિર્ણય નહીં કરું.
- ૫ એકવાર નિર્ણય કર્યા પછી તે જાગત પસંદગી નહીં કરું.
- ૬ કું જે હાથ કરીશ તે છેવડનો કરીશ અને તે જાગતમાં કંઈ અધુરું રાખીશ નહીં.
- ૭ મારી જીવિ વિરુદ્ધ કાંઈ કામ નહીં કરું.
- ૮ જે નિર્ણયથી બીજાને નુકસાન થાય તેવા નિર્ણય કું કોઈ દીવસ કરીશ નહીં.
- બીજા સાથેના કામમાં કું પ્રમાણીકરણે વર્તીશ.
- ૧૦ આ હાથોની મારા મન ઉપર સર્વ હાથ બેસાડીશ અને દરેક રોજ તે પ્રમાણે વર્તીશ.

જેમ અને તેમ દબેશા ઉપરના નિયમે પ્રમાણે વર્તું અને નિરંતર પોતાની અક્ષય દુષ્ટિમારી ઉપર આધાર રાખવો. કદાચ તમારો હાથ બુદ્ધ બનેલો હોય અને બીજાનો ખરો હોય પણ બીજાના વિચાર પ્રમાણે

વર્તવાથી તમારો સંકલ્પ જગવાન થશે નહીં. જો તમારી શ્રુતિ થતી હોય તો અનુભવથી અવિષ્કારમાં તેમ નહીં થાય. કપર જે રીત અને નીતિઓ જતાવ્યા તે પ્રમાણે વર્તવાથી દરેક જાણુ પોતાનો સંકલ્પ પ્રજ્વળવાનો હશે. પરંતુ કાંઈને આ પ્રમાણે વર્તવું રીક ન લાગે તો તેણે નીચેની રીત અનુભવો પોતાનો સંકલ્પ જગવાન કરવાને યત્ન કરવો જોઈએ.

સ્વાકર્ષણ શક્તિ

કેટલાકે એવા સંકલ્પજાગરે સ્વાકર્ષણ શક્તિના નામથી ઓળખે છે; તે સ્વાકર્ષણ શક્તિ જોડે જોગવણ માટે તમારો તમારી પોતાની કપર પાત્ર વિશ્વાસ દોરો જોઈએ એટલે તમારે ગર્વોદ્દોગું જોઈએ એમ સમજતા નહીં. જે ઓછી રીતભાતમાં મધ્યસ્થ, યોગ્ય કંડી પ્રતીતિ, અખ્યમ, અને પૂર્ણ વિશ્વાસવાળા દેવ છે તેઓ મદાન જોડે પ્રાપ્ત કરે છે. જે વેપારીને પોતાના માલમાં અસો ન હોય તે તે વેપારમાં ધારી રહેતો નથી. તે વેપારમાં જરાજર મારવાને માટે તેને પ્રથમ તેમાં વિશ્વાસ દોરો જોઈએ, તેમ પોતે માલ વેચી શકશે એમ તે માનતો હોયો જોઈએ તેમજ પોતાના પ્રમાણના સર્વ મુલ્ય પોતે જાણતો હોયો જોઈએ; પોતાના તનમનથી ધરુદને ગળે તે જનારવા જોઈએ. પણ જો તે રહતી સુરત રાખી ચીપી ચીપીને ગમે તેમ જોડે તેથી કંઈ અસીવાર થતો નથી તેટલા માટેજ જે માલનો તમે વેપાર કરતા હો તેના જથ્થા મુજબનો પેદેશ જરાજર સમજી અગ્રવાસ કરો કે ધરાક માલ જોતાંની સાથે તમારી વાતચીતથી પાણી પાણી થઈ જાય અને સોદો કર્યા વગર ત્યાંથી ખસે નહીં; તમારું કહેવું જાણુ જરાજર છે, એમ તમારા ધરાકની તમારે ખાતો કરી આપવી જોઈએ, કાંઈ કામના સજાથી બીજા ભોગને તમારા રોચાજ વિચાર ધરાવા માંગતા હો અમર તમારી હિચ્છાનુસાર કામ કરાવવા માંગતા હો ત્યારે તે કામ ચાર કરતાં પેદેશ આપ્યા વિગરને પૂર્ણ અગ્રવાસ કરવો જોઈએ, તેમ તે સંજોષે શું શું અને કેમ જોણવું તેના પણ નિર્ણય કરવો જોઈએ. તેમજ જે જે માણસોના સંમતમાં આવ્યા તેમનો (તેમની રીત જાન આચાર વિચાર વીચર) પણ અગ્રવાસ કરવો જોઈએ એટલે કેટલાક પ્રમુખોએ વધારે જોણવું નકામું છે, અને કેટલીક વખતે તેથી વલકું છે. કેટલીક વખતે તમારે નરમાસથી વાત કરવી જોઈએ ત્યારે કેટલીક

વખત આંખ ચઢાવીને બોલવાથી કામ સુરે છે. તમારે તેવા પ્રસંગોમાં તમારી અકચ દુધીવારી વાપરવી બોધ્યે કે કેવી રીતે વર્તવાથી શાપરો થશે. દરેકમાં મામાની સાથે જગના યજ્ઞ કામ થેતું સાફ છે.

૪૭ માણસ પામેથી તમારે તમાફ કામ કાઢી લેતું હોય તેની સાથે તેને ખોડું લાગે તેવી રીતે વાઢવીવઢ કરવો નહીં. તેનામાં કઈ કઈ નિર્ભંગ બાબત છે તે તરફ ધ્યાન આપી તે ઉપર મારો ચલાવશે તો તમે તમાગ કામમાં શાંતી સ્વસ્થા; દરેક માણસને એવી રીતે કાંઈ કાંઈ પ્રકારની નિર્ભંગતા હોય છે.

કાઠ માણસની સાથે પ્રથમ મુલાકાત થાય તેના ઉપર તમે અમર કરવા મામતા તો તે બની સકે તો તમારે તેની સાથે દરત મેલાય માને શીકડેન્દ્ર કરવા, પણ તેવો દરત મેળાય કરવામાં પણ દુધીવારી વાપરવાની છે અને તે માટે તે કમ કરવો તેની રીત જનાવરી વાસનાવીક છે અને તે પ્રમાણે કઠવાથી સામા માણસના ઉપર તમારી ધારેલી અમર થશે.

તેનો દાઢ બને તેટલો જગજગ નખત પડે. પણ તેને ઈન્દ્રિય થાય તેવી રીતે પડવો ન બેઠે. દરત મેળાયમાં અંધગાઓ પડવાની નથી. તેનો દાઢ માને દરેકગણો બામ એકમ પડી દેરો કારણ કે નેમ જમી નહીં કરે. તો માનો માણસ તેની અંધગાઓ બંધ કરી દેશે અને તેથી તેનો દાઢ જગજગ તમાગ દાઢમાં આવી સ્વસ્થ નહીં, પછી રૂઝ એક વખત દરત મેલાવા ઉપર નીચે દસાવો અને બવારે દાઢ દસવતી નીચે દાઢ લાગ લાગે બે-ચાલ સેકન્ડ થેલી તમારો દાઢ તેના દાઢમાંથી (હટા કાઢી) પછો બેલી લેતી વખતે તમારા દાઢની અંધગાઓ તેની દંડવી ઉપર થઈ જાય છે અને તમારો અંગુઠો પેટેલી અંધગા ઉપર થીને થીને જાય છે. આવી રીતે દરત મેળાય કરવાનું થોડા સમયનો બોધ છે. જે તમે ઉપર પ્રમાણ દરત મેળાય કરવામાં વર્તે તો સજા અશે તમે આ માણસ ઉપર અમર કરી દારી.

બવારે તમે બીજાની નામે દરત મેળાય કરો ને વખતે તે સખતની તરફ જાય વાસ વજો અને તેના નાકના મુઠા ઉપર ધારીને એકી દસે બુઝો અને જે જામત તેના ઉપર દસાવવી હોય તે બાબતને ખાતરી સેકન્ડ વિચાર કરો.

દરત મેળાય કરવાની ઉપર જનાવરી રીત પ્રમાણે જગજગ ૨૬

પાણી ભેંજ્યો. / જો તમારે આમજ પડતા થવું હોય તો તમારે એવી
એવી નાની બાજતો ઉપર જરાજર ધ્યાન આપવું જોઈએ. ધણી સખસો
તેવી નાની નાની બાજતો ઉપર ધ્યાન નહીં આપવું એકદમ મોટા કામ
માથે ધરવાં જાય છે તેથી તેમાં પાછા પડી પાછળથી પરત્વાર છે. નાની
વસ્તુઓનો સમુદ્ધ મોટો દેખાય છે અને જોયો નાની કહી તેને પડતી
સુધી તે ઉપર લક્ષ્ય નથી આપના તેઓ કહી જૂજીયાને પોડોયતા નથી.

સ્વાર્થપુ થાને અમન અસરનો મુગ પાચો સારા મજાનુન સખગ
સંકષ્પ જાણી-પ્રજ્ઞા ઉપર રહેલો છે. પોતાની મનઃક્રિયા કેળવવાને-તેને
સખગ જનાવવાને દુનીયામાં ધોડાજ સખસો થતું હતું દરી. વાંચનાં લ-
ખનાં શીખવાની, પેશા પેશ કરવાની, ધંધા વેપાર રોજગાર કરવાની કળા,
સખગા આજ્ઞાકાલ શીખના માનુસ પડે છે પણ તે બાપાર-કળા વીગેરેમાં
કેમ કોઈકમાંક થવું-ધારું કામ કેવો રીતે પાર પાડવું-ખીલ સખસો ઉપર
અદક્ષ રીતે કેમ અમર કરી તે કદિને કેળવવાને થાને ખીલવવાને
અજમાયશ કરના કાંઈ દેખાતા નથી. કદાચકોને તો તેના વિચારજ નથી.
કદાચકો એક ધારે છે કે તેને ખીલવવાની જરૂર નથી નેતો પોતાની
મેળ વખત આવે ખીલશે; આવી રીતના બુલ બરેલા ખ્યાલમાં દુનીયાને
મોટો ભ્રમ જોઈમાં ખાઈ કરે છે. એક સાધારણ અલક્ષથી વિચાર કરીએ
કે હાથને કસરત આપ્યા શીવાય હાથ મજાનુન થતા નથી તેવીજ રીતે
કરીરને અને વાહકાક્રિયાને પણ કસરત આપ્યા શીવાય તે સારા થતા
નથી-વગર કસરતે એકજ રિયતીમાં સમેલો હાથ સુક્ષ્મ નિર્દેશ લાકડ
જેવો સ્તુત્ત્વ બની જાય છે. તે પ્રમાણે મધુન સાજમાં, સંમીન સા-
સમાં વીગેરે કામોનો અભ્યાસ કરેલા પુરોષો આપણી ર્ષીએ પડે છે
પણ જો આપણે કાંઈને પણ કપુકાથી પુછીએ કે તમોએ તમારી મન
ક્રિયા ખીલવવાને કાંઈપણ પ્રયત્ન કર્યો છે અને કર્યો છે તો શી કર્યો છે,
તે જાનનર કંઈ કમરત કરી છે કે કેમ તો તમોને આખેજ કાંઈની
પામેથી મંતોપકારક જવાબ મળી શકશે.

આટલું બદલવા પછી મન કાંઈને કેળવ્યા કે ખીલવ્યા કીવાય તે
સખગ બની કો એકું ધારું તે કાલ અને વિચાર રીતની આપર છે.
તેવાં વિચારજ મુગ પાચા વીનવો છે. મનની કાંઈ પણ ક્રિયા તેનો
ઉપયોગ કર્યા કીવાય અજાજ થતી નથી.

પણ સોડો એમ પણ ખાતના માનુષ પડે છે કે તેમની મન સક્તી મદ્દ મગગ છે પણ ખરૂં જોતાં તદ્દન તેથી વૃદ્ધિદુર્લભ હોય છે. તેઓ તપી જતાં, દીક્ષાર્થી થાગા અમર નેત્રીજ જાનના સ્વભાવને સમગ્ર મન સક્તી તરીકે માનવામાં મોટી ભૂલ કરે છે. કારણ કે ખરી રીતે, જોનાં તેવો સ્વભાવ તો ઉપરો તેના મકલ્પ જાગની નીર્ભંગતા જતાવે છે. પોતાનો સ્વભાવ પોતાના કાનુમાં રહી શકતો નથી એજ જતાવો આવે છે કે કાનુમાં રાખવાને મન સક્તિને કેળવેલી નથી, તેમ તે સમગ્ર નથી. જ્યારે તમો પોતે પોતાનો મીઠાજ અને મનને કાનુમાં રાખવાને સક્તીવાન નથી તો પછી બીજા ઉપર કાનુ ધરાવવા અને તેમના ઉપર કુક્રમો સ્વભાવના ને તમારી સાવકાનમા ખાખી છે. તો તેટલા માટે પ્રથમતો તે મન સક્તિ નો તમારી પોતાની ઉપરજ અજમાવણ કરતાં છોડો. મનમાં આવતા વિવિધ બીચારોને તથા તેનો અન્ય સક્તિઓને પૂર્ણ કાનુમાં રાખવાની રેવ પાડવાથી મન સક્તિ-સંકલ્પ સમગ્ર થશે અને તેટલાં માટે દરેક જાનુને પોતાના કીનાયે તેમ કરવાની જરૂર છે.

રીત:—મન સક્તિ—મકલ્પ નમગ થાઓ, બીજાનાં ઉપર પૂર્ણ કાનુ મેગવાય તેવી રીતે તમારી મન સક્તિને જોર મૂકો—પોતાની જાતને આંકેલમાં રાખી શકવાની સક્તિ મગગ થતી જાઓ એવો દરોજ દર નિમગ કરો. અને આમ કરવાથી તમારી મન સક્તિને પુટી મગશે, દીવસમાં ધણી વખત આ બાબતનો વિચાર કરો અને ખાસ કરીને રાત્રે સુવા જતી વખતે તેવો વિચાર મનમા રાખો. ફતેહમંદ થવાનો દર નિમગ કરો.

દરેક મનુષ્યના સરીરના હેઠામાંથી અસ્પષ્ટ પ્રવાહ વહવા કરે છે અને મજબુત મન સક્તિ—મકલ્પ જાગવાગા સખમમાંથી એવો પ્રબળ પ્રવાહ વહે છે કે માર અને ધાકથી તાબે કરે તેના કરતાં તેવા પ્રબળ પ્રવાહથી બહુ જલદીથી અને સહેલાઈથી સામે માણસ તાબે થઈ જાય છે. આવા માણસના સંગમાં આવતાં તરનજ તમારા મન ઉપર કંઈક વિચિત્ર સામણી ઉત્પન્ન થાય છે અને તે તમને લાગે છે છતાં ને કેમ થાય છે તે તમો જાણના નથી. દરેક માણસમાં તેવી સક્તિ છે પણ તે કેળવ્યા શીવાયની અધમ રિયતીમાં પડી રહેલી હોય છે, તેટલા માટેજ તે કેળવવાની ખાસ જરૂર છે, પણ તે કંઈ એક દીવસમાં કે એક મહીનામાં થઈ શકે નહીં, તેને માટે તમારામાં ધીરજ અને ખતીશાપણું જો-

૬એ. દરેક વસ્તુને સારી રીતે કેળવવાને પુરતો વખત જોઈએ છીએ તેના કારનાં પણ આ અદરૂપ પણ મહાત્મજીવાન શક્તિને તેની પૂરી કોટિજ્ઞાતીમાં આજુબા આટો અવાગ મહેનત, ધીરજ, અને ખંતીલા-પણી ખાતર જરૂર છે.

નીચેની રીતનો જરાજર અભ્યાસ કરી તે પ્રમાણે ચાલવાથી મન શક્તિ વધારે પ્રજગ થશે અને તમારા પ્રસંગમાં આવતા અન્ય સખસો ઉપર તમારી ધારેલી મુરત પાર પડશે માટે તે ઉપર પુરું લક્ષ આપી વર્તવાને મારી ખાસ બહામણ છે.

નીચેના વાંચો છુટા છુટા ડામગના દુકા ઉપર લખી રાખો એટલે એક અડવાડીયા માટે નીચેના ૭ વાંચો ૭ જુદા જુદા ડામગના દુકા ઉપર લખી રાખી એકે દુકા દરેક મેઈ પછે વખત તેના ઉપર એક કિતથી જુએ. તેમજ પછી મુઠ રહેવા જતી વખતે ૫-૧૦ મીનીટ તેના ઉપર ધારી ધારીને મનન કર્યા કરો અને છેવટે સુતી વખતે તેજ વિચાર તમારા મનમાં રમ્યા કરવો જોઈએ અને આમ કરવાથી તમારી ઉપમાં તમારું મન કામ કર્યા કરશે અને તે વાંચેલી અને મનન કરેલી મુચનાઓ મનમાં જરાજર ઠસી જશે અને મન શક્તિ સખગ થશે.

- ૧ મારી મન શક્તિ પ્રજગ છે. તેની ધારેલી અસરની સામે કોઈ ટકી શકશે નહીં.
- ૨ કોઈ દીવજ ના ઉમેક થઈશ નહીં. નીકાલ જનીશ નહીં.
- ૩ હું હમેશાં મારા કામમાં ધવીશ. મને તેમ ચાવ પણ હું જાગ્યા વગર રહેનાર નથી.
- ૪ દરેક ધંધામાં અને કામમાં મારું ધાયું થશે. કોઈ દીવજ મને તુકાલ થનાર નથી.
- ૫ મારી પ્રજગ મનશક્તિ સામે કોઈ ટકી શકનાર નથી; મારી તેવી શક્તિ પ્રજગ છે.
- ૬ લોકોને હું કાણમાં લેઈ કાઢીશ તે મારી કમ્પા વિરુદ્ધ જાઈ શકશે નહીં.
- ૭ લોકો ઉપર કાણુ પસાવવાનો મ્હેં નિમય કર્યો છે. મારા સ્વભાવ ઉપર મારો પૂરો કાણુ છે. નિષ્કળતા એ શું ચીજ છે તે હું જાણુતો નથી.

ઉપર જણાવ્યા પ્રમાણે દરરોજ એકેક વાગે લઈ તે ઉપર મનન કરે; તેમ કરતાં ૭ દિવસ વાને એક અડવાડીવામાં જધા સાતે વાગે પુરા થશે એટલે તે અડવાડીવાના અતિ જધા સાતે વાગે ભેંધ દરરોજ ધણી વખતે તે સાતે વાગેનું ઉપર જણાવ્યા પ્રમાણે જરાજર મનન કરે અને તે મુજબ લગભગ બે અડવાડીવા અગર તેથી પણ વધારે વખત બે જની યકે તો મનન કરે. ત્યાર પછી નીચેના વાંચેનું દરરોજના એકેકનું મનન કરે અને તે જવારે ખલાસ થાય ત્યારે બધી માદી ભેંધ ઉપર જણાવ્યા પ્રમાણે દરરોજ જધા વાગે ઉપર જરાજર મનન કરે.

- ૧ કું સરમાહસ નદી; કાંઠની પણ સાવે જાત કરતાં ગજમાહસ નદી. અને તેવા સંભેમે દશે તો પણ મારું કામ નીરતે શાંત મનથી કરે જઈશ.
- ૨ કું કૃતેદ પામીશ. કૃતેદ પામવોજ જોઈએ. તેમાં કાંઈ પણ મારી આડે આવી શકશે નહીં.
- ૩ કાઈપણ જાળતની કું ચીંતા કરીશ નહીં; કઠાથી મને ચીંતા ઉત્પન્ન થશે નહીં.
- ૪ દરેક વખતે મારો સ્વભાવ-મીઝાજ મારા કાષ્ટમાંજ રહેશે મા-સ પોતાના ઉપર મારો પૂરું કાષ્ટ છે. મારી મન શક્તિ પ્રબળ છે.
- ૫ લોકો ઉપર કું અસર કરી શકીશ; લોકો મને આદવા જોઈએ; મારી મરજી વિરૂદ્ધ તે જશે નહીં.

ઉપરના નીચેના બે જરાજર રીતે તમે પામશે તો તમારા સ્વપ્ના માં પણ નહીં હોય તેવી રીતે સદૃઢ શક્તિ તમારામાં ખીસશે.

કેટલાક સખસો જીજ કરતાં વધારે આકર્ષક હોય છે. કેટલાકની તરફ આપણે પ્રેમ રુડે છે-મન ખેંચાય છે તેનું કારણ તેનામાં આકર્ષક શક્તિ પ્રબળ હોય છે તેથી તેમ થાય છે.

તે ઉપરથી તેવી આકર્ષક શક્તિ શું છે અને કેમ પ્રબળ થઈ શકે તે જણાવવાની ખાસ જરૂર છે.

તે એક જાતનો સક્રમ અદસ્ય પ્રવાહ છે અને તે મનોવિકાસ માંથી નીકળે છે તે જુદી જુદી જાતનો હોય છે એટલે કેટલાકના ઉપર કેટલાકને પ્રેમ ઉપર અને કેટલાકને ન ઉપર એટલે દરેક

જાણ્યો પ્રેમ એકજ સુખમ ઉપર ઉપમ થાય એવી શક્તિ અગ્નિના કાષ્ઠ નામાં માણુમ ખો છે. તે જુદા જુદા પ્રકારનો દોષાથી ઉપર પ્રમાણે પરીક્ષા થાય છે પણ તે શક્તિને જો તમે જાણજી જીવો તો તે જ સુખસેના પ્રસંગમાં તમે આવતા જાઓ તેમાંથી ૯૦ થી ૫૫ દાં ઉપર તમારી શક્તિની અગર ચલાવો સંભવ છે.

તે પ્રવાહ મન શક્તિના કાણુ દેહના દોષ છે. અને જેમ જેમ તમારી ઈચ્છાઓ તમે વધુ ઉપયોગ કરો તો તેમ તેમ (૭૫૧ જાણવેલાં હેતુ' આનમાં રાખીને) તમે 'વધુ' આકર્ષક થશો અને મજા માણો તમારી અસરને આધીન થતા જશો; પરંતુ ઉપર પ્રમાણે કરવાને તમામન દોષ' જોઈએ; એકાદ ટીવણ કે મહીનામાં આ પરીક્ષામ કાંઈ મેળવી શકાય નહીં માટે તેને વાસ્તે દેહકાલ વખત સુધી તમારે દેવની મારફત ખંતથી કામ કરવું જોઈએ, કારણ કે ઉત્તારણે કાંઈ આંખા પાડતા નથી; મજાકો જે આર રોજ ઉપર પ્રમાણે કરે છે અને તેટલા વખતમાં કાંઈ માણુમ નથી પણ એટલે તે રીત નશાથી છે અમર તેવી કાંઈ થઈ શકતું નથી અને આથી ગાંઠા છે એમ મજી તેને ઊઠી રહે પણ તેમ કરવામાં તેમની મોટી સુલ છે.

હનીઆમાંની અમુશ્વમાંની અમુશ્વ વસ્તુ કરતાં પણ આ શક્તિનો પ્રાપ્તિ પછી અમુશ્વ છે અને તે પ્રાપ્ત કરવાને માટે કરેલ મુનુષ્યે અધ્યાત્મ મેદેનત સેરી જોઈએ. તે શક્તિ કાંઈ જેવી તેવી નથી, તેના આશ્રયથી સ્વતા, સુખ, તન, મન સપત્તું સારી રીતે, પ્રાપ્ત થાય છે. તેની મદદથી આટલું બધું મળે છે છતાં શા માટે આગ્રહમાં વખત મુખાવી તે મેળવવા મહેનત કરવી ન જોઈએ. તમે આકર્ષક બની શકો તેમાં લેલ માત્રનો પણ શક નથી. હાલ તમેને તેમ થવું જકુ અમળ્યેથી જેવું લાગશે તેમજ તે જનનુ મુરકેલ છે એમ તમે માન્યા કરશો પણ તેમ છતાં જો તમે આ પુરતકમાં જવાવેલી રીત પ્રમાણે ધીરજ અને ખંતથી તે પ્રયત્ન બનાવવાની પાઠગ પડશો તો જરૂર તમારી ધારણા પાર પડશે. અને તમારા સ્વપ્નામાં પણ નહોં દોષ તેવો પ્રત્યક્ષ શક્તિ ધરાવનારા તમે બની જશો. પેટો પેટા કરવામાં પણ તમને માણુમ હશે કે પેટેલાં પ્રથમની ઘોડી તાદર રકમ જેથી કરી શક્યા એટલે પછી તેના વધારો કરવામાં અને તેને મોટી બનાવવામાં વધારે મુરકેલી લાગતી નથી તેવીજ રીતે પ્રથમ આ શક્તિ પ્રયત્ન કરવાને પ્રથમના પગથી બરવાં મુરકેલ લાગે છે પણ તેમાં

કેડાનો વખત માગ્યા થઈ તેની મુરોતી સામગ્રી નથી. તેડાના ખાંડે દોઢ વાગનારને ખાસ બગામજી કરવાની કે તેજી આપી જનારની રીતનો પીરજ અને ખંતથી જરાજર અગ્વામ કરતા અને તેમ કર્યાથી તેને લીધેની મહેનતનો પૂરેપૂરો જરોગ મળ્યા વગર રહેશે નહીં.

ઉપર જનારની રીતનો જરાજર અગ્વામ કરી તેને પૂરતી રીતે અમમમાં છોડા. પછી તમારી ખાતી મ.વ કે તે રીત તમોને જરાજર આપે છે અને તેનાથી તમોને શાવડો થશે છે, તે પછી ત્રીસે જનારની રીતનો આમજ અગ્વામ કરવાનો કર કરો અને તેનાથી તમોને ધજો મોટો શાવડો થશે.

કામગના છુડા દુકડાઓ ઉપર નીચેના વાક્યો લખો અને ઉપર જનારના પ્રમાણે જરોજર અગ્ગ દુકડો મેંડ તેમાંના લખાણ ઉપર જરાજર ખ્યાન રેંડ મનન કરો.

મોટા અદારથી નાંચના વાક્યો જરાજર લખવા જોઈએ.

- ૧ છતવાનો મે નિમય કાપો છે. કું રતેલ પામેસો છું.
- ૨ મોકોને કાચુમાં સેવાનો અને રાખવાનો મારો દદ નિમય છે.
- ૩ મોકો ઉપર કાચુ કરી ચક્રું.
- ૪ મોકો મને માટે છે અને મારા કયા પ્રમાણે તે વર્તશે.
- ૫ કું મારી પેતાની જાતને કાચુમાં રાખીશ. મારા સ્વભાવ ઉપર કાચુ રાખીશ; ખીજી મોકો ઉપર કાચુ પરાવી ચક્રીશ તે મારા મન જગ સામે થઈ ચક્રી નહીં.
- ૬ ફૂલીવામાં કું રતેલમંદ થઈશ. કાઈ દીવસ નીજગ, —ના પાસ નહોં થઈ.
- ૭ મોકોની મારા ઉપર આઠના થાય તેનો મારો દદ નિમય છે. તેમને કાચુમાં રાખવાનો મારો દદ નિમય છે. તેઓ મારી સામે થઈ ચક્રી નહોં. કું છતવાનોજ છું કાઈ દીવસ પાછી પાતી કરનાર નથી. તેમ દારનાર પણ નથી. કું અને છત મને એકમેક છીએ.

ઉપર પ્રમાણે કામગના દુકડા ઉપર જુદુ જુદુ લખી રાખો. પછી એક કાચના લોટામાં બે આગ પાણી કરી એક બામ ખાલી રાખો પછી

તે મહાસા (મિરે) તમારા મ્હેં આમળ ટેનસ ઉપર મુકે, તે મહાસા તમારી આંખો બે પક્ષ રીત ઉપર રહે તેવી રીતે બેસે. આમળ ખુદીમાં બને તો બેસે. પછી તે કાચના લોટના મધ્ય ભાગમાં ફેટલીક ખીનીટ મુકી એકાદમે પારી પારીને જુઓ. પછી કામગના દુકા નં. ૧ ઉપર લખેલું જોઈ. પછી એકાદમે તે કાચના લોટના મધ્ય ભાગ ઉપર પાતું લેવા કરે અને તમારી આંખ ખીલકું નમારે લાંબી ખસેડી નહીં, તે કામગના દુકા નં. ૧ ઉપરના કન્ડો બોલે જાહે, પાતું ઉપર પ્રમાણે કરે તેમને તેમ ફેટલો વખત મુકી કરે જાહે, તેમ કરતાં કરતાં જો તમેને પ્રોહાં આવી ઉપ આવવા માટે તો ઉપ આવવા દો પક્ષ બે અને તો આંખ ઉપાડી રાખો પક્ષ તે બધી વખત ઉપરના કન્ડો તમારે બોલે જતાં જોઈએ સમમળ આંધા કમાક મુકી ઉપર પ્રમાણે જારી રાખજું જોઈએ; પછી બીજી રીવરે બીજું કમાક નં. ૨ વાળું. બીજી રીવરે નં. ૩ વાળું તે પ્રમાણે કરતાં જો આવડીયું થશે તે પુર થાય એટલે પાછા ફરીથી ઉપર પ્રમાણે એક અગર બે વખત તેને પાક કરી જવો જોઈએ.

ફેટલીક વખતે લોટમાં જોતાં જોતાં કામળ ઉપરના અક્ષરો પા-ણીમાં દેખાવા માટે અને જો તેમ થાય તો બહુ પારી પારીને ત્યાં જોઈ રાખજું કારણ કે ઉપરની મુચનાઓએ તમારા અમળ ઉપર બહુ સારી અસર કરી છે એની બે નીહાની છે.

ઉપર પ્રમાણે જો તમે વર્તેશો તો તમારામાં અનવન જોવી મન સક્તિ પ્રમળ થએલી ખાતુમ પડશે. અને તેમ થવાને ખારે મજા લાંબા કાળનો વ્યય કરવો પડતો નથી.

બીજાના પ્રવાદનો તમારામાં વધારો કરવાને માટે નીચેની રીત અખતાર કરે અને તેથી તે પ્રવાદનો તમારામાં સારો વધારો થશે.

ઉપર જતાબ્યા પ્રમાણે એક કાચનો લોટ લેઈ આમળ જાળાંબું છે તેટલું તેમાં પાણી ભરી પછી તેને તમારી સનમુખ ટેનસ ઉપર મુકી તેના મધ્ય ભાગ ઉપર એકાદમે પારીને જુઓ અને તેમ કરતી વખતે તમે પેલે આકર્ષક થાઓ-જનો, તમારામાં તેવી સક્તિ જ્યાંસ ખીલે-ત મો લોટના ઉપર કાપુ કરી સડા-લોટો તમને આંકે બીજે જાનનો દર વિચાર તમારા મનમાં કરે.

ખીન્ને ઉપાય એવી રીતનો છે કે કોઈ મૂર્તિ, છબી, પુરુષ કે બીજો કોઈ પદાર્થ હાજર દોષ તો તે ઉપર પોતાની એક દષ્ટિ કરી ચીત ત્યાં દેવવુ. જો ત્યાં હાજર ન દોષ તો ને પદાર્થ કે પુરુષ મનમાં સારી રીતે કંઈપણ અને તેનો આબેદુજ ચીતાર પોતાની દષ્ટિ આમજી ખાલી જગ્યામાં મનહાસ ખડો કરવો પછી કોઈ ધર, જાગ કે એવું બીજું કોઈ પણ સ્થળ મનમાં કંઈપણ અને પછી તેવા દેખાવની અંદર લીન થઈ જતું. પછી પોતાના મનમાં પ્રથમ ધારેલી આકૃતિ પોતાની નજર આમજી ખડી કરી તેને ત્યાં ટકારી રાખવાની રેષ પાડવો. - પછી સ્થળ બાબત ને કંઈપણ કરી હતી તેના ચોગ્ધ ચોગ્ધ સ્થાન મનમાં કંઈપણ તેમના અમુક સ્થાનમાં તે આકૃતિ ખડી કરવો અને ત્યાં એક ચિત્તે મનમાં ખીન્ને કોઈ પણ વિચાર લાન્ધા વગર નીહાણી નીહાણને તે આકૃતિ જોવા કરવી; આમ કેટલોક વખત કરવાથી સંકલ્પ બગથી ખીજના મન ઉપર ધારેલી અક્ષર કરી સકાય છે. આમ કરવામાં મનની એકાગ્રતાની મુખ્ય જરૂર છે. કોઈ બાબતમાં લીન થઈ ગયા વિના એકાગ્રતા આવતી નથી. અને કોઈ બાબતનો પાકો દૃ નિમિષ કરી તે નિમિષ પાર પાડવાનું અસાહ્યરથી મનપર લેવામાં આવતું નથી ત્યાં મુધી તે બાબતમાં લીન થઈ શકાતું નથી. માટે દરેક બાબતમાં દૃ નિમિષ કરી પોતાનાજ આશય ઉપર આધાર રાખી કામ કરવાથી તેનો સંકલ્પ બગવાન થાય છે.

સંકલ્પ બગથી શું શું થાય છે તેના કેટલાક દાખલા આપણે હાસતાં આગતાં દુનીયામાં દરેકજ બનતા જોઈએ છીએ. સર્પ વીંછી ઉતારવા કે જૂત શ્રેત મનુષ્યના શરીરમાંથી બાહાર ટાકાડવા તે બધું સંકલ્પ બગનું કામ છે. આપણે સારી રીતે જાણીએ છીએ કે સર્પ વીંછી વીંચે એટલા સમજણા નથી હોતા કે આપણે હાથે એટલે પોતાનું માણસના શરીરમાં એક વાર દાખલ કરેલું એર પાડું લેઈ લે અગર કમી કરી નાંખે તેમ જતાં ને સર્પ વીંછી ઉતારવાની રીતો છે અને ને રીતોથી તે ઉતરે છે તેનો વણે અરો આધાર મહત્ત્વ બગ પર રહેલો છે. સર્પ વીંછી ઉતારવાર કરેલો માણસનું જગડેલું તત્વ સંકલ્પહારા બાહાર બેઝી લેઈ તેને નિરોગી તત્વ આપે છે તેથી અને પોતાની પરમ. યે મુદિ અને પ્રજગ મહત્ત્વને લીધે તેનું એર બાહાર બેઝી લેઈ તેને આરામ કરે છે. માટે સંકલ્પ પ્રજગ કવાની દરેક મનુષ્યની આસ હરજ છે.

પ્રકરણ ૪ થું.

માર્ગન (pass) કરવાની રીત:—દરેક પ્રયોગ કરવામાં અને પ્રયોગથી વિશેષ ઉપર ઘડેલી અક્ષર દુર કરવામાં માર્ગન કરવાની ખાસ જરૂર પડે છે તેટલા મારે તેવા માર્ગન કેમ કરવા તે પ્રયોગ કરતાં પે દેશાં દરેક વિધાયકે જાણવું જોઈએ, દરેક મનુષ્યના ઊંઘામાંથી એટલે હથ, પમ માયું લોચરે ઊંઘ વાળા બાનેમાંથી હાથ (arm) હાથના વચ્ચે કરે છે તે હાથ સંકેત દ્વારા ખીલના સરીરમાં હાથ કરવાને મારે ઉપરના અવયવોનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ પરંતુ હાથ દ્વારા તે હાથ ખીલના સરીરમાં હાથ કરવાનું કામ સેવેવું ઘાને તેથી થ જાણ વિધાયકો તેમ કામમાં હાથનો ઉપયોગ કરે છે જેટલાક કામ અને પમ બને એકી વખતે તેવા કામમાં ઉપયોગમાં લે છે. હથે હાથનો જે કામ ઉપયોગમાં લેવામાં આવે છે તે કામ ફક્ત હાથના કાંડાથી તે આં મળીના રંગના સુધીનો કામજ ઉપયોગમાં લેવું શકાય છે.

કૃત્રિમ વીજળીમાં જેમ ને સ્થાન પ્રજ્વળ (provolvo) અને નિર્બળ (nonvolvo) હોય છે તેવીજ રીતે માણસના સરીરનું પણ સમજવું તેમાં પણ સરીરનો અમુક ભાગનો કામ પ્રજ્વળ અને અમુક ભાગનો કામ નિર્બળ મળાય છે. મનુષ્યનું જમણું પડખું મધ્ય પ્રજ્વળ મળાય છે અને ડાબું પડખું નિર્બળ મળાય છે એટલે જમણા પડખા તરફ સરીરના જે અવયવો આવે તે જ્યાં પ્રજ્વળ સમજવા અને ડાબા પડખા તરફ જે અવયવો આવે તે જ્યાં નિર્બળ સમજવા; તેજ પ્રમાણે હથેજોનો કામ પ્રજ્વળ સમજવો અને તેની પીડનો કામ નિર્બળ સમજવો અને તેજ પ્રમાણે માણસની પીડનો કામ પણ નિર્બળ સમજવો. હથે પ્રજ્વળ કામ વિવિધ ઉપર અક્ષર કરવાના કામમાં લાગે છે અને નિર્બળ કામ તેના ઉપર ઘડેલી અક્ષર દુર કરવાના કામમાં લાગે છે, તેથી માર્ગન ને પ્રકરના મળાય છે વિધાન માર્ગન (magnotisming pass) અને વિસર્ગન માર્ગન (demagnetisming pass) હથે પ્રથમ વિધાન માર્ગન કરવાની રીત જણાવી તે પછી વિસર્ગન માર્ગન કરવાની રીત જણાવવામાં આવશે વિધાન માર્ગન કરવાની રીત યિરી છે કે વિધાયકે પેટના જમણા હાથના હથેજોમાં બેઠે મોઢા રોડ પાડે, હથ અને તેથી જેવું વાંટી છે તેવી હથેજી કરી તે હથેજી વિશેષ

[illegible]

૧૯૨૭ માં જાણી શકાય તેટલું જાણીને એકાએક મનુષ્યની ઉપજા અને પોરે, માથે
 વગેરે વાજે તે જોઈ મહુ મહુ આ રીતના માણસો દિશાલ માણસ
 કહે છે. આવી રીતે માણસ કાળી વખતે વિદ્યાર્થ પોતાનો મંદગત જા-
 કુલ (૧) માણસ એકાએક ક અમુક ને અમુક વાત જાણે, નહોતો એકમા
 માણસથી વધારા માટે કાળ જાણે નહોતો અને જાણે તેમ કાળા કાળા
 કાળે જાણે વિદ્યાર્થ વગર અજાણતામાં અમુક ને પ્રમાણે મુખ્ય માણસ
 મંદગત માણસો છે

[illegible]

1. 1990년 1월 1일부터 1991년 12월 31일까지
 2. 1990년 1월 1일부터 1991년 12월 31일까지
 3. 1990년 1월 1일부터 1991년 12월 31일까지
 4. 1990년 1월 1일부터 1991년 12월 31일까지
 5. 1990년 1월 1일부터 1991년 12월 31일까지
 6. 1990년 1월 1일부터 1991년 12월 31일까지
 7. 1990년 1월 1일부터 1991년 12월 31일까지
 8. 1990년 1월 1일부터 1991년 12월 31일까지
 9. 1990년 1월 1일부터 1991년 12월 31일까지
 10. 1990년 1월 1일부터 1991년 12월 31일까지

[illegible]

અને વિધાન માર્ગે દરબારી નીચે રૂનામાં આવે છે. તેનાથી ઉપર
એટલે વિસર્જન માર્ગે નીચેથી ઉચે માર્ગે કરવાનું છે. ધણે જાને
આનું માર્ગે મેં અને ગાથા દરબાર કરવું અને તે વખતે મનમાં સંકો-
ચ કરવો કે વિધેય જાગી જાય. તે જાગ્યા અવસ્થામાં આવી જાય એ-
ટલે તેનું વિસર્જન માર્ગે વિધેયના આખા શરીર પર કરવું. કેટલાક
વિધાયકો કહ્યું રમાલને વિધેયની જાને આખો દરબાર નીચેથી ઉચે દરબાર
કે છે અને તે વખતે વિધેયને જાગ્યા થવાને દુકમ કરે છે અને તેથી
વિધેય જાગ્યા થઈ જાય છે. કેટલાક વિધાયકો કહ્યું સંકેત જાગ્યાથી
અને કેટલાકો કહ્યું વિધેયને દુકમ કરીને કે અધુર વખત મેંથી તેણે
જાગ્યા થવું તેમ કરી તેને જાગ્યા કરે છે. વિધાન માર્ગે નેટલી સં-
ભાગ રાખવાની હતી તેથી વિસર્જન માર્ગે રાખવાની નથી પરંતુ
ઉપર માર્ગે કરવું એટલું જાનમાં રાખવાનું છે.

વિધેયો કેમ રિજાવવા:—આમગ આ પુસ્તકમાં વિધેય વિધાયક
ની સાથે જાગ્યા સમવામાં આવ્યું છે. પરંતુ વિધેય લાગ્યું છે કે
નહી તે વાત જ્યાં સુધી વિધેય તમારી પાસે આવ્યો ન હોય ત્યાં સુધી
કેંદ્ર માણુમ પડે નહીં; ધણીક વખતે મોઢા વિધેય થવાને ખુદી દોના
નથી અને તેથી તેઓ વિધેય થવાને આમગ પડતાં આવડે આવે છે
તેવે વખતે તેમજ સારા વિધેયો શોધી શકાયા આટલે નીચે પ્રમાણે વ-
ર્તેલા તે તમેને વિધેયો જાગ્યાથી મળી આવશે.

કેટલાક માણુસો એમ કરી તેમાંથી તમારા કોઈ મીઠા સાથે પોતા-
ના માત્ર શીયીસ કરવાથી ચા ચા રાવડા થાય છે તે જાગ્યા વાતમીતમાં
ઉતરવું, તે વખતે તમારે જાણવું કે દુનીયામાં ધણી લોકો પોતાના માત્ર
અને રનાયુઓને હમેંશા તંજ રાખે છે અને તેઓ તેને શીયીસ કરતા
નથી તે કારણથી કોઈ દીવસ તેમને પૂર્ણ આરામ મળતો નથી. જે
સખસ જમીન કે ઉચે આસને એથી પોતાના માત્ર શીયીસ કરે છે તે
સખસ ૧૦ દસ મીનીટના અરસામાં નેટલો આરામ મેળવી શકે છે તેટ-
લો આરામ મેળવવાને તંજ રિયતિમાં માત્ર રાખી મુકનારને આધાથી
એક કલાક લાગે છે. રાત્રે જ્યારે આપણે ઉપવાસ હોઈએ છીએ ત્યારે
આપણા માત્ર પૂર્ણ શીયીસ રિયતિમાં આવે છે તે કારણથી આપણે
માઠ નીચે ઉતરી જઈ સવારમાં ચક્રરતાથી કામ કરી શકીએ છીએ,
અને તે દરબારી સ્વચ્છ માણુમ પડે છે કે જે સખસો જાગ્યા અવસ્થામાં

પોતાના માત્રાને સીધીસ સ્થિતિમાં આણી ચક્રતા હોય તેઓને ધણી આરામ મળે એમાં કાંઈ ચંદેદ નથી. પણ ધણી સખસોં હમેશાં યાદી મએજાની જુઓ પાડતા માત્રુમ પડે છે કારણકે તેઓ પોતાના ગાત્ર અને રનાયુઓને તેવી સ્થિતિમાં આણતા નથી. આ હકીકત તમારા મીત્રોના મન ઉપર હસાવી યોડી વાર વાતચીત કર્યા પછી જણાવતું કે ધણી સોડો ધારે છે તેના કરતાં આતું કામ (માત્રો સીધીસ કરવાતું) વધારે મુશ્કેલ છે. અને તમો કહો છો તે હકીકત ખરી છે તે જતાવવાની ખાતર નીચે જતાવેલો ૧ સો (જમણા હાથની પેહેલી આંગળી ઉપર ડાબો હાથ મુકવાનો) પ્રયોગ અજમાવવાને સમજાવતું. અને તે વખતે સીધીસ કરતું એટલે યું, તે નીચે મુજબ સમજાવતું; તેમને તેમનો જમણો હાથ સાંભો (સીધી હીડીમાં) કરી તે હાથ ઉપર એક પુસ્તક મુકવા કહેતું, પછી તેમને તેમનો હાથ પુસ્તક તળેથી કાઢાડી લેવાને જણાવતું અને તેમ નેઓ કરશે કે તરતજ તે પુસ્તક જમીન ઉપર નીચે પડી જશે એમાં કાંઈ સક નથી. (કારણ કે ચોપડી સીધીસ સ્થિતિમાં હતી) તેજ પ્રમાણે તેમના જમણા હાથની પેહેલી આંગળી ઉપર તે આંગળીને ટેકા રૂપ મણી) તેમના ડાબા હાથનું પુરું વજન મુકવા કહેતું પછી તેમને તેમનો ડાબો હાથ સીધીસ સ્થિતિમાં રાખવાતું જણાવી જમણા હાથની આંગળીને ટેકા ખસેડી લેવાને કહેતું; હવે જો ડાબો હાથ સીધીસ સ્થિતિમાં તેમણે આપ્યો હશે તો તરતજ પુસ્તકની માફક તે નીચે પડી જશે જોઈએ. પરંતુ જો તેનો હાથ નીચે પડી ન જાય અને હવામાં અદર રહે તો સમજાતું કે તે પોતાના તે હાથના માત્રને સીધીસ કરતો નથી અમર આંગળી ઉપર હાથનું પુરું વજન આપ્યો નથી. કેટલોક વખત તે અજવાસ કરશે તો પોતાની મેજે પોતાના માત્ર સીધીસ કરવાનું તેને આવડી જશે.

પ્રકરણ ૫ મું.

વિધેય થવા લાયક છે કે કેમ યાને વિધેય પરીક્ષા—જે સખસ વિધેય થવા આવે તે સખસ વિધેય થવા લાયક છે કે નહીં યાને તેની ઉપર આ ત્રિવાની અસર થઈ શકશે કે નહીં તે જોતું જરૂરનું છે; કારણ કે તેમ કરવા સીધાજ જો પ્રયોગની માધાકૃત કરે જાઓ અને કમીજીન પરીજામ કઈ મેગવી શકો નહીં તેથી તમો તે વાત ઉપર કંટાળી જાઓ અને તમારો ગોકેલો વખત વ્યર્થ જશે એટલુંજ નહીં.

પણ પ્રયોગ કરવામાં તમારા સંભવો ને કંઈ ધ્યાન છે તે તત્વ તમારે નિષ્કા બંધી. અને પ્રેક્ષકોના મન ઉપર ને વિદ્યા પ્રત્યે ખોટી અસર થશે. માટે નિષેધની પરીક્ષા કરવી જરૂરની છે. પરંતુ જો કદાચ અમતકાર કે ભિન્નિસા જેવા માટે પ્રયોગો કરવાના દોષ તેજા પ્રયોગોમાં તેનો તેજ નિષેધ કહેશે દોષ નો ધાતું મારું. હવે આપણે ને પરીક્ષા કરવાની છે તે નીચમસર થવી જોઈએ એટલે ને નીચમો નીચે જતાવેલા છે તે નીચમ પ્રમાણે દરેક વિધાવકે વર્તવું જોઈએ. નીચે જતાવેલી બીજી રીતનો અભ્યાસ કરતાં પેદેલાં પેદેલી રીત જરામર સુખજી તેનો અભ્યાસ કરતાં જોઈએ અને તેજ પ્રમાણે બીજી રીત ચા કરતાં પેદેલાં બીજી રીતનો જરામર અભ્યાસેક દરેકો દોરો જોઈએ.

પેદેલી રીત:—(અ) ગાત્ર સીધીસ કરી ચક્રના આગળની છે (devitalisation exercise). ને સખસના સંગમાં તમે આવો તેના ઉપર આ રીત તમારે અજમાવવી જોઈએ પરંતુ જો ધણી સખસોએમા કરવાનું બની આવે તો તે જમાના ઉપર આ રીત અજમાવવી ધણી સારી છે. ધણી સખસો પોતાના માત્ર સીધીસ કરી ચક્રના નથી તેથી તેમાંનાથી કોણ પોતાના માત્ર સીધીસ કરી ચક્ર છે અને વિવિધ ધવાને કોણ લાવક છે તે સીધી કાઢાવવા માટે આ રીત છે. બ્યારે કોઈ કાઢાવવાને પોતાના હાંનું મળું અંદરથી તપાસવું દોષ છે સારે તેને હાં પોતાની જામના તંત્રીને સીધીસ કરી ચક્રના નથી, તેથી કાઢાવરી જોખ. રહી હાંની જામને નીચે નાંખી તપાસવું પડે છે. વગી આપણે જણીએ છીએ કે જેસવાથી આરામ મળે છે છતાં ધણીક લોકો પોતાના માત્ર સીધીસ કરી ચક્રના નથી તેથી જેસવા છતાં પણ તેમને જોઈએ તેજ આરામ મળતો નથી અને પોતે ઘણી અવેલા છે એમ તેમને લાગ્યા કરે છે. ગાત્ર સીધીસ કરનાર સખસ ૧૦ મીનીટમાં જોડેલો આરામ મેળવી ચક્ર છે તેટલોજ આરામ મેળવવાને, માત્ર તંત્રીયતીમાં રાખનાર સખસને એક કલાક લાગે છે. ગાત્ર સીધીસ કરવાનું કામ ફેટલાકને એમને એમ આવડે છે ત્યારે ફેટલાકને તે સીધી તે પ્રમાણે કરવાને ફેટલાક વખત લાગે છે કેટલા વખતમાં વધારે આરામ મળે તે સીધવાનું દરેક જણને અમલનું છે. તેટલા માટે આ રીત દરેક સખસે પોતાના ઉપર અજમાવવી જોઈએ. આ રીત જાણવાથી અને તે પ્રમાણે પોતે વર્તવાથી પોતાને ધણી કામદો થાય છે. ધણી માણસો કામ કરવાથી ધા-

જા મોઘ ઘઈ મવાની જુએ મારે છે તેમજ કેટલાકો વધારે મામ કરવાથી પોતાને રોગ થવાનું ભયર કરે છે કારણ કે પોતાના માન સીધીસ કરવાની રીતથી તેઓ તરત અત્યાન દોષ છે નેથી તેઓ આવી જુએ મારે છે. આકાંજા વિધાના પ્રયોગો કરવા માટે આ એટલું બધું જરૂરનું નથી.

હીપા કરવાની રીત:—જે વિધિવદા ઉપર આ રીત અજમાવવાની હોય તેને તેના જમણા હાથની પેઢેલી આંગળીને રૂબ રૂબ રૂપે મળી તે આંગળી ઉપર તેના ડાબાં હાથનું પૂરેપૂરું વજન મુકવા તેને સમજાવવું. તેમ કરે એટલે તેને તે પ્રમાણે કુવું છે કે તેમ ને બાબત તેને પૂઝી તમારે તેને સમજાવવું કે જોયો કું તજ વાર મળી રહું કે તરતજ તે વિધિયે તેની આંગળી (વાને ડાબા હાથ નીચેનો ટેકો) પાછી બેઝી ભેવી. પછી તેને તેવાર રહેવાનું જણાવી “ એક બે તજ એમ બોલવું” અને જોયો છેવો શબ્દ તમે બોલી રહો કે તરતજ તેણે તે આંગળી પાછી બેઝી ભેવી. હવે જો વિધિયે તમારા કજા પ્રમાણે કુવું હશે વાને તેના હાથના માન સીધીસ કર્યા હશે તેમ હાથનું પૂરેપૂરું વજન આંગળી ઉપર મુકવું હશે તો જરૂર આંગળી નીચેથી ખસેડી બેતાંની સાથે તેનો હાથ નીચે તેના બોગામાં જરૂર પડશે તમે યારી રીતે સમજાવે છે. તેમ તમેએ જોવું હશે કે જો તમારા હાથની આંગળી ઉપર કોઈ ચોપડી મુકી હોય વાને તે ચોપડીનું પૂરેપૂરું વજન તે આંગળી ઉપર હોય અને તમે પછી તે ચોપડી નીચેથી તમારી આંગળી ખસેડી શ્યો તો તે ચોપડી તરતજ નીચે જમીન ઉપર પડશે. તેજ નીચમ પ્રમાણે તે માણસે જો તેની ઉપર ખતાવેલી આંગળી ઉપર તેના ડાબા હાથનું પૂરેપૂરું વજન મુકવું હશે તેમજ પોતાના તે (ડાબા) હાથના માનને ચોપડીના જેવી સીધીસ રિયતીમાં આપવા હશે વાને હાથને જડવત્ જનાવ્યો હશે, તો જરૂર તેની નીચેનો ટેકો દુર થતાં તે બોગામાં પડી જશે; પરંતુ જો તે પ્રમાણે ન બને તો તમારે સમજાવવું કે વિધિય તમારી સુચના પ્રમાણે વર્તે નથી. ઘણા મનુષ્યના સમુદયમાં આ રીત અજમાવી જોતાં પણાના હાથ, ઉપરની સુચના પ્રમાણે જરાજર નહીં વર્તવાથી નીચે પડવાને બદલે હવામાં અધર રહે છે.

જ્યારે આ પ્રમાણે હાથ હવામાં અધર રહે ત્યારે તેને ફરીથી ઉપર પ્રમાણે પ્રજાત કરવા કહેવું. કદાચ ક્ષીણ ઉપજતે મન કરતાં તેનો

દાઘ જો તે ઉપરની મુચના પ્રમાણે બરાબર વર્તેલી હોય તો જરૂર નીચે ખોળામાં તે પડશે. પરંતુ દાઘ નીચે નાંખી દેવાને માટે તેના ઉપર ભેર કરવું નહીં તેમજ તેને ધંકા મારવો ન જોઈએ પણ કુદરતી રીતે જમ ચોપડી નીચે પડી જાય છે તે પ્રમાણે તે દાઘ પડી જવો જોઈએ. દાઘના આગને ધીધીસ કરવું એટલે તે દાઘ જાણે મહાપ્ર નિર્ણય જડવત છે તેવો ફરી નાંખવો. જે મુખ્યોને પોતાના માત્ર ધીધીસ કરતાં આવડતાં ન હોય તેમણે ધીમી ધીમે દેવ પાડી ચોખવું જોઈએ. મારજુ કે જરૂર પ્રસંગે માત્રને ધીધીસ કરવાથી તંદુરસ્તીને લાભ થાય છે.

જે સખસો ચીડીયા સ્વભાવ વાળા અને જલદીથી ઉદ્દેશ્ય જનારા (nervous) હોય છે તેઓ પોતાના મનમાં યાંત્રી નહીં રાખવાથી પૂરું આસાથેજ મેજબી સક્તાં નથી અને તેથી તેઓનું વન તથા મન સારી દાક્ષતામાં રહી શકતું નથી. તેવા લોકોએ ખાસ કરીને પોતાના માત્ર ધીધીસ કરવાનું ધીમવું જોઈએ.

હીપનોસ્કોપ માને મોઢ મુજબની વીંટી ફટલાક વિધિને પેટે રાવવામાં આવે છે. જો તેને ખજવાગ જેવું થાય અમર ચામડીમાં કંઈ લામણી માને વજવગાટ થાય તો તે લાચક પાત્ર છે, નહીં તો તે નથી એમ સમજવું. પ્રખ્યાત વિદ્યાલોક આ રીતની સત્યતા બાબત કહી શકે છે.

પાછળ ખેંચવાની રીત.

(અ) જ્યાં મુધી ઉપર જતાવેથી પેટેલી રીતનો બરાબર ધાર્યા પ્રમાણે ઉપયોગ કરી કોઈ નહીં ત્યાં મુધી જને તો આ રીત અજમાવસારી નથી. આમાં જે નીચમ જગ્યાએ છે તે પ્રમાણે નહીં વર્તે તો તમારી પાસેથી ઉમેદ પાર પડેલી નહીં અને “ ઉતાવળા સો ખાવશા જી કહેવત પ્રમાણે તમોને પાછળથી ખસતાવું ” પડેશે માટે નીચમે ઉપર બરાબર ધ્યાન રાખી તે પ્રમાણે વર્તવા લાગ કરવો જોઈએ. પેટેલી રીતના પ્રયોગમાં જગ્યાએ પ્રમાણે “ તજ ” સંજનો ઉચ્ચાર થતાંની સાથે જે સખસનો દાઘ નીચે ખોળા ઉપર પડી જવો હોય તે સખસને લાચક વિધિ મળી તેના ઉપર આ બીજી રીત અજમાવવી જોઈએ અને જેનો દાઘ દવામાં અદર રહી મધો દોષ તે આ રીત માટે નાલાયક છે એમ મળવું જોઈએ.

આ પ્રમાણે વિધિયને પક્ષે કંઈ પછી તેને સીધા ઉમા રાખી તેના બંને પગની ઝેડીઓ ભેગી કરાવી માથું સીધું રાખવા અને તેના બંને હાથ તેની બંને બાજુએ સીધા રાખવા કહેવું. પછી તેની આંખો ખંધ કરાવી તેના માત્ર સીધીય કરવાને તેને જણાવવું. આ પ્રમાણે તે વર્તો છે કે નહીં તેની કસોટી ખાતર તેના ખમ્મા ઉપર વિધાયકે પોતાનો હાથ નાંખી બદ્ધજ આસ્તેથી તેને પોતાની તરફ ખેંચે. અને જો તેમ કરતાં તે તમારી તરફ ખેંચાતો આવુમ પડે તો તમારી સુચના પ્રમાણે બરાબર ચાલ્યો છે એમ સમજવું પણ જો તેથી ઉઠતું પરીણામ આવે એટલે તે પાછળ ખેંચાતો આવુમ પડે નહીં તો તે તમારી સુચનાઓ પ્રમાણે વર્તો નથી એમ સમજી તેને ફરીથી સુચનાઓ આપી ઉપર પ્રમાણે વર્તવા કહેવું અને પછી તેને સમજાવવું કે તારે તારા ઉપર જે અસર થતી હોય તે થવા દેવી એટલે જો તેને પાછળ પડી જવાનું વલણ થતું હોય તો તેમ થવા દેવાનું નેને સમજાવવું. પડી જવાની કોઈ પણ જાતની મનમાં કીર્તી હોય તે દૂર કરવાનું તેને કહેવું.

પછી તેના માથાના પાછાડેના ભાગ ઉપર યમજના છેડે (એટલે મરદનથી ૩-૪ આંગળ ઉચે) તમારા જમણા હાથની હથેળી મુકી તે ઉપર વિધિયને તેનું માથું ટેકવવાને કહી તમારો ડાબો હાથ તેના કંપાળ ઉપર મુકી, ધીમેથી તમારા જમણા હાથ ઉપર તેનું માથું ખસેડો; પછી વિધિયને “ પાછળ પડી જઈ છું ” એવો વિચાર કરવાને અગર “ પાછળ ખેંચાઈ પડી જઈ છું—પાછળ ખેંચાઈ પડી જઈ છું ” એમ મનમાં બોલવાને કહો. આચરે ૫૦—૧૦ સેકન્ડ મુખી તમારા હાથ ઉપર કયા પ્રમાણે રાખી મુકો. પછી આસ્તેથી પણ ચોક્કસ અને સરળ અવાજમાં નીચે મુજબ બોલો “ જ્યારે હું મારો હાથ તમારા ઉપરથી પાછળ ભેડે એટલે તમે ધીમે ધીમે પાછળ ખેંચાશો. પછી તમારો ડાબો હાથ તેના ટાન ઉપરના માથાની બાજુએથી પાછળ ખેંચી લેવો, પછી તમારો જમણો હાથ એટલે ધીમે ધીમે ખેંચી લેવો કે તેની મતી બામ્બેજ મા સુમ પડી યકે, પરંતુ તમારો જમણો હાથ પાછો ખેંચી લેવા મારો તે વખતે વિધિય સાંભળે તે પ્રમાણે નીચેના ચબ્દો કહેતા જવો—” તમે પાછળ ખેંચાઓ છો. “ તમે પાછળ ખેંચાઓ છો. ”—તમે પાછળ પડો છો. વિધિય પાછળ પડવા માટે અને તે નખી જાય એટલે તે પડી જાય તે પહેલાં તેને પકડી લેવાને સાવચેત રહેવું એમ. ઉપર પ્રમાણે

કરો છતાં તે પાઠ્ય પદે નહીં તેા ફરીથી તેના ઉપર અજમાયેશ કરેા.

આ રીત અજમાવતાં ધણાક વિદ્યાર્થી પોતાને જાણેા હાથ થ
રોજ જલદીથી પાઠ્ય બેઝી ભે છે અને તેથી અમર એકાદ મોઢી
થાય છે. આટે તેમ નહીં કરતાં હાથ ધીમે ધીમે પાઠ્ય બેઝવાને સં-
ભળે ગમ્મરી જોઈએ અને હાથ જેમ જેમ ધીમે પાઠ્ય બેઝવામાં આવે
તેમ તેમ વિધિ ઉપર વધારે અમર થવાનો સંભવ છે. તમારી ભોલા-
વાની રજા અને અવાજ ઉપર પણ તમારી જોડખાંડીને એક આધાર છે
આટે ધોરો પાડીને નહીં પણ દોઢા અને સરળ અવાજે વિદ્યાર્થી ઉપ-
રના કામને જોડવા જોઈએ.

ઉપર અજમાવતાં આવ્યું કે પેદેશી રીતમાં જરૂર કામ્ય સીવાય
આ બીજી રીત અજમાવવી સારી નથી, છતાં કેટલાક દેશોમાં પેદેશી
રીતથી જે વિધિઓના ઉપર અમર થતી નથી તે વિધિઓ ઉપર આ બીજી
રીતની અમર થાય છે. બધા દેશોમાં આવ જનરૂ નથી પણ કેટલાક
દેશોમાં અમર થાય છે આટે તેવા વિધિઓ ઉપર આ બીજી રીત અજ-
માવવાથી કંઈ દરકત થતી નથી, આટે વિદ્યાર્થીને જે અજમાવવી ફીક
લાગે તે તેજે અજમાવી જોઈ. પણ દરેક દેશમાં તે પ્રમાણે સમજવું નહીં.

આ પ્રયોગ સીપનેટીઝમનો નથી પરંતુ સીપનેટીઝમ આટે વિધિ
હાથ ૩ કે ૪ થે સીધી કાઢવા માટેનો છે.

(૫) ઉપરની રીત સીવાય વિધિને પાઠ્ય બેઝવાની બીજી રીતો
છે. તેમાંની એક રીત એવી છે કે વિધિની જને ત્યાં સુધી ખુશી
અને વિશ્વાસ મેળવ્યા પછી તેને તમારી સનમુખ ઉભા રહેવાનું કહી
તેની આંખો મીચી દેવાને, જન્ને પગ ભેગા કરી ઉભા રહેવાને, અને
તેના અને હાથ તેની જને જાણ્યે મુઠ્ઠાસ સીધીસ ઝરિયતીમાં (ટીકા)
હટકતા રાખવાને કહેવું: પછી પોતે પાઠ્ય પદી જતો હોય ત્યારે પોતાને
કેમ લાગે તે જાણના વિચાર કરવા કહેવું પણ તેજ વખતે તેને જ-
ણાવવું જોઈએ કે તેને પાઠ્ય પદી જવાનો જન કરવો નહીં, પરંતુ
જે પદી જવાનું વચણ થાય તેા તે રોકવા તેજે પ્રયત્ન કરવો નહીં.
પદી જવાથી તેને દરકત થશે નહીં તે જાણત તેને સમજાવવી અને
તેને કહેવું કે હું અહીં ઉભા છું તે તને નીચે પદી જવા નહીં હું

અને નીચે પડી જતાં પેટેલાં તને પછી લેઈશ કાંઈક કે તેમ કહેવાથી તેના મનનો ભય દૂર થશે.

જ્યારે તમારું કહેવું તે જરાજર સમજ્યો છે એવી તમારી ખાત્રી માથે કે તરતજ તમારે તેની પાછળ જઈ તેની પીઠ આગળ ઉભા રહેવું અને પછી તમારા જાને હાથથી તેના કપાળના મધ્ય ભાગથી ધીમે ધીમે ટકોરા મારવા શરૂ કરી જાણુ તરફ તમારા હાથ ધીમે ધીમે પાછળ ખેંચતા જવા આ પ્રમાણે ધીમે ધીમે ટકોરા મારવાનું કામ કેટલાક વખત સુધી કરવું અને તે પ્રમાણે કરતી વખતે તમારે તે વિધિને ધીમેથી પણ એક સરખા અવાજમાં નીચે સુજન કહેતા જવું " હવે તમે પાછળ પડતા હોય તેમ લાગે છે— " પાછળ ખેંચતા હો તો તમને માનુષ પડે છે— " પાછળ-પાછળ પડો છે. તેજ વખતે કપાળ ઉપરના ટકોરા મારતાં મારતાં માથા ઉપર થઈ પડવાડે લેઈ છેક મગજ ઉપર પોસાડે ભાગ છે ત્યાં સુધી મારતા જવું. પછી તે જગ્યાએ જરાક ઇમારત તમારી આંખો ત્યાં આંખોથી ધીમે ધીમે પાછી ખેંચી લેવી અને તે ધીમે ધીમે નીચે વસણ કરતી તમારી તરફ ખેંચતા જવી.

આટલું કરીને તેટલામાં થણાક કેસોમાં વિધિઓમાં પાછળ પડી જવાનું વસણ થએલું જોઈને કેટલાક એકદમ પડી જતાં, કેટલાક પાછળ નખી પડી જતાં રોક્ષણ કરતાં અને ફક્ત યોગ્ય કેસોમાં અસર નહીં થ એલી માનુષ પડે.

જો પ્રયોગમાં જરાજર ધાર્યા પ્રમાણે અસર થએલી માનુષ ન પડે તો તે જાગૃત ફરીથી ચાલ કરવો અને વધારે વાર અજમાવેશ કર્યાથી થણાક વિધિઓને તમે જરૂર પાછળ ખેંચી સકશો.

કેટલીક વખતે આ પ્રયોગમાં વિધિ પાછળ ખેંચાતો હોય તે વખતે તેની આંખો મીંચાઈ જઈ તે ઉપર હોય તેમ માનુષ પડે તેથી જ્યારે તે આવી સ્થિતિમાં માનુષ પડે ત્યારે તમારે દર્શન રાખી તમારા જાને હાથ ભેગા અડાળી તાળી પાડવી અને તમે દુક્રમ કરતા હો તેવી રીતે તેને જાગૃત થવાને કહેવું. પણ આવા કેસો થણા યોગ્ય જાને છે.

(ક) બીજાની કડાની (Hypnotic ball નામુદ્દકો) મદદથી ઉપરનો પ્રયોગ કરવાની રીત.

(૧) વિધિવને સીદા ટટાર ઉભા રહેવાને કહેતું.

(૨) બને પગની ઝોડીઓ બેગી રાખવાને અને જને હાથ બાજુ પર સિધીલ સિવતીમાં લટકતા રાખવાને કહેતું.

(૩) પછી હવે છત (ceiling) તરફ જોવાને કહેતું.

(૪) પછી આંખો બંધ કરવાને કહેતું.

(૫) પછી જમણા હાથમાં વીજળીક દડો પકડી તેને મરદનના ઉપલા આગ ઉપર માથાની પછવાડે મજબૂત મુગ આમળ સફૂં પકડી રાખવો-મુકવો.

આ રીતે કર્યા પછી આમળ વધી તમારા ડાબે હાથ તેના માથા ઉપર મુકી મજબૂતથી તેના માથાને તે દડા ઉપર નમાવો એવી રીતે કે તેનું માથું તે દડા ઉપર ટેકા સખી ચડે.

પછી જો તે વિધિવ તમારા કહેવા મુજબ વર્તે તો નદી દશે અને પોતાનું સંકલ્પ જગ સાધું વાપરે તો દશે તો તેની મરદન અક્ષ, રહેશે અને તેનું માથું પાછળ નમાવવું મુશ્કેલ પડશે. અને જો આમ કરે તો માથુમ પડે તો તેને તેના ગાત્ર સિધીલ કરવાને અને તેનું માથું દડા ઉપર જરાબર અરેલવાને કહેતું. પછી તે પડી નહિ જાય તે બાબતની સંભાળ રાખીશ એમ કહી તેના મનની બીતો દૂર કરવી.

આ પ્રમાણે કર્યા પછી તમારા ડાબા હાથથી તેના માથા ઉપર થઈ જમણાની બાજુ પર માર્શન કરવા માંડો. તે માર્શનથી જાણે તમે તેને તમારી તરફ ખેંચતા હો તેવી રીતે તે માર્શન કરવા, પણ મજબૂત મુગ ઉપર તે દડાથી હથેલા દબાવુ રાખતા રહેતું. આ પ્રમાણે તમે કરતા હો ત્યારે ચોક્કસ એક સરખા સરખા અવાજમાં તમારે તેને નીચે મુજબ કહેના-બોલતા જવું. દવે-બવારે-દૂં-દડો-ખસેડું-તવારે-તમે-ધીમે-ધીમે-પાછળ-પડતા-જરો;-પાછળ-પડવાનો મનમાં-ખ્યાલ-રાખો; પાછળ-પડવાનો-મનમાં-ખ્યાલ-રાખો; પાછળ-પડવાનો-મનમાં-ખ્યાલ-રાખો-દૂં-દડો-ખસેડી-લેડધું-અને-તમે-પાછળ-પડી-જરો.

જેવા “પડી જરો” એ સંજો છેવા બોલે તે વખતે તે દડા જરાક ધીમેથી મજબૂત મુગ આમળથી તમારી તરફ ખસેડવો શરૂ કરો અને તેજ વખતે ઉપર જતાવ્યા પ્રમાણે તમારા ડાબા હાથથી તેના માથા ઉપર થઈ જમણા તરફ જાય તેવી રીતેનો એક વધારે માર્શન (push)

३१। आशुतोष तेषां कथायां विधिवन् पाठ्यते अथवासां नयने मदा मज्जते.

“પડી જશો” એવો હોયો. સહ બોલો ત્યાં સુધી તે દાને
તેના મામા મામે દવાવના રહ્યો અને તે હોયો સહ બોલાઈ રહે ત્યાં
સુધી તે દાને તે જાગાએથી જરાંક પણ ખમડનો નહીં.

સામાન્યતા અનુભવીએ પંચીક વખતે કાનુ' કાનુ બોલું કરી
 નાને છે અને કાનુ' છેલ્લા સમયે બોલાઈ રહ્યા રહેવા અને સુખતા
 આપના દેશ ને ઇતીહાસમાં કાનુ તેની અનુભવી અંગેની ભેદ તે તે-
 મની મોડી ભૂત છે-તેમ કાનુ ન બનેઈએ; કેટલાક વિધિયતે કોઠા પાછળ
 અનેકા રહેવા જતાક મિત્રેથી પડો આપવો પડે છે અને તેથી તેનું
 અવગણનાનું ખમી ભમ છે અને સુખેલ વિધિયે પણ ઉપરની સુખતાને
 કાનુ વહ ભમ છે. કદેક કદમાં આમ કરવાની અરૂર નથી.

આચાર્યે તમે વિદ્યાને પાડી આચાર્યે તેને જગ આંધકો સાને તેણે
જુલો મળ્યો નહીં એ કાળજી નમ્ર કરાવી તે જરૂરનો અને તેથી
ન.ભ. વૈ.નાથી પણ રૂબરૂ જુલો મળ્યો જાણવું.

આથી જ તેને હજી સમજાઈ પડે છે જાણે તે વખતે જેમ લોક યુગ
જેક જાણતા હતા તેને મનમાં મન છે તેની રીતે ખોલે ખોલે તે હજી
જવાબી તરફ વળે છે.

[illegible][illegible]

સીને શાકોદીઃ પ્રયોગ—વિધિવને આમજ પેંચવાનો.

(મી) સ્થપાં જાતારેથી બીજી દીનેથી ૪ વિધિવના ઉપર જમીથી બચર ૨૫ દોષ એટલે ને વિધિવ જમીથી જમીને બેંચારે બાજમ ૫૩૦ દોષ તેને આમજ બેંચારના પ્રયોગ માટે બચર ૩૨૧૮ પછી તેને તમારી સમગ્રુપ દરાર કુલે રાખી ઉપરથી બીજી દીનેથી જમીના પાણી તેના દાણાં, પમ, ખામું લીંગેર, કુખાલી તેના બ.પ દીથીવ ૩૨૧૮ને કહેવું, પાત્ર તે વિધિવના બંને ભગળા ઉપર તમારી જાંબળાંએનો આપેઃ બાજ બાજરે ૧૫-૨૦ મેંક-૬-૫૫ દાણી દુધા અને તેને તમારી જાંબોલાખું રીડાં જીવાનું કહેલ અને તે તમારી જાંબોલાખું જુએ તે તમારે તમે તેની જે જાંબોલાખું વચ્ચાં તેના નાકના થુજ ઉપર વિધર અને ૧૬ રાત્રી રાખી બીજીથી જુએલ ઉપર પ્રયોગે બચાર વાંસ પછી તે વિધિવને કહેવું થજુ મીઠમ અને રંધાં અવાજમાં નીચે થુજવ કહેવા મહિ—” હું-આમ-દામ-આમજ-પેંચતો-જા-તેમ-તેમ-તમે-આમજ પેંચાના આપદી. પછી તે વિધિવ ઉપરથી તમામ દાણની જાંબળાંએ કીડેકીડે તમારી તારા પેંચવા મહિ અને કોવા તમે પેંચવા જાંબો [અસેતા જાંબો] તે વખતે તેને મીઠમ અવાજમાં કહેતા જાંબો ૬ ” તમે આમજ-પેંચાના-આવેડો-આમજ-પેંચાના-આવેડો નિ પ્રયોગે જમીમાર વાર કહેવું પછી ઉપરે તમે-આમજ-પછી જાંબોલાખું કહેવું.

આરે વિધિવ આમજ પેંચાણ પછી જવા જોવા વાવ તે વખતે સં આમજી તેને પછી લેવો જોઈએ. કારણકે તે પછી જવ તો તેને પ્રભ દામ અને જીને કાણ સખસ વિધિવ થવાને આમજ આવરી નહીં. પેટેથી અતમાપેદમાં જો તમે નિષ્કળ જાંબો તો તેથી તમે નાસીવાસ થવા નહીં. થજુ મીરજ અને ખંતથી બીજીવાર તેના ઉપર વલ કરે કારણકે મીરજ અને ખંત દીવાણ કામ વાર પાડી કાઢવું તથી.

વિધિવ થામું કાંકરપ જગ વાપરતો દેવતો તેને તેમ નહીં કરવાને સમજાવવું.

(પી) બીજો પ્રયોગ જોદમરાથી કરી નવા પછી આ પ્રયોગને માટે વિધિવને તેની જાંબો બધ કરી. પમ બેમા રાખી તમારી જામજર સામે દોમો રાખી તેની જાંબો ઉપરવાનું કરી તમારી જાંબો સામુ જામજર રીપ્પુ કોવાને બચર તેની જાંબો આમજ ધોરે ઉટે એક નાનો ચગકતો

સદાયે રાખી તે પદાર્થ ઉપર એકીટએ તેને જોવાને કહેતું. પછી થોડી
મીનીટ સુધી તેની આંખો સાચું એકીટએ જોઈ રહી ધીમે ધીમે તમે પાછો
પગે પાછળ ખસતા જાઓ. અમર જે પદાર્થની સાચું તેને જોવાને કહ્યું.
હોય તે પદાર્થ તમારી તરફ ધીમે ધીમે પાછા ખેંચતા જાઓ, તમે તે
પ્રમાણે ખેંચતા જતા હો. અને વિધિનું આગળ પાડવાનું વલણ તમેને
માનુષ્ય ન પડે તો ત્યાંથી અટકી રીંછી સરખી તેના ઉપર પ્રયોગ કરવા
મંડો. પરંતુ કાંઈપણ વખતે જલદીથી તમારે પોતાને પાછળ હટાડું નહીં
અમર પદાર્થ હોયતો તેને જલદીથી પાછળ હટાવવો નહીં.

જો સંભાળથી આ પ્રયોગ કર્યો તો ઘણાક વિધિયો આગળ ખેંચાઈ
પડી જવા જેવાં ઘટ્ટ જશે. આ પ્રયોગમાં વિધિય ઉધી જવાનો સંભવ નથી
પણ કદાચ ઉધી અથવા માનુષ્ય પડે તો બીજા પ્રયોગમાં જમાડવાની જે
રીત બતાવી છે તે રીતનો અજમાયેશ કરવાથી તે જાણ્યું થશે.

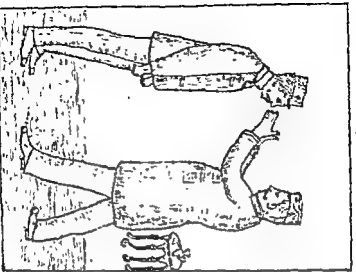
(ફ) બીજા પ્રયોગમાં બતાવ્યા પ્રમાણે વિધિયને સીધા ટટાર ઉભા
રહેવાને તથા તેના બંને પગની એડીઓ બેગી રાખી બંને હાથ બાજુ
ઉપર લટકતા રાખવાને કહ્યો. આમ તે કરી રહે એટલે વીજળીક દડાને
તમારા હાથમાં પકડી વિધિયની આંખોના અંધર્બોદુથી આસરે ૪-૫ ઈંચને
છેટે ધરી તે દડાની અંદરની સળીની ટાંચ ઉપર ધારીને જોઈ રહેવાનું કહ્યો.

પછી તે દડાને ગોળાકાર મતીમાં ફેરવવા મંડો (પરંતુ તેમ ગોળ
ફેરવવાથી અડધા રૂપીયાના પેરાવા કરતાં વધારે કુંડાળું થતું ન જોઈએ
તેની સંભાળ રાખવી.)

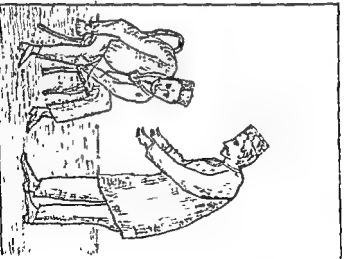
દડાને ગોળાકાર મતીમાં ફેરવતા હો તે વખતે વિધિયને નીચેની સુ-
ચનાઓ આપવા માંડવી. “જ્યારે-કુ-આ-દડો-મારી-તરફ-ખેંચીશ-તારે-
જરૂર-તમે-તે-દડાની-તરફ-ખેંચાશો-પડી-જવાનો-વિચાર-રાખો-આમળ
-પડવાનો-વિચાર-રાખો-આમળ-પડી-જવાનો-વિચાર-રાખો-અને-દલે-
તમે-જરૂર-પડી-જશો. (હવે સખ્દ બાર દોરને કહેવો.)

“ પડી જશો ” એવા છેલ્લા સખ્દો તમે બોલી રહો કે તરતજ
તે દડાને ફેરવતો બંધ કરી, તમારે જેમ બંને તેમ ધીમે ધીમે અને સદા-
ધીધી પાછળ હટાડું. પાછળ હટાડી વખતે તમારું મુખ વિધિયના મુખ તરફ
રાખવાની જરાબર સંભાળ રાખવી.

ଅମଳେ ଗୁଣେଇଲି ଶିଳା. ଏହି ଯେ

ପ୍ରମୋଦେ ଶାନ୍ତିଶାଳିନୀ. ଏହି ଯେ

અર્થાત તમારે એકલા દડાને પાછળ ખેંચવાનો નથી પંજુ ને દડાની સાથે તમારા આખા શરીરને ધીમે ધીમે પાછળ દડાવવાનું છે, પ્રકત તમારા હાથ અને દડાને જો વિધેય પાછળ દડાતા રેખાયે અને તમારા શરીરને પાછળ હટવું રેખાયે નહીં. તે તે વિધેયના ઉપર ચઢેલી અસર તુટી જવાનો અર્થ છે મારે ધીમે ધીમે તમારું શરીર પંજુ પાછળ હટવું જોઈએ.

પ્રયોગ શરૂ કરતી વખતે તમારો જમણો પગ જરાબર આગળ રાખવો જોઈએ કે નેથી તમારા પગની જગ્યા બદલા ચીવાય તમારું માથું ખમ્મા અને કેડ ઉપરના શરીરનો જથ્થો આગ વિધેય તરફથી ધીમે ધીમે સેહેલાઈથી પાછળ હાલી ચકાવ.

દરેક વખતે કેમ વર્તવું તે જાણતમાં તમારે તમારી જુદી વાપરથી જોઈએ. કદાચ વિધેયની સામે ઉપર જતાવ્યા પ્રમાણે દડાને ધરતાની યોગ્ય વારમાં તે વિધેય દડા તરફ ખેંચાવા માટે તે પ્રમાણે તમારે વર્તવું જોઈએ. પછીક વખતે કંઈપણ સ્પર્શ બોલ્યા ચીવાય આગળ અને પાછળ હટવાની વિધેય ઉપર અસર થઈ જાય છે.

(ક) (૧) વિધેયને તેના બંને પગની ઝેડીએ ભેમી રાખી ઉભા રહેવાનું કહેવું.

(૨) ગરદન પાછળ તેના હાથ ભેમા કરવાને કહેવું.

(૩) વિધેયથી આશરે ૩-૪ ફુટ છેટે ઉભા રહી તમારા હાથમાં નેત્રના મજબૂતતણ મકરવાનું ચંત્ર સેધ વિધેયની આંખોથી આશરે એકાદ હાથને છેટે મળે.

આટલું કર્યું એટલે આગળ પ્રયોગ કરવાને તમે તૈયાર છો એમ જાણી વિધેયને તે ચંત્રની ટોચ ઉપર ધારીને જોવનું કહી નીચે મુજબ ધીમેથી અસરકારક રીતે ચોકસ અવાજમાં કહો.

ફૂં-આગળ-પાછળ-મડ-તે વખતે-આની-ટોચ-ઉપર-એટીટસે જુઓ અને-તમને-આગળ-પડી-જવાનું-વધવું થશે.

પછી વિધેયની તરફ એકદમ જલ્દી જાઓ અને પછી ધીમેથી નીચે અસર રીતે તેનાથી પાછળ દડાતા જાઓ. પરંતુ તમારા હાથમાંના ચંત્રની ટોચ વિધેયની આંખોની સીધી લીટીમાં રાખવાને ચુકવું નહીં. (એક પગ આગળ અને એક પગ પાછળ એમ પ્રયત્નથી ઉભા રહેવું.) પાછળ હટતા જાઓ તે દરેક વખતે વિધેયને ઉપર જતાવ્યા પ્રમાણેના અવાજમાં "તમે પડવાનો-વિચાર કરો-અને-તમે-જરૂર-પડી જશો. " એમ કહેતા જવું.

તે યંત્રની ટાંચે વિધેવનાં આંખથી લગભગ છ ફૂટ સુધી લેઈ જવી અને પછી ધીમેથી નીચમસર રીતે લગભગ એએક વાર સુધી પાછળ દડતા જવું. આ પ્રમ.એ કેટલીકવાર સુધી કરે જવું અને મોડે વેહેલે તે વિધેવ આમજા ખેંચાઈ પડશે. ઘણાક દેસોમાં તો વિધેવ બીજાનું પ્રવાને આમજા ખેંચાઈ પડે છે.

પ્રયોગ વખતે વિધેવને બીલકુલ દસવા દેવો ન જોઈએ. છતાં જો તે દસવા મારેતો તે દસતો બંધ થાય ત્યાં સુધી તેના ઉપર પ્રયોગ કરવો બંધ રાખવો જોઈએ.

પ્રકરણ ૬ હું.

ચોથી રીત-હાથ ચોંટાડી રવાની.

(અ) જ્યાં સુધી ઉપરની રીતોમાં તમે જરાબર જાણ્યા ન હો ત્યાંસુધી આ રીત અજમાવવી ન જોઈએ. જેના ઉપર ત્રીજી રીતમાં જતાવેલો પ્રયોગ જરાબર કરી ચક્રમાં હો તેના ઉપર આ પ્રયોગ કરવો સારો છે. પછી તે વિધેવને તમારી સામે ઉભો રાખી તેને નેના એક હાથના આંગળા બીજા હાથના આંગળામાં બરાબી બંને હાથ એમાં બંધ કરવાનું કહો એટલે તેના એક હાથના આંગળા બીજા હાથની હથેળીના પાછલા ભાગ ઉપર આવે એવી રીતે બંને હાથના આંગળા એમાં કરવાનું કહો; તે તેમ કરે એટલે તેને તે સખત રીતે એમાં જમાવવાને કહો અને તેના બંને એમાં કરેલા હાથ સીધા લાંબા કરવાને કહો. પછી તેના હાથ, કાંડાથી તે ફૂલી સુધી અગર આખા હાથ બંને સખત કાઢી જેવા કરી નાંખવા કહેવું, અને તેના હાથ સફૂડ ચોંટી ગયા છે એમ તેને ધારવા અમર મનમાં નીચેના સજ્જો બોલવા કહેવું " મારા-હાથ-ચોંટી-ગયા છે-મારાથી-છુટા-યઈ-ચક્રો-નહીં-મારાથી છુટા-યઈ-ચક્રો-નહીં-એમ ત્રણ ચાર વાર મનમાં બોલવા કહેવું. વિધેવે આ વખતે દસવું જોઈએ નહીં તેમ આ નકામું નજીવું છે એમ તેજી મનમાં ખ્યાલ પણ આણવો ન જોઈએ. તે જાગતની વિધેવને પ્રથમથી સુચના આપી દેવી જોઈએ પણ તેજી તો પોતાના હાથ સફૂડ ચોંટી ગયા છે, જરાબર ચોંટી ગયા છે એમ મનમાં ધારવું જોઈએ. આટલું થયા પછી વિધેવને વિધેવના હાથ ઉપર પોતાના હાથ મુકવા

અને તેને પોતાની આંખો સામું સીદાં જોવાને કહેવું. ખીછ કાઢ પછુ જગ્યાએ નહીં જોતાં પોતાની આંખ મામું સીધું જોવાની આસક્તિ યના વિધિયને આપી દેવી જોઈએ અને તેમ છતાં જો તે આત્મજાણુ જુએ અમર જોવાનો ચાલ કરતો માણુમ પડે તો તેને પોતાની આંખો સામું જરાજર જોવાને વિધાયકે દુઃખ કરવે જોઈએ, અને તેજ વખતે વિધાયકે પોતે વિધિયની જાને આંખોની વચમાં નાકના મુગ ઉપર ધારીને જોડાડસે જોવું અને પોતાની આંખ તે જગ્યા ઉપરથી જરા પછુ વાર ખસેડવી નહીં.

આમ કરી પછી વિધિયને ચોક્કસ સરળ અવાજે નીચે મુજબ કહેવું " તમારા-દાઘ તમને-સફ્ફડ-ચોટી-જતા-માણુમ-પડશે; સફ્ફડ-ચોટીના જમ છે-વધારે-સફ્ફડ-ઘાવ-છે-અને-દરે-તમે-તેને-છુટા-પાડી-ચકચો-નહીં. પછી વિધિયના દાઘ ઉપરથી તમાસ દાઘ ભેઈ ભેવા કે જોથી તેને પોતાના દાઘ છુટા ઘાવ છે કે નહીં તે કરી જોવાની તક મળે, પરંતુ જ્યાં મુધી વિધાયકના દાઘ વિધિયના દાઘ ઉપર દોઘ ત્યાં મુધી તેજે તેના દાઘ વિધિયના દાઘ ઉપર યોગ ફેરવે જવા અને તેમ કરતી વખતે વિધિયના દાઘ ધીમે ધીમે જગાવવા જવા, પણ વિધિયને દરકત કે ઈજા ઘાવ તેની રીતે સખત જગાવવા નહીં કારણ કે તેમ કરવાથી તેના ઉપર ઘમેલી બધી અસર જતી રહે છે.

પરંતુ જો વિધાયકને વિધિયના દાઘ જગાવવાને બદલે તેના ઉપર માર્ગન કરવાનું પસંદ લાગે તો તેજે વિધિયના દાઘ ઉપર અભાથી માંડી તે દેઠ આંગળા મુધી માર્ગન કરવા પછુ તે દાઘ છુટા પાડી ચકચો નહીં જોવી મુચના આપતાં મુધી તેવી રીતે માર્ગન કર્યા કરવું જોઈએ.

વિધિયના દાઘ ઉપરથી પોતાના દાઘ ભેઈ લીધા પછી વિધિય પોતાના દાઘ છુટા કરી ચકચો નહીં જોવી ઉપર જતાવ્યા પ્રમાણે મુચના આપે જવી કારણ કે તેમ કરવાથી તે વિધિયને તે મુચનાની અસર ઘાય છે.

મુચના આપતી વખતે વિધાયકે ચોક્કસ સરળ અવાજે મુચના આપવી જોઈએ; ઉતાવળથી બોલી જવું જોઈએ નહીં. તમારા-દાઘ-નહુ-સફ્ફડ-ચોટી-જગ્યા ■ તેવી મુચના પાંચ સાત વખત આપે જવી અને તેવી રીતે જરાજર મુચના આપેથી વિધિયના દાઘ સફ્ફડ ઘઈ ગયેલા માણુમ પડશે અને તે તેનાથી છુટા ઘઈ ચકચો નહીં.

(ષ) વિધેયને સમવડ બરેલી રીતે ખુરશીમાં બેસાડી તેના બને હાથ સીદા લાંબા કરવાનું કહી તે બંને હાથના પંજને એક બીજામાં આંગળાઓ બેરવી બધ કરવાનું કહે. પછી તેને તમારી આંખો સામું બરાબર સીદા બેવાને કહેવું. જ્યારે તે તમારી આંખો સામું ધારીને જોતો હોય ત્યારે ધીમે રહીને તેના હાથ જરા નીચે નમાવે. અને તેજ વખતે તેને કહે કે “ તારા હાથ સખત લાકડા જેવા લાગે છે, - તારા ગાત્ર વધારે અને વધારે સખત થતા જાય છે, - તારી કુંજી આમળો સાધી સખત થઇ ગયો છે તેથી તારાથી તે વાળી ચક્રશે નહીં. - તારી આંગળાઓ એક બીજા સાથે સખત ચોટતી જાય છે; તારા હાથ સખત ને સખત ચોટતા જાય છે. ” આમ બોધતાં હે તે વખતે વિધેય તમારી આંખો સામું બરાબર ધારીને જુએ છે કે નહીં તેની બરાબર તપાસ રાખવી જોઇએ. જો તેનું ધ્યાન એક પગવાર પણ ખીજ જમ્યાએ જતું માણુમ પડે તો તરતજ તેને બરાબર તમારી સામું ધારીને જોવાનો હુકમ કરવો અને પછી જે સખ્તો ઉપર બતાવ્યા છે તે પ્રમાણે કલા જવું. ઉપરના વાક્યો છ સાત વાર બોધવા જોઇએ.

જો તમારા બોલવાથી વિધેયના ઉપર અસર થઇ હશે તો તેની આંખો વિચિત્ર દેખાશે અને તેજ વખતે તેના હાથ સજ્જડ ચોટી મથેલા માણુમ પડશે. જ્યારે આટલી દલ સુધી વિધેય ઉપર અસર થએલી માણુમ પડે એટલે, તમારે નેને કહેવું કે “ તારા-હાથ-સજ્જડ-ચોટી-મથા-છે-સજ્જડ-થપા-છે-સજ્જડ-થપા-છે-તે-તારાથી-છુટા-પાડી-ચક્રશે-નહીં. - તે-સજ્જડ-ચોટી-મથા-છે-છુટા-પાડવાની-અજમાયેશ-કરે-તમે-તે-છુટા-કરી-ચક્રશે-નહીં. - કરે-૫-૧-કરે, -૫-૧-કરે-તો-૫-૧-તમે-છુટા-કર-વામાં-શકી-ચક્રશે-નહીં.”

આમ કરવાથી ધણીક કેસોમાં હાથ છુટા કરવાનું અચક્ર થઈ પડે છે. યોગ કેસોમાં જેના હાથ યોગ ચોટ્યા હોય છે તે યોગી મેહેનતે છુટા કરી ચક્રે છે. અને બીલકૂલ અસર થઈ ન હોય તેવા ધણીજ યોગી કેસો માણુમ પડે છે. જે વિધેયના હાથ ચોટી મથા હોય તે વિધેયને તેની રિષ્ટીમાં વધારે વાર રાખવો ન જોઇએ, પણ તમારી ખાત્રી માથ કે મેહેનત કર્યા છતાં તેના હાથ છુટા થઈ ચક્રતા નથી એટલે એક બે તાળી પાડી તેને કહેવું કે “ચલ તૈયાર થા, તારા હાથ છુટી મથા છે.” એમ ક-

દેવો એટલે તેના દાઘ વચ્ચે મુશ્કેલીએ મુલા પાડી દાઘો.

૫૭૨. હજારો વિધિ તમારા હવા પ્રમાણે વર્તે ૧૭૭ દાઘ નમાર
 રવા મુજબ મુલા કરી સકે નહીં તે તેથી નમારે નહીં મમારનાં તેને
 હામ મળે રખોમાં કહેતું કે, “અમે નમારા દાઘ છુટા થઈ ગયા છે.
 મુલા થઈ ગયા છે. અમે નમારી કરે” અને તેમ કરેથી વચર મુશ્કેલીએ
 તેના દાઘ તે મુલા કરી સકે.

(૬) પ્રથમ જનાવેના ત્રણ પ્રવેશોમાં પ્રવેશકાર થવા પછી આ
 પ્રવેશ કરવાને તમે નમાર થઈ બેઠો તમેને નમારામાં વિશ્વાસ
 આવશે. પછી તેમાંથી ઉચીત વિધિને સુટી થઈ કરે અને તેના ઉ-
 પર અજમાવેશ કરવી રહે કરે. પછી તેને તેના જાંને દાઘ લાંબા કરી
 તેના પાંખ બેગા કરી મજબ રીતે જમ કરવાનું કહે. પછી તેની આ-
 બેથી આછે ૪-૫ ઈને છેડે જોજગી કરે. દર રાખી તે દાઘની આ-
 દરની સજાની રાઘ ઉપર ખાસીને નેવાનું કહે. તેમ યાત્રીવાર તે જુએ
 એટલે તેને કહેતું કે તારાથી-નાના-દાઘ-છુટા-થઈ-સકશે-નહીં-એમ-
 ધાર-તારાથી-તે-કપડો-નહીં-તારાથી-તે-કપડો-નહીં-એ સખો વ-
 મારે વાર બેસવા દાઘાથ જરેલા છે. દાઘ તરફ એકી રમે ને અને
 જ્યારે કુંજમ મળી રહે ત્યારે તારાથી તારા દાઘ છુટા થઈ સકશે નહીં,
 થઈ તમાર મા, ૧-૨-૩. તારાથી છુટા થઈ સકશે નહીં-વનકર-વનકર-
 નાગથી છુટા થઈ સકશે નહીં. રહત યાત્રી પગ મુધીજ તેને તેમ વાળ
 કરવા દેવો અને પછી નરતજ તે દાઘને ખમેડી લેવો અને તેને એકમ
 ઉપર જાણીથી રીત પ્રમાણે દાઘ છુટા કરવાની રીત અજમાવી તેના
 દાઘ છુટા કરવા.

દાઘ છુટા કરવાની સામાન્ય રીતઃ—વિધિ નમારે પોતાના
 દાઘ છુટા કરવાને મથન કરે હવા તે છુટા થઈ સકે નહીં ત્યારે વિધા-
 વક અવાજ યાત્રી રીતે એકદમ જલસીયા તાળી વગાડવી અને તે
 જ વખતે એકસ અવાજમા તેને કહેતું કે “ અસ-તેવાર થા-તારા દાઘ
 છુટા થતા જાય છે. આ પ્રમાણે તજુ-આ વખત કહેતું અને તે કહેતી
 વખતે તેના દાઘ બેગા દાખતા જતુ અને તેમ કરવાથી તેના ઉપર ય-
 એલી અસ- હું થઈ તેના દાઘ છુટા થઈ સકશે.

આમ કયાં છતાં પણ જો વિધેયના હાથ જસદીથી છુટા થાય નહીં તો વિધાયકે વિધેયના જાને હાથ પોતાના પંજમાં લેઈ લેહેજ વધારે જોરથી દબાવવા અને કહેવું કે “ જસ સખુર કર-છુટા કરવા મથન કરીશ નહીં અને તે પ્રમાણે તે વર્તે એટલે તેને કહેવું કે જ્યારે હું એક બે ત્રણ એમ ત્રણ ગણી રહીશ કે તરતજ તારા હાથ છુટા થઈ જશે. પછી વિધાયકે “ એક-બે-ત્રણ ” એમ ગણવા અને જોવો “ ત્રણ ” સંખ્યા જોસો કે તરતજ મોટો અવાજ યાવ તેવી રીતે પોતાના હાથથી વિધાયકે તામોટો પાડવો અને તે વખતે વિધેયને કહેવું કે “ તારા હાથ છુટા કર, છુટા થઈ મવા છે-જસદી કર. ” આમ કરવાથી હાથ છુટા થઈ જશે,

ખાંચમી રીત-શરીરમાં અસર થતી જોવી.

જે સખસ વિધેય થવા આવે તે હાથક છે કે નહીં તેની કસોટી ખાતર તેને જમણે હાથ જમીન કે ટેબલ ઉપર ચતો મુકવી વિધાયકે તે ઉપર ૫—૧૦ મીનીટ મુધી માર્શન કરવું. તેવામાં વિધેયના હાથમાં જરી મરમી કે હીતગતા થવા માટે અગર તેના હાથમાં કંઈ કશુંકશી કે ચગ આવતી માત્રુમ પડે તો તે સખસ વિધેય થવાને યોગ્ય છે એમ ગણવું.

કેટલીક અગત્યની મુશ્કેલીઓ:—

ઉપરની ચોથી રીત રતેદમંદી સાથે કયાં પછી અને ઘણાક વિધેયના હાથ એટલી વખતે સફળ ચોટાડી દેવામાં કુશળ થવા પછી ખીજે કોઈ પ્રયોગ કરવો હોય ત્યારે આ પુસ્તકમાં જતાવેલી પેહેલી રીતનો અજમાયસ વિધેય ઉપર કરવાની જરૂર નથી; પણ ખીજી રીતો તેના ઉપર અજમાવવી જોઈએ, પરંતુ જો ઘણા સખસો ઉપર પ્રયોગો કરવાને વિચાર હોય તો પેહેલેથી ચોથી રીત મુધી જધી રીતો તેમના ઉપર અજમાવવી સારી છે. પૂરો અનુભવ મેળવ્યા પછી આ જધી રીતો તમે જદુ જસદીથી કરી શકશો. હવે ચોટાડી દેવા વીગેરેના પ્રયોગો તમેને જદુ સહેલ લાગશે. પરંતુ આ જધી રીતોનો પૂરેપૂરો અજમાયસ મેળવ્યા સીવાય ખીજે કોઈ નવો પ્રયોગ કરવાને આગળ પમસાં કરવા ઉચીત નથી.

મકરણુ ઓ મું.

બીજા શારીરિક પ્રયોગો.

ઉપરના આખર નીચેના તમે જાનજર સમજ્યા હો. એમ મંત્રી બીજા શારીરિક પ્રયોગો (Fifth and Sixth Experiments) નું જેમ અને તેમ ક્રમાંક વહેંચ કર્યું.

લાકડી ઉપરથી કુદી શકાય નહીં-તેનો પ્રયોગ.

એક એકરી બમર દીવાલખાનાની વચમાં જામીન ઉપર એક સાંકડી, સોડી કે આંકણી સુધી તે ઉપરથી વિધિય કુદી અને નહીં તેવો પ્રયોગ કરવા માટે એક જામીન વિધિયને પસંદ કરી તેને તેના જાને પગ ભેંમા કરી ઉભા રહેવાને કહો અને તેજ વખતે તેને તેના પગના આંગ્રૂડા તે લાકડીને આડે તેવરીતે ઉભા રહેવાને સમજાવો. આમ કર્યા પછી તમારા જમણા હાથમાં બોજણીક દોડ પકડી તેની સનમુખ તમારે ઉભા રહેવું. પછી જાણે તમે તેને તે લાકડી ઉપરથી કુદતા અટકાવતા હો તેવી રીતે તમારો જમણો પગ આમજા લંબાવી જરાજર સામા, ઉપર જતાવ્યા પ્રમાણે ઉભા રહો. પછી તમારા જમણા હાથમાંનો બોજણીક દોડ તે વિધિયની આંખથી સમજામ ૮-૧૦ ઈંચને છેડે રાખી તેને નીચે પ્રમાણે કહો. દરે-આ-દા-સામું-ધારીને-જુઓ-અને-તમે-લાકડી-ઉપરથી-કુદી-સકશો-નહીં-એમ-ધારો-તમારા-પગ-સખત-કરો-જરાજર-સામું-એમી-દસે-જુઓ-અને-જવારે-કું-વજુ-મળી-રહું-ત્યારે-તમારા-પગ-જામીન-સાથે-ચોડી-મથેલા-મામુમ-પડશે-લાકડી-ઉપરથી-તમે-કુદી-સકશો-નહીં. તેવાર-ધાઓ-૧-૨-૩-તમે-કુદી-સકશો નહીં-પાન-કરો-તમારાથી-કુદી-સકશો-નહીં.

પાન કરો, તમારાથી કુદી સકશો નહીં એટલા કબ્જો પાંચ ઓવાર મોલવા સારા છે. યોગીક પગ સુધી વળ કર્યા હતાં તેનાથી કુદામ નહીં કે તરતજ તેના મોં આમજા જાહ તાગી પાડી અવાજ કરી“ચલ-તેવાર-યા-તાગ-પગ-ઉપરથી નવા છે” એમ કહેવું અને તેમ કરવાથી તેનાથી કુદી સકશે.

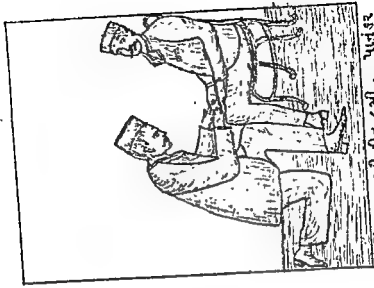
પગ લાકડા જેવો સખત કરી નાંખવાની રીત.

જે પગ તમે સખત કરવા ચાહતા હો તે પગ ઉપર પોતાનું બધું વજન મુઠીને ઉભા રહેવાનું અને તે વખતે તેનો (વિધિયનો) એક હાથ

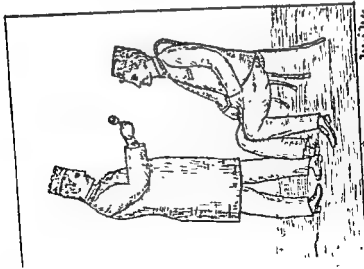
તમારા હાથમાં પકડી રાખી તેને તમારી આંખો સામું બરાબર સીદા
 નેવાનું અને તેનો પગ તે વાંકો વાગી નહીં ચડે એવું તેને મનમાં ધા-
 રવાનું કહે; જે વખતે તમે ઉભા થાવ તે વખતે તેની આંખો તમારી
 આંખો તરફ જ રહે એવી તેને સુચના આપી દેવી જોઈએ; આટલો
 વખત વિધાયકે ધુંટણ ઉપર બેસવું જોઈએ. પછી વિધાયકે પોતાના
 એક હાથવતી વિધેયના પગ ઉપર માર્ગન કરવા, પછી તે માર્ગન ધુંટણ
 ઉપર ■ સાત ઈંચને છેદેથી ચર કરી ધુંટણના નીચે છ સાત ઈંચ મુધી
 કરવા અને જે વખતે માર્ગન કરવાનું ચર કરવામાં આવે તે વખતે
 બરાબર ચોક્કસ અવાજમાં નીચે મુજબ બોલવા ચર કરવું "તમારો-
 પગ-સખત-ચતો-જય-છે-જડુ-સખત યાય છે-સખત-સખત-યધ-ગયો છે,
 અને-હવે-તમે-તે-વાગી-સકશો નહીં-આજવા-માંડશો-તો લ'માંશો' જેવા
 ઉક્તિ શબ્દો બોલી રહો કે તરતજ ઉભા થઈ જવું" પણ તે વખતે તેની
 બંને આંખોની વચમાં નાકના મુગ આમગ તમારી દૃષ્ટી કરાવી રાખી તેને
 એકદમ તમારી તરફ તેને લ'માંતો ચલાવવા માટે બેચેલો અને પછી તે
 ૧૫-૨૦ ડમલાં ચાલી રહે કે તરતજ હાથ છુટા કરવાની રીતમાં જે પ્ર-
 માણે બતાવ્યું છે તે પ્રમાણે તમારા બંને હાથથી તાણી પાડી (અવાજ
 કરી)"બસ-ચલ-તેવાર-યા-જગન-યા-પમ-પુરો-યધ-ગયો છે." એમ તેને
 કહે એટલે તેનો પગ છુટા થઈ બરાબર આવી ચડશે.

હાથ સખત કરવાની રીત.

પગ સખત કરવામાં જે રીત બતાવી છે તેના જેવીજ હાથ સખત
 કરવાની રીત છે. વિધેયને પોતાનો એક હાથ લાંબો કરી મુઠી વાળવાનું
 કહે. પછી તેને તે હાથ સખત રીતે રાખવાનું કહે. તે તે પ્રમાણે કરે પછી
 તેની મુઠી પકડી હાથની અંદરના (હથેળી જે બાજુએ હોય છે તે બાજુ
 ઉપર હાથ સખત રાખેલો હોવો જોઈએ) ભાગ ઉપર થોડા માર્ગન (પાસ)
 કરે અને તે કરતી વખતે નીચે મુજબ બોલવું " તમારો-હાથ-સખત-
 ચતો-જય-છે-વધારે-સખત-ચતો-જય-છે. -ધણો-સખત-હવે-યધ- ગયો
 છે.-અને-તમે-વાગવાનશો-તો-તે-વગશે-નહીં.-અજમાયશ-કરો-અને -
 જેમ-જેમ-અજમાયશ-કરશો-તેમ-તેમ-તે-વધારે-સખત-યશે. સખત ય-
 એલો હાથ થોડી વાર રાખી પછી સખત કરેલા પગ ઉપરથી જેવી રીતે
 આ વિધાની યએલો અસર દુર કરવામાં આવે છે તેવી રીતે હાથ ઉપ-
 રની યએલો અસર દુર કરવી જોઈએ.

64 արարման և Ե. Կիսի

Կիսի

પોતાનું નામ બોલતાં બધું કરી દેવાની રીત.

વિધેયની સનમુખ હાથ રહી પીમેથી તેના મળા ઉપરનો દહડીયો ચોટી વખત ઘાવે અને તે વખતે નેને કહેવું કે ભવારે તું ત્રણ ગળી ત્રણ સપ્ત બોલું તે વખતે તું તારું નામ બોલી શકીશ નહીં, એક-બે-ત્રણ. હવે તારું નામ બોલી શકાશે નહીં મથન કરીશ તો ત્રણ બોલી શકીશ નહીં. ઘણેથી બસર દુર દરવા ખાટે ઉપરની રીતનો અજમાયેશ કરવી.

હાથમાંથી લાકડી ઊઠાવ નહીં.

વિધેયના હાથમાં એક લાકડી આપી તેને તમારી આંખો તરફ ઝેંટીટસે જોવાને અને લાકડી સખત પકડવાને કહેવું અને તે લાકડી તેના હાથમાંથી છુટી નહીં થકે એવું તેને મનમાં ધારવાને ત્રણ કહેવું અને ભવારે તમે તેને ત્રણ ગળી રહી તેને તે ઊડી દેવાનું કહેશો તો ત્રણ તે તેનાથી છુટી શકશે નહીં અને લાકડી તેના હાથમાં ચોટી મ-ઝેંટી તેને માણુમ પડશે અને જેમ વધારે તે જામત અજમાયેશ કરશે તેમ વધારે ચોટી મઝેંટી તેને લામશે. પછી તેને તમારે તૈયાર થવાનું કહેવું અને પછી એક બે ત્રણ એમ બોલી કહેવું કે હવે-તમારાથી તે નીચે નાંખી શકાશે નહીં અજમાયેશ કરે અને જેમ વધારે અજમાયેશ કરશે તેમ તે બીજકૂલ તમારાથી છુટી શકશે નહીં. આમ ધોડીવાર ઘણા પછી ઉપર જતાવેલી રીત પ્રમાણે તેના હાથ ઉપરથી બસર દુર કરવી.

પુરશીપર બેસી શકાય નહીં.

ચેહેલાં વિધેયને ઉભેલા રાખી તેની પછવાડે જરાબર પુરશી ગોઠવે. પછી તેને જરાબર તમારી સામું તમારી આંખો તરફ જોવાને કહેવું અને તમારે તેની બે આંખોની વચ્ચે તેના નાકના મુગ આગળ સીધું ઝેંટીટસે જોવું. તેને તેના પગ સીધા સખત લાકડા જેવા કરવાને અને તેનાથી બેસી શકાશે નહીં એમ તેને મનમાં ધારવાને કહેવું અને ભવારે તમે ત્રણ ગળી રહે ભવારે તેને તેના પગ સખત લાકડા જેવા થઈ મઝેંટા માણુમ પડશે અને તેનાથી બેસી શકાશે નહીં. અને જેમ તે જામત વધારે અજમાયેશ કરશે તેમ તે વધારે સખત ચતા જતા તેને માણુમ પડશે. પછી તેને તૈયાર થવાનું કહી એક-બે-ત્રણ એમ બોલી તેને કહેવું કે હવે તારાથી બેસી શકાશે નહીં. ચોટી પગ મુખી તે અ-જમાયેશ કર્યા પછી બેસી થકે નહીં એટલે તરતજ તાણી પાડી અવાજ

કરી ચત્રાવ-ગમ્યતયા-તારાથી દેવે બેઠી સકાશે-અસર દુર થઈ છે વી-
ગેરે કહી તેના ઉપરની અસર દુર કરી નાંખવી.

પુરસ્કી ઉપરથી ઉભા થઈ શકાય નહીં.

વિધેયને બરાબર તમારી સામુ આંખો તરફ જોવાનું કહેા તેમ
વખતે તમે તેની આંખોની વચમાં તેના નાકના મુગ ઉપર જુઓ અને
પુરસ્કી ઉપરથી તેનાથી ઉડી નહીં સકાય એવું તેને મનમાં ધારવાનું
કહેા અને ત્યારે તમે ત્રણ મળી રહેા ત્યારે તે પુરસ્કી સાથે સફળ થઈ
ગમેશે તેને માત્ર પડશે અને તેનાથી ઉડી સકાશે નહીં અને જેમ
વધારે આજમાયશ કરશે તેમ તેમ જીવવાનું વધારે મુશ્કેલ સામશે. પછી
તેને તૈયાર થવાનું કહી એક-બે ત્રણ એમ બોલી “દેવે તારાથી ઉડી
સકાશે નહીં-દેવે તારાથી ઉભા થઈ સકાશે નહીં” એમ કહેવું. યોડી પગ-
વાર આમ થયા પછી તેના ઉપરથી ઉપર જનાર પ્રમાણેની રીતથી
તેના ઉપરની અસર દુર કરવી.

ધ્યાનમાં રાખવા લાયક મુશ્કેલી.

ઉપરના બધા પ્રયોગમાં વિધાયકે સીધા એકાદસે વિગિચની આંખો-
ની વચમાં તેના નાકના મુગ ઉપર જોવું જોઈએ અને તે વખતે વિધેયે
વિધાયકની આંખો તરફ સીધું એકાદસે જોવું જોઈએ. પ્રયોગ ચલેા હોય
તે વખતે બંને જણાએ પોતાની નજર એક બીજા તરફ ઉપર જતાં.
પ્રમાણે એકાદસે રાખવો જોઈએ અને એક પગવાર પાંચત્રી અસરથી
જોઈએ નહીં રડા જવારે થએલી અસર દુર કરવાની હોય ત્યારે જ પો-
તાની નજર ત્યાંથી દુર કરવી જોઈએ. જો ઉપરના પ્રયોગે બરાબર સમ-
જવામાં આવ્યા હોય તો તેવી જાનના બીજા પ્રયોગે બહો જલદીથી કરી
સકાય છે. જો પ્રયોગ કરવામાં કોઈદમ કાંઈ થવાય તો તેથી વિધાયકે કહી-
મન દારવી નહીં. તે વખતે નામીપાસ નહોં થતા સમ્બંધથી કહેવું કે કોઈ
સખસ ઉપર પેટેલીજ આજમાયશની વખતે અસર કરવી મુશ્કેલ છે એમ
કહેવું અથવા તેવીજ ભાવનું બીજું કંઈ સવડ પડવું કહેવું. જાણ વખત-
ના અનુભવથી આ બ્રુમ વિધાની બીજા ઉપર અસર કરવાનું પોતાની
મેરે આવડી જાય છે. તમે સારી રીતે જાણો છોકે અમુક વસ્તુ પ્રાપ્ત કર-
વા માટે તેની પાછળ ધીરજ અને ખતીલાવનું જાગવી રાખવું જો-
ઈએ તેવીજ રીતે આ વિધાની અસર કરવાની જાનવામાં સમાવવું. ૬-

મેંતાં અજાણ્યે કરવા રહેશે તો તમે ધજાડના ઉપર આ વિધાની અસર જરૂર કરી શકો.

બીજા શાસ્ત્રીશ્રી પ્રયોગો:—આવી જાતના બીજા ધજા ગમત અગત્યના શાસ્ત્રીશ્રી પ્રયોગ છે. પણ અહીં રૂકા તેમાંના યોગ્યતા વર્તન કરવામાં આવ્યું છે કારણકે ઉપરની સુચના અને પ્રયોગોથી બીજા તેના પ્રયોગો ફરી રીતે ઉપજવી શકાયવા તે તમે જાણી રીતે સમજી શકો છો. બીજા એવા પ્રયોગોમાં એવીજ મદદની મુશ્કેલીઓ (complication) આપવામાં આવે છે. ઉપરના સામાન્ય નીચેના પ્રમાણે નીચેના પ્રયોગો કરી શકાય છે.

૧.૪ ઉપર આંખોથી ચોટાટી દેવી—નથી ઉપાસ્ય નહીં.

આંખોથી છુટી પાડી શકાય નહીં.

ટેમલ ઉપર કે બીજા કોઈ વસ્તુ ઉપર આંખોથી રખાવી દોષ ત્યાં પોતી જાય—નથી ઉપાસ્ય શકાય નહીં.

તાળી વગાડવી બધે થઈ શકે નહીં.

અક્ષર અક્ષર દાખ રહેતો નથી થઈ શકે નહીં.

મોં ખુલ્લું રખાયું દોષ તે બધે થઈ શકે નહીં.

મથું દલાવતાં બધે કરી શકાય નહીં.

આ અને એવી જાતના બીજા પ્રયોગો સામાન્ય નીચેના પ્રમાણે વર્તવાથી થઈ શકે છે.

અકરણ્ય ૮ મું.

વિધેયને ઉપરનાં નાંખવાની કીલા—રીત.

આ વિધાની અસરમાં આવેલા વિધેયો ધજા જુદા જુદા રીતોમાં આવે છે. અને તેવાજ રીતે વિધેય ઉપર અસર કરવાને માટે જુદા જુદા વિધાયકો જુદા જુદા રીતો વાપરે છે. તેમજ એ પાનમાં રાખવું જોઈએ કે એકજ રીત—કીલાથી બધા વિધેયો ઉપર અસર થઈ શકતી નથી. તેટલા માટે કેટલીક વખતે એક રીતથી કોઈ વિધેય ઉપર અસર થાય નહીં તો તે રીત પડતી રખાઈ બીજા કીલાને અગર બીજા વખતે તેના ઉપર અસર કરવાને માટે બીજા રીતનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ. આમ અસર કરવાની રીતો ઘણી છે. પણ તે બધી જાણવી જરૂર નથી. જે જે વિધાયકને જે જે રીત પાતાના અનુભવ પ્રમાણે રૂચતી લાગે તે

પ્રમાણે તે પોતાની મેળે ચોંટ લે છે. છતાં નવા અંબારીઓએ (વિધા-
યકને) વિધેયને ઉપમાં નાખવા માટે કેવી રીતે ક્રીયા કરવી અને કેવી
રીતે તેણે વર્તવું તે જણાવવું જરૂરનું છે. તેથી તેમ કરવા માટે કેટલીક
રીતો નીચે જનાવવામાં આવી છે. જે રીતો નીચે જનાવવામાં આવી છે
તેમાંની એકાદ રીત અજમાવી જોવી અને જો તેમાં ન ફાવે તો બીજી
અજમાવવી અને બીજીમાં ન ફાવે તો ત્રીજી અજમાવવી અને જુદી
જુદી રીતોનો ઉપયોગ કર્યા છતાં વિધેય ઉપર ધારણી અસર કરી શકાય
નહીં તો તે રીતોમાંથી એક જે અમર તથા રીતોનું મીથજી કરી અને
જો ચોગ્ય સાને તો બીજી વધારે રીતોનું મીથજી કરી તેનો ઉપયોગ ક-
રવે. પણ જે કરવું તે વિધાયકે જરાજર વિચાર કરીને કરવું.

વિધેયની ચોગ્યતાનો નિશ્ચય કરી તેને વિધેયની હાપકાત બાબત
પાને ૧૩ માં જણાવી છે તે સુચનાઓ આપી તેને તે જરાજર સમજા-
વી, અનુકુળ સ્થળ પ્ધાનમાં રાખી તે વિધેયને કંઈપણ અગવડ વગર સુ-
ખેથી ખેંચી શકે તેવી ખુરશી અમર તેવા કાંઈ ઉચ્ચ આસને બેસારવે
અમર તેને ઉભા રહેવાની કે સુઈ જવાની ખરજી હોય તો તેમ કરવું.
પણ એવી રિથિતિમાં રાખવો જોઈએ કે તોથી તેને કંઈ તેમ રહેવાથી
ખેંચેની અગવડ કે દરકત થાય નહીં કારણકે તેમ થવાથી તેનું મન
તે અગવડ કે દરકતથી પીડા થતી હોય તેમાં જાય છે. અને વિધાયકને
તેના ઉપર પ્રયોગ કરવાનું મુશ્કેલ પડે છે. હાખજા તરીકે કાંઈ બીજાર
સખસ ઉપર પ્રયોગ કરવાનો હોય અને તે સખસથી બેસી શકાય તેમ
ન હોય તો તેને કાંઈ બીજી સગવડ બરેલી રીતે રાખી તેના ઉપર
પ્રયોગ કરવો જોઈએ કારણકે તેની રિથિતિ જડસવાથી કંઈ રીત જડસવી
પડતી નથી. રીતતો એની એજ રહેશે. ફક્ત મુખ્ય પ્ધાન તેના આસન
ઉપર આપવાનું છે. અને તેથી તે આસન એવી રીતનું હોવું જોઈએ કે
તેથી તેને કાંઈ પણ દરકત કે પીડા થાય નહીં પણ નીરાંતે સુખચેતથી
તે આસન ઉપર પડી રહી શકે.

ઉપર પ્રમાણેની સુચના પ્ધાનમાં રાખી વિધેયને ઉપર જણાવ્યા
પ્રમાણે સુખાસને બેસાડો (સુવાડી કે ઉચ્ચ રાખી) તેનાથી થોડેક છેડે
બીજી ખુરશી નાખી તે ઉપર વિધાયકે બેસવું. પછી વિધેયના અને પગ
આપણા અને પગની વચમાં ઘુંટળો ઘુંટળ અડકે તેવી રીતે રાખી વિ-

ધામકે વિધિવતી સામે જરાજર દટાર મધ બેમતુ. અને તેણે તે વખતે
 પોતાના ૫૪ પજી જમનાર દટાર મધવા અને તેના ઉપર અસર થાય
 તેવી રીતે પોતાની આકૃતિ વિધાયકે કરવી: પછી વિધિવને પોતાની આંખે
 સાધું જમનાર કોઈકને ધારીને જોવાને કહેતું અને તે બીજી કાંઈ જ-
 આંખે ચિત્ત મળે નહીં' પણ પોતાની (વિધાયકની) આંખો 'સાચુંજ
 ઉપર કલા પ્રમાણે રાખવાને તેને જરાજર સમજાવી આવી દેવી, અને
 તેવી સમજાવી આપવી વખતે તેને કહી દેવું જોઈએ કે તેના ઉપર જે
 કાંઈ અસર થાય એટલે કે તેને તેની આંખો જમવા માંડી બારે થય
 મીલાવા જાય કે તેને હવે આવવા માટે તે: તેને તે પ્રમાણે થવા દેવું.
 આંખ જમ થવી અટકાવવાને કે જોઈ કાંઈ રીતે જમવા રહેવાલે તેને
 કાંઈપણ જાનને પ્રયત્ન કરવો નહીં. તે વખતે વિધાયકે પોતે વિધિવને
 પોતાના હાથમાં લેઈ લેવાનો સંકલ્પજગ બહુ દંડ અને મજાનુ કરવો
 જોઈએ અને તેવો સંકલ્પજગ, પ્રયોગ પૂરો કરી, તે વિધિવને જમવા કર-
 વાનો વિચાર થાય ત્યાં સુધી જરી રાખવો જોઈએ. એવો સંકલ્પજગ
 કર્યા પછી વિધાયકે પોતાની આંખો વિધિવની જાને આંખોની વચમાં
 નાકના યુગ ઉપર લગાડી દેવી અને તેવી રીતે વિધિવ જરાજર ઉપમાં
 આવી જાય ત્યાં સુધી તે જગ્યાએ તેણે પોતાની દૃષ્ટિ જમાવી રાખવી.
 ઉપર પ્રમાણે કર્યા પછી જાને ૫૪માંથી કાઢને પણ પોતાની દૃષ્ટિ બેઠ
 વાની જરૂર નથી. પછી વિધિવના જાને હાથ વિધાયકે પોતાના જાને હા-
 થમાં લેવા. તે વખતે વિધિવના જાને હાથના અંગુઠા અને પેદેલી આંગ-
 ળાઓની વચમાં આવી જાય અને વિધાયકના હાથની બીજી આંગળાઓ
 વિધિવની હથેલીની પીઠ ઉપર આવી જાય તેવી રીતે રાખવી. પછી તે
 આંગળાઓ વિધિવની હથેલીની પીઠ ઉપર બહુજ ધીમે ધીમે દબાવવી પ-
 રતું કાંઈપણ જગ્યાએ બાર દેજ કે જોરથી તેને પીડા થાય કે તેનું
 પાન ખેંચાય તેવી રીતે દબાવવી નહીં હારજ કે તેમ કરવાથી તેના
 ઉપર થએલી અને થવી અમરમાં અસર પોદેલે છે. પછી ઉપર જગ્યા-
 વા પ્રમાણે વિધાયકે વિધિવને ઉપમાં નાખવાનો સંકલ્પ પ્રજગ કરી પો-
 તાની દૃષ્ટિ ઉપર કલા પ્રમાણે રાખવી આ પ્રમાણે ૫-૬ મીનીટથી ૧૫
 -૨૦ મીનીટ સુધી કરવાથી યજ્ઞક વિધિવો ઉપમાં આવી જાય છે. પણ
 તેમ છતાં કદાચ મેટલા વખતમાં વિધિવ ઉપર કાંઈ અસર ન થાય તો
 તે દીવને તે પાન કરવો માંડી રાખવો. જાને દીવને તેના ઉપર ઉપર

લખેલી રીત પ્રમાણે ફરીથી કરવું અને તે છતાં તેના ઉપર અસર ન થાય તો ત્રીજે દીવસે એવે દીવસે એમ કરતાં તેના ઉપર અસર થાય તે ઉપમાં આબ્યા વગર રહેશે નહીં. પણ એક વખતે ૧૫-૨૦ મીનીટ કરતાં વધારે અમ લેવો જરૂરનો નથી. છતાં ઉપર પ્રમાણે જો વિધેયની આંખો બારે ઘણી મીચાવા જેવી થાય કે તે ડહાડવા માંડી બંધ થવા જેવી થતી માત્રુમ પડે તો તે પ્રયોગ કરવો છોડી ન દેતાં ૪-૫ મીનીટ વધારે થાત કરવો. અને બ્યારે વિધેયની આંખો તકન મીચાઈ જાય અને તેવું માથું નીચે નમી જવા જેવું થાય અમર તે બેશુદ્ધ થતો માત્રુમ પડે તો તે જાગી ન જાય તેવી રીતે જાગુ ધીમેથી વિધાયક પોતાના હાથ વિધેયના હાથમાંથી છુટા કરી વિધેયના હાથને તેના પગપર મુકી દેઈ પોતાની બધી આંગળીઓ અને અંગુઠાનો મુઝ જનારી વિધેયની આંખોનાં પોપચાં ઉપર અધર રાખી પોતાની ખુરશી ત્યાંથી દુર કરી નાંખરી જોઈએ પરંતુ આ બધું યોડીજ વારમાં કરી નાખવું જોઈએ. ઉપર પ્રમાણે પોપચાં ઉપર ધરેલો આંગળીઓનો મુઝ તે જગ્યાએ આસરે ૫-૭ મીનીટ સુધી ધરી રાખવો જોઈએ કારણકે આમ કરવાથી વિધેય વધારે ઉપમાં પડશે. પછી તેના મ્હોથી માડી તેના આખા સરીરની ઉપર ઉપરથી નીચે જાય તેવી રીતે ૫-૧૦ મીનીટ સુધી માર્ગન કરવું આમ કરવાથી વિધેય ભર ઉપમાં પડશે માત્રુમ પડશે. માત્રુસ ભર નિંદ્રામાં હોય છે તે વખતે તેના સરીરના અન્વયો જોમ ખમે તેવી રીતે પડેલાં માત્રુમ પડે છે તેવી રીતે વિધેયના અન્વયો પડેલાં માત્રુમ પડે એટલે તરતજ માર્ગન કરવું બંધ કરવું અને તેનો એમદ હાથ ઉચે કરી જોવો ને ઉચેથી નીચે પડેલો મુકવો અને તે જો મુનેશ માત્રુમના હાથની મ.ક.ક નિર્દેશ જોવો નીચે પડી જાય અમર ઉચે કરેલો હાથ જ્યાં રાખવો હોય ત્યાં અધર તંગ તિવનિમાં જડ વરતુની મ.ક.ક રહે અમર આંખનું પોપચું ઉઘાડી જોતાં મડાની આંખ જેવી સૂઈત માત્રુમ પડેતો તેના ઉપર પૂરે પૂરી અસર થઈ છે એમ સમજવું. (વિધેય વિધાયકની આંખો સામુ ધારીને જોતો હોય જો બ્યારે કોઈ કોઈ વિધેયને વિધાયકના મરતકની આશુ જાશુ સૂઈત પ્રકાશવાળો પ્રકાશ જોવામાં આવે છે તેમજ કેટલાકને વિધાયકની આશુતિ બચકર લાગે છે, કેટલાકને વિધાયકનું રવ-રપ તાંત જડવાયેલું માલમ પડે છે.)

નહી, તેમ તે વિધેયને બીજા કાંઈ સખમ્પ અડકે નહીં તેની બહુ સા-
વચેતી રાખવી જોઈએ. ઉપર જન્ય-વા પ્રમાણે સંકલ્પની હકતા પણ
વિધાયક વિધેયને જન્ય કરતાં સુધી પેતાના મનમાં જતી રાખવી.

એક ને એક જ વિધેય ઉપર વધારે વાર પ્રયોગો કરવાથી પ્રયોગ
બહુ સારો થતો જન્ય છે અને બીજા નવા નવા પ્રયોગો પણ તેના ઉપર
છેલ્લાઈથી મધ્ય સકે અને તેની મદદથી અન્યૂત વાતો જણાઈ શકાય છે.

આ પ્રમાણે ઉપમાં પડેલાં વિધેયની પાસેથી વિધાયક દૂર ખસવું
નહીં તેમ તેની પાસે કાંઈ આવે નહીં તેની સંભાળ રાખવી. જો વિ-
ધેયને વધારે વાર ઉપમાં રાખી મુકવે દોષ તે યિડી યિડી વારે તેના
ઉપર ૫-૭ માર્ગ કરના રહેવું. જો તે ઉપમાં દોષ તે દરમિયાન વિ-
ધાયકના હવા પ્રમાણે ન વર્તે તો પેનારી હમ્પ્ર પ્રમાણે ચાલવા ગાંઠ કે
આગ્રહ કરે કે પોતે ગમરાનો દોષ તેથી નીચાનો ખતાવે કે પેતાને
દાહાને કહે તો તેને જગાડી દેવો. વધારે વાર તેવી સ્થિતિમાં તેને
રાખી મુકવે નહીં. જો જાતીમાં મમ્પ્રમલ્લ થવાનું જણાવે તો તે જ-
માણેથી બે ત્રણ માર્ગ નીચે તરફ કરવા અને તે વખતે તેની ગમ-
રામજ દૂર થાવો એવો વિધાયકે મનમાં સંકલ્પ કરવો એકલે તેને
ગમરામજ દૂર થાય.

(૨) બીજીકીત. વિધેયને મુખાસને પુરછી ઉપર બેધાડી તેની
આંખેથી ૫-૬ ઇંચને છે છેટે વીજગીક દોઝ (અમર તેવો દોઝ ન દોષ
તો તમારી આંખના અમર કાંઈ ચગદનો પદાર્થ-દાખલા તરીકે પેનસીસ
અમર દોઝને છેડે સફેત કુંગળા દોષ છે તેવી પેનસીસ અમર દોઝ
દરો તેા ચાલશે) રાખી તેના તરફ જોવાને કહેવું અને પછી તે પદાર્થ
ધીમે ધીમે નીચે નીચે જોળ ચકર ચકર ફરવો અને તેની તેવી
મળી તરફ વિધેય પેતાની આંખના કાળા તે ઉપર સાખવા (ફરવવા)
અને ઉપર જવાનો વિચાર કરવો પછી તે પદાર્થની મળી વધારી તેનો
ત્રણ-ચાર ઇંચને જાસ થાય તેવડો તે પદાર્થ ચકર ચકર ફરવો. આ
પ્રમાણે ૪-૫ મીનીટ સુધી કરવું અને પછી મુરકેલ વિધેયો માટે વધારે
વાર એટલે તેની આંખે બધ થાય ત્યાં સુધી ચકર ચકર ફરવું. વિ-
ધેયને આંખે બધ થાય એટલે તે પદાર્થ ફરવો બધ કરી તેને બાજુ
ઉપર મુકી દેવા તે પદાર્થ ચકર ચકર ફરવની વખતે વિધાયક ધીમ
સરળ મોટામ અવાજમાં નીચે મુજબ કહેવું. ' જાણ પોપચા બારે થાય

છે. તારી આંખો બંધ થાય છે" ઉપરના સુદો જરૂર પડે તો વધારેવાર કહેવા. વિધિવની આંખો બંધ થોડા વખતમાં બંધ ન થાય તો તેને તેની આંખો સખત બંધ કરવાનું કહેવું. પછી વિધિવના માથા ઉપર તમારા દાઢની આંગળીઓ મુકો અને તેની આંખોની ઉપર તેના કપડા ઉપર તમારા અંગુઠા મુકો પરંતુ તે અંગુઠા એવી રીતે મુકો કે તેના ઉપર સમભમ આવડતા રહે. પછી તે અંગુઠા કપાળના મધ્ય ભાગથી સમજા તાર ધીમે ધીમે ખસેડવા આ પ્રમાણે ગણેક મીનીટ કાંતું. આંગળીઓ જે જગ્યાએ વિધિવના માથા ઉપર રાખી હોય ત્યાંથી ખમેડી નહીં તે ની તેજ જગ્યા ઉપર તે રાખી મુકવી. અંગુઠા ખમેડી વખતે નીચે મુજબ કહેવું. "ઉધ-ઉધીમ-ઉધીમ-ઉરીમ-ઉ-અ ઉપમા જ-અર ઉધમાં જ-ઉધીમ-ઉધીમ-ઉધીમ વીરે ઉપના ક-દો ધીમા સ-રગ, ચોકસ અવાજમાં બોલવા જોઈએ.

આ પ્રયોગ કરતી વખતે વિધાવકે ઉમા રહેડું સારું છે

(૩) ત્રીજી રીત. વિધાવકની ડાબા હાથની આંગળીઓ વિધિવના માથા ઉપર અને અંગુઠા તેના સમજા ઉપર મુકશે તેના જમણા દાઢની આંગળીઓ વિધિવના જીભ સમજા ઉપર અને અંગુઠો વાળની નીચ કપાળના મધ્ય ભાગમાં રાખશે. પછી જમણા દાઢને અંગુઠો કપાળના મધ્ય ભાગથી ધીમે ધીમે નાકના મધ્ય ભાગ મુકો અથવા જરૂર જણાવતો ન કરતાં છેડા સુધી સેવો. આમ કરતી વખતે ડાબા હાથ અને જમણા દાઢની આંગળીઓ જે જગ્યાએ રાખેલી હોય ત્યાંજ રાખાં મુકશે ઉપર પ્રમાણેની ક્રીયા ૪-૫ મીનીટ સુધી કરવી અને તે ક્રીયા કરતી વખતે ત્રીજી રીતમાં જે સુચના "ઉધ, ઉધીમ વીરે જનાવી છે તે આપે જવી.

આ પ્રયોગમાં વિધાવકે ઉમા રહેડું સારું છે.

(૩) ચ પેદેલી રીતમાં જનાવ્યા પ્રમાણે વિધિવને સુખાવને બેઠાની તેની જમણી ઉપર જમણા દાઢને અંગુઠો જનાવનાજુ યજ તેથી રીતે રાખી જાડોતી આંગળીઓ તેના માથા અને કપડા ઉપર રાખશે. પછી જને જણાએ એક ખીલની પેદેલી રીતમાં જનાવ્યા પ્રમાણે દિગ્ધિ મેળવવી; આમ કરવાથી જરૂર ઉદા અભ્યાસ જેવું જણાવ એટલે પેદેલી રીત પ્રમાણે માર્ગ/૮ કરવા.

આ પ્રયોગ વખતે વિધાવકે ઉમા રહેડું સારું છે.

(૪) ચોથો ફોન વિધાનકે પેલાના ડાયાને અંગુઠો વિધે-
 વના નાના મુઠા ઉપર મુકી તે ડાયાની આંખનાં વિધેવના મસ્તકના
 મધ્ય ભાગ ઉપર રહેતેમ કરે. પછી બીજે હાથે નીચેની તરફ માર્ગન
 કરવા માંડે. (ઉપ લાવવા માટે ઉપરથી નીચે માર્ગન કરવું પડે છે અને
 વિધેવને બાજુ કરવો હોય અને તેના ઉપર યજ્ઞેથી અમર દૂર કરવી
 હોય ત્યારે નીચેથી ઉપર જાય તેવી રીતે વિધેવને માર્ગન કરવા પડે છે)
 અને તે માર્ગન વિધેવના મસ્તકના પાછલા ભાગથી ઘા કરી તેના
 મસ્તકના ઉપર મુઠા મુકી જાય તેમ કરવા. માર્ગન થીમે થીમે કરવા પછી
 તે કરતી વખતે જગા જગા દગાણ કરતા જવું અને તેજ વખતે ઉપર
 જણાવવામાં આવ્યું છે તેવી રીતે ઉપવાની વિધેવને સુચનાઓ આપે
 જાય; આમ જણ ચાર મીનીટ ચુકી કરવું અને તેમ કરવાથી વિધેવ
 ઉચ્ચમાં આવી જશે. જો પેદેથી વખતે તે ઉપમાં ના આવે તો ફરીથી
 પ્રયોગ કરવો અને તેમ છતાં પ્રયોગ જગાજર ન થાય તો દીવસે વિધેવને
 છોડી બીજે દાઢ પ્રકારે અમર દીવસે તેના ઉપર ફરીથી પ્રયોગ કરવો.

(૫) પાંચમી ફોન. પ્રથમ રીતમાં જણાવ્યા પ્રમાણે વિધેવને સુ-
 ખાસન કરાવો પછી વિધાનકે તેના સનમુખ ઉભા રહી તેના હાથ પો-
 નાના હાથમાં પકડવો પછી એવી રીતે કે વિધેવની (Reflex Nerve)
 મીડીયન નર્વ જે હથેળીના પૃષ્ઠ ભાગ ઉપર હોય છે, તે વિધાનકના અંગુઠા
 ની સારી રીતે દગાવ. આટલું કર્યા પછી ઉપર જણાવ્યા પ્રમાણે વિ-
 ધાનક વિધેવે એકમેકની દષ્ટિ સામું ધારીને જોવું અને પછી આંખ
 ધાકી મીચાવા જેવી ચાલ એટલે વિધેવના ઉપર માર્ગન કરવા માંડવા
 અને તેમ કરેથી ઉપ આવી જાય છે.

(૬) છઠી ફોન—કેટલાક વિધાનકો વિધેવની પીઠ ઉપર બેસીએથી
 માંડી કરોડ ઉપર રક્ત માર્ગન કરે છે અને તેથી વિધેવના ઉપર
 અમર થતી હોય તેમ મધ્યમ પડતાં તેની સામા આવી પ્રથમ રીતમાં
 જતાવું છે તે પ્રમાણે માર્ગન કરી વિધેવને ઉપમાં નાંખે છે. જ્યારે
 વિધેવને અર્ધાંતમાં નાંખવો હોય ત્યારે કેટલાક વિધાનકો અંગુઠો બાદર
 રહે તેવી રીતે પોતાના હાથની મૂઠાવાળી તે મુકી ગતી સપ્તી અંગુઠાથી
 જાણે કંઈ પેડામાં આવવું હોય તેવી રીતે માર્ગન કરે છે અને તેથી
 વિધેવ બરહરમાં આવી જાય છે.

(૭) સાતમી ફોન—વિધેવની જમણી બાજુએ ઉભા રહી તમારા

રાખા દાવનો અગ્રેડો વિવેચના નાકના મુગ ઉપર અને તમારો (ને દાવની આંખોએ) તેના મરતકના ટોચ ઉપર રખો. તમારો જમણો દાવ તમારી બાજુએ લટકતો રહેવા દો. પછી ઉપ દાવના માટેનો નીચેનો સુચના ધીમા મોઝમ એક સરખા સરખ અવાજમાં બોલવા માંડો. તમારો એક સરખો સરખ અવાજ જોમ ધરીવાગનું લોકક ગાલતી એક સરખો અવાજ થાય છે તેવી રીતે થવો જોઈએ. 'તમારી અખે સખન બધ થતી જાય છે-તમારાથી તે ઉપરનો નહીં-તમને ખબુ' અધાર' કાને છે-તમને ઉપ આવતી જાય છે- ધાડ નિંદા થતી જાય છે-ઉપ આવે છે-ઉપ આવે છે-તમો ઉપમાં પડવા છો-તમ કુ માગું ભારે કાને છે-અંમ ભારે થયું છે-તમને એટલી ઉપ આવી છે કે જ્યારે મું' તમ મળી રહું' એટલે તમો ભરનિંદામાં આવી જશો-એક-બે-ત્રણ-તમો નિંદામાં છો-ભર નિંદામાં છો-મારા સીવાય ખીન કામનો અવાજ સાંજાળો ચક્રો નહીં. તમો ભર નિંદામાં છો.

ઉપર પ્રમાણેના સંદો રિખાવકે પાચ ખીનીટ સુધી અને જરૂર જણાયે ૧-૨૦ ખીનીટ સુધી બે.બે જવા ફેરવાકો અડધા કમાક સુધી બે.બે છે પણ જો તેટલો વખત લીંટા હતા રિખેવ ઉપમાં ન આવે તો તે માટે તે રિખેવને હાડી દેવા અને જાંજો રીવશી તેજ વખતે તેના ઉપર રીધી ઉપર પ્રમાણે પ્રયોગ કર કરવો. ફેરવાક રિખેવે પોડી ખીનીટમ. ઉપમાં આવી જાય છે. અને તેમ જવા પછી ઉપના સંદો પેડીવાર બે.કો જમ કરવા અને પડી આગળ જગાવવામાં આવશે તેવી રીતે પ્રયોજતી ખીલરણી કરવી.

(૮) આડમી રીત. નખના મુગ આગળ દખાવી ઉપ કાવવાની રીત રિખેવને મુખમને બેકાડી અખર સુવાડી તેનો જોષ અને રોષ આગળોના નખના મુગ આગળ નમારા અંગુઠાથી ધીમે ધીમે દ.બે. આમ દ.બે. તે વખતે રિખેવે તેટલો અંગુઠાએ રિખેવની આગળોની નીચે રાખવી જોઈએ રિખેવના ઉપર જવારેની અંગુઠાએની પીડ ઉપના પેડેવા રેડા અને નખ એ બેના મધ્ય બધ ઉપર દખલ આપવું જોઈએ. દખલ એક સરખો દીને મખત જોઈએ. દખલ જરૂર હ તો અડધે છે કે નહીં તેને માટે રિખેવે એક મગ રિખેવને રેડ તેવા ઉપર ઉડતો જ.બે દેડ વખતે વખતે અને ફેર

દરેક વખતે વિધિયને તેની આંખો બંધ કરી બેસવાને કહેતુ અને પછી કેવી જાનના દયાલુથી તેના ઉપર વધારે અમર યાચ છે તે જોતું.

ફેટલીક વખતે વિધિયની આંખોનાં ડેરા ઉપર દયાળુ કરવાથી જલદી ઉઘ આવી જાય છે. દયાળુ કરતી વખતે ઉઘ લાવવાને જે સુચનોઓ આપવામાં આવે છે તે આપવી જોઈએ.

(૬) નવમી રીત. મસ્તકના મધ્ય ભાગ ઉપર ધીમેથી હાથ દોરા માંથી ઉઘ લાવવાની રીત—વિધિયને સુખાસને પ્રથમ બેસાડવો અથવા સુવાડવો પછી ઘડેલાના ટોડાની મારફત સમાંતરે ધીમે ધીમે વિધિયના મસ્તકના અગ્રણી ભાગની ટોચ ઉપર વિધાયકે ટોડા મારવા શરૂ કરવા. તે ટોડા મારતાં દરમિયાન ઉઘ આવી જવાની ઉપર જવા વેલી મુચના આપે જવી. વિધિય અ.મ કરવાથી ઉઘમાં આવે પણ તદન બેશુદ્ધ જેવો યાચ નહીં તે વિધાયકે પેતાની આંખોનાં વિધિયના મસ્તક ઉપર સજાઈ મુકવી અને તેને કહેતું કે હવે તું ઘાટ નિંદામાં આવી જાશ અને તારાં નસકોઈ બોધવા માંડશે. તરતજ વિધાયકે પોતે જાણે ઉઘનો દેખ તેવાં ગિન્દ કરવા અને પોતે ધોરતો દોષ તેરી રીતે નસકોઈ બોધાવવા. નસકોઈનો અવાજ સંભળી વિધિય એકદમ બાંનિંદામાં આવી જશે.

(૧૦) દશમી રીત—પ્રથમ વિધિયને સુખાસને બેસાડવો અથવા સુવાડવો પછી તેના માથાની ટોચથી નીચે તરફ માર્ગન કરવા શરૂ કરવા. માર્ગન કરતી વખતે વિધાયકે પોતાની આંખોનાં વિધિયથી એક અથવા વધારે ઉઘ દૂર રાખી તેને ઘોડી વાંકી વાલેથી દોરી જોઈએ. માર્ગન ધીમે ધીમે કરવું જોઈએ, માર્ગન ધુલ્લુ મુખી કરવું જોઈએ અને ધુલ્લુ અ.વ એટલે તે ઉપર ધીમેથી અડતું જોઈએ અને પાછો ઉપર પ્રમાણે પ્રયોગ કરવો જોઈએ પણ જો વિધાયકને દંડવતી નીચેના ભાગ સુધી માર્ગન કરવું ઠીક લાગતું હોય તો તેણે ત્યાં સુધી માર્ગન કરવા અને ત્યાંથી અટકી પાછા ઉપર પ્રમાણે માથાથી શરૂ કરી હાથ સુધી માર્ગન કરે જવા. માર્ગન કરતી વખતે ઉઘ લાવવાની મુચના જરૂર જણાય તો આપવી, નહીંતો તેમ કરવાની કંઈ જરૂર નથી. વિધાયકે ખાસ ધ્યાનમાં રાખવું જોઈએ કે ફેટલીક રીતોથી ફેટલાક વિધિયો ઉપર વધારે અમર યાચ છે અને ફેટલીક રીતોથી બીજાકલ તેના ઉપર અમર થતી નથી. એક રીતથી એક વિધિયને ઉઘમાં નાંખી

૨૩.૫ તે ઉપરથી તે રીત જાંધા વિધિએને લાગુ પડશે એમ સમજવું નહીં તેમ તે રીતથી એક કોઇ વિધિના ઉપર અસર ન થાય તેથી તે રીત ખીજને લાગુ નહીં થડે એમ થજી સમજવું નહીં.

(૧૨) અગ્નીઆરમ્ભી રીત. બીજી રીતોથી જ્યારે વિધિ ઉપમાં આવી શકે તો નથી ત્યારે કુટુમ્બ આ રીતનો ઉપયોગ કરે છે. વિધાન કે પેલાના ડાબા હાથની અંગુઠીએ વિધિના મમજના મુગ આગળ ઉપર અને અંદર ફાળુ કરે તેવી રીતે તેના માથાના ઘડ આગ ઉપર મુકવી અને જમજા હાથનો અંગુઠો વિધિના નાકના મુગ ઉપર અને અંગુઠીએ તેના ડાબા હાથના ઉપર મુકવી, પછી ધીમે ધીમે યોગાગ્રામાં વિધિનું મ.નું ચક્ર ચક્ર ફેરવવું. ધીમાગના કાંઠા જે દીધામાં ફેરવે તે દીધામાં ફેરવવું. અને તે વખતે તેને ઉપમાં આવવાની ઉપર જતાથી છે તેવી સુચના આપવી. આ રીતનો જમજમ ઉપયોગ કરવાને માટે વિધાન પ્રથમ ૨૧ પાઠની જોઈએ.

(૧૩) આરમ્ભી રીત. આના બધા કરાયા પછી અંબોના પોપમાં ઉપર અમર નાકના મુગ આગળના આખના ખુજામાં જમજમ રીતે ફાળુ કરવાથી કુટુમ્બ વખતે વિધિ ઉપમાં આવી જાય છે.

(૧૪) તેરમી રીત. ત્રીજી રીતના જમજમ વિધિને ઉપમાં નથી શકે છે.

(૧૫) ચાદમી રીત. જ્યારે વિધિનું ખાત ૧૪ આવવા ઉપર રહી શકે તો નથી જ્યારે નીચની રીત થાય ત્યાં આવી.

વિધિને સુખસને નેમ દી તેને કહેડું ૬ તરે ઉડી જવનું છે. તે જરૂર વિધિ અવધામાં પેને ને એકે ૧૫ વિધિને પોતાની તરફ એકીએ જોવાને કહેડું તે પ્રમાણે વિધિ ૧૫.૧૧ તરફ જોવા માટે એકે તમારે ધીમા એક સરખા મગજ આગળમાં ૧-૨-૩-૪-૫ એમ ૧૦૦ નુકી એકે જવા અને એ રીતે તમે જોવા લે. તે વખતે દરેક અંકે એકે તે વખતે વિધિ પેલાની અંગે જમ કરવાને અને જોને અંકે એકે દરમિયાન તેની અંગે ઉપાસવાને તેને સમજાવજી એ ઉપર સજ્જા પ્રમાણે એક સરખા સજ્જ અવજમાં તમે ૨૦ અ.ક. ૩ સુધી પેને એકે તેટલામાં સજ્જા ઉડીમાં વિધિ ઉપમાં આવી જાય છે. પછી ૧૫ મુગજ નુકીના પોતાની અંગે જમ થએલે ૬૫.૧૧ કહેડું નહીં આગ ૬.૫૩માં ૮૦-૧૦ અંકે ૩૦ નુકી ૧૫-૧૬ ૩૦ ન

એણે જ્યાં જોડાએ તેમ જોમ જાહેરાતો મળ્યાઃ જોતા તેમ વિવિધ નોકરી સેવાની જગ્યા વિધાયકતા હવા પ્રશ્નને ઉઠાડે છે અને જ્યાં દરે હે એમ જુદા જુદા અંગત રીતે સુખના પાલકો ઉઠા કરતા માનુષ પામે. આમ કરતાં કરતાં અવારે વિવિધ પોતાનું મનુષ્ય જાણુપર નાંખી દે અને તે ઉપરનાં દાનેઓ માનુષ પો જોડાએ ઉપર જે રીતે મળ્યાં છે તેમાંથી કોઈ અજાણવા, વિવિધ ઉપર જાગૃત કરવા અને તે વખતે જાનિદાઓ અજાણવાની જુમના આપે જ્યાં.

(૧૫) પાંદરમી રીત. અને, વજન, જા જગ મા તેથી જીંદગી કોઈ કોઈ વસ્તુમાં સંકરણ જગથી વિવિધને ઉપરનાં નાંખવાની સમિતિ નાંખી તે વિવિધને આપનું અને તેના ઉપરોમ કરતાં વિવિધને ઉપરનાં નાંખવે.

(૧૬) શોળમી રીત વિધાયકે કરવામાં આંખો કરી તે ઉપર વિવિધને પાડેને એક બિને જોવાનું કરેનું અને વિવિધ તે પ્રમાણે વને તેા તે ઉપરનાં આવી જાશે: તેમજ પંચપાત્રની એક શોળાસર આપુનિ જાનાવી તે ઉપર ખાન જમાડવાથી પણ તેવીજ હયા પ્રાપ્ત થાય છે, તેમજ જી કોઈ જાનુની દરેક જાણુએ દર્પણ જડી તે દર્પણને જાનુજ તરિત ગતિ આપી તે દર્પણ ઉપર જોવાવાથી પણ તેવીજ હયા ઉત્પન્ન થાય છે.

(૧૭) સત્તરમી રીત. દાયની દયેગી અને આંગળીઓ વળી એક વિવિધને એક જાણુ તરફ ધીમે ધીમે નીચમસર કરેલાક વખત સુધી માથાથી નીચે પણ સુધી ઘાનના જર્જુ. પમ સુધી એ પ્રમાણે ઘાનવા થકી ત્યાંથી સુધી વાળી દેહ અર્થે ચડાકારે દાય દેરવી માથા ઉપર લાવી ત્યાંથી પાછા ઉપર પ્રમાણે કર કરજું. ૧૫-૨૦ મોનીટ સુધી આમ કરવાથી વિવિધ ઉપરનાં આવી જાય છે.

(૧૮) અઠારમી રીત. વિધાયકે પોતાના ઘાના દાયના અંગુઠા અને પેટેલી અને જીંદગી આંગળીઓની વચમાં કોણક ચલકતો પદાર્થ પાડી વિવિધની આંગળીથી ૮-૧૦ ઉપર છેડે સખી તે પદાર્થ ઉપર વિવિધને તેની દરિ જાપવાને કરેનું. તે પદાર્થ વિવિધની આંગળીથી ઘોરે ઉમાજુમાં રાખવો જોઈએ કે જેના ઉપર પારીને જોવાથી આંગળી ચારી જઈ જે-માવા માટે. કેટલાક વખત આ પ્રમાણે કરવાથી વિવિધની આંગળી સકા-માવા માંડે. કોળા જાનુપર અગર ઉઘા જવા માંડે અને કેટલાક વખત સુધી આ પ્રમાણે થાય જોઈએ વિધાયકે પોતાના જમણા દાયની પેટેલી એ આંગળીઓ સુધી સખી લંબાવી વિવિધની આંગળી તરફ લઈ

જરી અને તે આંખોની નજીક જતાંની સાથે ધણું કઠીને વિધેયી આંખો પોતાની મેંતે મીંચાઈ જશે. વિધેય પોતાની આંખો તે મગજના પદાર્થ ઉપરથી ખસેડે ત્યાં તેની કાગજી રાખવી જોઈએ.

(૧૬) આગાધીરામી રીત. પ્રોફેસર હેબર્ડેનહેઈનની રીતે બહુ સારી પણ સારી છે. (૧) એક સરખા સરખા અવાજે વિધેયના સમજા અમર નાક ઉપર ધીમે ધીમે ઢકારા મારવા. (૨) ઘડિયાળના કોસકને નોમ સમાનરે એક સરખો અવાજ થાય છે તેવીજ રીતે સમાનરે એક સરખો અવાજ વિધેયની પીઠ પાછળ કોઈ વસ્તુ અમર ધડિઆગ રાખી કરવો અને વિધેયને તે અવાજ ઉપર એક ચિત્ત કરવા કહેવું અને તેમ કરવાથી વિધેય ઉપાખાં આવી જાય છે.

(૧૭) એમ્પાઈ અને લેબોર્ડના અગ્રીયાન મુજબ મગજની મામડી ઉપર ધીમે ધીમે ખજવાળવાથી વિધેય ઉપાખાં આવી જાય છે.

(૧૮) પ્રોફેસર ડી સીએની રીત:—પ્રયોગ કરવાની ઓરડીમાંથી વિદ્યુત મત્રવાળા અને તમાગ કામના મત્રથી કે તનથી હરકત કરે તેવા દોલ તેને જાવાર કાઢાડે અને જનાં કઈ તો એક માણસ કરતાં વધારે માણસો પ્રયોગના ઓરડીમાં રહેવા રેવા તર્યાં. તે ઓરડીમાં વધારે મગજ કે હડી હોય ન જાણ્યે અને પ્રયોગ કરી વખતે તમને કેઈ હરકત ન કરે તેવા વચન પરેડેથી ચોક્કસાઈ કરી આટળું કરી રજા પછી વિધેયને તમાગ નામે પેડેસા રીતના જવાબા પ્રમાણે સુખાધને બેસાડે. પત્તુ વિચ્છની માત્ર કરવા તમારી બેઠક જરા ઉભી રાખો પછી વિચ્છના જાને મુઠ્ઠા જવાબ જાને મુઠ્ઠાથી વચન અને તમાગ વચ તેવા વચનનાં વચનનાં વચન તેને વિચ્છા અવરવામાં જવાનું કહે. અને કેવું જવાબ જાણ કાઢ જાણવનો ચિચાર ન કરે તેવી રીતે જગજગ મનજુગ આપે. ત્યાં તમારી બે આંખોએની વચમાં તેવા દોલના અમુક એવી રીત પાડે કે તમાગ અમુકનો અડરનો અમ તેવા અડરના અમને જગજગ અડકે ત્યાં તમારી રીતે તેથી અંધિર દુપર મરે. આ વચને પહેલે મીનીડ મુખે રહેવાથી તમાગ અને તેવા અમુકની વચમાં મરતી વચને ઉપજા વચને અમ વચ પડી તમાગ વચ અડકમ પડા કરી તમાગ વચને અડરને જાવ જડાર આરે તેવ કરી અમ કમ પેડે રીતે તેવ અમ પડે તે તેવા જડે અમ દુપર મુખે એક મીનીડ મુખે આ રીતે અને પડી તમાગ તે

[illegible]

કુદરતી અને દૃતીય ઉપાદાન કુદરતી રીતે આવતી ઉપ અને પ્રયોજાઈ લાવવામાં આવતી ઉપમાં, અણતી અણગમ્યા કરતાં, અગમ્યામાં જોડી કમી ટોચ છે. નાહિજો પીપી માટે છે માત્રી પીપી ખાઈ છે અને અણો દમી અને અંદર પાત્રી અણ છે તેથી તેની ઉપમાં દર માત્રા નથી પરંતુ પ્રયોજાઈ લાવેલી કુદરતી ઉપ કરતાં વધારે અણગમ્યા મળે છે.

ઉંઘમાં (હરણી) પડેલા મનુષ્ય ઉપર પ્રયોગ કરવાની કીત.
ઉંઘમાં થોડા મનુષ્યની પાસે તે જાત્રી ન હો તેથી મને ધીમેથી તેની
પાસે જાઓ અને જુદા થીમા આવજો તેને નીચે પ્રમાણે કહે. 'ઉંઘી જા,
તું જરનિંદામાં છે-જનસાદ નહીં-તું જરનિંદામાં જા-ઉંઘી જા-તું જર
નિંદામાં છે. ઉપરની સુચનાઓ (સુનો) રહતીક્યાર સુધી તેની નજર
જા ધીમેથી બેઠાથા કરજો. જો તે જાગ્યું થવાનું કંઈ પણ વિન્દ મા
જુમ થો નો તરત આટલી જાગે નહીં તે. જજ-માર ખીનીર સુધી
ઉપર પ્રમાણે સુચના આપે જાઓ. પણ તમારો હાથ નેના માથા ઉપર
સુધી તેને કહે કે "મારા આવજા સંવામ બીજા કોઈને આવજા તું
સાંજની ચાકી નહીં-તું જરઉંઘમાં છે પણ તેને કંઈ સવામ પૂછો.

દાખલા તરીકે તેને પુછો કે કેટલા વાગ્યા છે અમર તેને કહો કે તેને
 મુલાખની વાસ આપે છે. જનુ મધુરી વાસ આપે છે. અને તમને તે
 જવાબ આપે ત્યાં સુધી પુછે જાઓ. અને જાગ્યા સંજાયા તે જવાબ
 આપે એટલે તેના ઉપર પ્રયોગની અમર ચર્ચ છે એમ તમારે સમજવું.
 ૫મી તમારે જે સુમનાઓ આપવી હોય તે આપી જાઓ અને તમે તેને
 છોડીને જાઓ તે વખતે તેને જનુ સુધી જવાનું કહેવું. સવારમાં જે
 ઉડે ત્યારે તેને પુછો તો તે જનુ બુધી અપેશે માનુષ પક્ષી.

બીજી રીત એ છે કે તે ઉપના મનુષ્ય પામે ધીમેથી જ તેના મોં આગળ ૩-૪ ઈંચને છેડે તમારી (પાંચી વાલેલી) આંગળીઓ રાખી તેના મોં ઉપર અડકવા લીલાપ માર્ગેન કરવું. અને તે પ્રમાણે તેના માથાથી તે આંતઃકરણ સુધી ધીમે ધીમે માર્ગેન કરે જવું. આવી રીતે કેટલાક વખત સુધી કરવું. પણ તે કરતી વખતે તમારી કાંઈ પણ આંગળી તેને અડકે નહીં તેની પૂરેપૂરી સંજાગ રાખવી. આમ પાંચ-૧૦ વાર માર્ગેન કર્યા પછી તેને ધીમે અપાળે કહેવું કે ઉપીળ-ઉપીળ-હું અનિદ્રામાં છું. આમ કેટલેકાં કલાક પછી માર્ગેન કરવાં બંધ કરવા અને તેના માથા ઉપર ધીમેથી હાથ રાખેલાં. ઉપર કલાક પ્રમાણે તેને સુષ્પ્તાઓ આંત અને પછી તેને ઉપર જતાંવા પ્રમાણે પ્રજા પુછી અને તેના જવાબ સ્વેદ જગાતર જવાબ મળે એટલે તેના ઉપર અમર વર્ષા છે એમ સમજવું. જમાવવા માટે આમળ રીત જતાંરી છે તે પ્રમાણે કરવું.

વિધિવતે બીજા સખમુલ: કાનુમાં મુકવાની રીત—૧:૫
વિધિ ૧૫૨ પ્રતિ:મ હરી તેને ડાબા તાળ્યા પછી તેને બાજુ ફેંડે મઃ
ખમુલ કાનુમાં મુકવાનો રીત: વિચાર થાય તે, તબ: સહમ ભાગ
જ્યાં તે વિધિવતે કાલ કરે: બોલે છે તથા બાનુ: મખ તે મ
ખમુલ તામ વિધિવતે કરે: બોલે છે ક: કનુ તે ધમ: ૧૫૩
તેને કુકમ માલ્ય કરે: અને તે ૨૨ મુલતામાં જાય તે તથા મ. ૧૫૪
બો તેને ડાબા તાળ્યા ત ફાલ અને તે જા ૩ અવનવા. મ. ૧૫૫ તે ૧
વિધિવતે તેના બાજુ મખ કાજ ૨ સખમનો તે ૧૫ ૧૫ ૩ મ
કાવશે ફેલ તેન તે વિધિવતે મખ કાજ મુકવાની રીત: ૧૫૬
ત: સખમ અને પછી તે વિધિવતે ૧૬ જાવવા મુલત જા ૧૬
પછી તેને તેની બાજુ ૧૭ ૧૮ કરે: અને ૧૯ કાવવા ૨૦ ૨૧
તે મખ સખમના કાનુમાં ૨૨ ૨૩ ૨૪ ૨૫ ૨૬ ૨૭ ૨૮ ૨૯ ૩૦

છે. જ્યારે વિધેય નિંદ્રામાં પડે છે તે વખતે તેના શરીરની, સ્થિતિ
 સ્વભાવીક રીતે માણુમ ઉંઘમાં પડ્યો હોય તે વખતના જેવી થઈ જાય
 છે તેથી તેને આવી ઉંઘથી બહુ આરામ મળે છે. જો માંદા માણુસને
 પ્રયોગથી આવી રીતે ઉંઘમાં નાખવામાં આવ્યો હોય તો તેને તેથી ઘણી
 આરાધેશ માણુમ પડે છે અને તેના અવશ્યે તેમની સ્વાભાવીક ગતિમાં
 આવી જવાના સંભવને લીધે તેના શામને નરમ પડવાનો અને તે માંદા
 માણુસને તેથી શાન્તિ ઉપજવાનો પૂરા સંભવ છે. તે વખતે પાચન
 શક્તિ પણ તેનું કામ ત્વરાથી કરે છે તેથી આરામ્ય વિધેયો ઉંઘમાંથી
 જાગૃત થવા પછી જીખ લાગ્યાનું જણાયે છે. એટલે આવી ઉંઘથી એ-
 કંદર રીતે જોતાં શોધો ધણે છે એ વાત નિઃસંદેહ છે. જ્યારે વિધેય
 આવી રીતે નિંદ્રામાં આવી જાય છે ત્યારથી તે વિધાયકના એક યંત્રની
 મારફત બની જાય છે, તે યંત્રને વિધાયક જોમ ગતિ આપે તેવીજ રીતે
 તેની સ્થિતિ થઈ ગએલી હોય છે. એટલે તે વિધાયકને પણ થએલો
 માણુમ પડે છે તેના પોતાનામાં મનબળ કે શરીરબળ કઈ રહેતું નથી
 પણ તે સમગ્રું તેના વિધાયકના દરનક રહે છે. નિંદ્રામાં આવ્યા પછી
 તેના ઉપર યોગ્ય વધારે માર્ગન કંઈથી મુહૂંની સ્થિતિમાં તે આવે છે.
 તે વખતે તે તદન મનબળ રહીત બની જાય છે તેનામાં પોતાનું રક્ષણ
 કરવાની શક્તિ રહેતી નથી. તેથી વિધાયકે તે પરચય પડી જ જાય તેને
 માટે પોતાના દંડ સંકલ્પમગથી તેનું રક્ષણ કરવું જોઈએ. કારણ કે
 આવી સ્થિતિ જ્યારથી વિધેયની થવા માટે છે ત્યારથી વિધાયકની જા-
 વાખદારી વધતી જાય છે. અને જોમ જોમ વિધેય આવી સ્થિતિમાં આ-
 મળ વધતો જાય છે તેમ તેમ તેમ વિધાયકની જાવખદારી વધતી જાય
 છે. આપણે જણીએ છીએ કે હવામાં અસંખ્ય સત્ત્વે આપણી રમુજ,
 દેહની બાજુમાં અનુભવી દેખી ન સમજ તેવાં મનો ઉત્પાદક છે અને
 તેઓ નિગ્રાહીત સ્થિતિમાં પડેલા આવા વિધેયના શરીરમાં પ્રવેશ કરવાને
 શક્તિ મારે છે અને તેઓને તેમ પ્રવેશ કરતાં અટકાવવાની તેના વિધેયમાં
 શક્તિ નહીં હોવાથી તેઓનું રક્ષણ કરવાની જોખમદારી વિધાયકને
 માપે રહ્યા કરે છે કારણકે જો તેનું રક્ષણ કરવામાં ન આવે અને કોઈ
 સત્ત્વ આવા વિધેયના શરીરમાં પ્રવેશ કરી દે તો તેના મનને રુદ્ધ (ચાંપ)
 થશે થઈ તેને અપો જાય જમડી જવાનો સંભવ છે મારેજ વિધેયકે
 તેનું રક્ષણ કરવાની જરૂર છે. એટલે જાણી લાગી જ્યારે વિધેય વિધાયક

(Involuntary) અને પ્રત્યક્ દષ્ટિ (Intuitive) ની સ્થિતિમાં આવી પડે છે ત્યારે મનના સંભવ રહે છે. મુક્તિની સ્થિતિમાં પણ તેમ થવાનો સંભવ છે પણ તે સંભવ બહુ ઓછો છે. જ્યાં પણ કંઈક વખત વિધિવત્તને વિધિય કંઈ સ્થિતિ મુખી પાડેલો છે તે માનુષ પાતું નથી મારે દરેક વખતે વિધિયનું પૂરું મહત્ત્વ યાદ તેવો સાવચેતી વિધાનને રાખવાની જરૂર છે.

વાદશાપ કરવાના કામોમાં વિધિયને મુખી સ્થિતિમાં નાખવાની સાફ કામ કરી દેશ છે કારણ કે જ્યારે વિધિય આવી સ્થિતિમાં દોવડે ત્યારે વાદશાપથી ઘટી પીડાની તેને કંઈ પણ અસર થતી નથી. તેમજ વિધાયક તને જ્યારે દરે ત્યાં કુધી તેવા વાદશાપથી તે નાશન થઈ શકે તો નથી. દરેકોરોએ વીમરે દાનીકારક ક્ષામો વાદશાપ કરતાં પેટેલાં દાક્ષિણ દાક્ષિણ વાપરે છે તે ન વાપરતાં જો દર્શને કાંઈ વિધાયકની પામે આવી સ્થિતિમાં આવી તેની રૂબરૂમાં વાદશાપ કરવામાં આવે તો વિધિય અને દાક્ષિણને કમવને દાની થયા ક્ષીણ વાદશાપનું કામ સારી રીતે થઈ શકે છે. દાક્ષિણ અમેરીકા વીમરે દેશમાં વાદશાપ કરવાના કામમાં આ વિધાનો સારો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે અને આવી સ્થિતિમાં આવેલા દર્શ ઉપર કાંઈકમાં કંઈક વાદશાપના કામો કરવામાં આવે છે અને તેવા દાખલાઓ સરકારી દફતરોમાંથી નીકળી આવે છે. તેમ દાક્ષિણ અમેરીકા વીમરે મુધરેલા દેશમાં થળા દાક્ષિણ આવી રીતે કામ કરે છે. તેવા ક્ષામોના પણ થળા છે. કંઈક વિધાયક વિધિય જ્યારે આવી સ્થિતિમાં આવે છે ત્યારે તેવી સ્થિતિમાં તે આવે છે કે નહીં તેની પરીક્ષા કરવા ખાતર તે વિધિયના પગમાં, દાક્ષિણ વીમરે અવધે ઉપર કાંઈકોએ જોડે છે અગર આંખોમાં પીંછા ફેરવે જો અગર તેવી જાતનું કંઈ કરે છે પણ તે ક્ષામી નજરથી જોતાં તેમ કરવું બાજબી નથી, તેમજ તે વિધિયને જ્યારે અવધમાં આવ્યા પછી પીંછાકારક થઈ પડે જો મારે કાંઈ પણ વિધાયક તેવી રીતે અજમાવવી નહીં.

અનુવૃત્તિ (હસ્તમાસ—Sympathy) ચમત્કાર કે ચિકિત્સા દેખાડવા મારે આ સ્થિતિ ઉપયોગી થઈ પડે છે. વિધિય મુક્તિની સ્થિતિમાં આવ્યા પછી તેના ઉપર વધારે માર્ગન કરવાથી આ સ્થિતિ તેને પ્રાપ્ત થાય છે. આમજ આવેલું જોયું છે કે મુક્તિવર્યામાં વિધિય તદન જલ્પત્ત થઈ જાય જ્યાં જ્યાં છે અને તેને ક્ષીણ તે જગ રહિત થાય છે અને

કેવળ વિધાયકના પ્રાણીજાને તેને આપેલ દેવ છે તેથી વિધાયક
 ગેટાઓ કે ચીન્દો કરે તેવાનું ન જાયે અને ચીન્દોને પણ કરે છે.
 કદાચ તમે તેની જાણ કરી જાઓ તો તમારું દાવ્ય મળી જશે.
 તે તમારી તરફ ખેંચાયે માટે તેને વિધાયકના નામને આપવામાં
 તેમજ તમારું કહેવું તે અત્યંત જ માને છે અને તેને માનીને
 પ્રમાણે વચર નિચારે અને જાય છે તેમજ તેને પાણી, મીઠું
 પલાયુ તેના હાથમાં આપી તેને કહીએ કે જા, તેને કહી પાણી
 પીએ છે અને પૂછતા મોવા કહેવું નથી તે જગુરે એવને પછી
 સામા સાચી રહેવું પાણી તેને જ કહીને આપીએ તેથી મા
 કુપનો સ્વાદ જણાવે છે તેમજ અન્ય વસ્તુઓને પણ તેને
 કહી ખાવાનું કહીએ તો તે જ કહીને તેને ખાવાનું કરીને વ
 સ્વાદ તે જણાવે છે; તેમજ જાના સ્વાદ અત્યંત સારો છે તેથી
 પાણી પ્રમાણે તેનો સ્વાદ અત્યંત સારો છે તેથી તેને પણ
 મોમા માને અને તેનો સ્વાદ સારો છે તેથી તેને પણ
 જણાવે છે બીજા વિધાયકના જાનું નામ પણ તેને આપી
 અને કરે છે. પરંતુ કેટલીક વખતે આપણે જાનું નામ પણ
 સુપવાની, જોવાની બીજા કદીએ તેમજ જાનું નામ પણ આપીને
 પૂછેલા સવાલોના જવાબો મળી શકતા નથી તેથી તેને પણ
 કપર બે જણ વિચારીને માન કરવાથી તે કદાચ તેને પણ
 જગત્તર જાણ બીજા આપી શકે છે, આ વિધાયકના જાનું નામ
 સીવાય બીજા કોઈ અન્ય સમસનો બોલ તે સાચી વાત છે તેથી
 રીને તેને કે મુજબસા પછી અનુરૂપિ રિધિનિ નિંમને નથી મળે
 છે અને કેટલાક વિદિયો મુજબસાના અન્ય સીવાય અન્ય વિધાયક
 આપી જાય છે. આરે વિદિય આ રિધિનિમાં આરે છે તારે ને
 કહેવામાં આવે છે અવરતે છે કહી કરે છે તેનું તેને જાણ જાણ્યામાં
 અન્ય પછી જાનું દેવું નથી પણ જે તેને તે પાડ વડાનાવાને કહી
 દેવ તે તેને તે જગત્તર અવરતમાં જગત્તર માદ રહે છે અને જે
 કહેવાનું કહી દેવ તે કહેવું વખતે કરે છે પણ તે જા માટે તેમ કરે
 તેથી તેને જગત્તર કે અવરતે દેવું નથી, તેમજ તેને અનુરૂપ વખતે
 જગત્તર કહી દેવ તે તેને જગત્તર માદ તરે કહી પણ વિધાયક
 જગત્તર જેવે જગત્તર જાય છે. આ વિધાયકના જાને વિધાયક દેવ છે તેથી

તેને બીડી દારૂ કે બીજી દારૂ વસ્તુનું વ્યવસ્થન કે, તેને પડેલી હોય છે તે
 હુચનાઓ આપી રહે તે રહે છે એવી સમજાય છે, જ્યારે અવસ્થામાં પ-
 રેલી કુરેવો-કેરી રીતે હોયવી સમજાય તથા તેવા બીજા અમત્કારો કેમ
 કરી દેખાયા તેની યોડી વીધી લખવી અહીં અવસ્થાની ધારી તે નીચે
 લખી છે. અને તેજ વીધી પ્રમાણે તેવા તેને લખતા બીજા અમત્કારો કર-
 વા વિધાયકને અનુક્રમ પડે તેવા તેજે પોતાની અલ્પ જાણ કરી જોવા.

ઉદ્ભવના અને ઝાંઝવા ઉત્પન્ન કરવાની રીત:—(creating
 illusions and hallucinations) ત્યારે વિધિ આવી રીતિમાં
 દેવ અને તમારે તેને તેની નજરોએ એક સુંદર તજાવ દેખાડવાનો અને
 તેમાંના મંદિરોને તે જોઈ આપતો દોષ તેવો દેખાવ કરવા વિચાર દોષ
 તો તેની આંખો ઉધડાવો તે પેદેશો તેવો દેખાવ છે તેમ તેને કહો. અને
 તેને તે વખતે કહો કે ત્યારે તારી આંખો ઉધડશે ત્યારે તે પ્રમાણે તું
 તજાવ વીગેરે જોઈશ. પછી તમારા ગ્રામ દાકની આંગણીઓ તેના માથા
 ઉપર અને અંગુઠો તે વિધિના નાકના યુગ આગળ રાખી તેને આંખ
 ઉધાડવાનું કહો. પછી તરતજ તેની આંખો ઉધાડવામાં તેને મદદ થાય
 તે માટે તેનું પાપનું તમારા અંગુઠાથી જરા જરા ઉંચું ખેંચો, પણ તે
 છતાં જો તેની આંખો ઉધડે નહીં તો તેના પાપના ઉપર અંગુઠો યુક્ત
 તેની માથડી જરા ઉપર ખેંચવા માટે અને તે વખતે તેને તેની આંખો
 ઉધાડવાની સુચના એકસ અવાજે આપે જાઓ. અને જો તે તેની
 આંખો ઉધાડે કે તરતજ તમારા જમણા દાકથી તેના ઉપર ખાઈન કરો,
 તે ખાઈન તેના કપાળ ઉપરથી શરૂ થઈ આંખો ઉપર થઈ એક દાકને
 છેડે લેઈ જવો અને તેને આંગણી કરી કહેવું કે જો પેણ સુંદર તજાવ
 છે-જો-જો-જરાજર ધારીને જો-રેવું સુંદર તજાવ છે. કેટલીક વખત
 તેને જરાજર તજાવ દેખાડવાને માટે તજાવ આર વખત આવી રીતે ખા
 ઈન કરવાની અને તે વખતે તેવી સુચના આપવાની જરૂર પડે છે.
 પેટેલી વખતે અમ કયા છતાં તે જોઈ શકે નહીં તો તેથી નીરાશ થ-
 વું નહીં પણ તેની નજરો તે તજાવ છે એમ કહવા કંચુ અને તેમ
 કંચી તેને જરૂર તજાવ દેખાશે અને તે તજાવ દેખવાનું કહે એટલે
 તરતજ તેને આંખોની એકલો જનારેલી આંખો અને તે નાકને ખ-
 રી રીતે નાકની નાંખને દેવ તેવી રીતે નાખને. જરી અને ખુબ
 રીતે જરી અને તેવીજ રીતે આ એક પણ ગુના ન હોય તો

અન ધરેણુ ઈ-નાના રનામુએ પણ તેવાજ મુખન મળેલા છે. તે જી-
લગત વળી લાગી નહીં. તારૂં નેરી અને નાગીના મળતામ નિવમસર
મળા દરેકે. આમ રંગથી લતીર નાકના જેવું મળત મળત અને તે લ
મળમ ૧૫-૨૫ મળુ આર ઝીલી રૂકવાની કાલિપાણુ જનમે. ધડી થમ
માંની ખુરદો દાદાની નાખરી. ધરંતુ અત્રી રિધનિમાં આજેલાં રિધેલી
તુપર પ્રથમ એકાદ માળુમને ઉમેરે મળી જમવામ મરે. અને તેમ
જાગર થાત તો પછી ખીલ મળમને ત્યાં ઉમેરે માખરે ૧૫ આ ૫.
મોમ વધારે વાર સુધી લંબાવવો નહીં.

જટણનુ અવેરકામાંથી જાણત અવેરકામાં—એ-મે ખીનીર
કરનાં વધારે વખત સુધી આપી રિધનિમાં આજેલાં રિધેલ તુપર મળુએ.
નું કે બીજી કોઈ વસ્તુએનું વખત મળવું નહીં; પરંતુ તેઓ વખત
મળાજ ખુરદો તુપરથી તે રિધેલને. એઈ સીધી દમો રાખી તેને ત્રીસે
મુજબની સુધનાએ આવવી. તારા આગુએ નરમ-ગીલા થતા મળ છે.
આરે તુ જાગીલ તારે તને સાફ લાગશે. તને જટું સાફ લાગશે. એ-
ટઈ સુધનાએ આપ્યા પછી જાળન કરવાની જે આવજા રીત જાળવ-
વામાં આવી છે તે પ્રમાણે તેને જાળન કરવો; અથા તેની અંધે ફેલી
તેમાં કુકો મારવાથી અને તેની સાથે તે જાળની તેને ફેમવાએ આ-
પવાથી તે જાળત થશે

વધારે આજળ વધેલા નિધાવકો ફળ આ પ્રેરેદરે છે. રિધેલા
કે મખતારની ખાતર આ અમર આવા પ્રેરેમને દે. ૬ વળુ ફાળે પ્રેરવ
કરવો નહીં.

રમત મમળના પ્રેરેકાંડ.

ખાતગી મીચ મંડળમાં, નાટકાવામાં કે કે-૫ બરે. જેવવડ
પ્રેરકાના આનદની ખાતર કે મિલિલા રૂકવાદા દરે રેરે રે.
વળો તમારો રિચર દેલ તો તમરે પ્રેર મંડ રિધેલી દાખલ -
તેથી થતા રાવડા તેમજ મળુપ્પી દો અને દાદા દાદા છે
રિધેલન થોડીવાર કરી, તેના દા. દા. દા. છે તે જાળના
જોલવું બેઠાએ. (અને તે જાળે દેલ દા. રંદેરે જાળના
પ્રથમના અધ્યાયોમાં રૂકાવેલું છે તે જાળના વળી
છએ.) તે વખતે પ્રેરકાના આ દા. વળના દા. ૫
દા. ૬ ખોડી રીતે અને જાળના તરીકે મારે છે

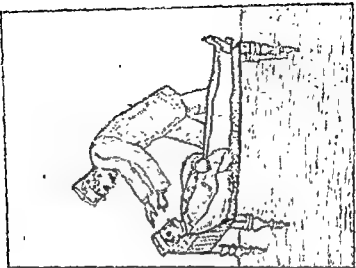
પ્રયોગોને આધિન થવાથી માઠી અમર થાય છે એવા વિચારો તદ્દન ખોટા છે. ઉલટું તેમ આધીન થવાથી આમગ જળાબધું છે તે પ્રમાણે કેટલાક રોગો નાશ પામે છે અને આધિન થનાર વિધિય મનનો નબળો છે એમ તેથી કંઈ થતું નથી. પ્રાચીન કાળમાં આપણા રૂપી મહા પંચો આ વિધાના અગ્રથી કેવા કેવા અસહ્ય દર્દો મટાડી ચકતા હતા, દૈન્ય વસ્તુને અદૈન્ય અને અદૈન્યને દૈન્ય કરી નાંખતા હતા વીમરે પ્રકારના અમરકારો દેખાડતા તે હકીકત આપણા ધર્મ પુસ્તકોમાં સુપ્રસિદ્ધ છે. તેઓ પણ મનુષ્યજ હતા અને તેથી સક્રિય મેળવવાને જોયો પ્રયાસ તેમણે ખેડ્યો હતો તેવોજ પ્રયાસ જો આપણે ખેડીએ તો તેમના જેવા થઈએ એમાં શક નથી એટલે તે ઉપરથી મનુષ્ય માનવી છી અને કેટલી સક્રિય બુદ્ધિ રીતે રહેલી છે તે પ્રેક્ષક જનોના મન ઉપર સારી રીતે ઠસાવતું જોઈએ.

ઉપર પ્રમાણે કેટલુંક વિવેચન કર્યા પછી પ્રથમ એતાજનોમાંથી અમર તમારી પાસે કેળવણીએ વિધિય હોય તો તેના ઉપર પ્રયોગ કરવો શરૂ કરો. પણ જો એતાજનોમાંથી કેટલે પ્રયોગ સારુ મુટી મહાડાયો હોય તો પ્રથમ તેના ઉપર આમગ પાછળ ખેંચવાના પ્રયોગ શરૂ કરી પછી હાથ આધી દેવાના, આંખ બંધ કરાવી રાખવાના હાથ પગ ફુંકા બનાવી દેવાના પ્રયોગો પ્રથમ કરી પછી તેને ઉપરનાં નાંખવાનો પ્રયોગ કરો.

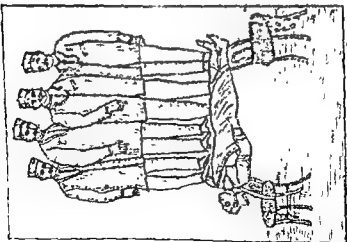
પ્રથમ તે વિધિય જગૃત અવસ્થામાં હોય તેવે વખતે ઉપર પ્રમાણેના પ્રયોગો કરી પછી ઘોડી ઉપરનાં હોય તે વખતે જુદી તરીકેના પ્રયોગ કરવો અને તેવે વખતે જો દેખાવ થઈ તેથી પ્રેક્ષકને ધણી ર' મુજ પડશે અને જનુ હસાદસ થશે. આવા પ્રયોગને મારે ૫-૭ વિધિ-યોને પસંદ કરી તેમને ચંદ્રાકારમાં બેસાડી તેમની સનમુખ દેખા રહી તેમને નીચે મુજબ કહેવા માંડો.

“ તમારી આંખો બંધ કરી ઉઠવાનો વિચાર કરો. તમારી આંખો તમને આરે થતી માત્ર પડશે-તમારું અંગ પણ સીધીજ થતું જશે. તમને નિદ્રા વધારે આવતી જાય છે-યેનમાં પડી મથા છો-નિદ્રામાં છે.-અર નિદ્રામાં-અધેર નિદ્રામાં છે. હું તે પ્રમાણે જણાવે ચાલો અને હું હું તે બધું ખરૂં માનો અને આરે હું તમે. ને તમારી આંખો ઉઠાડવાને કહીશ ત્યારે તમારી પીડ ઉપર ચંદ્રાકારમાં જમણી દશે અને તમને ડોહા મારતી દશે. “પછી દરેક વિધિયની પાસે જઈ દેની આંખો ઉઠાડવાનું

ਅੰਤਿਮ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਦੇ ਸਮੇਂ

ਸਮੇਂ

હતી તે અંધારા ઘણી કે તાજાં મેને તેની પીઠ ઉપર બધામાંથી વળ-
તી છે તેમ કહેવું અને તેના વખતે તેની પાસે ઉપર અંધારાથી અંધ
રૂપથી વિદિ પા. કુળી રહેતા આગા કે એથી અધમાંથી તેને કાઢી છે
કેમ તેના મન ઉપર અગર કા. પ. તેની અંગે મેને કહેવું કે એ વધારે
જાડ ત્યાં પેટીથી તો તને વધારે આંખો કમી. પછી તે ખાંભી દાખવાને
અને કમીના આંખોના દાખવાથી અધવાને કેવા કેવા કમીના કાંઈ કંઈ
કે છે તે દેખાવથી કહેવા જાએને અધી કમી પડે છે. પછી કહે અધ-
ને વિદિ પાંખોમાં આંખો પડે જુડે જુડે જાગ્યાંને અને તે અધારે
અધારે આંખો પાંખો અને પાંખોની આંખો આંખોને દેખાવે એમ કહી
અધારવા થઈ.

તેથીજ રીતે વિદિએને અધુનમાં એવાની દવામાં ઉપદેશાને અને
તેમને કીડનાતની જુડી જુડી જાગ્યાના દેખાવો જાણવાનો પ્રયોગ કરી
દેખાવો તેથી પ્રિયજનોને વધારે આનંદ થશે. તે આટલે પ્રથમ આર-
ખીય (વિદિએને આજણ જાણેલી રીતોમાંથી ૧૫ પજુ રીતે તેમને વધમાં
નાખે પછી તેમને કહેવું કે અધારે તેમની આંખો તે વધારે (અધાર
થવાનું નહીં) આંખો દવાની અંદર તેમને એક અધુન આજુબ પડ-
શે તેમ હતી તેમને તેમની આંખો ઉપદેશવાને કહેવું અને જોવા તે ને-
મની આંખો ઉપર એટલે ઉમે આંખો કરી તેમને પેટુ અધુન
■ જુઓ તે નીચે આવે ■ એમ હતી તેમના મુખ આજણ
આજણ કરવા. તેમને પડતાં તે કહે કે અધુન દેખાવે આંખો તેમને
અધારવું કે તે નજીક નજીક આવવું નાંવ છે પાડી કહેવું
કે તે નીચે આવી મુખ છે. જુઓ પેટી ટાપતી દેખાવ તેમાં ખેસી
જાય. તેમ કરી તેમને ઉપર એવાવા પડી કહેવું કે હવે દોરવું
કાંઈ ન ખુણું એટલે તે અધુન દવામાં ઉડી-દવે જુઓ આપણે ઉમે
ચડી મવા છાંયે. જુઓ પેટા મુખાણો મીનારી દેખાવ છે. ખીજા મ-
કાનો પજુ તેવી રીતે દેખાડે તેમ કમી તેને અમદાવાદ જવપુર અ-
જમેર, દાહડી આવા, કલકત્તા પીઝેર શેદરેમાં બેઈ જાવો. પછી કમ-
કેટલી મુખાંધ પાછો આવતાં તેને ડીવાની સપાટી દેખાવવી અને ફરીયો
દેખાવ તે વખતે તેમને કહેવું કે તાજાં અધુનને કામદાઓ આંખો મારી
કાડી નાંખે છે અને તે અધુન દમજાં નીચે જુડી પડશે તો તમે કુળી
જશે! આટલે કમ તેમણો નીચે કુડી પડી વરવા આંખો અને જોવા તે-
ઓ કુડી પડી વરવાનો દેખાવ કરતા દોષ તેવે વખતે તેમને આજુબ

કરો. એટલે તેમની સ્થિતિ જોઈ તેમને પોતાને તથા પ્રેક્ષકજનોને બ-
લુજ દસતું આવશે. તેવીજ રીત સુજન નીચેના પ્રયોગો કરવાથી પણ
પ્રેક્ષક જનોને પણ દસાવી સકશે.

નાચતા રીંછનો દેખાવ:—ચલુ જણને ઉપમાં નાંખી એકને
કહો કે તારી આંખ તું ઉપાડીશ એટલે તું રીંછ છે એમ તને માનુમ
પડશે. પછી તેની આંખુ બાંધુ એક દોરડું બાંધો. બીજાને કહો કે તારી
આંખ ઉપાડીશ એટલે તું મહારી માનુમ પડીશ-પછી તેની આંખ ઉપ-
ડાવી તેના હાથમાં તે દોરડું આપો, અને ચીંત્તને કહો કે તું આંખ ઉપ-
ડીશ એટલે મહારીની બેરી તું છે એમ તને સામઠી અને દોડીયાં ઉપરાંચીશ.

પછી મહારીને રીંછ નચાવવાનું ગીત ગાવા અને રીંછ નચાવવા
કહો-આમ કર્યા પછી જોનાર ઘમસોની પામે જઈ દોડીયાં ઉપરાંચાં દેવા-
દેખાવ ધણે રમુજ થશે.

હજમનો દેખાવ:—ને જણને ઉપમાં નાંખી એકને કહો કે તે
હજમની દુકાનમાં છે. એનીની વચમાં બે સામસામી ખુરશીઓ મુકે.
પછી બીજાને કહો કે તે હજમ છે અને તેને આજે એક સારો ધરાક
મળશે. પછી અચા તરીકે તેને એક સાવરધૂઈ આપો અને તેને કહો
કે તું તેને મરામત ધાર મઘાવી રાખ કાલજુ કે તારા વસાતી શરી જલુ
સખત છે. પછી પેલા બીજાને કહો કે તું આખ ઉપાડીશ એટલે એક
મહીનાની હજમત (નેટલા વાગે વધી મચેલા) તને મરી મએલી મા-
નુમ પડશે. પછી તેને તમો તે હજમની પાને સંજ જઈ કહો કે જે બ
રાતની તું રાહ જોતો હતો તે આ રંગો તે વખતે તે પસાને કહે] કે
હજમ જલુ, માયાકુડીયો અને અગલુ છે. પછી હજમને કહેજુ કે તે
કીને જવા માટે તો ત્યારે તેને રાંધી રાખવે. પછી હજમને હજમત
કરવા કહેવી અને ઘોડીવાર તેમ કર તેટલામાં તે પસાને જમાડી દેશે.
એટલે જેવો તે જવા જશે કે હજમ તેને પકડી રાખશે. આ દેખાવ
જલુ દસાવનારો છે.

તેવીજ રીતે ઘાંતર પામે ઘાંત કાઢવાનો રમુજ દેખાવ કરી શકાય.

ધ્યારનો દેખાવ:—ને જણને એડીની વચમાં ખુરશી ઉપર બે-
સાડી ઉપાડો. પછી એકને કહો કે અધરે પૂં આંખ ઉપાડીશ તારે તું
સોળ વાસતી રાખજા કુમારીશા પૂં એમ જામશે. અને બીજાને કહો કે
તું આંખ ઉપાડીશ એટલે તારી જાનુમાં એક પુત્ર મુગર ઊતરી ત્યારે

ખાતે મોટી માત્રામાં પડેલી તેની સાથે સાથે સ્ત્રી પ્યાર કરે. પછી બંને ને હોદા કે તમે બંને જાહેરાતો માટે મોટાથી પાન કરે. ધારીવાર મોટાથી પાનથીત દર્શાવે પછી તેમને હોદા કે એક ખીજને બેટી મુલન ભોળા અને બધારે તેઓ આ પ્રમાણે એક ખીજને બેટી મુલન તેના દોષ તે વખતે તેમને જાણ દર્શાવવાનો રમુજ દેખાવ છે. તેજ પ્રમાણે સાથે મધી સાથે પ્યાર કરવાનો દેખાવ કરી શકાય છે.

હસવાનો દેખાવ.—૨-૪ ખાણસોને ઉપાડે અને તેમને હોદા કે તેઓ આખ ઉપાડી એટલે પેટ ઉપર તેમને ગીલ ગીલી થતી માત્રામાં પડેલી અને તેમને જડું દસવું આવરી અને જેમ જેમ દસવું જાય કરવાને મેદેનન કરી તેમ તેમ વધારે દસવું આવરી, જડું દસવા દીધા પછી દસવા દોષ તે વખતે જાણ કરી દેવા.

વિધિ દર્શાવે:—વિધિ દર્શાવે (લાંચાવજાદાદા) વિધિદર્શિ દરેક વિધિ ઉપર થાય તેવો કાંઈ એકસ નીચમ નથી. તેમજ દરેક વિધાયક વિધિને તેટલી દદ મુધી લેઈ જાય તેવો પણ કાંઈ નીચમ નથી. વિધિ વિધાયક જાણ થોડા દોષ છે ત્યારેજ આ અવરથા મુધી વિધિને લેઈ લેઈ જઈ શકાય છે. કેટલાક વિધિએ એવા દોષ છે કે તેમને મૂંઝા રિધિ-તિમાં લાવી શકાતા નથી. કોઈ અનુષ્ઠિત અવરથાથી આગળ વધી શકતા નથી. ત્યારે કોઈ વિધિએ એવા દોષ છે કે તેને ૧૫૫૬૬૬૬૬ ૫૫૫ આગળની અવરથામાં લેઈ જઈ શકાય છે માટે જો કોઈ વિધિને આ અવરથામાં આવડી શકાય નહીં તો તેથી વિધાયકે તે જાણત ચોંટા કરવાની નથી. તોપણ તેને થોડા દોષ તે જાણત જાન કરવો જરી રાખવાં જોઈએ કારણકે કોઈ કોઈ વિધિને દર-બાર દોષને તેની અવરથા પ્રાપ્ત થાય છે. આ અવરથા જે વિધિનું સરીર મંદવાડ, દીરદીરી-આ કે ખીજ કોઈ કારણથી ચીલીસ થઈ ગયેલું દોષ છે તેનામાં જ-સદી ખીલી નીકળે છે કારણકે જ્યારે સ્ત્રી સરીર ચીલીસ થયેલું દોષ છે ત્યારે તે સખસનો મુદ્દમદેદ વધારે જાણતમાં દોષ છે. આવી અવરથામાં વિધાયકને વિધિનું સ્ત્રી કરવાની જાણતમાં જડું સંભાળ રાખવાની છે. કારણકે જો તેમ ન કરવામાં આવે તો કેટલીક વખતે વિધિ અટકાઈ જઈ જાય છે અને કેટલીક વખતે તેને જાણવાનો દુકમ આપ્યા છતાં તથા તેની તે જાણતની રીતો અજાણ્યા છતાં તે જાણવાને ના પાડે છે અને તેથી તેનું જલ્પ થવાનો સંભવ રહે છે. કેટલીક

[illegible]

પછી ખરી વખત સાંભળવાની ઈચ્છા રથાન તેના કાન આગળથી ખસી જઈ દાઘની આંગળીઓનાં ડેરવાં અમર પેટ ઉપર આવેલું માનુષ પડે છે તેથી વિધાયક તેને તેના કાન આગળ કહે તો પણ તે સાંભળી શકતો નથી. પણ જલ્દાએલા રથાન ઉપર જો તે જોડે તો તેને જવાબ તેને તરત મળે છે તેવીજ રીતે જોવાનું અસલ રથાન જલ્દાઈ તે જ. સ્તંભના મધ્ય આગ ઉપર કે કપાળે, પેટ ઉપર કે લમમમ તેવા રથાનનાં મોં મળેલું હોય જો જોને તેથી કાંઈ સંબંધો કામગીરી કે ચોપડીનું પાતું તેના જલ્દાએલા રથાન ઉપર મુકીએ તો તે વાંચી શકે છે. પછી ખરી વખતનો ઉપરના જતાવેલા રથાનોએ તેવી ઈંદ્રિયોનું રથાન થાય છે પણ કેટલીક વખત તે કીવાપ બીજા રથાનોએ પણ ભય પી માટે વિધાયક પ્રયોગ કરતી વખતે જુદા જુદા રથાન તેવી ઈંદ્રિયો માટે અજમાવી જોવા જોઈએ. કેટલાકને પેટ ઉપર ચોપડી મુકી વાંચતાં મેં જોવાયું.

અનુરક્તિની સ્થિતિમાં વિધેય આવે ત્યાર પછી તેના ઉપર પાંચ-સાત માર્ગન કરવાં પછી તેને કંઈ મહારામજુ થાય છે કે કેમ તે મુકી જોવું. જો મહારામજુ થવાનું તે જણાવે તો મહારામજુની જગ્યાએથી છેક પગની એડી મુકી જો જણ માર્ગન કરવાં એટલે તેની મહારામજુ બંધ થશે. પછી વિધેયને નાની નાની વાતો પૂછવા માંડવી. પછી કાંઈ સખસ હાં દોષ તેના દાઘમાં કાંઈ વસ્તુ-દાખલા તરીકે રૂપિયા, કુચીઓ, પૈસા કે એવી બીજી કાંઈ વસ્તુ આપી તેના દાઘ આપણા એક દાઘમાં રાખી આપણા બીજા દાઘ વિધેયના દાઘમાં મુકી તેને શું વસ્તુ છે તે પારખવા કહેવું; તેને ધીમે ધીમે આમજ વધારવો એટલે આમજ વધારવા જતા વખતે ગપાટા મારી દેવાનો સંજ્ઞ જો તેથી ધીમે ધીમે તેને સવાલો પૂછતાં જવાં; પ્રથમ તેને કેવું લાગે છે તે પૂછતાં વિધાયકનો દાઘ તે દાખવશે અને કહેશે કે કાંઈ લાગે છે. ત્યારે પૂછવું કે તે શું છે-જવાબમાં તે કાંઈ કહેશે. કાંઈ કહે એટલે તેના કેવો આકાર છે-પછી રંગ કેવો છે-પછી તે શું છે-પછી તેની સાલ કય છે. વીમરે સવાલો ધીમે ધીમે આમજ પૂછતા ચલાવવા. પરંતુ તે બીજા માણસે દાઘમાં શી વસ્તુ લીધી છે તે વિધાયક પેટેલેથી જાણવી જોઈએ નહીં. પછી કંઈ વચ્ચાવતું હોય તો કાંઈ બીજા સખસને પાસેના એકાદામાં જઈ તેમાં કંઈ લખી તે દામજ બીડીને વિધેયને આપી અગર તમારી પાસે રાખી તેને વાંચવા કહેવું પણ તેવે વખતે ઉતાવળ કરવી નહીં.

[illegible]

1. 이 때, 해방이후, 처음 10년간은 해방 후의 이 해방이후
 2. 이 해방이후, 처음 10년간은 해방 후의 이 해방이후
 3. 이 해방이후, 처음 10년간은 해방 후의 이 해방이후
 4. 이 해방이후, 처음 10년간은 해방 후의 이 해방이후
 5. 이 해방이후, 처음 10년간은 해방 후의 이 해방이후
 6. 이 해방이후, 처음 10년간은 해방 후의 이 해방이후
 7. 이 해방이후, 처음 10년간은 해방 후의 이 해방이후
 8. 이 해방이후, 처음 10년간은 해방 후의 이 해방이후
 9. 이 해방이후, 처음 10년간은 해방 후의 이 해방이후
 10. 이 해방이후, 처음 10년간은 해방 후의 이 해방이후

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840.

વતી નથી. તેનેા ધાતુ વધારે ખીલી શકતો નથી. માટે આ અવસ્થા માટે જો કોઈ હુદિમાન, દુઃસંવાર સંજ્ઞ સ્વભાવવાળો વિશેષ દોષ તો સારો સામં થઈ શકે છે.

પણ વિધાવટો વિશ્વદૃષ્ટિને, ચમત્કાર જતાવવામાં ઉપયોગ કરે છે પણ જો આ અવસ્થાને બીજાના રોગ જાણી તે મટાડવાનો પ્રયત્ન કરવામાં આવે તો ઘણું લાભ થાય. દા.તમાં અમેરિકા વીમરે દેશોમાં આ વિધાના જગથી રોગ મટાડવાની ઐતિહાસિકો દાદાડવામાં આવેલી છે તે વાત આમજ જણાવી મળી છે. ત્યાં તેઓ તેમની સાથે સ્ત્રીર મિત્રિસા, રોમો સંબંધી જ્ઞાન મરજનદાર તથા ઐતિહાસિકોનાં ગુણોપધી કંઈક માહિત દોષ તેવા વિશ્વદૃષ્ટિ સુધી કેજવાયેલાં એકાદ વિધિયને રાખે છે અને તેની મદદથી કેટલાક અસલ દર્દો તેઓ મટાડી શકે છે. તેઓ તે વિધિયને આવી અવસ્થામાં આપ્યા પછી દર્દીઓને શો રોગ થયો છે અને તેને શી દવા આપવાથી મટશે વીમરે એવા સવાલો પૂછી તેના જણાવ્યા પ્રમાણે રોગીઓના સંબંધમાં વર્તન કરવામાં આવે છે અને તેમ કરવાથી દર્દીઓને શાવટો થાય છે. તેમજ જો દર્દી પોતે દીરદીરીઆ મગજ અને નાડીની નજગાર્ધથી ખીણતો દોષ તો તેને આવી દશામાં જાલવીથી આણી શકાય છે અને જ્યારે તે આવી દશામાં આવે ત્યારે તેને તેના દર્દ સંબંધી જે દલીલત પૂછે—તેમ તેને કંઈ દવાથી આરામ થશે—ક્યારે આરામ થશે વીમરે પૂછેલા સવાલોની જરામર મુજબ તે આપશે. તેઓ તેમના સ્ત્રીરમાં રોગનું સ્થાન ક્યું છે અને કેવી રીતે ખમાડ થયો છે. જો વીમરે કંઈ તે વર્ણવી શકે છે આપણા દેશમાં હજુ પણ કંઈ મુખ યએલી વસ્તુ શીથી કલાસવી દોષ ત્યારે કેટલીક જગ્યાએ હજારત બરી તે જોવામાં આવે છે અને તેવે વખતે ૯-૧૨ વરસ મુધાના ખાગરને જેમાડીને તેને કાંતો લીવાની જ્યોતમાં, અગર તેની દયેગ્રમાં મેસનેા જોગ દાખ પડી અગર યાગ્રમાં પાણી ભરીને જોરરાવે છે અને જોના ઉપર આ કીચા પૂંજું થાય છે તે જુદી જુદી બનેલી વાતો-વસ્તુ દયાં પડી છે—કેલુ લેખ મર્ફુ છે વીમરે જણાવે છે—જ્યાં ખાગરો આટલી અવસ્થાએ પોહોચતા નથી. આ પ્રયોગ પણ આ સક્રિતને દર્દો એમ લાગે છે.

વિશ્વદૃષ્ટિ પ્રયોગના સંબંધમાં પ્લાન રાખવા લાગર નીવડે.

૧. વિધિય, વિધાવટ ઉત્તમ ઉત્તમ કરજાવના દોષા જોઈએ

૨. મને યોડો વખત બેસા રહેલા અમર પરસ્પર પ્રેમી અને વિમાનુ હોવા જોઈએ. આ વિવાહાં વિધેયને મક્કા હોવી જોઈએ.
૩. અસમાન તુડી પડશે તોયણુ આંચકો નહીં ખાતાં મારો મંડપ હું પુરો કરીશ એવો વિધાયકમાં દૃઢ નિમન દોનો જોઈએ.
૪. વિધેયને એક કલાક કરતાં વધારે ગમ આપવો ન જોઈએ. તેમ તેની પાસે કંઈ પણ અયોગ્ય મૂલ્ય કરાવતું નહીં.
૫. પરમીને મા, બહેન, પુત્રી મારક દૃષ્ટિ રાખી ઉપાધ યોજવો; નહીં તો અસર થશે નહીં.
૬. વિધેયને સુખાસને બેસાડેલો અમર સુવાડેલો હોવો જોઈએ. તેમ તે સ્થળમાં મની શકે તો સુમધી પદાર્થો-અમરમતી, મુખ વીમરે ભાગવા જોઈએ તેમ પુષ્પ, અતર વીમરે સુમધી પદાર્થો રાખવા જોઈએ.
૭. પ્રયોગ કરવામાં ઉતાવળ કરવી નહીં-આજ નહીં થાય તો કાલ કરીશું એવી ધીરજ રાખવી.
૮. પ્રયોગ વખતે વિધાયકનો જમણો સુર ચાલતો હોય અને વિધેયનો ડાબો ચાલતો હોય તો વધારે સારું કારણકે તેમ હોય તો જલ્દી અસર થાય છે.
૯. પ્રયોગના આરંભથી તે અખર સુખી વિધાયકે વિધેયથી દૂર ખસતું નહીં.
૧૦. વિધેય બધારે કહે કે મને તંકણીય થાય છે, આ મહાસાડુંકું વા મને જમાડો, આ તમારી આજ્ઞાનુસાર વર્તે નહીં જાને તમારી આજ્ઞા ઉલ્લંઘન કરે આ નાકી સ્થાનપરથી ખસે આ તમારું પ્રજ્ઞે. ઉત્તર દેનાં અડકી જલ્લ વા હોય કરડવા માટે આ નાક સંકેતો આ કોઈ સખ્ત કહેથી મહાસતો માનુષ પડે આ અધવી અવરવામાં કલાક સવા કલાકથી વધારે વખત રહેલો થાને ત્યારે તમારે તેને વિશ્વ-કંઠન માર્ગન કરી અમર અગ્રા કરી જાનવ કરવો.
૧૧. આ અવરવામાં જનેથી અને તેને જોરેથી જિન્દગી વિધેયને વડ રખાવવાની જરૂર ન હોય તો સુધી જવાને કહેતું-જાનવ જનાં તે સુધી જશે.
૧૨. અગ્રાધ રોગ હોય તો ગળુ દીવસથી વંચારે વખત ગમ ન લેતો.
૧૩. જે સ્થળમાં તમો પ્રયોગ કરતા હો: આ તમારા તેમજ શાંતનાં દુષ્કર્મિતક મનુષ્યો સ્ત્રી:વ જીવને રાખવા નહીં-જો દેવ તેમને

પણ હવે એકાગ્રતા તે કમળ સ્વચ્છ દેવું એનાં છે. હવેનું તે
ત્યાં અથ દેવે ન એકાગ્ર-પ્રત્યક્ષ દેવો ન એકાગ્ર.

૧૪. એકાગ્રતાની વખતે વિધિના કાંઈ પણ માર્ગ કે રીતની જરૂર
નથી.

૧૫. એક વિધિ ઉપર જે કોઈ પ્રથમ દીવમે અભ્યાસી દેવ તેમ
કોઈ તે વિધિ ઉપર કદીથી અભ્યાસવરો. રાત્ર તેના ઉપર કદી
કદી કોનો અભ્યાસવરો નહીં.

૧૬. એ વિધિ રાત્રનું સ્થાન બતાવે તો જહી તેને કહેવું કે જુ' ત-
મને કલિ આપુરું. તમે રાત્રને જુઓં અને ત્યાંથી દેવોને
મગમગ પહોંતા પીંચે મનેથી કાઠા. એમ કહીને તેની બાજીથી
તેના કામને તરફ પાંચ દેવાવે. તેને કામ અકાંચે નહીં
અથવા તે વખતે વિધિના માંધા ઉપર જ-જ ખીનીટ સુધી કામ
રાખવે. અને તેમ કહેથી તે પૂજાને રાત્ર કદાચ અને પૂજા તો
કેમ કહું કદી તેમ કહેથી પાંચુ એ તમારી કલિ આપ્યા ક્યાં
તે રાત્ર કદાચે કાઠો નથી એમ કહે તો તેને માટે ઉપાય પૂરવો-
તે તે બતાવશે-અને તેના બતાવ્યા પ્રમાણે કરશે તો રાત્ર જશે.

૧૭. એ વિધિની પાંચેથી બીજા કામ રાત્રીની અવસ્થા બાબત પૂછવું
દેવ તો અનુગ્રામ કરાવી પૂજા. પૂછેથી તે બતાવશે અને તેના
કામ પ્રમાણે કરવાથી રાત્રીને અકાંચ જશે.

૧૮. એ વિધિ બહેણે દેવ તો કહેક કહી અથવા પુરાતક પામે
દેવ તો તે વિધિના કામમાં-માથા કે બાજી ઉપર પૂજા તો તે
વાંચી બતાવશે અને એ અબજ દેવ તો કામ જરૂર તમારી
પામે સંભરી ગઈને કે બીજા કામના કામમાં રાત્રીને પૂછશે તો
તે બતાવશે-પછી મહાનની બંદરની મુખે ચીમે વિશે પૂછશે
તો તે જણ બતાવશે.

ઉપરના જે વિધિ બતાવ્યા છે તે વિધિઓને ઉપયોગી કરી પદો
તે મારી બતાવ્યા છે માટે વિધિઓ તે વાંચી બતાવર સમજી રાખવા
એકાગ્ર કે જોઈ કરીને પ્રયોગ વખતે મું' કરવું અને કેમ પર્તવું તે
બાબત વિધિઓ મું'વરણમાં પડી મનાવ નહીં.

પ્રત્યગ દૃષ્ટિ—પ્રત્યગ દૃષ્ટિવાને બતાવક અવસ્થા—દ્વાસિતે ખીમ
(Ecstasy) ની અવસ્થા બહુજ ગુણ વિધિને પ્રાપ્ત થાય છે. વિધિ

દટિના હેવટના ભાગમાં જે ભવ યવાનું જજીવવામાં આનું છે તેના જેવો ભવ આ અવસ્થામાં માત્રુમ પડે છે અને તેથી વિધેય દિવ્યદટિની અવસ્થામાં છે કે પ્રત્યગદટિની અવસ્થામાં છે તે સૌથી કાઠવું મુશ્કેલ લાગે છે. આ અવસ્થામાં વિધેય પૂરેપૂરો આનંદમાં પરાવાઈ જાય છે અને જે તે અધાપી સુધી વિધાયકની આગમાં રહી તેની આગાનુસાર વર્તેલો હતો તે હવે તેની આગાઓ ઉપર ધ્યાન આપતો નથી. વિષ દટિમાં બાહારની વસ્તુઓ તે જોઈ શકતો હતો. પણ બ્યારે તેને પ્રત્યગ દટિ પ્રાપ્ત થાય છે ત્યારે બાહારની વસ્તુઓ જોવાની શક્તિ ઉપરાંત અંતરની શુદ્ધ બાબતો જણી શકે છે. કેટલાકે આવી અવસ્થાને તત્ત્વ દટિ સમાધિ-પાને ગુર્વાવસ્થા (લહુત) કહે છે. આ સ્થિતિ આત્મ અનુભવ ની છે અને જે કદાચ આ સ્થિતિમાં વિધેય આવી જાય તો તેને આ સ્થિતિમાંથી પાછો અસલ સ્થિતિમાં લાવવો એ ઘણું મુશ્કેલ કામ છે. અને તેથી વિધેયને મરણને યશ્ચ યતુ' પડે છે માટે આવી સ્થિતિમાં આવવાના કાંઈ પણ ચિન્હ જજીવ કે વિધાયકે ન મહારાતાં તરતજ વિધેયને જાગૃત કરવાના ઉપાયો લેઈ તેને જાગૃત કરી નાંખવો જોઈએ. ચોગી મોકો પોતાના પ્રાણને પાછો તેવી અવસ્થામાંથી લાવી શકે છે ખરા પણ આવા પ્રયોગથી તેવી અવસ્થામાં લાવેલા વિધેયને તેની અસલ સ્થિતિમાં ઉપર જજીવ્યા પ્રમાણે પાછો લાવવો યજ્ઞોજ્ઞ કરીન છે માટે કેાઈ પણ વિધાયકે વિધેયને તેટલી અવસ્થા સુધી લેઈ જવોજ નહીં.

વિધેય જાગૃત કરવાની રીત.—પ્રયોગ કરી રહ્યા પછી બ્યારે વિધેયને જાગૃત કરવો હોય ત્યારે નીચેની રીતોમાંથી કોઈપણ રીત અજમાવવી અને તેમ કરેથી વિધેય જાગૃત થશે. પરંતુ તે જરાજર રીતે જાગૃત થશે છે એવી તમારી પૂરેપૂરી ખાતરી થાય ત્યાં સુધી તમારે તેને છોડવો જોઈએ નહીં. તમારે તે પણ જરાજર થા રાખવું જોઈએ કે માર્ગન (વિધાન માર્ગન) કરવાથી વિધેયને ઉપમાં નાંખી શકાય છે. અને વિસર્જન માર્ગન કરવાથી વિધેયને જગાડી શકાય છે. જને જાતના માર્ગન વિષે પ્રથમ આમગ પાને ૩૨-૩૩ માં કહેવું છે તે ધ્યાનમાં રાખી તે પ્રમાણે વર્તવું જોઈએ. તે જગાડવાની જાળનમાં વિસર્જન માર્ગન વધારે ઉપયોગી છે એટલે નીચેથી તે હવે તરફ ફરેક જાણુએ તજુ-ત્યાર વિસર્જન માર્ગન કયાંથી વિધેય જાગી જાય છે. પરંતુ એવી રીતે વિસર્જન માર્ગન કરતી વખતે, વિધેય સાવધ થઈ જમત થઈ જાયો એવો

૬૬ સંકલ્પ વિધાયકે મનમાં કરવો જોઈએ. કેટલીક વખતે ૬૬ સંકલ્પ કર્યાથીજ વિધેય જામત થાય છે. તેમજ કેટલીક વખતે તેના કાન આમજ એ હાથથી તાળી પાડી તે જામત થઈ જાય છે. તેને આજ્ઞા કર્યાથી તે જામત થઈ જાય છે. કંઈકની ગમે તે રીતે વિધેય જામત થયો દોષ 'હતાં'ને તે પોતાનું શરીર બારે લાગે છે કે માથું 'હુ'એ છે કે આંખો બારે લાગે છે ને બજે છે બીજરે કોઈ જાતની ફરીવાર ક-રતો દોષ તે આમ ઉપર વિસર્જન માર્ગન કરવું. આંખો બારે થયેલી અને જગતી જણાવેતો વિધાયકે પોતાના અંગુષ્ઠથી આંખો બરા પોડા બાર આપી ખસવી અને પછી તેના મોઢા ઉપર ડાક કરવા સારુ શુભા-જનજ પાછી બીજરે કાઠવું અમર તેના કરાગાં અને જમણાં ઉપર પી ખસવું. પછી ઘોડીવાર મુઠી તેને નીચે આરામથી બેસવા, હેઈ પછી તેને જ કામ કરવું દોષ તે કરવા જવા દેવો. પરંતુ આટલા વખત મુઠી વિધાયકને વિધેયની પાસેથી ખસવું દબીત નથી માટે તેને તેની પાસે બેસી રહેવું અને બીજા લોકોને તેને અટકવા દેવા નહીં. વિધેયને જામત કરવાને ઉપર જ રીતો બતાવી છે તે ધીવાય પણ બીજી રીતો છે. તેમ કેટલીક વખતે વિધેય હકીકતે જની જાય છે અને જામત થતો નથી તેવી વખતે તેને કેમ જામત કરવો એ બતાવવાનું ચોખ્ખા લાખાથી તે ફરીતો જણાવવાની રજા લઉં.

ઉપર જણાવવામાં આવ્યું છે કે માથાથી નીચે તરફ જ માર્ગન કરવામાં આવે તે ઉપ લાવવાને માટે કરવામાં આવે છે અને જગાડવાને માટે તેથી ઉલટું માર્ગન કરવું જોઈએ એટલે નીચેથી ઉપર; અને તે ઉપ લાવતી વખતે વિધેયની તરફ હથેળી રાખવામાં આવે છે તેને જા-લે તેથી ઉલટું એટલે જામત કરતી વખતે હથેળીનો પટ આગ તેની ત-રફ રાખવો જોઈએ. ઘણાક વિધેયો તો આવી રીતે વિસર્જન માર્ગન ક-ર્યાથી અને તે સાથે તેને ચોક્કસ અવાજમાં જામત થવાનું કદાચી જાગી જાય છે; તેની સાથે વિધાયકે કેટલાક વખત મુઠી તાળી પાડી અવાજ કરવો જોઈએ. અને જ્યાં મુઠી વિધેય પૂરેપૂરે જામત થાય ત્યાં મુઠી વિધાયકે ઉપર પ્રમાણે કરવું જોઈએ. તેમજ ઉપી રીતે વારંવાર પંખે નાંખવાથી પણ સાફ પરીણામ આવે છે. તે જામત થયા પછી ફરીથી તે ઉપમાં ન પડે માટે ઘોડી મીનીટ મુઠી વિધાયકે તેની તપાસ રાખવી જોઈએ. હેઈ પણ ક્યાં ધીવાય લાખો વખત વિધેયને જોખને એમ રા-

ખી મુકવામાં આવે તો પણ તેના ઉપર થએલી અમર શીમે ધીમે ધીમે યજ્ઞ પોતાની મેજે તે ભગી ઉઠે છે ખરી તો પણ તેને તેવી અવરથા-
માંથી ભ્રમત અવરથામાં કેમ આજીવે તે ભગજું જરૂરનું છે માટેજ તે
રીત જનાવવામાં આવી છે; વિધિયને ભ્રમત કરતાં પેઢેલાં અમર તે ભગે
તે પેઢેલાં તેને કેટલીક સુચનાઓ આપવી હાડાપજુ બરેલી છે. માટે તેને
વખને તેને કહેવું જોઈએ કે “તું ભગીજી ત્યારે તને જાણું સાફ સાગરી-
તાઈ માણું પણ હજુ સાગરી-જાણી રીતે તને સાફ ધરી-તું વધારે
તદુરસ્ત થઈશ.” આવી સુચનાઓ કેટલીકવાર સુધી તેને આપવી જોઈએ.

કેટલીક વખને વિધિયની પાસે પ્રશ્નમાં લાવવાથી તે ભગી ભય છે
કારણકે તેને ભગવાનો દુક્રમ થયો છે એવી તેના મન ઉપર તેથી અ-
માર માય છે.

હકીકત વિધિયને કેમ ભ્રમત કરે તો તેની વિધી:—જ્યારે ઉ-
પરની જનાવેલી રીતો પ્રમાણે વિધિયને ભ્રમત કરી દર્શાય નહીં ત્યારે
વિધિયકે વિધિયને કહેવું કે “મારે તને ભ્રમત કરેલ છે. ક્યારે ભ્રમત
થઈશ? જ્યારે હું માન મળી ગયું ત્યારે ભ્રમત થઈશ.” કે આમ પૂછવા
છતાં તમારા બોલવાનો અવાજ તે આ નહીં તો ત્યાં સુધી તે સાંત
મળી રહેવાની નામે ભ્રમત થવાનું વચન આપ નહીં આ સુધી તેને તે
પ્રમાણે કયા કયા તે પ્રમાણે ભ્રમત થવાનું વચન આપે ત્યારે તેને
કહો કે “હવે તમારે સાનુ સાનુ માનુ. અને પછી ૧-૨-૩-૪-૫-
૬-૭ એમ તે સાંભળે તે પ્રમાણે મલેલ પણ તને “સાન” એમ
બોલે કે તેજ વખને તમારા હાથની તાળી પાડા અને કહો કે “ભ્રમત
મા-” “ભ્રમત મા-” “આમે ખાધી તાજ-સાવજ મા” રીતરે છાંયો
બોલવા. પણ જ્યાં સુધી વિધિય પૂરેપૂરી ભ્રમત ન થાય ત્યાં સુધી વિ-
ધિયને માનુ માનુ કયા કરો અને તમારા હાથની તાળી પાડતાં ભગો અને
તેજ વખને ઉપર નુજા તેને નુચના આપતાં ભગેલ જે આ રીત આ-
જમાવ્યા છતાં તેને ભ્રમત કરી દર્શા નહીં ત્યાં કે તેમ જનનું
સુચક છે) તો ત્યારે તે વિધિયને આજ્ઞાપકે કહેવું કે તેને ભ્રમત થતું
પડેલ અને તેને તે હવે દેવતા દેવતા નથી તુઝી પાડાવી મેર મુજ
કેમ જને છે અને તને હું જાણતાં વચર રહેવાર નથી. અને તું ભગી
હાલે નથી એમ કેવ કમળથી તારૂં કાંઈ વખતાર નથી જાણુ કયા
પડે તે ભ્રમત થવાનું તેની પાસેથી વચન કહેલ એ તરતજ ભ્રમત

ધવાનું તેનું ધન ન દોષ તો પછી જાંચ ઝાંચીટ ક્યારે તેને જામન થવાનું મન છે તે જુલો ખાચી કરી જોડતાં વખત સમુદી પડી. અને અર્ધો દોડતાં વખત પૂરે થઇ રહ્યા કે તત્કાલ તેની જાંચે જામ તેને કહેતું કે મારો રહેલો વખત પૂરો થયો છે ખાટે હવે તું જામન કરાને તૈયાર છે કે કેમ અને તે જામનને તેની જાંચેથી જવાજ કરેલ. પછી તેને કહેતું કે "તૈયાર થા" હું જન્મ મણી રહું કે તત્કાલ તારે જામન થવું. પછી ૧-૨-૩ કદી ૩ મળનાંની સાથે જોડ્યાં તાગ્યા પડે અને ઉપર અમલો સુચનાઓ આપે. દેહલીક વખતે સમજાને દેહલી તરફ પસવાથી તેમજ નાકના મુખને તે તરફ પસવાથી અમર ધોધરી અમર તેવી જીજી કોઈ વસ્તુને જોડવા નગીવા સાથે જોડ્યાં અસાળવાથી તેના ઉપરની અમર ફર થઇ તે જામન થાય છે. વિધિને જામન કરવાની તમારી કઠિત જામન મનમાં જ્યાં જન્મ સંકલ્પ થાયેલો નહીં. કારણકે તેમ થવાથી તે સંકલ્પી હાથ વિધિના અમલ ઉપર પડે અને તેથી તે તમારી આજ્ઞા ખાતરી નહીં. બ્યારે વિધિને જામન કરવાની જામનમાં વિધાયકને સંકલ્પ હાથ છે ત્યારેજ તેને જામન કરવામાં બધી ખાસાઈ પડે છે. કેટલાક વિધિને જામન થઇ પાડા તરત ઉપમાં પડી જાય છે. આજ વિધિની જામનમાં તેમને જામન કરતાં પેદેલાં આજ્ઞા રૂપે કહેતું કે "આ વખતે જ્યારે તને હું જામન કરું ત્યાર પછી તું જામન રહીશ તને તરત ઉપ નહીં આવે-હવે તું જામન જામન રહીશ; જદુ મોહક રીતે તેને કેટલીકવાર મુખી આ પ્રમાણે રહ્યા કરતું જોઈએ પછી તેને જામન કરેલ જો જદુ દલીલા વિધિને જામન કરવાનું દોષ તો તમારે જે રથને તે દોષ તે રથમાં સંકલ્પ સ્વભાવવાળા સીવામના જીભ કોઈ સમજાને ત્યાં રહેવા દેવો નહીં કારણ કે જો ત્યાં જી. કણ કે મળતાઈ જાય તેજા સમજો દોષ તો તેથી વિધિના ઉપર અમલ પડે તેવી અમર થવાથી વિધિ જામન થયો નહીં

જીભ વિધાયકે હીપનોટાઈઝ કરેલા વિધિને કેમ જામન કરેલ—જેવી રીતે વિધાયક પોતાના વિધિને જામન કરે છે તેવીજ રીતે જીભ વિધાયકના વિધિને પણ જામન કરી સમાપ્ત છે. તો પણ જો તેને જામન કરવું મુશ્કેલ લાગે તો તમે તમારા વિધિ ઉપર ઉપ સાધવા વીમરેની જે રીતે કરે છે તેજ રીતે તેના ઉપર અમલમાં; ઉપવા વીમરેની જેને કેટલીક મીનીટ મુખી સુચનાઓ આપે. પછી તમારી

સુમનાઓને તે તરત માન્ય કરે છે કે નહીં તે જુઓ એકમે કાપીત સુખાન સુખાડો વીચરે. જો તે તમારી સુમનાઓને માન્ય ન કરે તો ફરી તેના ઉપર તે રીત અજમાવે અને તમારા કથા સુજન તે વર્તે ત્યાં સુધી તે પ્રમાણે કરે. ૫૭ી મોક્ષમ રીતે આપા કરી તેને કહે કે જો તેને જે કષ્ટ કરવાનું કહું તે તારે તરતજ એકામ કાનું ૫૮ી તેને એક અગ્ર રૂપે તેના ઉપર પૂરો કાનુ મેગવવા માટે આ પ્રમાણે કરવા ની જરૂર છે. આ પ્રમાણે કરે. ૫૯ી હડીલા વિધીને જમવાવાની જે રીત ઉપર જાણી છે તે અજમાવે અને તેમ કરે. એકમે તમારા પોતાના વિધિને જેમ જામત કરી વધે તે વગળું તેને જામત કરી શકે.

હડીલા વિધિયને જસદી જામત કરી શકાય તેવી રીતે હીપનોદાક્રમ કરવાની રીત — જમવા પછી વાળવમાં વિધિ ૬૦ી રીતે છે કે કેમ તે નથી કહીને માત્ર તમે તેના ઉપર તેના કાથ મોટાથી ફેસાને કે તેની સાથે માત્ર જાતનો પ્રયોગ કરે અને જો તેના કાથ જસદીથી બાકી જાય અને તેના કાથ તે મુડા કરી શકે તેમ તમે તેને કહે બત. તે મુડા કરી શકે નહીં તો તમારે અનુમાનથી માની જેનું કે જા સાધાજી રીતથી તેને હીપનોદાક્રમ કરવામાં આવશે તો તેને જામત કરવા પછી જુનુંય પડશે. તેમ જો તેના કાથ મુડા થય પછી તેનું માનુ મુખ જેનું થયેનું નાનું પડે તો તેથી તમામ ઉપર ના જતને તેથી દરેક નગરે અને તમાને ખાલી થશે કે તેને જો સાધા રજી રીતથી હીપનોદાક્રમ કરવામાં આવશે તો જમાનાન મુરતેન પડશે. આવા વિધીને જુનવાઓથી હીપનોદાક્રમ કરવા માગ છે. ૫૧૩૧ પદ્યે ઉપર તેવની રીતે કહેવા તેમને હીપનોદાક્રમ કરવા નહીં

આવા વિધીની પામે તેને જામત શી રીત મેથી તેને કાપી જાતને કરે. અને ઉપર જામતે વડેને જે જુનવાઓ જામત જાતથી છે તે તેના મુખ જામત કરે બધી તેને ઉપર નાનું થતને પડી ફરી વારે કહેવ જુ કે “ હવે મારા કથા થવા જે રીતે કરે. — જુને કુલને જામત થતને કહું તે થતને એકામ રીતે જામત આપ થતે- ૫૭ી ૫૮ી ઉપર નાનુંય સુમનાઓ અને જામત આપ થતે રીતે જો કહે તો તેને જામત કરવાની રીતે કહવ મ. ૫૮૩ ૫૮૪ નહીં — જામત કરવાને કાપીત રીત રીતે વાળવે તે જામત નાનું

એકી વખતે ધણાને હીપનોટાઈઝ કરવાની રીત:—એકી વખતે ધણા સખસોને હીપનોટાઈઝ કરવા હોય તો તે બધાને એક અર્થ મંદ્રાકારમાં એકીવે અને બધા તમને એક જગે તેવી રીતે તેમની સનમુખ તથા ઉભા રહો અને તે બધાને તમારી આંખો તરફ સીધા નેચાને રહો. તેઓ તેમ કરે તે વખતે તેમણે કોઈ જાણ, તમે તેની તરફ જુઓછો તેનું ધારે એવી રીતે તમે બધાના ઉપર તમારી આંખો ફેરવી જાઓ. પછી તેમને તેમના હાથ એકા કરવાનું અને તેને એક બીજા સાથે સજ્જડ દાખવાનું કરો અને તે વખતે તેમને જાણવે કે જ્યારે હું ત્રણ મણી રહીશ ત્યારે તમારા બધાના હાથ સજ્જડ ચોટી મધ્યમાં માનુષ પડશે. પછી ૧-૨-૩ મણો અને તેમ વખતે એકદમ જલદીથી રહો કે હવે તમારાથી તમારા હાથ છુટા પાડી છડાશે નહીં. જો તેમને ઉપરમાં નાંખવાનો વિચાર હોય તો તેમની આગળ ઉપર પ્રમાણે ઉભા રહી તેમને તેમની આંખો બંધ કરી ઉધી જવાનો વિચાર કરવા રહો. પછી નીચેના ચબ્દો તમારે બોલે જવા—“તમારી આંખો સજ્જડ બંધ કરો-ઉપરનો વિચાર કરો-તમારું માથું ઓરે ઘડું જાય છે-તમને ઉંચ આવતી જાય છે-તમારી આંખો બંધવા લાગી છે-અંગ બારે ઘડું જાય છે-તમે હાલી ચાલ્યા નથી-તમારી આંખો હવે સજ્જડ બંધ થઈ ગઈ છે-તમને ઉંચ આવી છે-તમે નીંદ્રામાં પડ્યા છો-બરનિંદ્રામાં આંખાંઠો-બરનિંદ્રા થઈ છે-મારા સીવાય બીજાનો અવાજ સાંભળી શકીશ નહીં-આટલું કર્યા પછી તમેને કીક લાગે તેમ કરો-જો તમારે તેમને હસાવવાની મરજી હોય તો તેમને રહેવું કે “જ્યારે તમારી આંખો ઉધાડીશો ત્યારે તમેને એક નવાઈ જશે અને મગત ભરશે બનાવ બનેશે લામગીર-તે એક તમને બધાને હસવું આવશે અને જેમ જેમ હસવાનું જાય શખવાનો વાલ કરશે. તેમ તેમ પધારે હસવું આવશે. પછી તેમની આંખો ઉધાડવાનું કહી, કંઈ મગત ભરીશી વસ્તુ થવાનું રહો અને તમે પોતે હસવા માંડો એટલે તે બધા હસવા માંડશે.

ટેલીફોનથી હીપનોટાઈઝ કરવાની રીત:—આવા પ્રયોગને માટે પ્રથમ તમેને જે રિસેપ્ટને આવી ઉપરમાં નાંખે હોય અમર જેના ઉપર જલદી અસર થતી હોય તેવા વિચારને પસંદ કરી ટેલીફોનનું સાંભળવાનું ઇંગળું કાને લગાડવાનું રહે. પછી આ વખતે એટલે વિધાયક જે રહે તે સાંભળવાને તે તૈયાર હોય ને વખતે તેને ટેલીફોન

આગળ ખુણી ઉપર ચેમચાને કહેતું ભેદને કારણે તે આવી રીતથી નિંદાવરણમાં આવતાં પડી જાય તો તેને વાળી લેમે. પત્રી તેને કહેવા માંડે કે “એ ખીનીકની અંદર તમે ઉંચમાં પડ્યો. તમેને ઉપ આ- ને છે-તમારું માથું આરે થતું જાય છે-તમે નિંદામાં આવ્યા છે-તમાગ- થી જામન રહી ચલાવ નથી-તમે જર નિંદામાં આવ્યા છે-તમારી નિં- દા માં થતી જાય છે. આટલું જોતો તો તમા વખતમાં પ્રજ્ઞ કરીને તે ઉંચમાં આવી મરો કરો. પણ જો તેટલા વખતમાં તે નિંદામાં આવ્યો ન હોય તો તમા જવાની સુચનાઓ (૩૫૨ જવાબેના કબ્બો) આપે જાય. પણ તે માટે માથેથી અને આગળથી અવાજમાં આવે જાય. જરખગી અમર તો તમે જ્યારે “એ ખીનીકની અંદર તમે ઉંચમાં પડ્યો” પીમરે સુચનાઓ આપનાંની સાથે થવા માંડે. આગ પ્રયોગની રખતે રહે: થોડે જોતો કે વખતે દરથી સુચનાઓ આપોછો તેમાં કંઈ દર પડે. તો કદાચ રીધેલ રીધેલકાર તમારો અવાજ જગતર માં જાય તરતી કાલ ના જમ ડ

૬૫૩ કારક હીપ્પોદામ્પ્સ કરવાની રીત—આ પ્રયોગને માટે રહે પ્રથમ જે રીત ૩૬૦ પ્રયોગ કાંઈ હોય અને જેના ઉપર અવગત અમર થતી જે ન તેના નિર્ણયને પસંદ કરે. પત્રી એક કામગતી કુદા કાર નોડા ખુલ્લા અંદર નીચે પ્રમાણે જાય તેની નીચે વખતી સહી કરી ૬૫૩ ૬૫૩ તે નિર્ણય ઉપર જોતો આ ૭-૧૦ થી ૫૫૫માં તમેને ઉંચ આવતો-અર ઉંચ આવતો-તમાગથી જાય રહી તરતે તરતે તમારું માથું આરે થતું આર છે-જલુ ૩૬૦ આ ૭-૧૦ આર કબો ૫૫૫ થતા આ પ્રમાણે જાય તેની નીચે ખુલ્લા અંદર તમારી સહી કરી તેને જોતો આરે જાય તે ઉંચકાન વખતે તમારે તેને ઉંચ આવવા માંડે અને પત્રી આરે ઉંચકા આવતો.

૬૫૪ કારક હીપ્પોદામ્પ્સ કરવાની રીત—૬૫૫ની રીત પ્રમાણે આ આ પ્રયોગ કરવાને છે તેવજ રીત પણ તેની અવગતો પસંદ કર- વાનો છે. તેનાથી ૬૫૫ રીતે રહેશે તે: તેમાં તમે કહેકપંડ નહીં થાનો.

૬૫૫ કારક હીપ્પોદામ્પ્સ કરવાની રીત—૭-૧૧ રીત ૬૫૫ ઉપર આ પ્રયોગ કરવાને છે. જે ને આરેદુજ આપી. તમારી અવગતો કરી, તમારી અવગતો જરી કરે, ૫૫૫ જગત નીચે સુચન થાય “તમારું કદાચ જોતું ભેદને તમારે ઉંચ આવે છે અંદર રહી ક

કાનું નથી-જે, ઉપે હો-સર નિદામાં આપ્યા હો-મારા કથા મુંજળ તમે
 વર્તેલ. " કેટલીક વાર સુધી આ પ્રમાણે બોલે જવું જોઈએ. જો તે વિ-
 વિધની આમેદુજ આપે તમારી સનમુખ ખડી કરવાને તમે સક્તિમાન
 થયા નહીં હો તે આ પ્રયોગ બહુજાર પાર ઉતરવાનો સંભવ થોડોજ છે.
 તેથી તમારી આંખો ખમ કર્યા પછી ત્યાં સુધી તે વિધેયની આમેદુજ
 આપે તમારી નજર આગળ આવી દડી રહે નહીં ત્યાં સુધી ઉપરની
 સુચનાઓ બોલવી શરૂ કરવી નહીં છે. તેમજ જે વિધેય ઉપર પ્રથમ
 તમેએ પ્રયોગ કર્યા હોય અને જોના ઉપર જલદીથી અસર થતી હોય
 તેવા વિધેયને આવા પ્રયોગ માટે પસંદ કરવો ઉચિત છે. નહીં તો તેવા
 વિધેય ઉપર અસર થવી મુશ્કેલ છે.

પ્રકરણ ૯ મું.

આંખ, હાથ અને મુચનાઓના કેવી રીતે ઉપયોગ કર-
 વો.:-મતુષ્ય, પ્રાણી બીજેને કાનુમાં લેવા, તેના ઉપર પોતાના મનની
 અસર કરવા, અમુક રસ્તે દોરવા દોરવવા તેમજ પોતાનું ધારણું કામ
 પાર પાડવાના અર્થે આંખનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે. તેમ કરવાને
 સારૂ હોઈ પણ મતુષ્યની નજીક જાંબની સાથે જસજર તેની સતો જોડું
 એટલે તેની આંખો તરફ અગર તેની જાંબે આંખોની વચ્ચે તેના નાક-
 ના મુંજ આમગ જોડું અગર જે જડુ લાંબા વખત સુધી જોવાનું હોય
 તો તેની આંખોની જગા ઉપર નીચે દિશિ કરવી પણ ત્યાં સુધી અમુક
 વાત તમારે સામાના મન ઉપર હસાવવી હોય ત્યાં સુધી તમારી દિશિ
 તેના ઉપરથી બીજા જાગ્રુપર ખસેડવી નહીં. ત્યારે જડુ લાંબો વખત
 સુધી વાત કરવી હોય ત્યારે વાત કરતાંની દરમીયાનમાં તમારી આંખોને
 થોડી આશાયેસ આપવાને માટે જાગ્રુપર ફેરવો તેમાં દરેકન નથી પરંતુ
 ત્યારે તેનું ખડું રદસ્થ આવે એટલે જે બાજત સામાના મન ઉપર હસા-
 વરાતી હોય, તે જાગ્રતનું જસજર વિવેચન થવું હોય તે વખતે જસજર
 તેની સામું ઉપર કથા પ્રમાણે ધારીને જોડું જોઈએ. પરંતુ જો તે પ્રમા-
 ને નહીં કરે તો બીજાના ઉપર અસર કરવામાં ઘણી મુશ્કેલી પડે.

દિશિ સિર દોવી જોઈએ. ત્યાં સુધી તમારો નિયમ ૯૮ નહીં
 હોય ત્યાં સુધી તમારો ચેદેસ પણ ૯૮ નહીં લાગે. કોઈ જાગ્રુમ જોડી

સમાં કામ કરતો હોય તેની પાસે કામ સારૂ જાઓ ત્યારે તે ડાક ઉઘી કરી તમારી સાથું જોવા જાય કે તરતજ તમે તેની સાથું જુઓ. જ્યારે તમારે કંઈ માંગણી કે અરજી કરવાની હોય ત્યારે તેની સાથું જરા-બર ૬૬ નિમિષથી જોવું. આંખો નીચે નાંખી દેવી નહીં કે બાજુપર તે વખતે જોવું નહીં પણ ચોક્કસ ચંદ્રોમાં રપટ અને અસરકારક રીતે તમારે જે માંગણી કરવાની હોય તે તેની સામે સ્થિર દૃષ્ટિ રાખી માંગણી કરવી. માંગણી કરતી વખતે તેના ઉપર અસર કરવાનો, ધારેલું કામ પાર પાડવાનો ૬૬ નિમિષ રાખવો જોઈએ તમે વાત કરતા હો તે વખતે જો તમારી સાથું જોતો હોય અને તમે તેની સાથું ૬૬ નિમિષ કરીને જોતાં હો તો તમારા કહેવાની અસર તેના ઉપર થશે પણ જો તે વખતે વખત તમે કહેતા હો તે દરમિયાન તમારી તરફ નહીં જોતાં બીજા બાજુ તરફ જોતો હશે તો તમારી ધારેલી મુસાફ પાર પડવામાં વાંધો આવશે માટે ઉપરની સુચના ઉપર ધ્યાન આપી તે પ્રમાણે વર્તવું.

હાથના ઉપયોગ કરવાના સંજોગમાં વધારે સુચના આપવાની જરૂર નથી. અસર કરે તેવી નીચાનીઓ જુધી નીચેની બાજુ તરફ કરવામાં આવે છે. ૩૫ લાવવાના માર્ગન પછી ઉપરથી નીચેની બાજુએ કરવામાં આવે છે. બજાકોનું એમ ધારવું છે કે જનુ વાર નીચાનીઓ (હાથના ચાળા) કરવાથી જલદી અસર થાય છે પણ તેમનું તેમ ધારવું જુલ બરેલું છે. બીલકુલ નહીં કરવાં તેનાં કરતાં જનુવાર ચાળા કરવા જલ્દન જરાજ છે પરંતુ જો ચોક્કસ ચોક્કસ રીતે હોય તો તેની સારી અસર થાય છે.

સુચનાઓ જેમ વધારે વાર બોલાવ-અપાવ તેમ તે વધારે અસરકારક બને છે. તમે કાંઈ માન્યને એકવાર એક વાત કરો તેથી તેના ઉપર વધારે અસર થશે નહીં પણ જો તેને તે વાત ચોક્કસ રીતે અને ઉસાહથી કલા કરો તો જરૂર વખત મયે તેના ઉપર અસર થવા વગર રહેશે નહીં. યજ્ઞીક વખતે કરેલી સુચનાઓની જનુ યેડી અમર બીલકુલ અસર તે પછે થતી નથી પણ પછી બીજો દિવસે કંઈક થાય છે અને કમે કમે તે માન્યનું મન જલ્દાય છે. સુચનાઓથી તે માન્ય ફેરફાર થાય છે, ઉત્તની અંદર માનસીક શક્તિને કેટલોક જામ મંદ પડે છે તેથી તે વખતે કાંઈ વાત ચોક્કસ અને અસરકારક રીતે એટલે કે તેના મન ઉપર હાથ પડે તેવી રીતે કરી હોય તો પછી તે હાથ જલ્દન

[illegible][illegible]

આમડીના કેટલાક પ્રદેશો ઉપર ઉડીપન કરવાથી જુદી જુદી તરેલી ગતી-લીમચાલ જન્મ પામે છે. અરુદન ઉપર ઉડીપન કરવાથી મગાને અવાજ ઉત્પન્ન થાય છે. આમડો ઉપર ઉડીપન કરવાથી રતાપુઓ પોતાની મેળે તેનું કંઈપણ મન કરી શકતા નથી એવું કહેવાય છે.

નિદ્રારથામાં જડેલા વીંચેલ તેને એ કંઈ કહેવામાં આવે તે પછી મમે તેની પરખાવામાં અને અરુદા કાન્દેમાં કહેવામાં આવેલું હોય અને તે પરખાવાથી તે તાલ જીન બાહીનમાર હોય છતાં ફેનોમાઈની માફક કાન્દે કાન્દે પાછા ને ટુકમ કરેલી કહી જવાય છે.

તેનીજ રીતે આખના રતાપુઓને પણ તૈયાર કરાય છે. એટલે જો કે કાંઈ વાતુની વિરિયની સમજા હાજરી ન હોય છતાં તે વાતુઓ છે એમ તેને કહેવામાં આવતાં તે તેની વાતુ જોવા માટે છે, કાખલા તરીકે એક રમાય હોય તેને તે કુતરો છે એમ જણાવવા માટે તો તે પ્રમાણે તેને દેખાય છે અને તેથી તે તેનું માને છે. તેવીજ રીતે કંઈ અવાજ અથવા માવન પણ સજાગી કરાય છે. તેવીજ રીતે રમનેદિવ, કાલેદિવ તથા સ્પર્શદિવમાં તરીતજ અથવા રી કહેવાય છે. એટલે વિરિયને કંઈ વાતુ આપી કહે કે ને હાજરી છે એટલે તે હાજરી ખાતા માટે છે, જો કે ઉપર તે કહે છે એમ કહે એટલે કંઈથી તે કુલવા માટે છે પિત્તનો કાલ કહેવા માટે છે. રમનેદિવ અને સ્પર્શદિવ ઉપર વાતુ જણાવી અથવા થાય છે. જો વિરિયને તમે કહે કે આવતી કાને થયું વાને તારૂં માયું હોવા માટે તો તેજ થયેલું તે થયેલું તેને તેનો કાલથી કહે થાય છે. ને અવસ્થામાં તે વાતુનેદિવ પણ વેદનીજ સુનેજ થયેલી હોય છે એટલે કાખલા તરીકે જણાવે ન કહે તેમની એક પાતું કાલથી તેની પીડ વિરિયની તરફ તપ્પે તે ઉપર તેની જા છે એવ તેના મન ઉપર કાલથી પછી તે વાતુ મજલા નેનું જોવામાં કંઈ પાતા કાલથી જણાવવા પછી તેને તેની કાલ તેનાથી તરફ કાલથી કહે. અને જો કે જાણ પાતાની પીડ અરુદી હોવા જાય પણ ને તમારું અવજ પારેયું થયું કે એ વાતુની પીડ ઉપર તમેજે તેની કાલ તેની પામે જાણી હતી તે પેટા કાલ આવતી કાલ કે તેની વાતુનેદિવ સુનેજ થયેલી હોય છે. એવ કાલેજે સુનેજ કરી કહેવ છે તેવ કુલવાથી કુલ્ય હાં પણ ઉપર કરી કહેવ છે. કાલથી કે કાલ વાતુને તેમજ કાલથી કુલ્ય કુલ્ય કરી કહેવ છે. ઉપરની કાલિય જાણી કાલથી કાલથી

સ્નાયુના સંબંધમાં જણાવી પરંતુ હવે અનિચ્છાધીન સ્નાયુઓ મુચનાઓને ફેટમે ફરજી આધીન છે તે તથાસતું બેદરજે સુચનાથી અનિચ્છાધીન સ્નાયુઓની કૃત્રિમતા મતી કરી સકાય છે દાખલા તરીકે વિધિયને જણાવવામાં આવે કે જમૂલ યથા પછી અડધા કલાકમાં તને ઝાડો ઘસે અમર આવતી કામે સવારે આઠ વાગે ઝાડો ઘસે તો તે મુચના આપ્યા પ્રમાણે જમજમર વખતે તેને તેમ યથા વખત રહેતું નથી. તેમજ તરતજ જુલાળ સામે તેરછું બધું ઝેરડીયું વિધિયે પીધેયું હોય છતાં નિંદ્રાવસ્થામાં તેને ૪૮ કલાક પછી તેની અસર ઘસે એમ જણાવવામાં આવે તો તેટલો વખત પસાર થવા પછીજ તેને તેથી અસર થાય છે તે પેહેમાં થતી નથી. તેમજ ખાણીના ઘોડાં દીપાં આપી કહો કે તે જુલાળની સખન દશ છે તો તેને તેથી જુલાળ લાગશે તેમજ નસ નાડી અને દેશ અંતઃકરણ ઉપર પણ સુચનાની અસર થાય છે. પ્રાણસના ચરીરની ગરમી પણ વધારી સકાય છે, નાડીની તેમ અંતઃકરણની મતી ધીમી થા સકાય કરી સકાય છે. બ્લીસ્ટર પણ તેવીજ રીતે ઉદાગી સકાય છે.

આમ તે હિચ્છાધીન અને અનાચ્છાધિન મતીતી વચમાંની સ્થિતિ ભારણ કરનાર મણી સકાય છે તે પણ મુચનાના નિયમેને આધીન થાય છે તેમજ પરસેવો પણ મુચનાથી લાવી સકાય છે.

ઉપર જણાવ્યું તે બધું મુચનાથી થઈ શકે છે. તેટલા માટે દરેક પ્રયોગ કરનારે શાને વિધાયકે વિધિયને કાંઈપણ શારીરીક ઈર્ષ થાય તેવી કાંઈ જાતની મુચના આપવી નહીં કારણ કે તેમ થવાથી પરીણામ સાફ આવતું નથી અને ઉભવને ગુંકસાન છે.

પ્રકરણ ૧૦ મું.

પ્રયોગમાં ઉત્પન્ન થતો લઘુ:—આમજ જણાવવામાં આવ્યું છે કે બીજાના વિધિયની જાણતમાં પુરનો વિચાર કર્યા થીવાય જ્યારે તે પ્રયોગની અસરથી ઉપમાં પડેલો હોય એટલે પ્રયોગ કરનાર વિધાયકના હમજમાં હોય તે વખતે બીજા કાંઈ વિધાયકે પોતાના હાથમાં તેને ન લેવો તેમજ પોતાના વિધિયને બીજાને કાંઈ અડકે નહીં કે તેના ઉપર હાથ ફેરવે વીગરે નહીં તે જાણતની વિધાયકે જગજગ કાજગ રાખતો બેદરજે તેમજ વિરૂધ્ધ વિચારવાળા સખસોને જે જગ્યાએ પ્રયોગ થતો હોય તે

માથી પડી જાય છે અને તે પાળે આરો નથી અને હવે પડે
આપે છે ત્યારે તેથી કે. જી કમેંડ મનુષ્ય પડે છે નહીં. થીક વખતે
દહે છે-પડે છે નહીં કે. અને તેટલેક વખતે વિચારને પડે તે મારવા
હોડે છે. પણ જો વિધાયક પોતાની દરતા, મનની સિધરતા, ધીરજ અને
તેના સંકલ્પમય મનસ્વિય સખે તે ને વિધવને બચાવી શકે નહીંતો
તેમાંથી મરણ થવાનો ભય રહે છે. અને તેટલાજ માટે હોડે વિધાયકને
જો સિધતિ સુધી વિધવને નહીં લેઈ જવાને આમળ વડાગણ કરવામાં
આવી છે. માટે વધારે વિધાયકને વિધેય દમતો, રડે નહીં અહીં અવળું
જોનો-દોડ પ્રકારનો કે સીની પાડેનો મનુષ્ય પડે અહીં પેડીવાર પછી
જવાળા દેવતા, પૂર્વે તે કૃષ્ણ એમ લેવામાં માટે કે વિધાયક કરવા
માટે કે લલિત તેને મનુષ્ય હરી દોડ તોડે કરવા અને એ. અને તેને
મનુષ્ય કર્યા પછી થોડા દિવસ સુધી તેના કાન્દ ખીલવવા પ્રયત્ન કરવો
નહીં. વિચારદિમાં તે ઉપર અહીં પ્રકારે તેના હરી છે પણ
પ્રભાવ દિમાં તેમ કરવાને જાને તે બહુ અનંદ પડે દેવ તેમ સામે છે.
અને જ્ઞાનદમાં પડે છે. દેવ તેથી સંગી પડે આવવા ના પાડે છે. તેવે
સમયે વિધાયકે બહુજ સંકલ્પ જન વખતે વિધેયને જાણવો જોઈએ. તે
અને ઉપર જણાવ્યા પ્રમાણે દેવતા અને પિરજ રાખવાં જોઈએ નહીંતો
વિપરીત પરીણામ આવવાનો સંભવ રહે છે.

મકરણ ૧૧ મું.

વિચાર-વાંચન Thought-reading વિચાર વાંચન તે આ
વિધવને સમનો અને તે સાથે કેટલેક સંબંધ ધરાવે છે તેથી તે કેમ
કરવું તે જાણવું નિરર્થક નહીં મહાત્મ મણી નીચે જતાવવામાં આવે
છે તે ઉપર લક્ષ આપી વાંચકદે અનુભવ કરી જોએ તો તેને ગમત
સાથે તેનું જ્ઞાન મળશે.

એક જોરદમાં કેટલાક માણસો એક દેવ તેમાંથી એક અ મા-
જીસને લાદાર જવાને કહે. અને અહીં રહેતા માણસોમાંથી એક (ય)
માણસને કેઈ પણ વસ્તુનો વિચાર કરવાનું જણાવે અને તે વસ્તુ અ
ને અહીં આવી દેખી દેવામાં આવે તો તેના જોરદમાં આવી વનો
દાગ પડી પડેલા વસ્તુ જે અહીં તે દેવ તે જાણે એક આ
નથી વિચાર કરવા દેતો તેને તે જાણે તે જાણે તે જાણે તે જાણે

દેવ તો ષ એ તે દીવો જ્યાં પડ્યો. દેવ તેનો મનમાં જગત્તર ખ્યાલ કરે જો: પછી ઝ અને ષ અને જ જણાઈ તે જગ્યા તરફ જઈ અને પછી તે વસ્તુનો મનમાં તેને વિચાર કરતા જણાવે અને તે પ્રમાણે તે કરેથી અને જણા તે દીવા આગળ જઈ જનારે કે “આ વસ્તુ ધારી છે.”

આમ ઝ, ષ એ ધારણી વસ્તુ શોધી કહાડે તે પછાડને પ્રથમ નામ છે. તો પછી જો તેનો જગત્તર ખ્યાલપૂર્વક ચીંતાર કરે તે તે જણાવે નહીં. તેની સમજાતી નીચે મુજબ છે.

જો દીવો જે જગ્યાએ પડ્યો હોય તે જગ્યા બાજુનું ખાન કે મનમાં પાડે છે તેજ વખતે તેના જાગતી ચક્રરૂપ પછી ઝ તે જો તેના રીતે જાણનાથી જનૂજ થીથી મળી થાય છે અને ખામ કરીને તેના દા.યતા જાણીએતા તેના મળી-દીવયાલ જાણના માય છે-અને તે મળી-દાંજયાલ દીવો જે જગ્યાએ પડ્યો હોય તે તરફ માય છે. ઝ તે તે દીવયાલ માણુમ પડે છે અને તેથી તે દીવામાં તે પોતાની મેજ પ્રમથતા ડ છે અને એ રીતે ધારણી વસ્તુ શોધી કાઢાય છે. અરી રીતે એવા જગ્યાએ ના ષ હજી પછી દીવયાલ જણી જોઈને પોતે કરતાં નથી પછી મનમાં ધારણી કરેલા વિચાર જાણના જગ પોતાની મેજ તે દીવા તરફ તેથી મળી કરે છે અને તે મળી કાઢાવામાં સાધનશુદ્ધ થઈ પડે છે.

તેજ પ્રમાણે બીજી કાઈ ધારણી વસ્તુ પછી તે નાની અમર મેડી દેવ તેની કમળ નહીં. જાણીએતી અને જાણી મળી દીવયાલથી દેવ થી કહાડાય છે. જાણીએતી મળીનું જાણના માય મેજવપાને પછી વ-અન મળી જગ્યા પ્રવાસે કરતા જોઈએ.

મકરલુ ૧૨ મું.

દેવીપદ્ધતિ-વિચાર કલ્પના તરંગ દેવતાના આદ્ય દીવાલ તેમજ સર્વ જગ્યાએ અને જીવન એક જગ્યાએ વિચારે જીવન જનૂજને મને દેવને અતો તે દેવ હવે તે દેવકરતા તેને જગ્યાએ વસે છે. એક અવસ્થા વડે એક વસ્તુ કમળે છે અને એ કાઈ તેમ કરી દેવો તે તેને જાણ દેવો તેને કમળે એક દેવ છે અમર એક દેવ કમળે મળી છે એવું તેની દેવ તેની દેવ વિચારે નહીં. મળી છે પછી તેને જાણના માય મેજવપાને પછી વ-અન મળી જગ્યા પ્રવાસે કરતા જોઈએ.

હોય તેા ય એ તે હીરો જ્યા પડેા હોય તેનો મનમાં જગાજર ખ
 ડરે જીવો પછી એ અને ય જને જખા લડી તે જગ્યા તરફ જશે
 પછી તે વસ્તુનો મનમાં તેને નિચાર કરવા જખાવશે અને તે પ્રમાણે
 કરેલો જને જખા તે હીરા આચર્ય જઈ જતાવે કે "આ વસ્તુ મારી"

આમ એ, ય એ મારેલો વસ્તુ સોંપી કહાડે તે પખાડને પ્ર
 નામ જોડું સાને પખુ જને તેનો ખરાબ ખ્યાનપૂર્વક ચીચાર કરશે
 તેનું જખારો નહીં. તેની સમજુની નીચે મુજબ છે.

ય હીરો જે જખાએ પડેલો હોય તે જગ્યા ખાખત ખ્યાન
 મનમાં મારે છે તેજ જખને તેના જખની જખજ્ય પખુ એ તે
 તેા હીરો જખજખનાથી જખજ્ય મીમી મની યાય છે અને ખામ કરી
 તેના હામના રનાપુખામા તેણી મની-હીડ્યાવ જખજ્ય યાય છે-અને
 મની-હાંજ્યાવ હીરો જે જખાએ પડેલો હોય તે તરફ યાય છે. એ
 તે હીરોના માનુષ પડે છે અને તેથી તે ગીહામા તે પોતાની મે
 પસંદગા કે છે અને એ રીતે મારેલા વસ્તુ મીમી જાય છે. ખરી રી
 જોવા જખએ તો જે જખ પખુ હીરોના જખજ્ય જોડેને પોતે જોતાન
 પખુ મનમાં મારેલો કરવા નિચાર નગરાત જન પોતાની મેરેને ગીહાત
 તેણી મની કરે છે અને તે તેમજ કહાડવામા માખનખત યઈ પડે

તેજ પ્રમાણે ખાખ મારી મારેલી વસ્તુ પડે તે તાની અત્ર મે
 હીર તેની હાંજ્ય નહીં જખજ્યની અને-અમી મની હીરનાથી તે
 થી કહાડાય છે રનાપુખાની મનીનુ જખજ્ય. તે મેરનાને વખ
 ખત મુખી જખા કહાડે જગ્યા જ ન

પ્રકરણ ૧૨ મું.

૨લીલી-ચિચાર કડખ

હીરોના હીરોના જખજ્ય જોવા, જખજ્ય નહીં જખજ્ય

અરે તે હીર તે હીરોના હીરોના જખજ્ય જોવા, જખજ્ય નહીં જખજ્ય

(૧૦૨)

કણી દુનીયાની ખાતરી કરી આપી કે સદેશ મોક્ષવામાં તારના દોરડાની મદદની જરૂર નથી ત્યાં સુધી તે વાત કેવળ કમ્પિત તરીકે લેખાતી આ-
પણે બ્યારે દાઢ જોઈએ છીએ કે અવાજ તેવી રીતે મોક્ષથી યકામ છે તે।
પછી વિચાર તેવી રીતે મોક્ષથી યકામ એમાં કાંઈ નવાઈ નથી. અનેની એટલે
અવાજ અને વિચારની તેના અસલ રથગથી બાહાર જતાંની સામે હવામાં
આપણીએ મધ બંને સરખી ગતીથી નહીં કરેલે રથએ જાય છે તેમ છતાં
કેટલાક હજુ તેવી વાતને અસમ્ય ગણે છે. પણ પ્રાચીનકાળમાં મદેશ-
માં વિચારો મારતે મોક્ષવાતું સ્કર ગણાતું અને તેવી રીતે મોક્ષ-
વામાં અસરતા હતા ફી. મદરિં ચીગરોને તે તે વાત એક નાના બ-
ચ્ચાની સંમત જેવી હતી તેમની પાસે તેના કરતાં પણ અધિક વિદ્યાઓ
હતી. તેઓ પોતાનું રથુમ ચરીર એક રથગમાં રાખી અન્ય રથગમાં
પોતાના મુક્ત ચરીરના જગથી પોતાનું સ્વરૂપ પ્રગટ કરી ચકતા
હતા અને એટી વખતે મનુષ્ય બે જગ્યાએ હાજર હોઈ ચકે નહીં એ
કહેવતને ખોટી પાડતા હતા પણ તે આપણા અહીં વિપવ નથી એટલે
તે ઉપર બેસતું અહીં દુસ્ત લાગશે નહીં તેથી આપણને માલતા વિપ-
વ ઉપર આવવા દે।

પ્રથમ વિચાર સદેશ દાને કહેવા તે સમજાતું જોઈએ. પંચેન્દ્રિયની
અમર તેમાંની કોઈ પણ દન્દ્રિયની મદદ લોવાય સખ અમર આપણીના રૂપમાં
વિચારો મેળવવા, લેવા તેમ મોક્ષવા તેને Telepathy રીતીથી કહે છે

સારી રીતે જાણતાં હતાં અને તે જાણતો પૂર્વે હતીદાસ ધર્મશાસ્ત્રીમાં માનુષ પડી આવે છે.

પ્રશ્ન કે મરખોને આપણે નજરે જોઈ શકતા નથી પણ અનુભવી સજીએ છીએ તેમ પ્રમાણે વિચારની જાણવમાં પણ જાણવું અને તેમ પ્રશ્ન અને મરખોના મોજાં હવા ખાસરતે પ્રશ્ન કરે છે તેમ પ્રમાણે વિચારના મોજાંનું પણ સમજવું. આટલે વિચાર-સંદેશ મોજાંનની ધીમે ધીમે ટેવ પાડવી જોઈએ કારણકે ધીમે ધીમે તેવી ટેવ પાડવાથી તમારા અનુભવ અને દુહીયારીમાં વધારો થશે અને કોઈ દિવસ તમારા મન-જમાં વિચાર સરખો પણ ઉત્પન્ન થયો ન હોય તેવી જગવાન સક્રિય થએલી તમે અનુભવશો આટલે પ્રથમ તેમ કરવાની ટેવ પાડવી જોઈએ તોપણ પેટેમાં જનુ દલસા અને નાનાં નાનાં પ્રયોગો દાખ ધરવા જોઈએ અને તેમ કરતાં કરતાં તમે આમજ વધી શકશો. સરખાતમાં કદાચ તમને તેમ કરવું મુશ્કેલ લાગે અને તેવા પ્રયોગમાં તમે શરૂ નહો તો તે કારણથી નાકમેદ નહીં થઈ જતાં ધૈર્ય અને ખંતીલાપણાથી તેમ કરવાની ટેવ જારી રાખશો તો પરીણામ હમેશાં સારું આવશે. તે કેમ કરવું તે માટે નીચે રીત જણાવી છે તે ઉપર પુરતું ધક્ક આપી તે પ્રમાણે કરે જશો તો તમારામાં તેવી સક્રિય હોવા જાણત તમને વિશ્વાસ આવશે અને અનુભવ વધવાની સાથે તેની ખરી ચારી પણ દાખમાં આવી જશે. આ જે તમારે કરવાનું તે તમારે પોતાને માટે અને તે સીખવાના જાણવાના અને તેમ કરવાની ટેવ પાડવાના હેતુથી પ્રથમ કરે જવાનું છે. તમારી પોતાની મનસ ખાનદ કે તમારા મોઝાને રાજ કરવાની ખાતર તેની ચેટા કરવાની નથી. ત્યારે આના નીવમે અને તેની સક્રિય જરાજર સમજશો ત્યારેજ ઉઠાછગા થવાનું છોડી દેશો અને તમારા જાનનો દેખાવ કરવાનો ડાંગ કરશો નહીં.

રીત:—તમે રસ્તામાં ચાલતા હો અથવા નાટકઢાગામાં બેસા હો તે વખતે તમારી આમજ જે મનુષ્ય ઉમેરો કે બેઠેલો માનુષ પડે તેવા

મળે છે. જાણીએ, આ પ્રમાણે જોવાની અને જોવાના વાપરવાની
 યોગ્ય વખત દેવ પ્રાપ્તી તે તેની ખરી કથા તમારા હાથમાં આવી જ-
 યે અને તેથી થવા અમરોરથી તમે! અર્જવન થયો. આ જાણતમાં
 મુખ્ય કરનાં સ્ત્રી જાત ઉપર જાણી અસર થાય છે. આ રીત આપણા
 પછી તે ઉપરથી ખીજી નથી નથી તેથી જાતની રીતે ઉપરથી કાઢાક-
 થી તે તમારી કુંચીવારીનું કામ છે.

વિચાર મારફતે દુર સ્થળે સદેશા મોહકવાની રીત—
 એમ કહે છે તમારે તમારા એક ખીજ ઉપર ઉપરની રીત પ્રમાણે સં-
 દેશ મોહકવા છે અને તે ખીજ તમારાથી પહેલું રહે છે તે પછી
 તેમ કરવાને માટે તમારે જાણેની રીત પ્રમાણે વર્તે.

પ્રથમ એક કારણ સંદેશ ક.૨, જેને ઉપર જે સદેશ તમે મો-
 હવા મામતા હો તે તેના ઉપર સખી કાઢાડી તેને દેખાત ઉપર જગ-
 નર રીતે સંદેશ સખી તમારાથી દેખાત વધાર તેથી રીતે મુકા. પછી તે
 સખી રીતે તમારી તમારે આડી અવળી ન ગળે તે માટે એક સાઈ
 દુગળું નિવારે દેખ તે તેમ તમારે જાણે એક ક.૨ જેને પ્રમાણે
 તેને વાળે પંચુ ન ક.૨, અને એક ક.૨ જાણે ન રીતે નથી અને
 એક ક.૨ જાણે નથી અને પંચુ તે જાણે નથી અને પછી જે

ત્રાસો મુશ્કેલીને અનુભવ પાતામાં દે છે. દોષીજ્ઞાનમાં આકીર્ણિયો (મર્ષ પાત્રી સમા દર્શને તેને કળને રાખનારા) ની કલ્પે આપણે મોંઝાણમે પોંમે નેમો તેને પડકારમાં નેકીજા જનની કળેત વાચી છે. તેમજ ૧૦ દલાક મનુષ્યે એવા હોય છે કે જે વધુ પડતું ઉપર અસર કરી શકે, પણ મનુષ્ય ઉપર કહી શકતા નથી. તેમ મનુષ્ય ઉપર અસર કરી શકતા પણ મહી ઉપર અસર કરી શકતા નથી. તે મનુષ્ય તેની કુદાની અસરમાં, રચના ઉપર અસર શરૂ છે લગભગ અમર તેની રેવ પા વાળી અને ખનણી તે રામ કરવાથી તમારામાં તેવા કવનને મહીશ છે કે તરીકે તે તમેને મનુષ્ય પડી આવશે

પ્રારાને હોમનોશર્કજ કદવાની રીત:—તેમજ દેરલાક મખલો મમે તેવા દોષાત્રી થીય દોષ તેને કળને લાગી શકે છે. અને તે પણ એક કે બે દલાકમાં તેની પાલે પાનનું પારનું રામ કરાવો થકે છે. મુશ્કેલીને કળને એક મખુમ દોષો તે મમે તેવા દોષાત્રી થીયના ત-મેલામાં દાહ એક દલાકની મંદર તેને આદર કાદારી તમે કલો તેવુ લખ તેની પાલે કવનો કાલો દતે. અને તેમ કરવામાં તે મેસને-રીકમની રીતો વાખતો દોષ; તે આપારનુ રીતે રીતે તેની સનમુખ જતો પછી તેની આખો ઉપર પારીને એક રવા પડી તેના માથા આ-મળના વાળ પડી તેનું મનું નીચુ નમાવી તેના કાનમાં પાંચ મીનોડ સુધી દુકો મારતો, પછી માથાથી તે અને તો પુછા સુધી તેના ઉપર માનન કાલો પણ તે વખતે નાક ખડાવર પડી રાખતો, પછી તેની પીઠ કાલો તેટલુ કાં પછી જેમ આધુમને દુકમ કરવામાં આવે છે તેવી રીતે તેને દુકમ કરતો અને તેન કાં પછી પોડા તદન તરમ માવ જેવા અને તેના દુકમને અગ્નિન થઈ જતો દતે. કેલપણ પ્રાણીની સાચુ એકી રસે પારીને, તેને કળને કરવાનો ૨૨ નિવર કરાને જોશે તો બાપેજ તે પ્રાણી તમારી સાચુ ધસવની દીમત કળે અચાન તે તેવી દીમત ક-મે નહી, પણ જે તેને કષ્ટ નુ પાળી લાગવી હોય તો તેમ કરવું તદન કામદ છે. કુતર જીવાડા સસલા મનુષ્ય દલાકી પ્રાણીઓ જલ-દાથી રતન્ય જની જન છે. ખની રીતે તે દરેક પ્રાણીઓને વારવાર પંખાગવાથી અને તેના માથાથી તે પુછા સુધી કરેડના બાગ ઉપર દામ ફાંપવાથી અને તેજ વખતે તેને કળને કરવાનો ૨૬ સંદર્ભ રાખવાથી તેઓ તરમ જની જલ કળને આવી જન છે. તેમની આખો ઉપર અને

નાકની નીચે સુધી માર્ગન (વિધાન) કરવાથી તે ઉંધમાં આવી જાય છે. જો તેમ કરવાથી તે પ્રાણી મૃગ્યું માણુમ પરે તો તેના ઉપર અસર થવાની તે સારી નીચાણી છે અને તેમ દેખાય તો તેના ઉપર માર્ગન કરે જવું જોઈએ. તે પ્રાણીની આખો આપણે આપણા આંગણાથી ઇમારી બંધ કરવી સારી નથી પણ તેના ઉપર માર્ગન કરવાથી તે પોતાની મેળે બંધ થાય તેમ કરવું જોઈએ.

જ્યારે તે પ્રાણી મેસમેગર્થિય થાય ત્યારે પછી તમે તેને ગંભીરો કે તેની આખો આમળ દીડક લઈ જવો તો પણ તે જાગશે નહીં. તેને પાછું જાગૃત કરવું હોય ત્યારે એક રૂમાલ લેઈ, તેના માથા ઉપર વિસર્ગન માર્ગન કરીએ છીએ તેવાં ગીતે ફરવો અને પછી તેને નામ લેઈ બોલાવશો તો તે તરત જાગી જશે.

પક્ષીઓને હીપનોટાકાઈ ફરવાની રીત:--થોડાં ઉપર જસદી અસર થાય છે. પક્ષીઓ-કુચુતરા, મેના અને કુકડા પણ આ અસરને જસદીથી આધીન થઈ જાય છે. તેના તરીકે એક મેના ઉપર પ્રયોગ કરી જુઓ. તેના પાંજરાને નજીક વસ જાર હોયને છેડે રહી તમારો હાથ તેની (મેનાની) આંત્ર અને માથાના સમન્ન હીટીમાં સખી જમણી માં જુથી ઘસી જાવું ઉપર માર્ગન કરતા હો તેવી રીતે ફરવો. પછી ધીમે ધીમે તેની નજીક તેમ કરતા કરતા આવો તે છેવટે તેનાથી એક બે ફેંચવું છેકું રહે ત્યાં સુધી ઉપર જતાં પ્રયત્નો માર્ગનો કરવા. તેટલું થશે તેટલામાં તેની આખો મેં આઈ ઉંઘમાં પડ્યા જેવું થશે અને તે ની મેસવાની જગ્યા કારણો નહિ પાંજરામાં તે પડી જશે. જેમ મેનાનું માથું મોટું હશે તેમ તેનામાં ઉંઘ વધારે વાર રહેશે પછી તેને જમણાને માટે તેની નજીકમાં એકાદમ કંઈ અવાજ કરવો આપર લાગે થતા જોડથી તાલી પાડી અવાજ કરવો તેથી તે જાગી ઊઠશે. કદાચ પોતાની મેળે અમર અકસ્માતથી તે જાગી જાય તોપણ તેના ઉપર થએલી અસર નીચેથી ઉપર વિસર્ગન માર્ગન કરીને અને તેના ઉપર કુટો મારીને દૂર કરવી જોઈએ.

કુચુતર અને કુકડા ઉપર પક્ષીજ જસદીથી અસર થાય છે. કામચલાવીકે એક યુરમે ચનેલા કુકડાને પકડી રેખા ઉપર મુકો. પછી તેના માથા ઉપરથી સફેદ થઈ તેની અંધ સુધી માર્ગન (વિધાન માર્ગન) કરવાની જે રીત છે તેવી રીતે તેના ઉપર કેટલોવાર માર્ગન કરતો જોઈએ

તે નરમ મરીજ બની જાયે. પત્ની તેના ઉપર મેઘમેરીઝમની પૂરી અસર કરવા માટે તેના જાને પમ દેરીથી બાંધી તેને જમીન ઉપર એક ચાકથી લીટી દોરી દોણ ત્યાં આગળ મુકે; અગર તેનું માથું જમીન ઉપર રાખી તેની આગળ એક સાકની લીટી દોરે. તે લીટી તેની ચાંચ આગળથી ચડે કરી તેની સવનુષ્ણ તણુ-સોર કીટ સીધી દોરે. લીટીને છેડે એક મીઠુખતી મુકવી સારી છે. અને જ્યારે આમ કરી રહેતા એટલે યોદ્ધા વારમાં તે ઉધમાં પડે. અને તે ને તેમ જગ્યાએ તે પડી રહેશે તેને દસાવસો તે પશુ તે ત્યાંને લાંબ પડી રહેશે. તેમ તેનું માથું ઉધથી તેની પાંખમાં નાંખશે તો તે ત્યાંથી ઘાટાએ નહીં પણ ત્યાં ત્યાંજ રાખી મુકશે. તમે તેને મમે તે રિયલિયાં રાખ્યાં તો તે ત્યાંજ પડી રહેશે અને લાંબી ખસવાનાવાન તે કરશે નહીં. તેને જગાડવાને માટે ઉપર પ્રમાણે તેના ઉપર રખાલ ફેરવનાં ને એકમ કાંઈ અવાજ કરવો અગર તેનું પેપતુ ઉધું કરી તેની આંખમાં કુંક મારવી તેથી તે જગી ઢાશે.

હાનુતરની જાળતમાં તેણે ચાંચને છેડે ધેળા પડી રાખે અને તે પડીથી તેનું પ્લાન રાખાય તે માટે એક બે મીનીટ વગર દોલવે ત્યાં પડી રાખે. એટલે મનુષ્યની આંખોમાં જોઈ ગેને ચાપ છે તેવી રીતે તેની આંખોના ડોળા ઉપર ખાણુપર પડશે અને તે ઉધમાં આવી જશે. તેને જગાડવાને માટે ઉપર જતાવેલી રીત પ્રમાણે કરવું. ખીલ પછી-જોના સંબંધમાં તેમ કરવાને માટે તેવીજ જનતાની રીતો છે.

કુતરાની જાળતમાં તેની ઘામે ધારીને એક ટકે જોવાથી તેવી અસરને તે આપીત ચાપ છે.

જામલી પ્રાણીયોના સંબંધમાં જાણવવાનું કે તેમને ટેકાણે લાપી તેમની પાસે ધારેલું કામ કરાવવા માટે લાંબા પખત મુધી અજમાયસ કરી તેમ પાડવી જોઈએ તમરી દલીને પ્રથમ રિધર અને પેપક બનાવવી પડી તેવું દલીની મદદથી તેણ પ્રાણીયોનું પ્લાન આકર્ષી તે અને કાણુમાં લેવાના કુતરને કંજવશે જાણ્યે; અને તે માટે તમારે જામલી જનવરે ક્યાં મુઝીઆમ કે કાર્ક દેથી ગલવમાં તેને માટે જનારે. લા ખાસ ખાસ જગીઆમાં રાખેલા દોણ ત્યાં જર્ક અજમાયસ કરવો દુરસ્ત છે. આવી જતાના પ્રાણીયોને કાણુમાં લેવાનું કાંઈ સેદેલું નથી. તેને માટે ઉપર જતાવ્યા પ્રમાણે રિધર અને પેપક રિધર, અજગ મન અને નિહરપજીની વિધાયકમાં ખાસ જરૂરીયાત છે

ભાગ ૩ નો.

પ્રકરણ ૧૪ મું.

સંવાયક—રોગોત્પત્તિ

રોગની ઉત્પત્તિના સબધમાં જુદા જુદા તંત્રો વાગ્યા જુદા જુદા અભિપ્રાય ધરાવે છે. પણ આ તંત્રવાગા રોા અને કેરો અભિપ્રાય ધરાવે છે તે જણાવવાનું વારતીક જણાવાયી અહીં તે જતાવવાનો પ્રયત્ન કર્યો છે. રોગ (disease) અને ડિસ-એસ (dis-ease) એ સરીરના અંદર ભાગોમાં વિકસિત થતી એટલે સરીરમાં રહેલા પ્રાણના તત્વો life-forces માં ગરબડ થતી તેનું નામ રોગ. સરીરમાં રહેલા તત્વોનું સમતોલપણ જ્યારે ભંગી બને છે ત્યારે રોગ ઉત્પન્ન થાય છે. તેથી જ ભાગમાં તે તત્વનું ઓછાપણું થયું હોય તે ભાગમાં જ્યાં વધારો હોય ત્યાંથી સારી નાંખવાથી પાણુ સમતોલપણું થતાં રોગ દૂર થાય છે. આવો ખીમાડ અને વિકાર એકલા રચુગ સરીગમાજ જણાય એવો કાંઈ ખાસ નીયમ નથી પણ તે શક્તિ દેહમાં પશુ પે.હોયી બને છે. જ્યાં સુધી રચુગદેહમાં તે હોય છે ત્યાં સુધી તે મરી શકે છે, અને તેથી તેને સાધ્ય કહે છે પણ તેનાથી જ્યારે આમગ વધી તે શક્તિ દેહમાં પે.હોયે છે ત્યારે તે અસાધ્ય કહેવાય છે. રોગના ત્રણ વિભાગ પાડેલા છે. એટલે આપિ, બાપિ અને ઉપાપિ આનિ (mental diseases) એટલે મનને અગર મને દરી રોગનું ઉત્પન્ન થતું. બાપિ (physical disease) એટલે રચુગ દેહને લાગેલો રોગ, અને ઉપાપિ (obsessions &c.) એટલે ખીમ સંવધી (જુન પ્રેનાલિકથી) પ્રાણના તત્વમાં ખીમાડ થવો તે આ પ્રમાણે બેનાં જ્યારે પ્રાણના તત્વોની સમતોલપણાનું કાંઈ પણ રીતથી ફેરાર થાય છે ત્યારે રોગ ઉત્પન્ન થાય છે. તે ઉપરથી એ સ્પષ્ટ દેખાય છે કે જ્યાં સુધી સમતોલપણું હોય ત્યાં સુધી કાંઈ પણ તરેહનો રોગ ઉત્પન્ન થાય નહીં તેમજ જો સમતોલપણું ખસી મળું હોય તે જરાજર કરી સ્વાભાવિક સ્થિતિનાં આણીએ તેો રોગ અંત પામે; આ વિદ્યા ભજનના સિધ્ધાંતકા વજા ખસ રોગો ઉપર પ્રયોગો કરી ઉપરના નીયમો મુજબ વર્તી રોગને અંત પાડે છે.

સરીરને જો રોગ થયેલો હોય છે તે તે આપણે જાણીએ છીએ

પણ મેંવધીક રીતે રાત્રે કહેય તે કહેય. જાણી નથી તેથી તે બધા
 જણ સર્વો આરામ છે. મન અને જુદી સંમતીના જે જે વિદ્યાર્થી પાછો
 રીતે આવે ■ તેને આપિ કહે છે. તેમજ આપિ અને બધાં જે જાનેના
 જેના મનપાથી જે રીતે આવે છે તેને પણ આ નમવામાં આપિ વધીક
 વધુ છે. જાણતા તરીકે તીવરતા, મંદતા, દેરીરીતી, પાપુ શીયર
 આવીમાં મળ્યા છે.

૧૫૨ જણાવેલા આપિ, બધાં અને ઉપાધિ આ વિદ્યાની મહત્તી
 મહત્તી લાભ છે પણ તાકાતુરુ રૂપે દોષ ને મહત્તી, ઘાતું નથી.

ઉપ આવી ન દોષ તથા કરીરના કાલ જાનમાં પીડા થતી
 દોષ તેવા જામ ઉપર (જામરો, માથામાં કળાર રૂપે શીયર) આ
 વિદ્યાના પ્રયોગો સાબતાપક માત્રુપ પડ્યા છે.

આમ કરવામાં વિધાયકને કુખ્ય જાનની સી જાણવી જોઈએ તે
 જાણતી છે. પ્રથમ તો આજા સમાપક પ્રયોગોમાં કોઈને આરામ કરવા
 ની પેતાની સ્થિતિ જાનની વિધાયકને પૂરું વિચારે તેવાની જરૂર છે.
 દીનું દર્દ મહત્તી સ્થિતિની પેતાનામાં સ્થિતિ છે અને તે પેતાનું કામ
 કેમ કરવું તે કારી રીતે જાણે છે અને સમજે છે એવું વિધાયકે તે
 દીનના મન ઉપર પેતાના દરેક સજ્જ અને કાર્યથી દસાવવું જોઈએ. પણ
 તેમ કરવા માટે તમારી સ્થિતિની બધાં જાણે નહીં કારણકે તેમ બધાં
 જાણવાથી કહેલીક વખતે હાં તે મપાયા સમાન મળી તેના ઉપરથી
 પેતાના વિચાર ઉપરનાં કે છે પણ જેમ કામપાત્રી મળ્યા પેતાના પંખા
 ની અંદર પડાકના ઉપર અત્રર કરવાને વર્તે છે તે પ્રમાણે વિધાયકે
 વર્તવું જોઈએ. જો હાં કામથીક માત્રુપ પડે તો તેને કંટાળા નહીં
 અપતાં જણાવી દેવું કે હાં મહત્તીના કામમાં તાકાતુરુ ગમે તેવું
 દોષ તેથી કંઈ તે જાણતામાં અત્રર થશે નહીં. તેવે વખતે તકરારો ક-
 રવી છોડી દઈ તેને આરામ કરવા માટે તમારો સંકલ્પ અને બજા કામે
 સમાપ્ત જો હાંના વિચારો કંઈક વિચિત્ર હોય તો તે રહેવા દો અને
 તે કંઈ કરેતો હોય તે છતાં તે જાણે તમેજો સાબતાપુ નથી એમ ચ-
 જાવી તમારું કામ કરે જાણે. વખત જતાં તેનું મન બદલાશે અને પે-
 તેવાના પેતાના દસાવેલા વિચારો માટે તે દીવગીર થશે અને તમારી
 પીરજ, જુદી અને સ્થિતિને માટે તમેજો માન આપશે.

આમ કામપાત્ર પ્રયોગો કરનારા હાંને તેની અત્રર વિરદ હાં

મટાડવાની પોતાની શક્તિ બાળત બહુ બોલોંસ કરવામાં મોટી શુદ્ધ કરે છે. તમારા બોલવાથી તેને સંતોષ થાય, તમારા ઉપર તેનો વિશ્વાસ બેસે તેટલું પુરતું બોલવું જોઈએ. વધારે બોલવાથી કંઈ પણ જરૂર નથી. દુરમનોને કેવી રીતે છૂટી લેવા, શોધાની તમારા ઉપર કેમ પ્રીતી લેવાય થાય, તેમનો તમારા ઉપર કેમ વિશ્વાસ બેસે વીમરે બાળતો ઉપર તમારે પુરતું ધ્યાન આપવું જોઈએ. જે દાકતરના ઉપર દર્દીઓને પુરતો વિશ્વાસ હોય તે દાકતર દુઃખીયાર મળ્યાય છે. અને આને વખતે તમારો ધંધો પણ દાકતરના જેવોજ છે એટલે તમારે પણ તમારા દર્દીઓનો તમારા ઉપર કેમ વિશ્વાસ બેસે તે ઉપર પુરતું ધ્યાન આપવાનું છે, જેમ ધણા દર્દીઓ કહે છે તેમ તમારો દર્દી પણ તમને કહે કે તમારી રીતમાં (દર્દી મટાડવાની) મને ભરસો નથી. ત્યારે તે વખતે જરા હસીને તમારે કહેવું કે તમારા તેવા વિચારને મારે કું હીઝનીર હું પણ જે તમે મને તમારા ઉપર પ્રયોગની અજમાયશ કરવા દેશો તો મને ખાતરી છે કે તમારે દર્દી કું મટાડી સમીય. તમારું તેવું માનવું ફક્ત કિસ્સા છે. પછી જો તમેએ કાઢના દર્દી મટાડ્યા હોય તો તેવા આજુસવા નામે અને કેવી જાતના દર્દી મટાડ્યા છે તે ધીમે ધીમે કહેવા માટે તેથી વખતે તેના મન ઉપર કંઈક અસર થશે અને તમારા ઉપર તેના યોગે પણ વિશ્વાસ બેસશે અને તમને ખુશીથી તેના ઉપર તમારી રીત અજમાવવા કહેશે. તેની સાથે તમારે તેને વધારેમાં જળ્યારી દેવું કે મારી રીતથી તમને કાઢપણુ જાતવું નુકસાન થવાનુંજ નથી. જે થશે તે કાઢપણુ થશે અને તમે જે હવા વીમરે લેના હો તે તમે લીધે જાશે. તેથી તમેને કાઢપણુ જાતની હરકત આવશે નહીં. તમારે કાઢપણુ વિવેક તેને હવા છોડી દેવાની અજમાયશ કરવી નહીં તમારે તો ફક્ત તેને તમારી રીત તેના ઉપર અજમાવવા દેવાને માટે કહેવું.

આવા પ્રયોગો કરવાન્યોને સાચા અનુભવ ઉપરથી માનુષ પામ્યું છે કે આવી રીત અજમાવવી વખતે દર્દીઓને તેમની ખાંખો બંધ રખાવાથી સારો ાવરો થાય છે. વળી આમ કરવાથી તમે હું કરોડો અને કેવી રીત વાપરો તે તેનાથી જોઈ સમજી નહીં અને તેથી તમે તમારું કામ જરામર સમજે છો એમ તેના મન ઉપર અસર થશે; જે સમજદાર બની ચકે તેમ હોવાને દર્દીને ખુશી કરે બેસાડશે પણ જો દર્દીમાં બેચી રહેવાની શક્તિ ન હોય તો તેને પધારીમાં મુકી રહેય

રોલ પછી કું કહી નિષ્ક્રમ બહાર નહો. જરૂર તેને આરામ કરી સહી-
ય એમ દૃઢ મંદકર કરો. હ્યુમન મનવાગાથી કંઈ પણ થઈ શકતું નથી
એ વાત તમારે મનમાં જમાવવું થાય સખરી જોઈએ. શરૂઆતમાં
તમે મોઢાં મોઢાં કેસો સાથે કરવાની ખોટી આચાર જાણસો નહો. પણ
પ્રયોગો ખીગરે કરવાથી તમોને સારો અનુભવ મળે અને પછી તમે
શરૂઆતમાં જોટલા દર્દીઓને સાફ કરવાને સક્તિમાન હતા તેના કરતાં
વધારે કેસોને અને તે વગી બ્રહ્મદીપી સાચું કરવાને સક્તિમાન થશો.
વધારે પ્રયોગો કરવાથી સક્તિ ખીમે છે. પ્રબળ થાય છે અને તમારા
અનુભવમાં રહિ થાય છે. સક્તિ ખીલવવાને વારતે એ સીવાય ખીલો
હવાય નથી. સંધાયક પ્રયોગો જો કરવાનો તમારો વિચાર હોય તો તેમ
કરવા માટે કંઈ પણ પૈસા તમારે લેવા નહો પણ જો તમે તેવો ધંધો
કરવાનો વિચાર કરતા હોનો પ્રથમ જો દેસો તમારી પાસે આવે તેની
પાસેથી કંઈપણ હી લેતાં નહો કારણકે તેમ કરવાથી તમોને વધારે પ્રયો-
ગો કરવાની તક મળશે અને જેમ જેમ તમે દર્દીઓને સાચું કરતા
જશો તેમ તેમ તમારો આખરુ ખાદ્યાર દેવાતી જશે. તેમજ ધણુ દર્દીઓ
એકમ હાથમાં લેવા નહો પણ યોગ્ય લેવા અને તેમને જેમ સાફ થાય
તેમ પ્રવાન કરવો. તમે જો મુશ્કેલી આપો તે મુશ્કેલી પ્રમાણે ખરાબર
વર્તવાને તેમને સમજવવું તેનાથી વિરુદ્ધ તેમને કંઈપણ ન કરવું અને
જો કંઈ પણ કરવું હોય તો પ્રથમ તમારી સલાહ સીધા પછી તમારા
કલા મુજબ ચાલવું એમ તેમને જમાવવું સમજવવું.

આવા સંધાયક પ્રયોગોમાં માર્ગન, (practice) ચંપી (massage)
કુંક (uso of breath) મુશ્કેલી (suggestions) અને ચુંક
(saliva) સંકલ્પ મજ (will-power) હવાતી યજ્ઞ ઉપરોક્તી
છે. જે ભાગ દુઃખતો હોય-કમતો હોય તેના ઉપર કુંક (કેવી જાતની
અને કવી રીતે તે દેવે પછી જતાવવામાં આવશે) મારવાથી આરામ
થાય છે તેમ જલેલા ભાગ ઉપર કુંક મારવાથી તેમ કુંક જમાડવાથી
સક્તિ થાય છે. મુશ્કેલીએ કેમ આવવી ખીગરે ખાખત આમળ જણાવી
છે તેથી અહીં તે જણાવી નથી.

આ વિધાના પ્રયોગથી દરેક રામ મની લોકે એવો દાર્દ નીવમ
નથી એ જમાવવું ખાખતમાં રાખવું જોઈએ. કેલ્યાણ એવા દરો છે કે
જેમાં તે રામ જામતી નથી-કામલા તરીકે વંદવરેપણથી કુદુખનાં ઉતરી

આવતા રોગો-દાડકું તુડી મધું દેવ કે અંબનો કાઈ ભાગ ખરી પડે
 હોય વીગરે જીવના રોગો; તે હતાં પણ તમોને જરૂર લાગે તો તમારે
 તેને મદદ આપવી કે જેથી દર્દીને યોગ્યાર પણ સંતી મળે નાંડી બગ-
 ડવાથી ઉત્પન્ન થએલાં રોગો, તાવ, વા, માથામાં દુઃખારો, ઝાંખરો વીગરે
 જીવના દર્દોમાં આ વિધાના પ્રયોગો સારી મદદ કરે છે.

લાભો વખત ધર કરી બેઠેલાં દર્દીમાં અને ખાસ કરીને જ્યારે મુ-
 દતે મુદતે રોગ ઉપડી આવતો હોય તેવા દર્દીમાં તે. ઉપડી આવવાની
 મુદતમાં બંધાણ પાડવાને શાને મુદત વગેરે અંતર જાણવાને ઉપલા-
 વવાની ખાસ જરૂર છે. મન રહેવાથી તેમજ નંતુઓના નબળા પડી
 જવાથી ઉત્પન્ન થતાં દર્દોમાં પેદેલા બાળમાં જ રીતે બનાવી છે તેવાથી
 કાઢીને ઉપયોગ કરેલાં પણ ખામ કરીને બાંધી બધી રીતે ઊંડી રેષ
 માથાથી તે પગ સુધી માર્ગન કરવાનો પ્રયોગ કરી દર્દીને ઉપમાં નાંખ-
 વો બહુજ સારો છે. દર્દી જનીન ઉપર પધારીમાં મુદ્ધ રહે તેવા કરતાં
 તેને ખાદ્યના કેન્દ્રીય પર મુલાકાત એ રજુ સારું છે કારણકે તમોને
 તેના ઉપર તમાન પ્રયોગ કરતાં કાંઈ સુખમ પામ. જો તમારી દાઝ-
 રીથી તમોને તેના ઉપર સાચી બસા થતી જ તમ પડતી હોય તો તમારે
 પ્રયોગ ન ત મનવો પણ એ તમારી દાઝરી . . . ને પચક પડતી
 ન હોય અને એ તનુ વખત તમારી દાઝરી વખતે તેમને તેમ માથુન
 પડે તો પડી તે દર્દી ઉપર પ્રયોગ કરવો દરકર છે.-એટલે જાત તે જ
 પડથી એટલુજ સમજાવતું છે કે તમાગથી તે દર્દીને સારો કરી સમાવે
 નહીં. બદલે કાંઈ વિધાનક તેને સારો કરી શકે પણ તમાગથી તે સારો
 થકે સકશે નહીં કારણકે તમારી દાઝરીજ તેને પચક પડતી નથી. એ
 રહે તમારો સંકરક બધા અનર તમારી બાંધ કાંઈ પણ રીતથી તેના
 ઉપર બમર કરી રહાતી નથી. પણ એ તમારી દાઝરી તેને તાપનક
 ના હોય પણ સ્ત્રોતકારક પરિણામ આવનાર નહીં થતા હોય તે તમા
 તમારે ખોરજ ઊંડી ફેરા નહીં પણ દનેલા તેનું મધુ તમા તેના . . .
 ખંતથી તમારી દાઝ બસ કરવાનું બની નવો તો તેણે તેના ઉપર
 ધીમે ધીમે પણ મારી બનર થશે તમાન તેમ બની ગમવાથી તેને
 કાંઈ પણ નુકસાન થશે નહીં પણ તેમ કરવાથી તેને સારો થાન
 થવાનો વખતે સંભા છે.

સાચ કુંડીપર દર્દી જતાજાન. એ પોતે હરીરે તમજુક તાંડુરન.

કદાર કીલના અને માયાણ દોષા ભેદને કારણે જ મનુષ્ય સરીકે ન-
મયા દોષ તેનામાં તેમ કરવાની કક્ષિત ઓછી દોષ છે. જોની પોતાની
પહે કંઈ ન દોષ તે માયુસ બીજને મું આપી શકે નહીં. એવું પોતે જો-
બને જાણીએ કેવી રીતે કરી શકે નહીં. બીજાની બીજને કાન કેવી રીતે
આપી શકે નહીં તેમ પ્રમાણે આ બાબતમાં પણ સમજાવું કારણે તેવા દોષ
મયાણાને પોતાની કક્ષિત કક્ષિત પોતાની છે અને બધા પોતાનામાં
તે ન દોષ તારે તે બીજને આપી શકે નહીં તેથી તેના કોઈ દોષ ન-
કરવામાં સાચા નીકળી શકતા નથી.

આ કક્ષિત જણતા આ ઓછા પ્રમાણમાં ફરક મનુષ્યમાં દોષ છે.
કદાર કીલના સમસામાં, માનમાં, કાર્મમાં (કાર્મ) અને ખોજમાં જો-
મની કીલરી અને કીજામણ મોંઘ માયુસને જન્મ અને છે તેમનામાં આ
કક્ષિત વિશેષ દોષ છે. આ કક્ષિતને જો કામણી અને માયાણપણી કે
પણે કરવામાં આવે તો તેની જન્મ સારી બધા થાય છે.

માયુસ નમ અને માયાણ અંતઃકરણ, મનબળી, સાચે રહી કામ
કરે તો તે આ બાબતમાં પણ કરી શકે છે કામલા તરીકે માતા જે
કારણે કરવાથી સાચી નમ દોષ તેપણુ તે પોતાના કરવાને કક્ષિત
આપી શકે છે, કારણકે તે પોતાની તબીબત માનતો વિચાર નહીં ફરતો
પોતાના કરવાની તબીબત ઉપર જમાવે આવે આપે છે અને તેના માયુસ
અને માયાણ કામ ફરક વખતે કક્ષિત-માયુસ આપે છે.

જો ત્યાર માયુસ દોષ છે જ્યાં તે કામદીવાળી અને પીરં (કાંઈ)
પ્રાણીવાળી દોષને કીરે કીરે સારવા કરવામાં પડી રહેલો આપુ
પર છે તેમ કરવાથી પોતાને પણ દુઃસાન થાય છે તેથી પોતાનામાં
જો સારી તંદુરાતી અને કીરંતુ જન ન દોષ તેમજ જો તેમનામાં તે
મયાણને ૧૬ વિધવ પીરંજ અને કુદ કામદી ન દોષ તે તેમને
ખાટે કામદ પ્રકારના દોષ કામલા થવા ઉપીત નથી. જેમ કીરંતુ કામ
માયુસ તરીકે સારી નહીં છે તેમ તે કીરં કાંઈ કરવાને પણ સારી
નહીં છે આ કરી કરીને તેઓ કામદીની પીરંજી કો તેમ છે અને
કાંઈ જનુજની તેઓ તેનો કા. ૬૫૨૦ કરી કો જેમાં કા તરી
કીરંતુ કરવા કરવામાં અને તેને કા. ૬૫૨૦માં કા. ૬૫૨૦ને કીરે
કીરંતુ કી ૬૫૨૦ મનુષ્યની મનુષ્ય ૬૫૨. ૬૫૨ની પોતાની જો કરી
અને કીરંતુ પોતાના પડી કરી અને માયુસની પોતાના કા. ૬૫૨

સારી અસર થાય છે. પણ હમેશા તેમ કરી ચકાસું નથી. માટે તેમને ધંધો કરનાર ઉપર વિશ્વાસ રાખી જો કામ લેવામાં આવે તો સારો ખર્ચો થવાનો સંભવ છે.

પ્રથમ ભાગમાં માર્ગન કરવાની જે રીત જતાં છે તેના અર્થમાં અહીં આગળ વાપરવાની રીતમાં યોગે ફેરફાર છે અને તે ફેરફાર એટલો છે કે ચમત્કારિક પ્રયોગોમાં માર્ગન કરતી વખતે વિધેયને હાથ ન આડે તેની સાવચેતી રાખવાની જરૂરતા જતાં છે. તેવી જરૂરતા અહીં આગળ જરૂરની નથી. તેમ પ્રથમ ભાગમાં માર્ગન પૂર્વે થાય કે હથેલી જાય કરી, આખા આગળ હાથ લાવી, ત્યાં ઠાલી કરવાને સુચનું છે તેના કરતાં અહીં આગળ ઉસડું કરવાનું છે એટલે કે જેનું જેક માર્ગન માથાથી હાથ સુધી લેઈ ગયા એટલે હાથમાં કંઈ ચીકણો અમર ખીજે કોઈ પદાર્થ ચોટલો હોય તે જેમ ખંખેરી નાંખીએ છીએ તેવી રીતે હાથને ખાણુપર લેઈ જઈ ખંખેરી નાંખવો. કારણકે સરીરમાંથી ખરાબ તત્વ ખેંચી કાઢાડી બાહાર ફેંકી દેવાનું છે પરંતુ ખંખેરતી વખતે વિધાયક ખાસ ધ્યાન રાખવું જોઈએ કે તે અદૃશ્ય તત્વ પોતાને કે પોતાની પાસે બેઠેલા ખીજા કોઈ સમ્પત્તિને કે પાસે પડેલી કોઈ વસ્તુ ઉપર તે પડે નહીં. એ પ્રમાણે કેટલાક માર્ગન કર્યા પછી યોગ માર્ગન, કંઈ દીને આપતાં હોય તેવો મનમાં વિચાર રાખી તેને જલદી આરામ થોડો એવો દૃઢ નિશ્ચય કરી તેમ કરવું. તેવે વખતે હાથ ખંખેરવાની જરૂર નથી. માર્ગન ધીમે ધીમેથી કરવાં. પ્રથમ પુરો થાય કે તરતજ વિધાયક પોતાના હાથ બહુ સંભાળથી ધીમ સાર કરવા અને ત્યાર પછી જો ખીજા રોગી ઉપર પ્રયોગ કરવો હોય તો તેમ ઉપર પ્રમાણે કર્યા પછી તે રોગીને હાથ લેવો. પણ પ્રયોગ પુરો થયો કે તરતજ હાથ ધોવાનું સુઠવું નહીં, આમ અમુક દર્દી માટે કેટલીવાર માર્ગન કરવાં તે કહી ચકાસ નહીં. તે વિધાયકે પોતે વિચાર કરીને યોગ્ય લાગે તેમ કરવું કારણ કે કેટલાક કેસોમાં બહુ જલદી અસર થાય છે અને કેટલાક રોગો સારા થવામાં બહુ લાંબો વખત લાગે છે, આમ માર્ગન કરતાં રોગીને હથેલી જાય તો તેને વિસર્જન માર્ગન કરી જગાડવો નહીં. તેને પોતાની મેજે જાગે ત્યારે જાગવા દેવો પણ તે દરમિયાન કોઈ તેને આડે નહીં તેની બહુ સંભાળ રાખવી.

બ્યારે રોગી ઉપર operation વાદકાપ કરવાની હોય ત્યારે તેને

મુઠાં અવરથા સુધી, લેઈ જવો, જોઈએ. પણ તે શીવાય તેટલી, અવરથા સુધી તેને લેઈ જવાની જરૂર નથી. અધારે ધણી, નખગાળ, અને અવરથા (nervousness) દોષ ત્યારે દર્દીના માથાના પાંખલા, જામ ઉપરથી. શાંખા પાતળ પ્રથમ કરવા અને પછી તે જગ્યાએ હાં લામનું દોષ તે રથજ ઉપર કુંડા ખાલેન કરવાં. જો અંતઃકરણની મતી નમણી દોષ અમર મનહાર વધારે અસાધારણ થતા દોષ ત્યારે દરેક પ્રયોગ પુરો કર્યા પછી તે ઉપર કુંડા મારવી અને તેમ કર્યાથી દર્દીના અંગમાં મરમી અને શુરતાઈ આવશે અને તેને સાફ લામશે. કરોડ ઉપર રાંચીના ખાના, જે દાડકાની વચમાં ધીમેથી અને નીચમસર દડાથી કુંડા મારવાથી સખંતમાં સખત ઉપરસ તમો નરમ પાડી, સકસી. અને, તેવી જાતના બીજા રોગોમાં અને પાતરોમવિકાર અને ચાતનુંવિકાર વીગરેમાં કે કપાણું દોષ, કે છાશાણું દોષ અમર કાંઈ જામદાવ્યો દોષ તેવી. વખતે ધણું કરીને હાંવાળી જગ્યા ઉપર ખાલેન કરવાં જોઈએ. આ રીત વાપરતી વખતે કપડાં કાઢાવી નાંખવાની જરૂર નથી. પણ જો અંગ ઉપર રેશમી કપડું દોષ તો તે કાઢાવી નાંખવું જોઈએ.

કુંડા જેમ મારવી તેની રીત—(cast of breath) રોગને શાંત કરવામાં કુંડા ધણી મદદ કરે છે. કુંડાથી તમો મરમી પેદા કરી શકાઓ અને તેવી મરમી થવાથી હાં ઉપર અમરકાંઈક આરામ કરનારી-મન શાંતવન કરનારી અસર થાય છે (soothing effect). કુંડા મારતાં પેદેશાં ખીસામાં રાખવામાં આવે છે તેવો એક રમાલ લેવો અને તેને બહુ બાજીક દોષ તો ચાપટ વાળી અમર સાધારણ પોતને દોષ તો કપટ વાળી હાં થતુ દોષ ને જગ્યા ઉપર કુંડા પછી તે ઉપર મ્હોં લગાડી તેમાંથી અંગ પવન કુંડા. " આદ " સખ્દ જોસતાં તેવી મ્હોંની આકૃતિ થાય છે તેમ કર્યાથી ગરમ પવન કાપત થાય છે. પણ તેવી આકૃતિ મ્હોંને રમાલ કપડાં બગાળર લગાડીને કરવી જોઈએ. કુંડા મારતાં પેદેશા તમારે તમારો મ્હોંમાં બહુ શ્વાસ ખેંચી પવન અંદર ખેંચો જોઈએ પછે તે રમાલ કપડાં તમારું મ્હોં લગાડી ધીમેથી પણ પૂગના ખમથી, હાં વાળી જગ્યા ઉપર ને રમાલમાં થઈ મરમી અંદર દાખલ થાય તેમ મ્હોંમાંથી પવન બાહાર કાઢાવે. અમર તે રમાલ ઉપર મ્હોં ગાળી મૂકી નાકેથી શ્વાસ અંદર ખેંચી મ્હોંથી ચાર-પાંચ વખત શ્વાસ બાહાર કાઢાવે. આવી રીતનો જરાજર અનુભવ મેળવવાને

માટે પ્રથમે તમારે તમારા હાથ ઉપર રૂમાલ મુકી ઉપર પ્રભાતે કરવાની
 ટેવ પાડવી. જ્યાં તમે રૂમાલ ઉપરથી શ્વાસ લેવાને માટે મોં ઉઘુ-
 કરો કે તરતજ તે જગ્યા ઉપર હાથ મુકી દેવો અને ત્યાં મોં લમાડતી
 વખતે હાથ પાછો લેવો. આ વાત દરેકે વિધાનકે જરામરે ધ્યાનમાં
 રાખવી જોઈએ. દાંત દુઃખવાના કે દાઢ દુઃખવાના કે મોંમાં ચસકા આવ-
 નવાના દરેક દાંત કરવાને માટે તમારે કાન ઉપર રૂમાલ રાખી તેમાંથી
 મરમ પવન કાનમાં દાખલ કરવો, સોજે આવ્યો હોય અમર દાઢ ભાગ
 દાઢેલો હોય તે મટાડવા માટે ઉપર બતાવ્યા પ્રમાણેના મરમ પવન
 નો તમારે ઉપયોગ કરવાનો નથી તેમ રૂમાલનો પણ ઉપયોગ કરવાનો
 નથી પણ તે બામથી તમારું મોં ૩-૪ ઇંચ છેડે રાખી ત્યાંથી ફેરવા-
 ના ભાગ ઉપર થંડી ટુંક ૪-૫ મીનીટ સુધી મારવી અને તેમ કરવા-
 થી ફેરવે શાંતિ મળશે, ફંડી ટુંક મારવાને માટે મોંની આકૃતિ "ઓ"
 "અ" બોલતાં જમ થાય છે તેમ કરવી જોઈએ. તે વખતે મોં લમ
 ભમ બંધ જોડું હોતું જોઈએ. શરીરના ખુલ્લા ભાગ ઉપર તેવી ટુંક
 ને જગ્યાએ ફેરવતું હોય તેની ઉપર આવડે ૫-૬ ઇંચથી ઘટ કરી
 ફેરવી ત્રીજે ૫-૬ ઇંચ સુધી લેઈ જવી જે આંખનાં જાડી હોય તે
 હથેળીના પહવાડેના ભાગ ઉપરથી શરૂ કરી છેક આંખનીઓના ટેરવા
 સુધી તેવી ૪ કો મારવી.

બળેશ અમર મોંને આવેલા ભાગ ઉપર ટુંક લામવાથી રાગીને
 થોડો આરામ માણુમ પડે છે. પણ તે અંદુ હોવાને લીધે તેમ કરવું અ-
 સમ્ય લાગે છે. માટે બનતા સુધી મધ્યા તેવી રીતનો ઉપયોગ કરતા નથી

અપીની રીત હોંદુસ્તાનમાં મણીતી છે તેવી અપીથી આરામ કરવાની
 કટલીક દુકાનો હાલ થોડો વખત મધ્ય શાન્સ વીગરે દેશોમાં નીકળેલી છે.

ઉપર બતાવેલી રીતો વાપરવામાં ત્રીજેની સુચનાએ જરામરે ધ્યા-
 નમાં રાખવી જોઈએ.

ધ્યાનમાં રાખવા લાયક સુચના.

૧. રાગીને સુખાસને બેસાડવો પણ એ તે બેસવાને કક્તિવાન ન હોય
 તો તેને કાંઈ ઉપર સુવાડવો.
૨. પ્રયોગ વખતે રાગીને તેની આંખો બંધ કરાવવી.
૩. ફેરવતું હોય તે જગ્યા ઉપર, ઉપર બતાવેલી રીત પ્રમાણે રૂમાલ

આદ્યને પ્રારંભ અને પછી તેમાંથી આગળ વ્યુત્પન્ન થયેલી આવી છે. તેથી રીતે મરમ પદન તેમાંથી હરિવાળી જગ્યા ઉપર સામક કરે. અને હરિ દેવ મારવાથી દોષ તેા ત્યાં આગળ કામ્ય સંપાદ્યથી મરમ નથી.

૪. પછી ત્યાંથી કામ્ય વેગ લેવે અને હરિવાળી જગ્યા ઉપર પાંચ થી ૧૦ મીનીટ સુધી આગળ કરવો.

દરેક પ્રયોગ (૧૪૦૦૦૦૦૦) પુરો થાય ત્યારે રીખીને હાંમે આજ કંઈ તે જલદીથી કાઢાવી નાંખવાને કહેવું કાઢવું તેમ કરવું રીપી ને સંપાદ્યારક છે. અને અર્થે તે તેમ કરે ત્યારે હરિવાળી જગ્યા ઉપર આગળ કરવા જોઈએ. અને એવે તે આજ બધા જાણે. કાઢાવે તેજ પદે તમારો કામ્ય હરિવાળી જગ્યાના જગાર પડતા હેમ તરફ આવી જાય જોઈએ. એવામાં એવું મધુ વાર આપ કરવું જોઈએ. દરેક પ્રયોગ ૧૫ થી ૨૦ મીનીટ કરતાં વધુ વખત ચાલવો ન જોઈએ. જો તરફ થાય તેા હરિને પ્રયોગ વખતે તેના કપડાં કાઢાવી નાંખવાને સુચન કરવી જોઈએ. હરિ હરિવાળી જગ્યા પ્રયોગ સંપાદ્યે જોઈએ તેા પદ પછીક વખતે કપડાં કાઢવા ન દોષ કરતાં સાચાં પરીજ્ઞાન આવી શકે છે. જો પ્રયોગ કરનાર કુદર દોષ અને હરિ ત્યાં દોષ તેા તેને તમે તેના ઉપર ચિંતા પ્રયોગ કરો ત્યાં સુધી કપડાં કાઢવાનું કહેવું નહીં. પછી જો તેને સાર થતું તમને માત્રુમ પડે પણ જો તેને જલદી આરામ કરવાની તમારી ઇચ્છા દોષ તેા તેને તેના કપડાં કાઢાવી એક આડે જોડું છુટું સુતારાં કપડું તેના અંતર નાંખી રેવાને કહેવું. દેવ મારવાનું તે વખતે તદન જાય કરવું જોઈએ. આપણે જાણીએ છીએ કે મરમ દેવ આપવાથી મધુ વખતે હરિ જલદી મરે છે. અને તે સાફ છે હતા હરિ ઉપર પ્રથમ મા જોતથી આરામ કરવાને પ્રયત્ન કરવે અને તેથી જો તેને આરામ ન થાય અમર જાણુવા જેમ સમજા ચલેથી માત્રુમ પડે નહીતો પછી તેના ઉપર આગળ જાણવેલી રીત પ્રમાણે મરમ કુનો ઉપયોગ કરવો.

પછી રીપી તમેજો મટાડેલા છે અને તે જોતાં રીપીને રામ કંઈ દીસાજમાં નથી અને તે તે સારો કરી ચકાસે એમ પ્રયોગ કરતાં પેહેલાં (રીપીના) તેના મન ઉપર કસાવવું સાર છે. કસાવું જો દાઈ રીપી પોતે મરી જવાનો છે અને તેને કામ થવાનું નથી એમ માનવો દોષ તેને આરામ કરવું પણ કસુ છે. રીપીને સાંભિ પમાડવામાં મન મદુ કામ દરે છે અને તેથી હરિને પ્રથમ તેના મન ઉપર સારી અ.

સર કરવા જોઈએ અને જ્યાં જન ઉપર સારી અસર થઈ કે તેના
શરીરને ટેકાણે લાવતાં ગાંઠી માથાકુટ કે વખત પડે તેવી.

કેટલીક વખતે આવા પ્રયોગથી તાત્કાલીક અસર થતી નથી પણ
કલાક બે કલાક અમર તેથી પણ વધુ વખત તથા પછી થાય છે. જો
રોમી એમ કહે કે મને કંઈ આરામ લાગતો નથી તો તેને સમજાવવું કે
આવા રોગમાં થોડા વખત પછી અસર થાય છે માટે તને કલાકેક પછી
આરામ થવા માંડશે અને થોડા વખતમાં તને તે પ્રમાણે લાગવા માંડશે.

આવે વખતે વચ્ચે જાગ, કામજ વીગરે માર્ગન કરેલા પદાર્થો
 ઉપરૌચાર્યો લેવા ધણી સાગં છે. તે રામને જલદીથી સ્થિતિ પમાડવામાં
 ઉમેજન કરે છે. જો સરીરમાં રામ બ્યાપી મયેજો દોષ તો રાગોને માર્ગ
 નેન કરેમું વસ્ત્ર પેડેરવા આપતું અગર તેડું તેવાર કરેમું પાણી પી-
 વાને આપતું પછી જો સરીરના કોઈ અમુક ભાગમાંજ દુઃખારો થતો
 દોષ તો તેવા દુઃખતા ભાગ ઉપર માર્ગન કરેજો કામજ કે વચ્ચેનો
 દુકોડો તે ભાગ ઉપર બ્યાપી દેવા સરીરમાં બ્યારે ત્યાં બસાયેજો દોષ
 ત્યારે તેને વખતે માર્ગન કરેનું મન્ય પાણી હાંને આપતું માર્ગકે
 તેમ કઠવાથી હાંને મન્ય ભાગે જગી ત્યાં થીનો પડે છે.

આવું પાણી કેમ તૈયાર કરું તે જાણવા અહીં ઉ. માટે તીથે
જે રીત બતાવી છે તે ઉપર વિશ્વવક્ટ પુસ્તક દ્વારા આપ્યું.

એક વ્યાસ કે પાશુપત પાદ્મી જરી તમારા ગણ દાસમાં તે
સમો અને જો તમે પ્રભોદીયા હો તો તે પાદ્મી જરીએ પાશુ કે ગાંધાર્ય
વનરાજી જનજા દાસમાં મળે, પછી તમારા ગાંધાર્ય દાસની આંખમાં
પાદ્મી તરફ તમારા દાસની આંખમાં એવા રહે તેથી રીતે-પરો;
પછી એક પાન કરી તમારી હસ્ત-પાનના વિચારો તેના સામલ કરો
એટલે તે પાદ્મી જેવી ઈન્દ્રિય અને તેમાં સામલ કરી હશે તેડું તેવાર
જશે એટલે જો રેનીને તે પાદ્મી શુભળ તરવાની હસ્ત તમેને
સામલ કરી કહે તો તે શુભળ તરીકે કામ કરે જો કઈ વધારા
તરીકેની હસ્ત કરી હશે તો તે તેડું કામ કરશે ચીવર તમારો આખર
તે વિચાર રેનીને કહો અને ગાંધાર્ય આંખમાં દેવ છ તેથી તે
પાદ્મી રેનીને સામે કરવા તરફ તમારું કામ જમલે છે

જે દરજ્જા કિયો કિયોનો તો તેના નામે ફોજ તે પાછી લખાઈ ગયો-
પુ દેવું બોલે-બોલે એ ભાળી કાઢે એજુડ લખાઈ ગયો પાછી

દોષ તો તે વધારે સારું અને તેમ દોષથી તે તંદુરસ્ત અને કુદરતી ખીલું થાય છે અને તમોએ ઉપજવા પામેલી અસરને વધારે પુષ્ટી કરતાં થાય છે. આપું પાણી દુર દેશ મોકલવી સકવું અમલદાર બરેલું છે તેથી તેને વખતે જોગીઓ તેને પ્રયોગ કરી મોકલવી વધારે સારી છે.

૨૧મ્મ ખાંડની જોગીઓ તમારા અને દાચની દરેકનીઓ ભેગી કરીને બનાવે પછી તેના ઉપર આગળ જણાવ્યા પ્રમાણેનો વિચાર ખાન પૂરક કરી તેના ઉપર કુટા મારે. પછી તેને ખાટલીમાં દાખલ કરી પાટોશ રાખીને મોકલવી દોષ તો મોકલે. તેવીજ રીતે મોળ, કડે બાંધવાના પદ્મ વીંચેરને પણ તેવા બનાવી રાખીને પેહેરાવવાં. આપું તૈયાર કરેલું પાણી જલ્દી અગત્યજ તરેહની અસર કરે છે તે હવા તરીકે પી ચકાવ ચકાવ છે તેમ તેનાથી બીજાનેલું કપડું દુઃખવાળા બામ ઉપર મુકી ચકાવ છે તેમજ નાદાવન્ય પાણીમાં તે પાણી ભેગી નાદાવાથી પણ શાવદો થાય છે. તેની ખની ખુબી તો જે અમર તે કરે છે તે અમર ઉપરથી માણુમ પડે છે. બધકોસના યજુ. દડીયા દરેક તેવા પાણીથી મટેલા માણુમ પડેલા છે કેટલાક કેસોમાં તો જેઓને હર બીજે મીજે દીવસે જુલાનની જોગી સેવી પડતી હતી તેમનું આવા તૈયાર કરેલા પાણીથી દબેકને માટે તેવું હર્દ જનું રક્તુ હતું. ઉપર જણાવવામાં આવ્યું છે તેમ તેવી રીતે તૈયાર કરેલી રસાલી, કામગ, કે જોગી પણ તેવીજ અસર કરે છે. ઘોડી મીનીટ કુધી જે તમો તમારો દાચ કાઢી આવના ઉપર મુક્યો હશે તો જ્યારે તમે તે દાચ ઉપાડી સેરો ત્યારે તમને (વરાજ જેવી) ત્યાં દાચની આછી છપ પડેલી માણુમ પડશે પણ ઘોડીજવાદમાં તે છપ દેખાતી બધ થશે. તેથી તમોએ ત્યાં દાચ મુક્યો હશે એવી કાઢ કપવા પણ કરી ચકરી નહીં પણે પણ માર રાજ પછી તે આવના (પણ ને દરજીવાન તે આવનો બરાબર કાઢએ સાર કરી નાંખ્યો ન દોષ તેજ) ઉપર તમો કુટા મારશે તો તેટલે વખતે પણ તમારા દાચની છપ ત્યાં દેખાઈ આવશે. તેવીજ રીતની છુપી અસર રસાલી, કામગ તેમ પાણી વીંચે પદાર્થોમાં દાખલ કરી ચકાવ છે.

આરામ થવાનાં કારણે. આ વિચાર પછે આનંદ આવનારો અને અમલનો દોષથી અને તે મનુષ્ય જાતીને ઉપયોગી દોષથી તેના આનુબાહુના સંલેગે અને સાધનો કેવા દોષ એકએ તે બતાવવા જરૂરના છે.

પ્રથમ તો આપણે જાણવું જોઈએ કે, કેટલાક કારણો, યાને, સંજોગો, હોઈ મટાડનારા છે અને કેટલાક પણું કરીને રોગની વૃદ્ધિ કરવામાં સહાય, શુભ થનારા છે. તે વૃદ્ધિ કરનારા સંજોગો વીરો આપણે વધારે બોલવાની જરૂર નથી-જેવાંકે આપણી રીતભાતમાં અને રહેવાના સ્થળોમાં અને તેની આગુત્તાઓમાં બહુની અને અસ્વચ્છતા હોવી-અકરાંતી-મા યાં મળ ઉપરાંત ખાવું તેમ ઘર વીરો-કેશી વસ્તુઓનું પાન કરવું-વિષયો ભરેલા વિચારોનું મનન કરવું-તેવી ખરાબ જગ્યાઓમાં, બટકવું વીરો સંજોગો રોગને ઉત્તેજન આપનારાં છે. તેનાથી ઉઘડું, ખીછ બાજુ તરફ નજર કરીએ તો આપણને સાધારણ રીતે માણસ પડી આવશે કે તેવા યાને નીચે જતાવેલા સંજોગો રોગને માંત્ર કરે છે અને મનુષ્યને તંદુરસ્તી આપે છે. જેવાંકે કેશી વસ્તુઓના પાનથી દૂર રહેવું-મન આ-નંદી, શાંત અને ધર્મના વિષયો ઉપર લાગુ રાખવું-ચરીરે સ્વચ્છતા અને રહેવાનાં મકાનો તથા તેની આગુત્તાઓની જગ્યામાં સુધડાઈ અને સાફ સ્વચ્છ રખાવવું-અનુકૂળ ધંધો-વીરો સંજોગો તંદુરસ્તીમાં વૃદ્ધિ કરનારાં છે. હાખલા તરીકે ધારો કે કોઈ માણસને નબળા અગર સ્ત્રીવા, અગર ફેરસાનું કે છાતીની નબળાઈનું કે એવું બીજું કોઈ હાઈ હોય અને તે આ વિધાની મદદથી સાફ થયું હોય અને તે વખતે તેને ઉપર જણાવી છે તેવી જાતની તંદુરસ્તીને મદદ કરનારી સુખનાઓ આપી હોય તે સુખનાઓ ઉપર ધ્યાન નહીં આપતાં તે પાછો પોતાની અસુખની કુટેવોમાં પડી જાય અને મરેલું હાઈ પાછું જણાય તો તેમાં આ વિધાનો વાક નથી. તેવા રોગીએ તંદુરસ્તી ને સહાયશુભ થાય તેવા સંજોગો ઉપર પુરવું ધ્યાન આપવું જોઈએ.

આવા પ્રથમ કરનારે પ્રથમતો પોતાની અકલ મુજબ અગર રોગીના કહેવા ઉપર ધ્યાન રાખી પોતાની અકલ વાપરી તેવું હાઈ થાયી ઉત્પન્ન થયું છે તે કારણ તેને શોધી કાઢવું જોઈએ-અને પછી તે કારણ દૂર કરવાને તેને મેહેનત કરવી જોઈએ.

સ્વચ્છ ખોરાક પણ સામાન્ય પ્રમાણમાં લીધાથી શરદો થાય છે, વધારે લેવાથી રોગને આમંત્રણ કરવા શરૂ થાય છે.

હંમેશા સ્નાન કરવું યાને નાહવું જોઈએ. ચરીરની આમડીની જ-રાગર સંભાળ રાખવી એ પણ અમલનું છે.

સવારમાં ઉઠતાંની સાથે નાહવું પણ લાભદાયક છે. નાહવાનું

પાણી મરમ, કંડુ કે ફેલી જીવનું ગળનું તે દરેક માધુમ્યની પ્રકૃતિ અને તંદુરસ્તી ઉપર આધાર રાખે છે. જેનું પાણી ટેનાથી ખમી સઠાવ તેનું પાણી નાદવા માટે વાપરવું જોઈએ. કાચુ કે રાત્રે જ્યારે આપણે ઉપવા દોઈએ છીએ ત્યારે તે દરમિયાન થોડીનો ગળી જાય હોય છે અને તેથી સ્તરીની અંદરનો મેલ જાદાર નીકળી આવી ચામડી ઉપર બેસે યાવ છે. નાદવાથી તે મેલ નીકળી જઈ ચામડી સાર થાય છે અને સ્તરીને આરામ અને સ્વંતિ લાગે છે.

ફેબના, કાદળીના, પેંસાળના, મુગાસય અને શુકાના દર્દોમાં ચામડીની રરચ્છતા રાખવી બહુજી અગત્યની છે; પણ દર્દોના મુળ સોપવા બદલું તે આપણને માધુમ પડશે કે તે આજસુપણથી અને સ્તરીની અરવચ્છતા રાખવાથી ઉપજાયેલા હોય છે. દરેક આવાદીએ જો જાને તે (vapour bath) વરાળનો બાથ લેવો શરૂકારે છે. રોગસમાં એક વખત મરમ પાણીથી નાદવાથી ફેરવેક દર્દો નરમ લાગે છે.

રોગસમાં જે પ્રજા વખતથી વપારે વાર જમવું સાઈ નથી. રોગસમાં ફેરવી વખતે નાદાવું તે દરેક દેહના સંનેએ ઉપર આધાર રાખે છે.

જો કાંઈ કેસ ઘાતના હાયમાં હોય તો તેના કામની વચે વિધાયક ખીસકુલ આદ્ય આવવું નહીં. તમે તમારી રીત પ્રમાણે પ્રયોગ કરે તમે તમારે જો કંઈ કહેવાનું હોય કે કંઈ જાણતો છો આવવો હોય તો ઘાતને તમારે જમવાનો અને તેમ કરવાથી ઘાતને રીક લાગે અને તમારા હિતથી રાખીને આદ્ય કરવામાં જમને કંઈ આશય આપશે નહીં.

પ્રકરણ ૧૫ મું.

પ્યાન રાખવા લાયક મુદત.

દરેક સંપાદને (discharging master) આવી જોઈતી પ્રયોગ દરમિયાન પાણી બહુ રીત હોય છે. તેજ તેના જાણને અનુસર કરી રેવ પાણી જોઈએ કે પ્રથમ સુ હંપુ અને પછી સુ અને ક્રમ કરવું તેના નિયમ જાણને તેના પ્યાનમાં રહેલા હોય જોઈએ જો પ્રયોગ દરમિયાન સંપાદક અટકે અને પછી સુ અને ક્રમ કરવું તે જાણના રાહ જાણ માટે તે તેથી રાખીને સંપાદક પ્રયોગ વિધાયક કરી કંઈ તાલ

બંધ પડે છે પરંતુ જો સંધાધારી માણસની આંધ્ર વગર અટકે પોતાનો પ્રયોગ કમવાર કરે જ્યાં તો તેથી રાગીનો સંધાયક પ્રત્યે વિશ્વાસ વધતો જાય છે. તેની રીત અને તેના વચન ઉપર તેને આશ્ચર્ય બેસતી જાય છે અને ઘણા દરોને સાંન કરવામાં તે શક્તો જાય છે.

કેવા કેવા રાગો સંધાયકે પોતે મટાડેલા છે તે રાગીને જણાવી, તેનો રાગ તેની આંધ્ર સરખાવતાં કંઈ બાદે નથી, અને પોતે તે સારા કરવાની હીમત ધરાવે છે. જો કંઈ રાગી એમ ધારતો હોય કે તેને અરામ થવાનો નથી અને તે અનુક્રમ વખતમાં મરણને સરખા ધરી એમ તેના મનમાં દોષ તો તેને આગમ કરવો મુશ્કેલ છે. રાગો મટાડવાના કામમાં મનની અમર બહુજ અગત્યનો ભાગ ભજવે છે. જો તેનું મન શાન્ત કરી શકાય. તેને- (મનને) કેટલું ઘાવી શકાય તો પછી તેના શરીરને કેટલું ઘાવવું મુશ્કેલ નથી. જમીન થએલું રાગી મન ગમે તેવા તકરારમાં તંદુરસ્ત શરીરને પણ રાગી બનાવી દે છે. મનની શરીર ઉપર કેટલી અને કવી અમર થાય છે તે હાલના જમાનામાં ઘણા યોગી માણસો મનને. / એકાંતે આવા વિષય ઉપરના પુસ્તકો વાંચ્યા હશે કે તે જાનના વિવેચન મજબૂત હશે તે લોકો આ હકીકત સારી રીતે સમજે છે.

પ્રયોગો.

રાગીને આગમ કરનારે યા યા સાધનો જોઈએ. કેવા સંજોગો વચ્ચે તે કામ કરવું જોઈએ તે યા યા પ્લાનમાં રાખવું જોઈએ વીગરે હકીકત કુકમા કેવું દર્શાવે ગયું છે. તે ઉપર કોઈપણ રાગ મટાડવાના પ્રયોગનો આગમ કરતા પહેલાં સંધાયકે તે બરાબર પ્લાનમાં રાખવું જોઈએ. હવે અનુક્રમ અનુક્રમ રાગો કેમ મટાડવા અને તેમ કરવાને તેણે વખતે કેમ વર્તવું તે નીચે જણાવવામાં આશ્ચર્ય તે ઉપર તથા ચતારા સંધાયકે બરાબર પ્લાન આપવું જોઈએ.

સંધીયા-વાતરોગ-૧૨ જો કે.ક મનુષ્ય યા સ્ત્રીને હાથમાં અમર કાંડામાં સંધીયા થયેા હોય તો તેના ઉપર પ્રયોગ કરતા પહેલાં તેને પ્રયત્ન પુરતી યા તેવા બદલા કોઈ સુખામને બેસાડી તેના પેતાના હાથ તેના પુત્રજ ઉપર મુકવી તેને તેની આંખે બંધ કરવાને કહેવું તે ઉપર પ્રમાણે કરે ત્યાર પછી મજાબકે પેતાના જાને હાથથી તે રાગીના ખભાથી તે કેડે આગળીએના ટેંચા નુધીના બાગ ઉપર આઢવી જવાનું

દરેક treatment પ્રયોગ અંતે તને પોતાનામાં સારો ફરકાર થએલો માનુષ પડશે. રહેને રહેને તુ સારો થતો જઈશ. પછી તેને તેની આંખો ડાહ્યાવાને કહેવું અને જે વખતે તે તેની આંખો ડાહડે તે વખતે તેને કહેવું કે " તને સારૂ લાગે છે કેમ ખરું કે નહીં. "

દરેક રોગી પોતાનું હૈં દર થએલું જીવાને અને પોતાને જલદી આરામ થાય તેવી હચ્છા મળે છે અને જ્યારે તેનું થવું હૈં કમી થતું માનુષ પડે છે ત્યારે તેના મન ઉપર સારી અસર થાય છે અને તેથી તેના કળીર ઉપર પણ મારા અસર થાય છે અને નમાગ બોગવા ઉપર તથા પ્રયોગ ઉપર તેને ત્યારે વિધાન આપે છે. રોગીને જ્યારે દુઃખ કમી માનુષ પડે અમર તેના અમર વ્યવસ્થા ને તેનું દાન નો તમારે પ્રયોગ જની સખો જોખમે અને આંગળીના ડાહ્યાથી કે પાકી કાઢી-વાને જાણે જે જની હકે નો કુખીના છેવ આંગળી આકાર કાઢી-વાને પ્રધાન કરશે જોખમે જો અમર વ્યવસ્થા ને જોખમે એક કાન જેટલું પણ પાકું જનકી હકે નો તમારે મનમાં કે તને તમારો આચરો અને રહેને રહેને તે કાન ને કાન હકે નો અમારું હક તથા

સંધીવામાં સામ્ય આવેલા હોય. આવા કે જનકીના કા મના તમારો નજીક પાછીનું ઉપર જતોને તને તુ તને અને હકી-ના તુજા જામ ઉપર પણ આપે માર્ગની કમી રહે જોખમે પાકી પત્ર ને તુજી તે પાછીના દાણ બોલી રહે. જે મુઠજુ ઉપર સંધીવા થએ-લા હોય તે તે મુઠજુની જાને જાજુ ઉપર રહેતી જનકી આચરે = હવે કાન તમારો જાને દાણ સખી ધીને ધીને તે મુઠજુ ઉપર થઈ જો જનકી સુધી નીને કોઈ જાંસ અને ઉપર જનકીના પ્રધાને પછી તમારો જાને દાણ જાનેતી નહીં.

જો પત્રો એક જાજુમાં તેને સંધીવા થએલા હોય તે તેને જાજુ જાજુ ઉપર તુજાજા અને જો સંધીવાથી તે બેથી કોઈ નેમ હોય તે તેને જુગીયા બેગાજો પછી રહેજો જનકી આચરે = હવે કાન (તેના પત્ર ઉપર) તમારો દાણ તુજો અને પછી તે પત્ર ઉપરથી ધીને ધીને હેંક જનકીના છેવ તુજી તમારો દાણ કોઈ જાંસ અને પછી હેંકે કાન જનકીના થવાજો તમારો દાણ જાનેતી નહીં.

કહેવું-રહેજો-જાજુ-આ રહે નહીં-જાજુ જાજુ નેરેજો મેરેજો જાજુ આરે જે કાજુકે જો તેજ કાજુકે આરે નહીં તે રહે કાજુ

નજળો-મ્હેં ઉપર ચસકા-પેકામાં ચસકા વીગરે
 neurologia—જો મ્હેં ઉપર જાણુમ્હેં યતું હોય તો રાખીને ઉઘી પીઠ
 વાળી ખુરશીમાં (તેનું માથું તે ઉપર ટેકવી શકે તેવી રીતની ખુરશીમાં)
 બેસાડવે. જો તે બેસી શકે તેમ ન હોય તો જે જાણુ ઉપર તેને
 હૈં યતું ન હોય તે જાણુ ઉપર સુવાડવે. પછી તમારા બંને હાથ તેના
 મ્હેં ઉપર આશરે ૩-૪ મીનીટ સુધી મુકી રાખો. પછી તેની રીતે મુકત.
 પેહેલાં તમારા હાથ જરાજર ગરમ છે એવી તમારે ખાતરી કરી લેવી જોઈએ.
 જો જરાજર ગરમ ન હોય તો તેના કરવા માટે તમારા બંને હાથ ભેગાં
 કરીને એક બીજા સાથે જરાજર ઘસવા જોઈએ. થોડો વખત રાખીને
 મ્હેં ઉપર હાથ રાખવાથી તેને તેવી ટેવ પડશે અને તમે માર્ગન કર-
 વાનું શરૂ કરો તે વખતે તેને તેથી વધારે ઈચ્છિય થશે નહીં. પછી મા-
 થાની વચમાંથી તે તેના જડા સુધી માર્ગન કરવા (તે માર્ગન કે એ-
 જાકારમાં કરવા) પછી ઉપર જણાવ્યા પ્રમાણે દરેક માર્ગન પુરું થાય કે
 તમારા હાથ તમારે ખબેગે નાખવા.

ઉપરના દરેક પ્રયોગમાં સંધાયકે પેતાનું બન ચોક્કસ રાખી રહી
 સારાજ યવો જોઈએ તેમજ તેને તમે ગરમ આરામ કરી શકો. એવો
 તમારો સંકલ્પજગ હોવો જોઈએ અને પ્રયોગ કરતી વખતે રહી સા-
 રાજ યવો જોઈએ એમ મનમાં પેડતું જોઈએ. આવો દરેક સંકલ્પ
 રાખવાથી પછી સારી અમલ થાય છે. તે તમે પ્રયોગ કરશો ત્યારે
 તમેને માનુષ પડશે.

(૨) **ખીચી રીત** —હવે ઉપર નવાજે ખુરશીમાં બેસાડ્યા પછી
 તેની પાછળ તમે કાચા રહો અને તેના બંને કાનમાં ગરમ કુંક (ઉપર
 જણાવ્યા પ્રમાણે) મારો પછી હંવાળી જાળા ઉપર તમારા બંને હાથથી
 હસકી રીતે ૧૦ મીનીટ સુધી માર્ગન કરો. પછી હવેના માથાની પીઠ
 ઉપર તમારો હાથો હાથ અને કપાળ આગળ જાણુ હાથ રાખી એકાદ
 મીનીટ સુધી માથું ઉતારવાની અંદર જેમ માથું હજારવાળું તેવી રીતે
 તેનું માથું હજારવે. પછી તેની સનનુખ આસી તેને રહો = “દરે બપોરે
 ૭ આખો ઉપાડશે. ત્યારે તને ચણું સારું થયેલું લાગશે. તારૂં હૈં ધટતું
 નવ થશે. દરેક પ્રયોગ અતે તને સારું થતું જાય છે.” પછી તેને આખો
 ઉપાડવાને રહેતું અને જોયું તે આખો ઉપાડે કે તેજ વખતે તેને રહેતું કે
 તને સારું લાગે છે કેમ ખરું કે ? માથામાં થતા ચસકા [neurologia]

इदानीं पञ्च वेदेषु सित शायस्वी गृह्यते.

માધું દુઃખકુંઃ કાનં દુઃખકા દાદ દુઃખકીઃ—દાદ દુઃખકી
 ૧ પીરાના પુરથીમાં પેચીનું માધું પુરથી ઉપર ને તેવી રીતે
 પુરથીમાં ખેડાડી તેવી આંખો જાય કરવાને તેને કહેવું. જે ઉપ-
 રાદખામાં હાંતમાં દુઃખ થતું હોય તે તમારો રાજો દાવ તેના માથા
 ર મુકે પછી તમારી આંખજોડેના જેવું તેના કંઠોં મુકી આને
 પુકી પીએ માંને તમારો દાવ નીજે સરકાવતા આવો પછી તરતજ
 થી બહુપર પેચી રો. પછી કાન ઉપર રમાય મુકી તેમાથી કાન-
 માંન કુંક મારો—પછી પાંચ—૭ મારાન કરે. પછી ગામીને નાકપાકે
 કે પાસ હેઈ તરતજ ને કાઢાડી નાંખવાને કહે. જે આરજીં કંવા
 હૈં માધું ન હોય તે તરતજ ઉપર પ્રમ.જે રાંચી કરે. હૈં માધું
 ૧ ર મધ વડે.

[illegible][illegible]

જામણા દાચની હથેળી હાથમાં બામ ઉપર મુકે ત્યાં એક બે મીનીટ દાચ ધ્રુજતો હોય તેમ સખો પછી તેને ઉપર જણાવ્યા પ્રમાણે લાંબો આમ લેધ જેમ અને તેમ જલદીથી બાહાર કાઢાડી નાંખવાને કહેલ આ પ્રમાણે તેની પાસે ત્રણ વખત કચવડું; પછી તેની સનમુખ આવી તેની આખો ઉધાડવાને કહેવું. જો તે તેની આંખો ઉપાડે કે તરતજ તેને ચોકસ રીતે કહેવું કે હવે તને તલન મંદી મળુ છે. તમારે એવી રીતે બેઠવું જોઈએ કે તમો જ કહોજો તે જરાજર ખરેખર કહોજો અને જો તે હજી કુખે છે એમ જણાવે તો જાણે તમો તેથી અનુચિત થતા હો તેવો દેખાવ કરવો. તેથી તેના ઉપર ઘણી સારી અસર થશે. આ પ્રયોગ ખીજવાર કોઈ કોઈ વખતજ કરવો પડે છે.

(૩) ત્રીજી રીત:—હાલ કુખવાળું હાથ સાધારણ છે. જલદીથી આરામ કરવાની રીત નીચે મુજબની છે અને તે પ્રમાણે તમો અજમાયશ કરશો તો તેથી થતા પરીણામથી તમો તથા બીજા તે વખતે હાજર રહેલા સખસો તમાની ઇતિખો અનુચિત થશે અને તેવી રીતે જલદીથી આરામ કરવાથી બીજા કોઈ તમારી પાસે જલદીથી આવશે.

હાલિ જે બાળુએ હાથ મુકે તે બાળુના મોઢા ઉપર તમારો દાચ મુકો અને ત્યાં બામગ યોગ્ય વાર તે પ્રમાણે તમારો દાચ સખો મુકો. પછી જે બાળુએ હાથ મુકે તે બાળુના કાન ઉપર રક્ષાલીનો એક ટુકડો મુકો (નહીતો ચાર પદ કરેલો રક્ષાલ મુકો) જ્યાં સુધી તેને તેના કાન ઉપર રક્ષાલીનો ટુકડો મુકો ત્યાં સુધી રહીતો મોઢા ઉપર તમારો દાચ મુકો મુકવો પછી રક્ષાલીનો ટુકડો તેના કાન ઉપર મુકવા પછી તમારો દાચ તેના મોઢા ઉપરથી ખનેડી લેધ રક્ષાલી ઉપર મુકો તમારો બીજો દાચ તેના માથા ઉપર મુકો અને તેનાથી કાન ઉપર મુકેલા રક્ષાલીના ટુકડાને ઉપરથી ઊંચે તરફ ગણેલ પછી જોઈતી એડીસે તે રક્ષાલી ઉપરથી તેના કાનમાં ટુકડો મારો. આ પ્રમાણે ત્રણ-ચારવાર ટુકડો મારો અને ટુકડો મારતી વખતે તેનું હાથ તલન મંદી જલ્પ એવો મનમાં દૃઢ નિશ્ચય કરે જાણે આવી રીતથી અરમ ટુકડો હાલિ આગમ થતો માત્રમ પડેલ. ઉપરથી ટુકડો મારી રહે એટલે તરતજ એ કદમ તેના ઉપરથી તે રક્ષાલીનો ટુકડો અગર રક્ષાલ હોવાનો તે રક્ષાલ બેઠો ત્યાં અને તે બેઠો હતાથી સારું તેનું હાથ તલન મંદી જલ્પ તેને તલન આરામ થશે એ માત્રમ પડેલ.

કાનમાં કુખારો-કળીતર થવું:—જે બાળુના કાનમાં કુખારો

યતે દોષ તે જાણુ તમે લેખ સદા તેવી રીતે દર્શિ ખીજ જાણુતા.
 કાન ઉપર મુવાડો પછી કાનમાં મરમ ડુંક મારો; પછી કાનની આજુ
 બાજુ તમારા જમણા હાથથી માનન કરો; અને તેમ માનન પૂરું કરતી.
 વખતે તમારો આંખજોના જેવા કાનના નીચેના છેડા આગળ ધારી એકાદ
 મીનીટ ત્યાં સખત રીતે પકડી રાખો. પછી ત્યાંથી એકદમ ધીધા ખસેડી.
 હેઠ્ઠી ખખેરી નાંખો; ફરીથી પાછા કાનમાં મરમ ડુંક મારો-પાછા ઉપર
 પ્રમાણે માનન કરી આમ તથુ-આર વખત કરો-અને છેવટે દર્શિ બા-
 જો આસ હેઠ્ઠી તે જમણીથી જાહાર કાઢાડી નાંખવાને કહેલ. પછી તેની
 આંખો તમે તથુ બોલી રહો એટલે ઉધાડવાને કહેલ અને તે આંખો ઉ-
 ધાડે એટલે હાં મડી મથું છે કેમ ખડું કે જ એમ તેને પૂછો.

(૨) બીજી રીત:—કાનના જવા દો એકજ જાતનો પ્રયોગ ક-
 રવાથી મટે છે. દર્શિ તેની આંખો જાંબ કરાવી પુરલીમાં બેસાડેલ અને
 જો તેમ જાની સદા તેમ ન દોષ તો તેને ઉપર જમણા પ્રમાણે મુવા-
 ડવેલ. પછી તેના કાનમાં પ્રાંચ વખત મરમ ડુંકા મારવી, પછી તેની સ-
 નમુખ જમ તમારા જાને હાથની વચલી આંગળીઓ તેના દરેક કાનમાં
 એકા વખતે ધાલી ત્યાં જેટલો વખત એમ ધાલેલી રાખો તેટલો વખત
 ધીમે ધીમે ટ્રુન્ટી દોષ તેમ હલાવ્યા કરેલ. એકાદ મીનીટ મુધી તેમ ક-
 રો. પછી તેને એકદમ મીધી જાહાર કાઢાડો અને તેને માથાથી આગરે
 જા ઉચ દૂર મુધી લેખ જાવો. તમે પ્રયોગ કરતાં હો તે દરમિયાન એકસ
 રીતે મનમાં વિચાર કરેજ જાઓ કે તેને હાં કમી મથું જાય છે. તેને
 તકન આરામ થઈ જશે વીગેરે વીગેરે આવી રીતે દરેક હાં ઉપર પ્રયોગ
 કરતી વખતે મનમાં એકસ વિચાર રાખવોજા લેખજો. પછી દર્શિ ધાંખો
 આસ હેઠ્ઠી જમણીથી તે જાહાર કાઢાડી નાંખવાને કહેવું. આ પ્રમાણે
 તેની પાસે તથુ વખત કરાવવું પછી તેને કહેવું કે જ્યારે હું તથુ
 એમ બોલી રહું એટલે તારે આંખો ઉધાડવી અને આંખો ઉધાડીશ તે
 વખતે તને આરામ મળેલો માણુમ પડશે. પછી ૧-૨-૩ બોલી તેને
 આંખો ઉધાડવાને કહેવું અને આંખો ઉધાડે એટલે તેને પૂછવું 'તને મડી
 મથું છે ખડું કે' ?

માથું ડુંખવું.—રાગીને સાધારણ પુરલીમાં બેસાડી તમારા જાને
 હાથ તેના માથાની જાને જાણુએ માને જમણા ઉપર રાખી તેનું માથું
 થોડું હલાવેલ. પછી તમારો જમણો હાથ તેના કપાળ ઉપર અને તમારો

ડાબો દાઘ તેના માથાના પાછલા ભાગ ઉપર રાખી આસરે એક ને મીનીટ મુધી સખત રીતે તેનું માથું દબાવે. પછી રોગીના કપાળ ઉપર તમારા જમણા દાઘથી થોડા ટકરા મારી દાઘ ખંખેરી નાંખે. જો રોગીને માથાના પાછલા ભાગમાં દુઃખનું હોય તો તમારા જાને દાઘથી માથાના પાછલા ભાગથી તે ખમા મુધી થોડા માર્ગન કરી દાઘ ખંખેરી નાંખે. જો માથાની વચમાં દુઃખનું હોય તો તેના માથામાં જાને દાઘના આંગળાથી ટકરા મારતાં મારતા જમણા તરફ દાઘ લેઈ જઈ પછી દાઘ ખંખેરી નાંખે. એકી વખતે જાને દાઘનો તેમ કરવામાં ઉપયોગ કરવો જોઈએ. પ્રયોગ પુરો કરતી વખતે રોગીની સનમુખ હોવા રહી તમારા જાને દાઘ રોગીના કપાળ ઉપર એવી રીતે રાખો કે તમારા જાને દાઘના આંગળાના છેડા તેના કપાળ ઉપર આવે અને ત્યાંથી માર્ગન કરતાં કરતાં તમારા દાઘ તેના જમણા તરફ લેઈ જવો. આમ ત્રણ ચાર વખત કર્યા પછી તેને લાખો ચાસ લેવરાવી તરત કાઢાડી નાંખવાને કહેવું. પછી તેની આંગળા જાંઘ કમીરી તેને અડકવા ચીંચાય તેના ખેંઠાંથી આસરે એકાદ ઈંચ દાઘ છેડે રાખી નીચેથી ઉપર જતા માર્ગન કરો અગર એક સાધારણ લખો ગાયના જોડા જેને પખો નાંખે. પછી તેને આંખ ડરાડવાને કહે. ૪૫. ખરે આસા એક પ્રયોગથી માથું દુઃખનું જાંઘ થઈ જાય છે. ૫૫. હાલ કોઈ કારણથી તેમ નહીં ન થાય તો તે પ્રયોગ ફરીથી કરેલા એટલે આનંદ થઈ જશે.

(૨) બીજી રીત — રોગીને પુરણામાં બેસાડી તેની આંખો જાંઘ કરાવી તેની પાછલા ડાબા રહી તેનું માથું તવાસા ચરીર ઉપર અલેક્ષવા કરો, પછી તે રોગીના માથાની રોમ ઉપર અંગમૂર્તિઓના છેડા રહે તેવા રીતે તમારા જાને દાઘ રાખી માર્ગન કરવા કર કરો અને તે માર્ગન માથા ઉપરથી જાંઘુપર થઈ જાને ત્યાં મુધી કાનની ઉપરની જાંઘુપરથી જાંઘાત કઢાંડે આ યમ જે પદ્ધતિ મીનીટ કરો પછી તમારો જમણો દાઘ રોગીના કપાળ ઉપર જાને ડાબો દાઘ માથાના પાછલા ભાગ ઉપર રાખી તેનું માથું વળાવ ૩૦-૪૦ મેકન્ટ મુધી દબાવો. પછી માથાની જાંઘની જે જાંઘુ ઉપર દાઘ રાખી તેટલેજ વખત તેનું માથું દબાવો; પછી તેની સનમુખ આડી તવાસા જાને દાઘની ત્રણ વખત આનંદોથી તેના કપાળની મધ્યમાં આસરે આડે દબાવ માર્ગન કરવા, તે માર્ગન કપાળની જાંઘમાંથી તર થઈ તેના જાને જમણા ઉપર થઈ

આમજ બજાવ્યું છે તેવી રીતે સાંખો ચાસ શેષ તે પાછો બહાર કાઢાડી નાંખવાને કહેવું. તથા વખત આ પ્રમાણે કરાવવું. રોગી ને વખતે ચાસ બાહાર કાઢાડે તે વખતે ઉપર જતાગ્યા પ્રમાણે અર્ધ ચક્ર-કાર માર્ગન કરવું. પછી તેને આંખો ઉઘાડવાને કહેવું અને આંખો ઉઘાડે ત્યારે કહેવું કે “હવે તને માઈ ઘણું મળું છે” હરે મહી મંત્રું છે ખરૂં કે ન જો તે કહે કે હજી મળ્યું નથી તો ઉપરનો પ્રયોગ દ્વીધી અથવા તે છતી સુધી કરવે.

(૨) બીજી રીત—ઉપર પ્રમાણે રોગીને સુવાડી કે ઉઘો રાખી તેના અંતઃકરણ ઉપર અર્ધ ચક્રકારમાં માર્ગન કરવા અને દરેક માર્ગન ને અને હાથ ખંખેરી નાખવા.

અંતઃકરણના જગી જાગતા હોંમાં એકજ જાતની રીત વપરાય છે. દરેકને માટે જુદી જુદી રીત નથી. રોગીએ ગત્તા મુઠ બધ પોતાની આંખો બંધ કરવી. રોગીના અંતઃકરણના બાજ ઉપર અર્ધચક્રકારે સં-ધાવકે બંને હાથથી માર્ગન કરવાં તે અર્ધચક્રકાર માર્ગન જમણી બા-જુ તરફ કરવો જોડાએ જોડાએ વધીઆમના કાંઠા ને ડીઠામાં દરે તેરી ડીઠામાં તે માર્ગન કરવા. આ અર્ધચક્રકાર માર્ગન ૧૦ મીનીટ સુધી કરવાં. તે માર્ગન ગમતા કાંઠાની જગ્યા નીચેથી સડ કરી ડાબી બા-જુની હાલીની આસપાસ ઘણ પેટના મધ્ય ભાગની ઉપરની બાજુ ઉપર આશરે એ દિગેને છેટેથી પાસ થવા જોડાએ. પછી સીધા અંતઃકરણ ઉ-પર પાંચ વખત ઉપર જતાગ્યા પ્રમાણે ચરમ દુકાં મારે. પછી ઉપર પ્રમાણે ૧૦-૧૨ અર્ધચક્રકાર માર્ગન કરે. પછી તેજ ડીઠામાં ધ્રુવના હાથે ધ્રુવતા ધ્રુવતા માર્ગન તથા મીનીટ સુધી કરે. પછી રોગીને કહે કે “હવે ત્યારે તને કું આજ ઉઘાડવાનું કહું ત્યારે તને પવ્વ સાઈ મળેવું” આમુખ પડે. તને દરરોજ લાવશે થશે જશે.

દરેક હાં સાચો થાય ત્યાં સુધી તેના ઉપર પ્રયોગ કરવો જોડાએ. પેઠમાં થતો કુબ્ધવેદ—રોગીને ચત્તા સુવાડા પછી હાં મટું દે. તે જગ્યાથી આશરે છ ઈંચ ઉપરથી પેટા સુધી માર્ગન કરે. માર્ગન કરતી વખતે પેટ અને જાનરણ ઉપર જોરથી પગડુ સડ નથી, દરેક હોંતા પ્રયોગમાં સાધારણ રીતે સફલકે પેટેના વચ્ચે દાખે ઉપરોળ કરે; પછી માર્ગન કરવા અને પછી પ્રયોગને અંતે રોગીને બંને હાથ ધ્રુવથી તરત તે બહાર કાઢાડી નાખવાને કહેવું. આવા દરેક કુબ્ધવે-

નથી મારે પીઠનવાર રીત આપવાની જરૂર નથી. કમણે આવીજ રીત તેના રીતમાં ઉપદેશમાં લેવાની છે.

પીઠમાં યતો દુઃખમાં:—રાત્રીને સમયે ઉઠ્યા બાદે અગર ને તેમ તે રહી શકે તેમ ન હોય બાગર નેવી રિયતીમાં તમેને તેના ઉપર પ્રેરેલ કરવાનું રાને તેનું ન હોય તે તે રાત્રીને તેના પેટ ઉપર ઉમેર મુલાકાતે પછી ને જન્માએ ને દુઃખ ચવાની રીતવા કંતો હોય તે દુઃખની જન્માથી આશરે ૭ ઉચ ઉપરથી બને હાય તીએ આવતા સાધન મુખી માર્ગન કરવા અને સાધન આમજ હાય બારે એટલે હાયે કંઈ જોડી મહું છે તેમ મહું ત્યાંથી હાય જાગુપર મહેડી મેઈ ખમેરી નાંખવા. એમ ચોક્કસ કરવા પછી તેમ રીતે ઉતાવળથી માર્ગન કરવા માર્ગવા (માર્ગન કરવાની પ્રકરમાં વધારે કરવેલ) અને ઉપર બતાવ્યા પ્રમાણે સાધન આમજથી હાય જાગુપર લેઈ મેઈ ખમેરી નાંખવા. કેટલીક વખતે તે દુઃખવાળો જન્મા ઉપર હપટક મારવાથી દર્દને આરામ યતો જાગુમ પડે છે. ને છેક આચા આમજથી જરૂરની કસોટ ઉપર પડે (Kissed) ચુદા મુખી માર્ગન કરવામાં આવે અને પછી ચુદાની બને જાગુએ બને હાયથી માર્ગન કરી હાય ખમેરી નાંખવામાં આવેથી ધણું સાર પરીણામ આવે છે.

(૨) બીજી રીત:—ઉપર જણાવ્યું છે તે પ્રમાણે ને રાત્રીમાં ઉભા રહેવાની રીત હોય તો તેને સીધા ઉઠ્યા ચખવો અને ને તેમ મેઈ શકે તેનું ન હોય તો તેને પધારીમાં મ્હો ઉપું ચખીને મુલાકાતે ને તેને મીધો ઉઠ્યા રાખવો હોય તો તેની પગારો (તેની પીઠ તરફ તમારું મ્હો રહે તેવી રીતે) ઉભા રહી તમારા બને હાયથી, હૈં યતું હમરા (keep.) ચુધી તે માર્ગન લેઈ જતું. તેવી રીતે એકી વખતે તમારા બને હાયથી આશરે ૧૦ મીનીટ મુખી માર્ગન કરે. પછી ચાર વખત હંવાળા બાગ ઉપર મરમ ટુંક મારવાનું આમજ બતાવ્યું છે તેવી રીતે મારવી; આટલું કરી રહ્યા પછી પાછા હંવાળા બાગ ઉપર માર્ગન કરે. પછી તે વખતે એટલું ચાક રાખવાનું છે કે જે વખતે માર્ગન કરતાં તે હંવાળા બાગ ઉપર હાય આવે તે વખતે હાય મુજતા હોય તેવી રીતે માર્ગન કરવા. તેમ વખતે રાત્રીની બાજતમાં નીચે મુજબ તમારે ધ્યાન રાખે (તમારા મનમાં વિચાર રાખે)

જપ્ત હૈં નીકળતું જાય છે; “તમાને ચોક્કસ રીતે કીક લાગે છે તમારી સિંગીમાં મોટા ફેરફાર થએલો તમાને” માણુમ પડશે. જપ્ત હૈં સાફ ચતું જાય છે, “પછી રોગીને લાંબો આય લેઈ જલદીથી કાઢાડી નાંખવાને કહેવું. આમ ચાર વખત કરો અને પછી તેને કહે કે “જ્યારે કું તજી મણી રહું ત્યારે તારે તારી આંખો ઉપાડવી અને તે વખતે તને પછો શાપદો માણુમ પડશે. પછી તેની સનમુખ ઉભા રહી તજી ૧-૨-૩ મણો અને જ્યારે તે તેની આંખો ઉપાડે ત્યારે તેની તરફ પેઢેલી આંખો ખતાવી તેને ચોક્કસ રીતે કહે “તને સારું લાગે છે કેમ ખરુંને”

Kidney મુદાના અને કોએળના હૈં પજી પીડના હૈંતા સિંધમાં આવી જાય છે. અને તેથી તેવા હૈં મટાડવા માટે ઉપર પ્રમાણેજ પ્રયોગ કરવા જોઈએ.

બંધકોશ મટાડવા માટે—રોગીને ચોપા સુવાડી અમર નો સવડ પડે તો તેને ઉભો રાખી તમારા જાને હાથથી તેના કરીરની બંને બાજુએ માર્ગન સર કરી તે માર્ગન પેટ ઉપર અને પછી કરીરના નીમેના ભાગ તરફ લેઈ જવા અને પછી લાંબી હાથ ખસેડી લેઈ ખંખેરી નાંખવા પછી પડીયાળના કાઠા ને ટીલામાં ફેરે છે તે ટીલામાં તમારા જમણે હાથ તેના પેટ ઉપર જરા જાર દેઈ ફેરવેલ કંપી ટીલામાં હાથ ફેરવેલ તે જકુ ખાનમાં ઘાળું જોઈએ. કારણકે તેનાથી જો કંપી ટીલામાં હાથ ફેરવવામાં આવે તો રોગીને શાપદો કરવાને બદલે તમે નુકસાન કરી બેસશો. પછી તમારા જાને હાથ બેમા કરી જોરથી પસેડ પછી એક હાથ પેટ ઉપર અને બીજે હાથ તેની પીઠ ઉપર મુકો પજી તે જાને હાથ એકજ ઢીડીમાં જાળે સામ સામા દોલ તેથી રીતે એક તેના પેટ ઉપર અને બીજે તેની પીઠ ઉપર મુકવો અને ત્યાં આમજ ફેરવોઈ મીનીટા નુધી રાખી મુકવા પછી પાછા ઉપર પ્રમાણે માર્ગન કરવા અને પેટ ઉપર હાથ ફેરવેલ રોગીને સારવા કહે કે તમજ એક ખાણે જરીને કું પછી પીવાને અને રંધારે રાખ ખાવાને મુમતા કરી. આ રીત ટીલામાં જે વખત તેના ઉપર જાજાવરી જો તમે ખાંત અને ધોરજાથી કામ કરો તો તમે નેતું કહીતું જાધકોશનું હૈં પજી મટાડી કાઢો તેને જુલજાથી નેજીને નેજાથી તરાર ના પાડવી આવ કારણ ટીલાન તેને તેથી નેજીને નેજા દેવે નહીં. કારણે જ્યારે કાંતર પડતું નથી. તમાને ફેર કાઢ લેવાથી પેટ પેનાતું કામ કરવામાં વજનું

૧૫ છે. તેથી હું મટવાને બદલે ઉભડું વધે છે.

૧૬ હોં બંધોશમાંથી કાપત ચામ છે. સાધારણ રીતે પજાખસા મુગ બંધોશમાં છે મારે [બંધોશ] આ હું મટાવવાને જે રીત છે તે ઉપર અભ્યાસીએ પ્રવૃત્તિ લેવા આપવું જોઈએ.

અપચો, બદદામી, અને અસરણ. Indigestion, Dys-
pepsia—એવા ખરાબ દોષ છે કે ખરી રીતે નેતાં દવા પીધાથી તે
સારા થતા નથી. પણ આ વિવાદા પ્રયોગોથી તે સારા થઈ શકે છે.

ખાલીના ઉપરના ભાગથી ને પેટના ઉપર મુખી તમારા જાને હાથ-
પરથી નીચે આવતા માર્ગને કરો-પછી પૂરું-પચીમ નાંખો તરફ
કરો અને તેમ કરી હાથ ખોલો નાંખો. આ પ્રમાણે ધ્રુવ મી-
મુખી માર્ગને કરો; પછી મરમ ચામ વાને પવન અપવાની રીતનો
મ કરો. પછી તમારા જાને હાથ મેગ્ર કરી ધ્રુવ ભેરથી ધસો;
હાંનાં પેટ ઉપર તમારા જમણા હાથથી ધસો. પછી પેટને બરા-
બરને આસરે દબાવો (અંધી કરતા હોય તેવી રીતે). પછી પાછા
પ્રમાણે માર્ગને કરો. આ પ્રમાણે ૨૦-૨૫ મીનીટ દીવસમાં એક
કરવું જોઈએ પણ જો આ રોગ ધણા લાંબા વખતનો થઈ ગયો
તો દીવસમાં બે વખત તેના ઉપર ઉપરની રીત પ્રમાણે કરવું
જો. જો આ બાબતમાં તમો જરાજર ખાંતથી કામ કરે બચે. તો
મમાં ખરાબ ફેલ દશે તે પણ સારો થશે. હાંને બંદુ દલકો ખો-
ખાવાની પરવાનગી આપવી. જમણી વખતે પાણી પીવા દેવું
પણ દીવસમાં બે વખત જાને તે જાને જમણી વખતના વખત-
પુરક પુરક હાંને અનુકૂળ હોય તેવે વખતે પાણી પીવા દેવું અને
રીતે આખા દીવસમાં બધું મળીને બધા ક્વાર્ટર પાણી પીવા દેવું.
હાંને આઈસક્રીમ કે તેટું બીજું કાંઈ ખાવાનું જન ચામ તો તેના
માં કાંઈ સુગંધિત ખોરાક ન હોય તેવે વખતે ખાવા દેવો શરૂ કરે-
પરંતુ ખાવાથી પેટની અગ્રી મદી ચામ છે અને તેથી તેમાં રહેલા
બીન ખોરાક પાચન થઈ શકે નથી. પણ બનતાં મુખી તેના પદાર્થ
માં ન આવે તો બધું સારું.

અપાચ બંધ થએલો ખોલવા માટે—રોગીને આગળ રીત
પાવી છે તે પ્રમાણે બેસાડી તેની સનનુખ હાથ વડી તેની મરદનના

પહોંચેના બાગથી બનેલા ઘાસથી માર્ગનું ચાર કરી મળ્યા ઉપર બનેલા ઘાસની આગળથી ભેગી થાય ત્યાં સુધી માર્ગનું કરે. પછી ત્યાંથી નીચે ધત્તી સુધી માર્ગનું કરી ઘાસ ખસેડી લેઈ ખજેરી તાંખવા આ પ્રમાણે દરેક મીનીટ કરી પછી મરમ કુંકનો ઉપયોગ કરવે. પછી કેટલીક મીનીટ સુધી ઉપર પ્રમાણે પાછા માર્ગનું કરી મરમ કુંકનો ઉપયોગ કરવે. તેમ કરેથી આરામ થશે.

સુચના:—આમળ પાતામાં જે દર્દોની રીતે જણાવી નથી તે દર્દો પશુ ઉપર બતાવેલા સામાન્ય નીવડોની મદદથી સારા થાય છે. લાંબા અનુભવ વાળા જેટલી જડપથી અને સંતોષકારક રીતે દર્દો સારા કરી શકે છે તેવીજ રીતનો ફાયદો નવા સંધાવક પેટેલેજ સપાટે કરવાની આશા રાખવી કામની નથી કારણ કે જેમ જેમ તમે અજમાયસ કરતા જશો તેમ તેમ તમોને અનુભવ થતો જશે અને તમારું મન બગ પશુ પ્રબળ થતું જશે એટલે તેવા કામમાં અનુભવ વધવાની સાથે તમો તેવોજ સંતોષ આપી શકશો. માટે હિંમત નહીં હારતાં ધીમે ધીમે પશુ ખંતથી કામ કરે જશો તો અચાનક દર્દો પશુ તમો મટાડવાને ચકતીવાન થશે.

ઉપર જણાવેલી રીતોથી તમો દુઃખ, દર્દ દુર કરી શકો તેથી ખીન્નને અનુમળી થાય તેમાં કાંઈ નવાઈ નથી, કારણ કે વગર દવાએ અને તે વળી થોડા વખતમાં દર્દ મટાડવું તે કાંઈ જેવું તેવું કહેવાય નહીં. આ રીતોથી કામને કાંઈ પશુ ગુસ્સાન થતું નથી પશુ ઉલટો તેથી સારો ફાયદો થાય છે તેથી દર્દોની તંદુરસ્તી સારી થઈ તેને નવું જીવન મળે. ■ પશુ ઉપરની રીતોથી દર્દો મટાડવાને વાત કરો તેવે વખતે દર્દોને તેવું મન પોતે સારો થતો જાય છે તેવા વિચારમાં દોરો તો તેથી તમારા કામમાં તમને મદદ મળશે અને તમારું કામ સરળ અને સહેલું થશે કારણ કે તેવું મન તેવું હોવાથી જ્ઞાનતંત્રીઓની મારફતે તેના શરીર ઉપર સારી અસર થતી જશે અને દર્દો જલદીથી અંત આવશે. તેટલા માટે દરેક પ્રયોગ વખતે દર્દોને પોતે સારો થતો જાય છે અને પોતાને જરૂર સાઈ થશે એવા વિચારમાં દોસ્તો એ અવરવતું ■ કારણ કે તેમ થવાથી દર્દોનું મન, તમારા કામમાં આગળથી રૂપ થવાને બદલે મદદ કરતા થાય છે.

દરેક માણસ બે પ્રકારનો છે:—તમારા વિચારક (પ્રવૃત્તિ active mind) મનથી નિષ્ક્રિય મનને (પાસિવ mind) સ્વચ્છત્વના આધારથી

હમ્મા ખામ રહી મહારી સકાલ છે. આ નિર્મલ વાને અપ્રવૃત્ત મનને કી-
મતારી મનના દુઃખો-રૂપેદીને અધિપતિ—તાને ધરાવું વાને તેની ધાપ
પોતા પડે કમાવી ને પ્રમાણે વર્તન કરવાનો ટેવ તમોએ પાડી દશે.
સ્વમુચનાથી રોગચાળિ મેળવણી ધમ્મી સારી છે કાંબુ કે અપ્રવૃત્ત મનને
મુચના કદે જવાની છે અને તેને જુની દહીકતો જુલાઈ નવો દહીકતોની
ધાપ તેના ઉપર પાડવાની છે. જો કે પેદેલ કેદેલાં તો પ્રવૃત્ત મન તે
કમ્બુલ રત્ન નથી અને તેને ઉચ્ચારવાનો પ્રયત્ન કરે છે પણ તે મુચના-
જોનાં પુત્રઃ કમનથી તે નવી દહીકતનો ધાપ તેના ઉપર ખેલે છે અને
તેની સત્વતા માન્ય કરે છે. હાખલા લરીકે કરીરના કાઈ જાગમાં તમોને
દઈ થતું દોષ-પારો કે તમોને તમામ પમમાં દઈ થત છે. તો તે દઈ
સ્વમુચનાથી મહારાને મારે એક દામનના દુકાલ ઉપર નીચે જોવી કંઈ
મુચના કખેડ—” અને કંઈ દઈ નથી—મારો પમ દુઃખનો નથી. અને
સાફ છે. અને કંઈ થતું નથી. હું તદન મારો હું આ મુચનાઓ જાગતા
અવરથામાં તેમજ નિંદાવરથામાં કરી સકાલ છે; પણ આ રીત રાત્રે
મુર્છ રહેવા જતી વખતે કરવી જદુ સારી છે. જ્યારે અંખો ધેરાવા માંડે
ત્યારે નીચેની મુચના ઉપર એક ખ્યાલ કરો “ આરતી કાંચે હું જામીય
ત્યારે અને સાફ થએલું દશે—મારે પનેથી દુઃખ દઈ તદન મરી મરું દશે.
હું તદન મારો ચર્ચ જઈય

આ વખતે ખોળ કાઢ પજુ વિચારોને તમારા મનમાં હાખલ થતા
દેતા નહોં અને તે વખતે ચીકમ મન કરો કે કરોજ તમારી તખીયત
મુધરતી જાવ હર રોજ સાફ ને સાફ જ થતું જાવ; વળી દીવસમાં
એક બે વખત નુહ રાત્ર આવી મુચનાઓ લેવી સારી છે.

તાંદુરતી મુધારવા અને કરીરમાં સક્રિય આજુવા મારે નીચે જતા-
વેલી મુચનાનો ઉપર જાગ્યાના પ્રમાણેની રીત માત્ર ઉપયોગ કરશે તો
તમોને પ્રજો મારો કાવદો થશે અને તમો તાંદુરત અને સચકત થશો.

મનમાં નીચે મુજબ બોલે જાવ—અને સાફ જાને છે, અને જલદી
સાઢ થશે. મારા લરીકમાં કાઈ રોગને વાસ કરવા દેઈય નહોં—રોગને
રહેવા પણ નહીં દઈ—મારી તખીયત જદુ સારી ચર્ચ છે.

જો આ પ્રમાણે તમો કરે જશે તો તેનું એનું સાફ પરીણામ
આવશે કે તમો તેથી અબધન થવા વગર રહેશો નહોં.

આ ઉપરની રીત વળી જાતની સક્રિયતા વગેરે ખીલવવાના કામમાં

ધણી લેવોથી છે. એનાથી ચાલેલાનું જાળવણી થઈ શકે છે. મન એકાગ્રતા કરવાની શક્તિ સતેજ થાય છે. સ્વાકર્ષણ શક્તિ ખીલતી થાય છે. તેમજ કોઈ પડેલી કુટુંબ દૂર કરવા ધારી હોય તો તે તમથી કઢાડી શકાય છે.

પણ એ વાત જરાજર વાદ ધખતી જોઈએ કે એક મેં દીવસમાં તમે આ કરી ચક્રો નહીં—રોજ પણ એક દીવસમાં મધ્યમું નહોતું અંબા પણ કંઈ ઉત્થાવજો પાછી જતા નથી; રોજ જાદાર દેખાતા પેદેશ્વ કંઈ વખતથી સીરના અંકરના જામેલા સાંચા કમમાં મરનડ થઈ હતી અને તેને ક્ષીં પડે તે જાદાર દેખાયો હતો તો તેને આરામ થવાને પણ તેના પ્રમાણમાં કંઈ વખત જોઈએ એટલે કુંદમાં ક્ષીંએ તો સમવાનુસાર સાફ પરીણામ આપ્યા કમર રહેતું નથી. ધીરજ અને ખંતીશીલતાની ખામ જરૂરીયાત છે. કેટલો વખત આવ્યા કમ માટે થાય છે તે મનુષ્ય તમારી એકાગ્રતા કરવાની શક્તિ અને તમારા મનો જન કપર આધાર મળે છે.

જેઓ પોતાની નમ્ર જનુમાર ઉપ લાગી શકે છે તેઓને ઉપ પ્રાપ્તે કોઈ દીવસ રીયાસ કરવાનો હોતો નથી અને તેઓ સીરમાં થતા પડેલા કોઈ વચાવવાને શક્તિશાળી હોય છે.

માટે કોઈ વાચકશ્રદ્ધ અને અભ્યાસી જરૂરેને ધારી નમ્ર મશામલ છે કે કોઈની મુશ્કેલીને તેણે સદુપયોગ કરી શકે છે તેમાં તેમનું પ્રિયનુજ્ઞ કમ્પાનું સમાવેશ છે.

સુચના સોમસામન વિદ્યા-નિદાન વિચિત્રતા

જનતા વિચારો પ્રમાણે સીર ઉપર અમર થાય છે તેથી તેણે સુચના હોને જનનું અવલોકન અને તે જનનવલોકન હોય ત્યારે અમર તે જનનું નિદાન હોય ત્યારે સુચનાના આથી રહે જનનવલોકન રીતે જનનવલોકન જરૂર છે અને તેથી રીતને કારણે કરવાથી રીતે પડે છે તેમાં કંઈ જોતું નથી કે જનનવલોકન માટે હોને ઉપમાં જાણાઈ જરૂર નથી. તેમજ ધણી વખતે તેમ કરવાથી જનુ માત્ર પરીણામ આવે છે. તેમજ હોને જનન વચાવે માટે તેથી નિદાનવલોકન જનુ પડેલે તેમ કંઈ દીવસ તેને કંઈ જોઈએ નહીં ત્યારે તો તેને તેમ કંઈ જોઈએ કે તે તેથી જનનવલોકન જરૂરે તેમજ રીત છે અને નહીં જન તેમજ રીત છે એટલે તેથી જનનવલોકન તેમાં કંઈ જાણ જરૂર નથી. પણ એ હો જનનવલોકન માટે તેથી નિદાનવલોકન આથી જનન જરૂર છે એવું

તેના મનમાં આવે એવું તમે કહો. બોલો અમર તેવા કાંઈ કંઈથી તેના મનમાં તેવું કાંઈ અનુમાન થાય તો તેથી ભગ્વત અવસ્થામાં તેને જે કંઈ સુચનાઓ આપવામાં આવે તે તાત્ન નિર્ભય જતી બધા છે અને તેથી તેની કંઈપણ અસર તેના ઉપર થતી નથી. માટે તેની માનવની સારથેલી રાખવી; પણ આગળ જે રીતે જતાથી છે તેમાંની તેને નિંદામાં નાખવાને એવી કાંઈ રીત પ્રકટી છે જેથી તેના મનમાં કાંઈ સંકાપ બધા નહીં અને તે નિંદામાં આવે બધા અને જો તેના સુધી તેને ભગ્નિંદામાં આવે પણ તેને સુચનાઓ આપવી અને તેમ કરવાથી તે સુચનાઓ તેના મનમાં જણાવે દસી જશે. પણ જો તેને તેની સ્થિતિ થાને અવસ્થામાં આવવું તમને હીક કામતું ન દોષ તો તેને ભગ્વત અવસ્થામાં સુચનાઓ આપવી અને જો જણાવે રીતે સુચનાઓ આપવામાં આવે છે તે તો તેને જરૂર અસર થવા વગર રહેશે નહીં. લાકરોને આ માનવમાં કંઈ કહેવાની જરૂર નથી કામતું પણ લાકરો તેથી જ રીતે કરે છે.

નિંદામાં નાખવા રીતવા કેમ આશય કરવો:—આવી ભગ્વતની રીત માટે પ્રથમ તો કહીને ખાટલામાં સુવાડવો. પછી તેને તેની કાંબો જાંઘ કરવાને અને જે તેને કહેવામાં આવે તે જાણુ ખાં છે એમ માનવાને કહેવું. પછી તેને હાથી જવાને કહેવું અને તે વખતે તે નિંદામાં આવે છે—નિંદામાં આવે છે—અર નિંદામાં આવે છે એમ કહેવા વખતે કહેવું. પછી તેના ઉપર કહેવામાં માર્ગન કરવા અને તેમણે કર્યા પછી ધીમા, ચોક્કસ સરળ અવાજમાં તેને સુચનાઓ આપવા માંડવી. પરંતુ તેમ કરતાં પહેલાં તેને હું કહી છે તેની જણાવે ચોક્કસથી આવી કરવી જોઈએ અને પછી તે કહીને ચિન્દોની વિરહ કામ કરવાની સુચનાઓ આપવી. હવેમાં જો જે વખત આ પ્રયાગે કરવું.

કલેબ, આંતરકાના કલે (Liver and Kidney troubles) (આગળ પાને ૧૪૪ માં આ જાણવની રીત લુગો) કહીને બરનિંદામાં નાખો. તેના કલેબ અને આંતરકા ઉપર વખાણ જો લાયકી માર્ગન કરો (ઉપરથી નીચે) અસરે ૪-૫ થીની તે પ્રયાગે કરો. પછી તેને નીચે સુજા સુચનાઓ આપો “તારી પીડામાં દુ:ખનું નથી. તર કહેવું અને “આંતરકા તદન કાર્ય છે—તને કંઈ પણ કંઈ નથી—તને કંઈ પણ દુ:ખને નહીં—” માટે સર્વથ નહીં—કંઈ નહીં—”

પરંતુ કહીને નિંદામાં નાખતાં પહેલાં તેને ક્યાં ક્યાં અમર હું હું

તોતડાપણું:—હાંને પ્રથમ ભરનિંદામાં નાંખો-પછી નીચેની મુચ-
 નાંખો આપો. " બોલતાં તેની જીભ ફરીથી " અટકશે નહીં. દરેક મા-
 નાંખી મારક સારી રીતે તે બોલી શકશે. "તને કંઈ તેવું" યકેલુંજ
 નથી તારી જીભ તદન સારી છે." પછી તેની આંખ ઉઘાડવી (જગા-
 રવો નહીં) તેની પાસે કાંઈ માપણીમાં વાંચાશે. જ્યારે તે ઉપરની રિય-
 ટીમાં હશે ત્યારે વમર અટકે તે વાંચી શકશે તે વખતે તેને કહેવું કે
 હાથેથી તું તેવીજ રીતે વાંચી શકીશ તેમ વાત પણ તેવીજ સારી રીતે
 કરી શકીશ. પછી તેની આંખ બંધ કરાવી તેને કહેવું કે બલિષ્ઠમાં
 કાંઈ પણ વખતે તારી જીભ અટકશે નહીં. પછી તેને જમાવો. આ
 રીતે તેના ઉપર હાથેથી તે જગાળર સારી રીતે વમર અટકે વાંચી
 બોલી શકે ત્યાં સુધી અજમાવે જવો. આ રીતેના દરેક પ્રયોગ અડધી
 કલાક સુધી કરવો. જનૂન અવસ્થામાં કયા સખ્તે અમર અક્ષરો બોલતાં
 તેની જીભ અટકે છે તે જ્ઞાનમાં રાખી ઉપરની રીતથી નિંદાવસ્થામાં આ-
 વ્યે દોષ તે અવસ્થામાં તેજ સખ્તે અમર અક્ષરો દરેક પ્રયોગ વખતે
 વધારે વાર બોલાવવા તેમ યવાધી તેની જીભ અટકતી જાંધ થશે અને
 બલિષ્ઠમાં જીભ અટકવા ધીવાજ તે જગાળર બોલી શકશે.

બીટી,-કાફ,-કોકેન-અફીલુ વીનરે ખાવાની ટેવ ઊઠાવવા-
 ની રીત—તેવો ટેવવાળાને ભરનિંદામાં નાંખો પછી નીચેની મુચનાંખો
 આપો, " જ્યારે તને જગાડું ત્યારે તે ખાવાની તારી તલપ તદન જતી
 રહેલી હશે તું તેનો ઉપયોગ કરી શકીશ નહીં. તેની તલપ તને બીલકુલ
 લાગશે નહીં. તને તેનાથી કંઠાએ આવશે તે રેખીનેજ તને તેના ઉપર
 વિરક્તાર ઉપજશે. તે લેશ ને તને ઉલટી થશે. જો તે દેવાની ટેવ
 ધાંખા વખતની પડી ગયેલી દોષ તો તે ટેવ ધીમે ધીમે ઊઠાવવાને માટે,
 તેને એકદમ ઊંડી દેવાની મુચનાંખે જાણે "તેને તેની તલપ ટીવશે ટીવશે
 ઝાણે થતી જશે એ પ્રમાણે કહેવું. મુચનાંખો આ પ્રમાણે ૧૫-૨૦
 મીનીટ સુધી આપવી.

તે ટેવ ઊઠાવ્યા પછી તેની ઉપર ત્યારે થોડો વખત દેખરેખ રા-
 ખવી જોઈએ કારણકે જો તે ટેવ ઊઠાવ્યાથી તેના સરીર ઉપર નજાઈ
 કે બીજી કાંઈ જાતની અસર થતી માત્રમ પડે તો ફરીથી તેને નિંદામાં
 નાખી તેવી યક્ષેલી અસર નિર્મુજ જલ્દ તેવી રીતે તે અસરની વિરુદ્ધની
 મુચનાંખો આપવી પણ તેને પાછો તે ટેવમાં પડવા દેવો નહીં.

સૂચીવટ:—(આમજ પાને ૧૨૪ થી શુભો) દર્શિને બરનીકામાં નાંખી તમારા જાને હાથથી દર્દવાળા જામ કુપર ૧૨-૧૧ માર્ગન કરી તમારા હાથ ખજેરી નાખો પછી તેને નીચે મુજબ મુચનાઓ આપેલ

“તને સંધીવા દરે નથી-તદન સારું યજ્ઞ મોરેનું જો-જ્યારે જનનીય
ત્યારે નું મજાનુત નું એમ માનુષ પડશે-મીઠકૃષ્ણ દર્શ પશુ જનનું તને
દરે નથી-દુઃખ પશુ જોઈ થનું નથી.” નું તદન સારો યજ્ઞ મોરેનું” આ
પ્રમાણે ૧૫-૨૦ મીનીટ સુધી સુચનાઓ આપવી-૫૦૦ નેને જનપત્ર કરવે
આરામ માથ ત્યાં સુધી કોપર પ્રમાણેની રીતથી તેના ઉપર પ્રયોગ કરે જશે.

મુંઠ.—(અ.મ.ગ પાને ૧૩૨ માં જુઓ) હીંને નિંદામાં નાંખી
નીમે પ્રમાણે સુચનાઓ આપો—જ્યારે તને મું જલગત કરે ત્યારે મુંઠ બી-
ચકલ નહીં હોય—પેટમાં કામ પજ્જ જતનો દુઃખારો કરો નહીં—તને તદન
સાર લાગશે—તારી અડગીયા તું સારો નહીં હોઈ તેતું સારું થએલું મા-
નુમ પડશે. પછી પેટ ઉપર માઈન કરો (પાંચ મીનીટ મુંઠ) ૫મી
તેને જલગત કરો.

અછાન્ન-અહલુકમી - (આમળ પાને રૂપ નાં જુઓ) કાંતે બા
 ત્રિશન તાપી તેના પદ ઉપર તમામ બને હાથથી ફેરવ્યા જાજે
 કરી પડે તીલેની ગુલનાઓ તેને આપે "હવે જહો તને ખેડાક જરા
 જર પાવત થશે જહાં-ખિ રહિંગ મશે-તામ પેદનાં વંસરે બોલી વહેશે
 અને ફરક ઇને તને માર હામશે-તાર માયુ નહીં દુ.ખે-પરજ પડે તે
 ખાંજ તે પળુ રમી જશે-ફરક ભલતો ખેડાક તને અનુકૂળ થશે તને
 હવેથી કાઠાળુ રખત જહાં-તાર કે અછાન્ન રતે નહીં-ફરકની ગુલનાઓ
 ફેરવીકાર નુરી આપે જહાં-જહો તને ભલત કરે.

આંખની આંખ.—હાલે જાતે આંખ નાના કરે આંખ કાઠ
આંખ જાણુ છે તેથી રાતે જાણ આન-દુકાનો કાઠેવ કરો પાં
તવાન ને દુકાની દુકાની આંખ ને આંખ કાઠ મુખી તેને
પીએ જાણ કરે.

અપારે તને કુ જાનવા મર તારે તને વડું સાદુ દેખાશે. મંજ
પડતી નહત જાતી રહેશે—અવશ્ય એવી સાતી અપારે મરી અપારે તે યશ
મેં દેખાશે—કેમ કીરત જા.જા એકાન્ત તને રૂપે નહોં પડે. કારોઃજ
પડતી અપારે જાકુ સાતી મરી જાશે. અપારે કુ તને જાનવા મંજ તારે તને
જાકુ સાદુ જામશે. જાકુ મોઝને હીરે કીરતી સુખવાળો મર—અવશ્ય જાનવા

તેને આપવી રૂના નળનગરી તમારી મુચનાઓ આપશે તે પ્રમાણે
અરુદ થવા વખત રહેતી નહીં.

બેતેરાપાકું:—હાંને બર નીંદામાં નાખીતેના કાનમાં ગરમ પવન
કુહો પછી તેને કહોલે બધારે કું તને જાણત કહું ત્યારે તને તારા સાઈ
યજ્ઞ અનેક માનુષ પડશે બીજા માનુષની મારક જાનનાર સાંભળી કહી-
ક-તને કંઈ થયું નથી-તારા સાઈ છે. પછી તેની સાથે પીમેથી થાત
કરો તે તમારું બોલતું જાણનાર સાંભળે તે જાણતું જાણનાર જાણ કર-
વા રહી તેને સવારો પડે. અને તમને જવાબ આપે તેમ કરો પછી
વેળી આપો બંધ કરાવી તેને જાણત કરવો-જાણત કરતી વખતે ઉપરની
મુચનાઓ આપવી સારી છે.

હીરદીરીયા:—હાંને ઉપર પ્રમાણે ઉપમાં નાખી નીચેની મુચના
આપો. જ્યારે તને કું જાણત કહું ત્યારે તું જાણનાર સારો થએલો હજી
તને નળનગરી માનુષ પાશે નહીં-કરો રીતે તને સાઈ લાગશે. તારા
પેનાના ઉપ તારો જાણનાર કાણ રહેશે. તાજ સરીરમાં જોર આવતું
તને માનુષ પડશે. પછી અંતઃકરણ ઉપર ૪-૫ વખત ગરમ પવન કુહો
અને પછી તેને કહોલે "તને જાણનાર થાત થાત કે જ્યારે કું તને જા-
ણત ત્યારે તારી જાણ નળનગરી જતી રહેશે અને તું તારા સાથે થઈ
જઈશ. પછી તેને જાણત કરો.

ગજાના કાં ઉપર-હાંને ઉપર પ્રમાણે ઉપમાં નાખી તમારા
જાને હાથથી કેના કાનમાં નળાની નળી (Tongue) ઉપર ગરમ પવન
આપો અને તેને કહો કે જ્યારે કું તને જાણત કહું ત્યારે તારું મથું
તારા સાથે થઈ જશે. અરુદનો સાથે તારા ઉતરી જશે અને
સારું થઈ જશે. કાં પછી જાણનાર સાથે રહેશે નહીં, આવી રીતે
૮-૧૦ વખત મુચનાઓ આપ્યા પછી હાંને જાણત કરવો.

ધાડી મુચના—જ્યારે હાંને તમે બરિનિદામાં નાખો ત્યારે તમારે
તે વખતે બરિનિદામાં તેને જાણનારો નિદામાં જાણની મુચના આપવી
જોઈએ તેમજ તેમ પછી કહેવું કે જ્યારે મારવાર માટે તને નિદામાં
જાણતું કહેવામાં આવે કે તરતજ તારે નિદામાં જતું જોઈએ. આવી
મુચનાની તેના ઉપર પછી સારી અસર થશે અને બરિનિદામાં તે મુચના
મુજબ પતંથી એટલે બરિનિદામાં જ્યારે જ્યારે તમે તેના ઉપર પ્રયોગ
કરો ત્યારે ત્યારે તે જાણનારો નિદામાં આવી જશે.

શરમાળપણું:—પ્રથમ તેના સખસને ઉંચામાં નાંખી પછી નીચેની મુચનાઓ તેને આપે.

“અનિષ્ઠમાં તું સરમાઈય નહીં. મને તેટલા માણસો હાજર હશે તોપણ નિરાંતે તારે કહેવાનું હશે તે તું કહે જઈશ; તેમની હાજરીમાં તું સરમાઈય નહીં. જરા પણ મનરામણ સંવાદ ધણી માણસોની મળેલી મીટીંગની આગળ તું ભાવણ આપી રહીશ.

નબળાઈ Nervousness હોને ઉંચામાં નાંખી તેના મનમના મુગથી તે જરાગતી કરોના છેલ્લ મુધી ૧૦-૧૫ વખત માર્ગન કરે. પછી અંતઃકરણના ભાગ ઉપર ચરમ પવન (આમળ જતાવ્યા પ્રમાણે) આપે. પછી નીચેની મુચનાઓ આપે.

“જ્યારે તમને જાગૃત કરે ત્યારે તમારી નબળાઈ તદ્દન જતી રહેલી હશે. પેહેલાં કરતાં ધણુંજ સારું લાગશે. તમોને તદ્દન સારું થશે. તમારા જ્ઞાનતણુઓ મજબુત થશે. દરેક રીતે તમે સારા થશો.

૬મ-Asthma હોને બરનિંદામાં નાંખી તેની છાતી ઉપરથી તે તેના પેદાના છેલ્લ મુધી ૧૦-૧૨ માર્ગન કરે. પછી પૂરું પશ્ચિમ જને ખભા તરફ તેટલાજ માર્ગન કરે. અને પછી પીડના અર્થે ભાગ મુધી ૫જુ તેટલીજ વખત માર્ગન કરે અને પછી તેને નીચેની મુચનાઓ આપે.

“જ્યારે હું તમને જાગૃત કરું ત્યારે તમને શ્વાસ લેવામાં ખીલકૂલ મુશ્કેલી લાગશે નહીં. જેમ ખીલ શ્વાસ લે છે તેવીજ રીતે તમે પણ શ્વાસ લેજ શકશો. તમને બહુ સારું લાગશે જોશકૂલ હશે રહેશું નથી, તમારું હૃદય તદ્દન શાંત્યું મનુ છે. તમોને હવે સારું થએલું છે. “ધણી વખતે આવી મુચનાઓ આપરી-પણી હોને જાગૃત કરવે.

આ રીતનો ઉપયોગ હોને જરાજર આરામ થાય તેટલા દિવસ કરવો જોઈએ.

બુધકોર:—હોને બરનિંદામાં નાંખી તેના અંતરગ પાંચમે અને તેને તે વખતે મુચના આપે કે દિવસના દરરોજ અમુક વખતે એક શરેા થશે. જરાજર બાર દેહને કહેવું જોઈએ તેમ વખત પણ મોક્ષ નથી કાવવો જોઈએ.

આ હૃદયથી સારું થતું નથી. આ હૃદયથી ધણી ખીલ હશે ઉપમ થાય છે.

અમરવદ મોરોગા મેડિયા :-

જેન અચ્ચાન્ય.

મીરાબીદ. (મનરજા)

આ રીતેના જો જરાગર ઉપયોગ કરવામાં આવે તો આ દં ૩-૪ની રીતથી થશે છે.

ફોરો શાન્તિ કરવા માટેના સામાન્ય નીયમો.

જયી સુચનાઓ મોકલ અક્ષર કરે તેવા અવાજમાં આપવી જોઈ છે. અને ત્યારે જની યોરે તેડું દોષ ત્યારે દંવાગા બાગ ઉપર હાથ મુકી સુચનાની અક્ષરડું જગ ત્યાં આગળ કરવાને મુકતું નહીં. (એટલે તેમ દોષ મુકી ત્યાં આગળ ખાન ખેંચતું) અને દરેક સુચનામાં જો બાજત કરવાની દોષ તે બાજત ઉપર આસ ખાન ખેંચે.

દર્દીના કેસડું જરાગર અવલોકન કરતું, તેના રોમના દરેક ચિન્હો નક્કી કરવા અને પછી તે ચિન્હોને તાજુદ કરવાની જરાગર સુચનાઓ આપવી.

પછી દરેક સુચનાઓ દર્દી સમજી શકે તેવી રીતે અને તેથી બાપમાં આપવી જોઈ છે. જો દર્દી જરાગર બલેલો ન દોષ અને તેથી યાજોડું જરાગર યાજ ન દોષ તો ત્યારે તે સમજી શકે તેવા જાડુ શાક અને સંરજ શબ્દો વાપરવા, કારણકે તમારું કામ તો દર્દીને આરામ કરવાડું છે. કેવી જાતના શબ્દો વાપરો જો તે વરર જોવાડું નથી.

જો દરદીને ઉપમાં તાંબી ન શકાય તો કોઈ પણ રીતે તેને સુચનાઓ આપો.

સાદા અને નાના રોમોમાં ઉપમાં મવા ચીવાય થણા જખુને આરામ થએલો છે. પણ બર્દિનંદામાં દર્દીને લાવીને ઉપર જતાવેલો રીત-નો ઉપયોગ કરવામાં આવે તો પલો સારો કાચો થાય છે પણ આરામ થવાને માટે ઉપમાં જવાની જરૂર છે એવો ખ્યાલ તેના (દર્દીના) મનમાં આવવા કેવો નહીં.

જો પ્રથમ અજમાયશ દર્દીને ઉપાડી ન શકે તો તેથી તેને જોડી ન દેતાં ખોજ ત્રીજી વખત તેના ઉપર અજમાવણ કરો. કારણ કે ધી-રજ અને અતના કજ ખીલા છે.

ફુનીયામાં આંખ એ છંદગીનું હવન છે.

૫૬૫ વરસનો અનુભવ મેળવી પ્રખ્યાત યથેક્ષી ચસમાની દુકાન.

ચુનીલાલ મયાચંદ મહેતા.

ખરા પેખલના ચસમા વેચનાર.

ખાસ ધીલામનથી મઆવેલા ખરા પેખલના ચસમા ખમારે
ત્યાંથી પ્રખ્યાત જોડા માવથી મળે છે.

વિલાપતમાં ખાસ યથેક્ષા આંખના ઠાકર જળવંતરાય નર-
સીંદરાય કાનુભા એલ, એમ એન્ડ એસ અને એલ, આર, સી.
પી.ને અમારે ત્યાં ઠાકરી ચસમાની પેટીમાંથી આંખ તપાસી
ચસમાનો નંબર મફત કાઢવા માટે રોકવામાં આવ્યા છે.

મિતીઆના ચસમા તથા કમ્પાઉન્ડ ગ્લાસ પણ અમારે ત્યાંથી
ફરક ભરતના મળે છે.

સફાઈદાર તથા બાનુઓની સમજ માટે પેર બોલાવવાથી ઠાકરી
ચસમાની પેટીમાંથી આંખ તપાસી ચસમાનો નંબર કાઢવામાં આવે છે.

અમારે ત્યાંથી લીધેલા પેખલના ચસમાનો નંબર એક વરસ સુધી
પેસા લીધા વીના ફેરાર ફરી આપવામાં આવે છે.

એક વરસ પછી અમારે ત્યાંથી લીધેલા ચસમા અગર લુના પેખ-
લના ચસમાનો નંબર રૂબરૂ પીએ એક લઈ કાચ ફેરાર કરવામાં આવશે.

ખાસ જેનના સંતુ સ.પરીઓના માટે નોં. લીધા વિના ચસમા
આપવામાં આવે છે.

પ્રાઈમિસના સુલ્કા ફરક ભરતના અમારે ત્યાં મળે છે તથા તેનું રીપર
કામ પણ અમારે ત્યાં થાય છે. માટે કાફરદારો તથા રૂબરીઓને એક
વખત અમારી દુકાનની દુલાકાત લેવા ખાસ બચાવજી ફરીએ બીએ.

ઠાકર એન. દેવિના સીફ એવર્ડ. ચુનીલાલ મયાચંદ મહેતા.

અમારો-મથ ૧૨૫૫ ૧ ૩૧૧૪

